

DOMOWINA

**19. głowna zgromažina
hłowna zhromadźizna**

sobotu, dnja 30. měrca 2019
w Chrósćicach

DELEGATNA MAPA

o. Wobsah delegatneje mapy za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny

čo.	podložk	strona
1.	zwołanje 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny	4
2.1.	wotběhowy a časowy plan 19. hłowneje zhromadźizny	7
2.2.	wótběgowy a casowy plan 19. głowneje zgromažiny	9
3.1.	jednanski porjad 19. hłowneje zhromadźizny	11
3.2.	jadnański pórřed 19. głowneje zgromažiny	13
4.	namjety za sobudźěto w redakciskej komisiji	15
5.	rozprawa zwjazkowego předsydstwa wo dźěławosći Domowiny mjez 18. a 19. hłownej zhromadźiznu	16
5.1.	přehlad wobzamknjenjow zwjazkowego předsydstwa po 18. hłownej zhromadźiznje	80
5.2.	financna rozprawa k lětomaj 2017 a 2018	98
5.3	organigram třěšneho zwjazka	104
5.4.	krótkorozprawy župow a sobustawskich towarstwow/zwjazkow	
5.4.1.	rozprawa Župy “Michał Hórnik”	105
5.4.2.	rozprawa Župy Jakub Lorenc-Zalěski z.t.	107
5.4.3.	rozprawa Župy “Handrij Zejler”	109
5.4.4.	rozprawa Župy “Jan Skala” – Zwjazk serbskich studowacych	112
5.4.5.	rozprawa Župy “Jan Arnošt Smoler”	114
5.4.6.	rozprawa Zwjazka serbskich wumětcow z.t.	116
5.4.7.	rozpšawa župy Dolna Łužyca z.t za lěta 2017 a 2018	118
6.	rozprawa rewizijneho wuběrka Domowiny	119
7.	rozprawa změrcowskeho wuběrka Domowiny	119
8. a)	naćisk dźělowych směrnicy Domowiny za dobu 2019-2021	120
8. b)	nacerjenje žělowych směrnicy za dobu 2019-2021	134
8. c)	Entwurf der Arbeitsrichtlinien für den Zeitraum 2019-2021	148

8. d)	synopsa džěłowych směřnicow 2017-2019 a 2019-2021	163
8.1.	namjet za wobzamknjenje k džěłowym směřnicam – předłoha čo. 1	191
9.	namjety za dalše wobzamknjenja hłowneje zhromadźizny	
9.1.	namjet Župy “Jan Arnošt Smoler” k ewaluaciji wučby serbsčiny	192
9.1.1.	namjet za wobzamknjenje – předłoha čo. 2	193
9.2.	namołwa Župy “Jan Arnošt Smoler” k wužiwanju Serbskeho domu w Budyšinje jako srjedžišćo Serbow	194
9.3.	doskónčne přiwažće towarstwa “Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V. z Łuchowa/Lüchow (Wendland) jako asociěrowane towarstwo Domowiny	
9.3.1.	předłoha čo. 3 za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny	196
9.3.2.	doporučenje zwjazkoweho předsydstwa z dnja 19.10.2018	197
9.3.3.	zaměr towarstwa “Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V.	198
10.	informaciski material	
10.1.	přehlad čłonstwa, županow a předsydow kaž tež předsydstwow župow a sobustawskich towarstwow/zwjazkow	199
10.2.	přehlad k zestawje přiřadow za serbske naležnosće a zamołwitych za serbske naležnosće	205
10.3.	přehlad serbskich zastupjerjow w rozsudžacych a poradźowacych gremijach	209
10.3.1.	přehlad zastupjerjow Domowiny za poradźowace sobudžěto w w šulskich konferencach Sakskeje	219
10.4.1.	plaćiwy program “Domowina 2025”	221
10.4.2.	plašiwy program “Domowina 2025”	227
10.5.1.	plaćiwe wustawki Domowiny	233
10.5.2.	plašiwe wustawki Domowiny	240
11.	impresum	247

DOMOWINA

**Předtoha č. ZP 25/2018
za 5. (rjadne) posedženje Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny
dnja 27.04.2018 w Serbskim domje w Budyšinje**

Zapodačel předtohi: **prezidij zwjazkoweho předsydstwa**
Awtor předtohi: Werner Sroka
Nastupa (předmjet wuradźowanja):   **zwołanje 19. hłowneje zhromadźizny
Domowiny**

Slěd wobjednanja předmjeta předtohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij ZP	21.03.2018	doporučenje ke schwalenju

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

- Zwjazkowe předsydstwo zwoła 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny na sobotu, dnja 30. měrca 2019, w 09.00 hodź. do Wjacezaměroweje hale „Jednota“ w Chrósćicach.**
- 19. hłowna zhromadźizna Domowiny změje slědowace hłowne nadawki:
- bilancować přenju počtu wólbneje doby 2017-2021;
- wotličić zwoprawdženje dźělowych směrnicy Domowiny a schwalić za dobu 2019-2021 předžěłane dźělowe směrnicy;
- změnic wustawki Domowiny we wubraných dypkach.***
- Prezidij dóstanje nadawk, z pomocu zarjada Domowiny třěbne wobsahowe a organizatoriske přihoty hłowneje zhromadźizny koordinować.**
- Župy a specifiske sobustawske towarstwa Domowiny su namołwjene, namjety k wobjednanju dalších prašenjow hač do kónca lěta 2018 zwjazkowemu předsydstwu předpožić.**

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19   přečiwo namjetej: 0   hłosawdaće/a: 0

* Wuběrk za politiske a prawniske naležnosće je zwěsćić, zo tuchwilu žana potřeba njeje, wustawki změnić. Namjetuje pak wustawkowu diskusiju w přihotach na 20. hłownu (wólbnu) zhromadźiznu w lěće 2021 – hlej dypk 1.1.5. načiska dźělowych směrnicy 2019-2021.

DOMOWINA

Předłoha čo. ZP 52/2018

za 8. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny

dnja 14.12.2018 w Chrósćicach

Zapodačel předłohi:

předsyda Domowiny

Awtor předłohi:

Werner Sroka

Nastupa (předmjet wuradźowanja):

**kluč delegatow 19. hłowneje zhromadźizny
dnja 30. měrca 2019 w Chrósćicach**

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
prezidij	18.04.2018	wobjednanje wariantow a rozsud za faworizowanu wariantu / nadawk k zwěsćenju najnowšych ličbow čłonstwa ze stawom 30.09.2018
prezidij	14.11.2018	doporučenje ke schwalenju

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

- Zwjazkowe předsydstwo schwali slědowacy kluč delegatow za 19. hłownu zhromadźiznu třěšneho zwjazka: nimo 30 čłonow zwjazkowneho předsydstwa nominuja župy kaž tež sobustawske towarstwa a zwjazki Domowiny na kóžde započane 50 čłonow jedneho delegata, znajmjeńša pak póscele kóžde sobustawske towarstwo dweju delegatow na hłownu zhromadźiznu.**
- Připoložena lisćina wupokaza maksimalnu ličbu delegatow. Hdyž so tuta ličba wot župy resp. sobustawskeho towarstwa/zwjazka njewučerpa, njeje móžno, druhej župje / druhemu towarstwu/zwjazkej zbytnje městna k dispoziciji stajić.**
- Župy a sobustawske towarstwa/zwjazki měli hač do 31. januara 2019 wotpowědnu lisćinu swoich delegatow na zarjad Domowiny zapodać.**
- Zapodate lisćiny delegatow tworja zakład za zwěsćenje přitomnosće na hłownej zhromadźiznje.**
- Wupady přizjewjenych delegatow chorobnych abo druhich wažnych přičin dla smědža so z naslědnikami narunać.**

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 26

přećiwo namjetej: 0

hłosawzdaće/a: 0

Doporučenje prezidija zwjazkowneho předsydstwa z dnja 14.11.2018

**Kluč delegatow 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny
dnja 30.03.2019 w Chrósćicach**

Župa / towarstwo	ličba člonow 30.09.2018	ličba dele- gatow
Župa Dolna Łužyca z. t.	2.399	48
Župa "Jakub-Lorenc-Zalěski" Zhorjelc	505	11
Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin	459	10
Župa „Handrij Zejler“ Wojerecy	759	16
Župa „Michał Hórnik“ Kamjenc	1.220	25
Maćica Serbska z. t.	105	3
Pawk z. t.	23	2
Serbske šulske towarstwo z. t.	300	6
Serbski Sokol z. t.	125	3
SKI Berlin z. t.	18	2
Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z. t.	34	2
Towarstwo Cyrila a Metoda z. t.	600	12
Towaršnosć za spěchowanje SLA z.t.	21	2
Zwjazk za serbski kulturny turizm z. t.	70	2
Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předwzaćelow z. t.	62	2
Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z. t.	462	10
Župa "Jan Skala" - Zwjazk serbskich studowacych	87	2
Zwjazk serbskich wumětcow z. t.	100	2
čłonojo zwjazkowneho předsydstwa		30
cyłkownje	7.361	190

2.1. **Wotběhowy a časowy plan 19. hłownje zhromadźizny Domowiny**

08.30 - 09.00 hodź.

Registrowanje delegatow a přichad hosći

moderacija

w hornjoserbskej rěči

1. **Witanje, konstituowanje a postrowne słowa**

09.00 – 09.30 hodź.

I. Konstituowanje hłownje zhromadźizny

- powitanje a zawodne słowa předsydy
- zwěšćenje wobzamknjenjakmanosće
- schwalenje wotběhoweho a časoweho plana
- schwalenje jednanskeho porjada
- konstituowanje džěłowneho prezidija
- wuzwolenje redakciskeje komisije

09.30 – 09.50 hodź.

II. Postrowne słowa

2. **Rozprawy, diskusija k rozprawam a schwalenje resp. na wědomje branje rozprawow**

09.50 – 10.15 hodź.

III. Wujimk z džěławosće Domowiny po 18. hłownej zhromadźiznje (přednjese předsyda Domowiny)

10.15 - 10.45 hodź.

IV. Wuhódnoćenje naprašowanja člonow serbskich towarstwow a zwjazkow

10.45 – 11.00 hodź.

V. Naprašowanja k rozprawje zwjazkowneho předsydstwa wo džěławosći Domowiny po 18. hłownej zhromadźiznje a k financnej rozprawje

11.00 – 11.10 hodź.

VI. Naprašowanja k rozprawje rewizijnego wuběrka

11.10 – 11.20 hodź.

VII. Naprašowanja k rozprawje změrcowskeho wuběrka

moderacija

w delnjoserbskej rěči

11.20 - 11.50 hodź.

VIII. Diskusija k rozprawam z wuhódnoćenjom strukturneje konferency Domowiny

11.50 - 12.00 hodź.

IX. Schwalenje resp. na wědomje branje rozprawow

12.00 – 12.45 hodź.

X. Přestawka

3. Zapodate namjety k wobzamknjenju, džěłowe směrnicy za dobu 2019-2021

12.45 - 13.15 hodž.

**XI. “sMY aktiwni - serbske młodžinske cyłki řeča”
Młodžinske hibanje Hornjeje Łužicy so předstaja**

moderacija

w hornjoserbskej řeči

13.15 - 14.00 hodž.

**XII. Předstajenje načiska džěłowych směnicow
Domowiny za dobu 2019-2021, naprašowanja a
diskusija k načiskej, schwalenje načiska**

14.00 - 14.15 hodž.

**XIII. Předstajenje zapodatych namjetow k
wobzamknjenju, naprašowanja a diskusija k
tutym, schwalenje namjetow**

14.15 – 14.30 hodž.

XIV. Přestawka

moderacija:

w delnjoserbskej řeči

4. Přiwzaće asociěrowaneho čłona, kulturny program a zakónčace słowa předsydy

14.30 - 14.45 hodž.

**XV. Přiwzaće towarstwa z Wendlanda
jako asociěrowaneho čłona do Domowiny**

14.45 - 15.15 hodž.

XVI. Kulturny program Župy “Michał Hórnik” Kamjenc

15.15 - 15.30 hodž.

**XVII. Zakónčace słowa předsydy Domowiny a zakónčenje
hłowneje zhromadźizny ze serbskej hymnu**

Wótběgowy a casowy plan 19. głowneje zgromažiny Domowiny

08.30 – 09.00 góž.   **Registrěrowanje delegatow a pšichad góści**

moderacija   *w górnoserbskej rěcy*

1. Witanje, konstituěrowanje a póstrowne słowa

09.00 – 09.30 góž.   **I.   Konstituěrowanje głowneje zgromažiny**
- pšiwitanje a zawodne słowa pšedsedarja
- zwěšćenje zamóžnosći wobzamknjenja
- pšiwzeše wótběgowego a casowego plana
- pšiwzeše jadnańskego pórěda
- konstituěrowanje žěłowego prezidiuma
- wuzwólenje radakciskeje komisije

09.30 – 09.50 góž.   **II.   Póstrowne słowa**

2. Rozpšawy, diskusija k rozpšawam a pšiwzeše resp. wopóznaše rozpšawow

09.50 – 10.15 góž.   **III.   Wurězk ze žěłabnosći Domowiny pó 18. głownej zgromažinje (pšednjaso pšedsedař Domowiny)**

10.15 – 10.45 góž.   **IV.   Wugódnosenje napšašowanja cłonkow serbskich towaristwow a zwězkow**

10.45 – 11.00 góž.   **V.   Napšašowanja k rozpšawje zwězkowego pšedsedarja wó žěłabnosći Domowiny pó 18. głownej zgromažinje a k financnej rozpšawje**

11.00 – 11.10 góž.   **VI.   Napšašowanje k rozpšawje rewizijnego wuběrka**

11.10 – 11.20 góž.   **VII.   Napšašowanja k rozpšawje wujadnańskego wuběrka**

moderacija   *w dolnoserbskej rěcy*

11.20 – 11.50 góž.   **VIII.   Diskusija k rozpšawam z wugódnosenim strukturneje konference Domowiny**

11.50 – 12.00 góž.   **IX.   Pšiwzeše resp. wopóznaše rozpšawow**

12.00 – 12.45 góž.   **X.   Pšestawka**

3. Zapódane naraženja k wobzamknjenju, žětowe směrnic
za cas 2019-2021

12.45 – 13.15 góž.	XI.	“sMy aktiwne – serbske mložinske celki powědaju” Mložinske gibanje Górneje Łužyce se pšedstajijo
<i>moderacija</i>		<i>w górnoserbskej rěcy</i>
13.15 – 14.00 góž.	XII.	Pšedstajenje pšedłogi žětowych směrnicow Domowiny za cas 2019-2021, napšašowanja a diskusija k pšedtoze, pšiwzeše pšedłogi
14.00 – 14.15 góž.	XIII.	Pšedstajenje zapódanych naraženjow k wobzamknjenju, napšašowanja a diskusija ku tym, pšiwzeše naraženjow
14.15 – 14.30 góž.	XIV.	Pšestawka
<i>moderacija</i>		<i>w dolnoserbskej rěcy</i>

4. Pšiwzeše asociěrowanego cłonka, kulturny program a zakóncece słowa
pšedsedarja

14.30 – 14.45 góž.	XV.	Pšiwzeše towaristwa z Wendlanda ako asociěrowanego cłonka Domowiny
14.45 – 15.15 góž.	XVI.	Kulturny program Župy “Michał Hórnik” Kamjeńc
15.15 – 15.30 góž.	XVII.	Zakóncece słowa pšedsedarja Domowiny a zakónčenje głowneje zgromažiny ze serbskeju hymnu

3.1. Jednanski porjad 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny

0. 19. hłowna zhromadźizna přewjedže so na zakładže artikla 7 wustawkow Domowiny a bilancuje džěławosć Domowiny w přenjeje počty wólbneje doby 2017-2021. Wona měła schwalić předžěłane džěłowe směrnicy Domowiny za dobu hač do 20. (wólbneje) hłowneje zhromadźizny w lěće 2021.
1. Džěłowy prezidij hłowneje zhromadźizny zestaja so z prezidija zwjazkowego předsydstwa a jednaćelow Domowiny.
2. Wotběh hłowneje zhromadźizny moderěruja Judit Šotćina a Marko Hančik w hornjoserbskej rěči a Marcus Końcař a Wiliam Janhoefer w delnjoserbskej rěči.
3. Hłowna zhromadźizna je wobzamknjenjakmana, hdyž je wjace hač počtyca nominowanych delegatow přitomna.
4. Hłosowanske prawo maja čłonojo zwjazkowego předsydstwa kaž tež dalši delegaća ze sobustawskich župow a nadregionalnych towarstwow.
5. Přistajeni zarjada Domowiny pod nawodom jednaćela tworja org.-běrow 19. hłowneje zhromadźizny, kiž přitomosć registruje a wotběh zhromadźizny organizatorisce zaruči.
6. Zwjazkowe předsydstwo doporuči hłownej zhromadźiznje na zakładže namjetow župow a towarstwow zestawu redakciskeje komisije. Delegaća maja prawo, dalších kandidatow namjetować. Wo zestawje komisije rozsudži so w zjawnym wothłosowanju.
7. Přizjewjenja za diskusiju měli so pisomnje džěłowemu prezidijej posrědkować. Na diskusiji smědža so delegaća a prošeni hosćo kaž tež přistajeni Domowiny wobdžělič. Moderator zhromadźizny rjaduje tutu a připowědži slěd rěčnikow.
8. Rěčny čas za diskusijne přinoški wobmjezuje so na 5 mjeńšin. Dlješe diskusijne přinoški měli so dwaj tydženjej do hłowneje zhromadźizny w pisomnej formje w zarjedže Domowiny přizjewić.
9. Słowo k jednanskemu porjadej přepoda so kóždemu delegatej zwonka postajeneho slěda diskusijnych rěčnikow. Hdyž wupraji so žadanje abo namjet k wothłosowanju, smě jedyn dalši delegat rěčeć za to a jedyn přećiwo tomu. Potom so wothłosuje.
10. Namjety za wobzamknjenje na hłownej zhromadźiznje z kruha čłonstwa měli so zasadnje hač do 15. januara 2019 zapodać, zo bychy so móhli do delegatnych mapow (redakciski kónc: 31.01.2019) zapřijeć. Wuwzačne namjety za přidatne wobzamknjenja chwatneho razu maja so na spočatku zhromadźizny pisomnje pola džěłoweho prezidija wotedać. Džěłowy prezidij doporuči delegatam wašnje wobjednanja tajkich chwatnych próstwow. Wo tym so zjawnje wothłosuje.

Namjety z wuskutkami na hospodarski plan Domowiny njehodža so bjez dočasneho pruwowanja ze stron financneho wotrjada Domowiny wobzamknyć.

11. Redakciska komisija zjima w swojej rozprawje wšitke pokiwy a namjety z diskusije a předpožži delegatam namjety k wobzamknjenju. Namjety přednjese předsyda redakciskeje komisije. Moderator/ka da wo tym doskónčnje wothłosować.
12. Při wothłosowanjach je namjet přiwzaty, hdyž je wjetšina přitomnych delegatow za namjet hłosowała, dalokož njeje we wustawkach hinak postajene. Při samsnej ličbje hłosow za abo přećiwo namjetej, je namjet wotpokazany. Hłosawzdaća liča jako přećiwny hłosy.
13. Wo 19. hłownej zhromadźiznje zhotowi so wuslědkowy protokol, kotryž mataj předsyda a protokolant/ka podpisać. Jednanja so postownje natoča a zynkonošaki składuja so w zarjedže Domowiny znajmjeńša hač do štyri tydženje po přichodnej hłownej zhromadźiznje.

3.2. Jadnański pórěd 19. głowneje zgromažiny Domowiny

0. 19. głowna zgromažina pšewježo se na zakłaže artikla 7 wustawkow Domowiny a bilancěrujo žěłabnosć Domowiny w přédnej połojcy wólbneje doby 2017-2021. Wóna dejala pšiwzeš směrnice Domowiny za cas až do 20. (wólbneje) głowneje zgromažiny w lěše 2021.
1. Žěłowy prezidium głowneje zgromažiny zastaja se z prezidiuma zwězkowego pšedsedarstwa a jadnarjow Domowiny.
2. Wótběg głowneje zgromažiny moderěruju Judit Šotčina a Marko Hančik w górnoserbskej rěcy a Marcus Końcař a Wiliam Janhoefer w dolnoserbskej rěcy.
3. Głowna zgromažina smějo wobzamknuš, gaž jo wěcej ako połojca nominěrowanych delegatow pšibytna.
4. Głosowańske pšawo maju člonki zwězkowego pšedsedarstwa ako teke dalšne delegaty z člonkojskich župow a nadregionalnych towaristwow.
5. Pšistajone zastojnstwa Domowiny pód nawjedowanim jadnarja twórze org.-běrow 19. głowneje zgromažiny, kenž pšibytnosć registrěrujo a wótběg zgromažiny zawěšćijo.
6. Zwězkowe pšedsedarstwo pširucyjo głownej zgromažinje na zakłaže naraženjow župow a towaristwow zestajenje redakciskeje komisije. Delegaty maju pšawo, dalšnych kandidatow naražiš. Wó zestajenju komisije rozsužijo se w zjawnem wótgłosowanju.
7. Pšizjawjenja za diskusiju dejali se pisnje žěłowemu prezidiumoju pšrědnić. Na diskusiju smějo se delegaty a pšepšosone gósci ako teke pšistajone Domowiny wobžěliš. Moderator zgromažiny rědujo toš te a pšipowěžijo slěd powědarjow.
8. Rěcny cas za diskusijne pšinoski wobgranicujo se na 5 minutow. Dlejše diskusijne pšinoski dejali se dwa tyženja do głowneje zgromažiny w pisnej formje w zastojnstwje Domowiny pšizjawiš.
9. Słowo k jadnańskemu pórědoju pšepodajo se kuždemu delegatoju zwenka póstajonego slěda diskusijnych powědarjow. Gaž wugronijo se pominanje abo naraženje k wótgłosowanjeju, smějo jaden dalšny delegat powědaš za to a jaden pšišiwo tomu. Pótom se wótgłosujo.
10. Naraženja za wobzamknjenje na głownej zgromažinje z krejza člonkojstwa dejali se zasadnje až do 15. januara 2019 zapódaš, aby se mókali do delegatnych mapow (redakciski kóńc: 31.01.2019) zapšimješ.

Wuwzešne naraženja za pšidatne wobzamknjenja chwatnego charaktera maju se na zachopjeńku zgromažiny pisnje pla žěłoweho prezidiuma wótedaš. Žěłowy prezidium pširucyjo delegatam wobjadnanje takich chwatnych pšosbow. Wó tom se zjawnje wótgłosujo.

Naraženja z wugbašami na góspodarski plan Domowiny njegóže se bžez docasnego pšepytowanja z boku financnego wótrěda Domowiny wobzamknuš.

11. Redakciska komisija zespomina w swójej rozpšawje wšykne pokazki a naraženja z diskusije a pšedpožyjo delegatam naraženja k wobzamknjenju. Naraženja pšednjaso pšedsedař redakciskeje komisije. Moderator/ka dajo wó tom dokońcnje wótgłosowaš.
12. Pši wótgłosowanjach jo naraženje pšiwzete, gaž jo wětšyna pšibytnych delegatow za naraženje głosowała, jo-lic njejo we wustawkach hynacej póstajone. Pši samsnej licbje głosow za abo pšešiwu naraženjoju jo naraženje wótpokazane. Zdžaržanja głosa lice ako pšešiwny głos.
13. Wó 19. głownej zgromažinje napórajo se wuslědkowy protokol, kótaryž matej pšedsedař a protokolant/ka pódpisaš. Jadnanja se pó słowje nagrawaju na zukowe nosarje a składuju se w zastojnstwje Domowiny nanejmenjej až do styrich tyženjow pó pšiduej głownej zgromažinje.

**4. Namjety za sobudžěto w redakciskej komisiji
19. hłowneje zhromadźizny**

za redakcisku komisiju:

<i>čo.</i>	<i>mjeno, předmjeno</i>	<i>namjet zapodała/o</i>
1.	Cyžowa, Marka	Maćica Serbska z.t.

DOMOWINA

5. Rozpřawa zwězkowego pšedsedarstwa wo žěłabnosći Domowiny mjazy 18. a 19. głownej zgromažinu

Rozprawa zwjazkowego předsydstwa wo džěławosći Domowiny mjez 18. a 19. głownej zhromadźiznu

Zawježenje do rozpřawy

Rozpřawa wo žěłabnosći Zwězkowego pšedsedarstwa Domowiny zepěra se na žěłowe směrnicy Domowiny a na tam defi něrowane napřawy. Žěłowe směrnicy Domowiny konkretizěruju powšykne zaměry programa “Domowina 2025” za dwělětnu dobu až do pšichodneje głownej zgromažiny, ako teke za na dlejše cas wusměrjone pšedewzeša w cełkownej programatiskej dobje až do lěta 2025. Pó wobzamknjenju na głownej zgromažinje Domowiny twórze wóni zakład za žěłabnosć wólonych gremijow kšywowego zwězka ako teke za Domowinje pšisłušajuce župy a cłonkojske towaristwa. Staw zwopřawdnjenja w žěłowych směrnicach zapisanych nadawkow ma se na głownej zgromažinje analizěrowaš. Na to se póšěgujuce, maju se žěłowe směrnicy aktualizěrowaš.

Zwopřawdnjenje toš tych směrnicow koordiněruju zwězkowe pšedsedarstwo z pomocu swójego prezidiuma a swóich žěłowych wuběrkow. Rozpřawa ma pšeglěd wó stawje dopołnjenja jednotliwych dypkow pódaš. Pši tom su se nadawki do krotkodobnych a dlujkodobnych rozřadowali. Krotkodobne nadawki su take, kótarež měli se až do pšichodneje głownej zgromažiny žělnje abo dospołnje wótzětaš. Dłujkodobne nadawki su take, kótarež měli se stawnje abo pšez dlejšu dobu realizěrowaš. Zrownju mógu wóne teke běžne nadawki byš, kótarež njegóže se ako pó casu wobgranicowane wobglědowaš.

Zawod do rozprawy

Rozprawa wo džěławosći Zwjazkowego předsydstwa Domowiny zložuje so na džěłowe směrnicy Domowiny a na tam definowane naprawy. Džěłowe směrnicy Domowiny konkretizuju zaměry programa “Domowina 2025” za krótku dobu kaž tež za dlěšodobne předewzaća w cyłkownej programatiskej dobje hač do lěta 2025. Po schwalenju na głownej zhromadźiznje Domowiny tworja směrnicy zakład džěławosće wólonych gremijow třěšneho zwjazka kaž tež Domowinskich župow a sobustawskich towarstwow. Staw zwoprawdženja w džěłowych směrnicach zapisanych nadawkow ma so na głownej zhromadźiznje analizowač. Na tutym zakładze maja so džěłowe směrnicy přiměrić a aktualizowač.

Zwoprawdženje směrnicow koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija swóich džěłowych wuběrkow. Rozprawa ma podač přehlad wo stawje spjelnjenja jednotliwych dypkow. Při tym su nadawki do krótkodobnych a dlěšodobnych rozřadowane. Krótkodobne nadawki su tajke, kotrež měli so hač do přichodneje głownej zhromadźizny džělnje abo dospołnje wotdžětač. Dlešodobne nadawki měli so stajnje abo přez dlěšu dobu realizowač. Zdobom móža tole tež běžne nadawki byč, kotrež njehodža so jako časowje wobmjezowane wobhladowač.

Předstovo předsedarja Domowiny Předstovo předsydy Domowiny

Cesćone delegaty a delegatki głowneje zgromažiny Domowiny, předsedařca rozpšawa wopisujo žěłabnosć kšywowego zwězka w statkowańskej dobje 2017 do 2019. Jo to wobraz wšakorakosći a šyrokosći Domowiny ako serbske zgromažeństwo.

Kšywowy zwězk njejo z casa měrneje rewolucije južo centralistiska organizacija ale zwězk samostatnych žělow. Pši tom jo kšywo pósłužowař. Dwě myśli stej pši tom nejwušy dobytk za Domowinu: samostatnosć a zamóžnosć do žěta cełkow zdžaržaš a serbske zajmy w jich nadawku zastupowaš.

Kšywo pódpěra a wudopótnijo statkowanje člonkow na zakłaže jomu přepódanych nadawkow. Wóno jo na konsens orientěrowana, moderna a decentralna towaršnostna struktura, kótarejež cil jo

sebjepóstajone sobupóstajowanje Serbow w ramiku wustawkow Nimskeje garantěrowaš.

Rozpšawa ma praktiski wobraz togo pódaš. Pši tom smy se orientěrowali na žěłowych směrnicach, kenž su se na 18. głownej zgromažinje we Wórejčach wobzamknuli. Z tym jo móžno, rozpšawu wó wšykných statkowańskich pólach pódaš. Cytař ma z tym móžnosć, sebjepowšykný wobraz wó statkowanju Domowiny twóriš.

Do rozpšawy su se pšiwzeli pšipisy zwězkowego předsedarstwa, wosebje fachowych wuběrkow, župow a towaristwow, zarědnistwa Domowiny a Rěčneho centruma WITAJ. Wužěkujom se wšykným pomocnicam a pomocnikam.

Žycym člonkam Domowiny móć, skobodosć a lubosć, aby serbske zgromažeństwo dalej skšušili a tak žěłabnosć Domowiny wobtwaržili.

Waženi delegaća głowneje zhromadźizny Domowiny,

ředležača rozprawa rysuje džěławosć třěšneho zwjazka w dobje 2017 do 2019. Dokumentuje wšelakorosć a šěrokosć skutkowanja Domowiny jako serbske zhromadženstwo.

Třěšny zwjazk njeje wot časa měrliweje rewolucije hižo centralistiska organizacija ale zwjazk samostatnych čělesow. Při tym je třěcha pósłužbarka. Dwě myśli stej při tym najwyše kubto za Domowinu: samostatnosć a džěłakmanosć cyłkow zachować a serbske zajimy w jich nadawku zastupować.

Třěcha podpěruje a wudospótnja skutkowanje člonow na zakładže jej podatych nadawkow. Wona je na konsens orientowana, moderna a decentralna towaršnostna struktura, kotrejež cil je, sebjepostajone sobupostajowanje Serbow w ramiku wustawkow Němskeje garantować. Rozprawa ma praktiski wobraz wo tym podać. Při tym smy so orientowali na džěłowych směrnicach, kotrež so na 18. głownej zhromadźiznje we Wojerecach schwalichu. Z tym je móžno, rozprawu wo wšitkich polach skutkowanja podać. Čitar ma z tym móžnosć, sejpowšitkowný wobraz wo skutkowanju Domowiny tworić.

Do rozprawy smy zapřijeli pšipisy zwjazkowego předsydstwa, wosebje fachowych wuběrkow, župow a towarstwow, zarjada Domowiny a Rěčneho centruma WITAJ. Džakuju so wšitkim pomocnicam a pomocnikam.

Přeju člonam Domowiny móć, zmužitosć a lubosć, serbske zhromadženstwo dale skrućeć a tak džěławosć Domowiny w cyłku zesylnjeć.

Dawid Statnik

předsedař Domowiny/předsyda Domowiny

Čłonojo Zwjazkowego předsydstwa / Čłonki Zwězkowego předsedarstwa

Dawid
Statnik
předsyda

Marko
Hančik
město-
předsyda

William
Janhoefer
město-
předsyda

Marcel
Brauman
čłon
prezidija

Judit
Šotčina
čłonka
prezidija

Jan
Bělk

Hanka
Budarjowa

Bjarnat
Cyž

Marka
Cyžowa

Monika
Cyžowa

Zala
Cyžowa

Jenifer
Dünnbierojc

Damian
Dyrlich

Kito
Ela

Milan
Funka

Franciska
Grajcarekec

Maximilian
Hasacky

Manfred
Hermaš

dr. Fabian
Jacobs

Marko
Kliman

Diana
Maticowa

Maria
Michatkowa

Marlis
Młynkowa

Jan
Nuk

Jana
Pětrowa

Katrin
Suchec-
Džistawkowa

Colett
Šampatisowa

Enrico
Šolta

Kathrin
Šwjelina

Diana
Wowčerjowa

5. a) Džěławość Zwjazkowego předsydstwa Domowiny a jeho prezidija mjez 18. a 19. hłownej zhromadźiznu Domowiny

zwjazkowe předsydstwo:

posedženja zwjazkowego předsydstwa:

konstituowace posedženje dnja 29. apryla 2017 w Budyšinje (4,5 h.)

Zwjazkowe předsydstwo wobzamkny, zo přewjedu so posedženja přeco pjatk wječor wot 17.30 hodž. do maks. 22.00 hodžin.

1. (rjadne) posedženje dnja 02. junija 2017 w Choćebuzu (4 h)
2. (rjadne) posedženje dnja 15. septembra 2017 w Chrósćicach (3 h)
3. (rjadne) posedženje dnja 10. nowembra 2017 we Wojerecach (3,75 h)
4. (rjadne) posedženje dnja 23. februara 2018 w Choćebuzu (4,5 h)
5. (rjadne) posedženje dnja 27. apryla 2018 w Budyšinje (4 h)
6. (rjadne) posedženje dnja 29. junija 2018 w Rownom (5 h)
7. (rjadne) posedženje dnja 31. awgusta 2018 w Narću (4,5 h)
8. (rjadne) posedženje dnja 19. oktobra 2018 w Choćebuzu (5,5 h)
9. (rjadne) posedženje dnja 14. decembra 2018 w Chrósćicach (4,5 h)
10. (rjadne) posedženje dnja 15. februara 2019 w Budyšinje (4,5 h)
11. (rjadne) posedženje dnja 15. měrca 2019 w Chrósćicach

dalše zarjadowanja:

- wuznamjenjenske zarjadowanje Domowiny dnja 13. oktobra 2017 w Budyšinje
- strukturna konferenca Domowiny 13./14. septembra 2018 w Złym Komorowje
- wuznamjenjenske zarjadowanje Domowiny dnja 05. oktobra 2018 w Budyšinje

Hač do 15. februara 2018 wobjednaše zwjazkowe předsydstwo w nowej wólbnej dobje 2017-2021 65 předłohow (ZP 1/2017 hač do ZP 65/2019).

prezidij zwjazkowego předsydstwa:

posedženja prezidija:

konstituowace posedženje dnja 16. meje 2017 we Wojerecach (4,5 h)

1. (rjadne) posedženje dnja 29. junija 2017 w Choćebuzu (2,25 h)
+ zetkanje prezidija ze zastupjerjemi Delnjeje Łužicy 2,5 h)
2. (rjadne) posedženje dnja 30. awgusta 2017 we Wojerecach (4,25 h)
3. (rjadne) posedženje dnja 25. oktobra 2017 we Wojerecach (5 h)
4. (rjadne) posedženje dnja 13. decembra 2017 w Dešnje (2,25 h)
5. (rjadne) posedženje dnja 17. januara 2018 we Wojerecach (3 h)
6. (rjadne) posedženje dnja 13. februara 2018 we Wojerecach (3h)
7. (rjadne) posedženje dnja 21. měrca 2018 we Wojerecach (4,25 h)
8. (rjadne) posedženje dnja 18. apryla 2018 we Wojerecach (4 h)
9. (rjadne) posedženje dnja 30. meje 2018 w Choćebuzu (2,5 h)
+ zetkanje ze zastupjerjemi Delnjeje Łužicy (2,5 h)
10. (rjadne) posedženje dnja 19. junija 2018 we Wojerecach (3,5 h)
11. (rjadne) posedženje dnja 15. awgusta 2018 w Budyšinje (4,5 h)
12. (rjadne) posedženje dnja 12. septembra 2018 we Wojerecach (5 h)
1. (wurjadne) posedženje dnja 01. oktobra 2018 we Wojerecach (3,75 h)
13. (rjadne) posedženje dnja 24. oktobra 2018 w Choćebuzu (3 h)
+ zetkanje ze zastupjerjemi Delnjeje Łužicy 2,75 h)
14. (rjadne) posedženje dnja 14. nowembra 2018 we Wojerecach (4 h)
15. (rjadne) posedženje dnja 05. decembra 2018 w Drježdźanach (5,5 h)

16. (rjadne) posedženje dnja 16. januara 2019 we Wojerecach (4,5 h)
 17. (rjadne) posedženje dnja 15. februara 2019 w Budyšinje (1,5 h)
 18. (rjadne) posedženje dnja 06. měrca 2019 we Wojerecach
 19. (rjadne) posedženje dnja 29. měrca 2019 we Wojerecach
 Hač do 05.02.2019 wobjednaše prezidij wšitkich 65 předtohow za zwjazkowe předsydstwo, zo by k tomu swoje doporučenje na čłonow zwjazkowego předsydstwa wuprajit.
 Zdobom wobjednaše 38 swójskich předtohow (P 1/2017 hač do P 38/2019), z kotrymiž tworješe doskónčne rozsudy na zakładže wot zwjazkowego předsydstwa přepodatych nadawkow (hlej jednanskej porjadaj zwjazkowego předsydstwa a jeho prezidija).
 Cytkownje wothłosowaše prezidij we wólbnej dobje hač dotal (staw: 05.02.2019) wo 150 namjetach za wobzamknjenje.
 K swojim rozsudam přepoda prezidij čłonom zwjazkowego předsydstwa za kóžde posedženje zwjazkowego předsydstwa pisomny přehlad.

džěławosć předsydy Domowiny (wot 29.03.2017 hač do 06.02.2019)

Wot 01.04.2013 hač do džensnišeho wukonja předsyda Domowiny Dawid Statnik swoju funkciju na zakładže službnego zrěčenja z třěšnym zwjazkom. To jemu zmóžnja, połny tydženski džěłowy čas za spjelnjenje nadawkow předsydy po artiklu 11 wotstawkaj 1 a 2 wustawkow Domowiny nałožować. Tole je wosebje tež jeho politiskemu skutkowanju w zjawnosći na dobro, štož slědowaca statistika dokumentuje.

W dobje mjez 18. a 19. hłownej zhromadźiznu měješe wón nimo swojeje džěławosće na čole zwjazkowego předsydstwa a jeho prezidija 324 dalších terminow.
 z tutych bě:

24	ze župami a sobustawskimi towarstwami/zwjazkami
10	z wuběrkami zwjazkowego předsydstwa
62	ze zarjadom Domowiny
21	ze serbskimi institucijemi a zarjadniščemi
16	w naležnosćach serbskeho šulstwa
22	ze zastupjerjemi Zwjazka (sejm a knježerstwo)
9	z Mjeńšinowej radu Němskeje
5	z FUEN (zwjetša wjacednjowske)
31	ze zastupjerjemi Sakskeho krajneho sejma a Sakskeho statneho knježerstwa
11	ze zastupjerjemi Krajneho sejma Braniborskeje a krajneho knježerstwa
30	ze zastupjerjemi regionalneje, wokrjesneje a komunalneje runiny
34	ze zastupjerjemi medijow
12	witanje a přewod delegacijow
24	wopomnjenske, jubilejne a swjedženske zjawne zarjadowanja
21	jako čłon Rady za serbske naležnosće Sakskeje
23	jako zastupjer Serbow w Sakskim krajnym wustawje za priwatny rozhlós a nowe medije
6	jako čłon dohladowanskeje rady powšitkownowužitneho předewzaća Krabatowy młyn pwtzwr

Cyłodnjowska džěławosć předsydy Domowiny pokročuje so na zakładže wobzamknjenja Zwjazkowego předsydstwa Domowiny č. 123 z dnja 12.03.2016 hač do kónca wólbneje doby 2017-2021. Financne srědky za to su po wothłosowanju ze Załožbu za serbski lud zaručene.

5b. skutkowanie wuběrkwow zwjazkowego předsydstwa

Přehlad džěławosće wuběrka za serbsku ciwilnu towaršnosť w dobje 2017-2019

datum posedženja	wobsahowe čěžišća posedženja wuběrka
11.10.2017	<ul style="list-style-type: none"> - wobsadženje funkcije městopředsydy wuběrka - diskusija k džěławosći wuběrka hač do kónca lěta 2018 - přiřadowanje nadawkow z džěławych směrnicy Domowiny - list na župy a sobustawske towarstwa/zwjazki, w kotrymž wuběrkw so předstaji a pomoc poskići
28.11.2017	<ul style="list-style-type: none"> - wuzwolenje městopředsydy wuběrka - schwalenje plana džěławosće za lěto 2018 - informacija knjeza dr. Leipnera wo serbskim cyrkwiskim džěle w Delnej Łužicy - prašenje integrowanja dalšich fachowcow do wuběrka
30.01.2018	<ul style="list-style-type: none"> - informacija wo řečneje situaciji w Župje Jakub Lorenc-Zalěski z.t wot župana a rozmołwa z nim k naprawam do přichoda - informacija předsydy wuběrka wo jeho rozmołwje z předsydu TCM z.t. k móžnosćam serbskeho ekumeniskeho džěla - nadawk k nawjazanju kontaktow z předsydstwom Serbskeho ewangelskeho towarstwa z.t. - namjet za zhromadny diskusijny forum wo přichodnej strukturje serbskich katolskich wosadow w předpolu rozsuda w lěće 2025 - namjet za analizu, kak wjele časa zwjazkowe předsydstwo na swoich posedženjach za wobjednanje eksternych prašenjow wužiwa a kak wjele za interne prašenja Domowiny
23.03.2018	<ul style="list-style-type: none"> - wobdžělenje na rjadnym posedženju młodźinskeje přiřady we Wotrowje - mjezsobna informacija wo džěławosći wobeju gremijow a poskitk wuběrka, po potrjebe młodźinsku přiřadu podpěrować - dojednanje na separatne posedženje wuběrka k namjetam za džělawe směrnicy Domowiny za dobu 2019-2021
13.06.2018	<ul style="list-style-type: none"> - wuhódnoćenje zetkanja z młodźinskeje přiřadu - pokiwy za redakcionelne změny w jednanskim porjedže 19. hłowneje zhromadźizny - nadawk za zdžělanje namjeta za porjad k spožčenju čestneho čłonstwa Domowiny

22.08.2018	<ul style="list-style-type: none"> - namjet, wot woběrka zdžěłany naćisk porjada za spožčenje čestneho čłonstwa Domowiny jako předtohu woběrka zwjazkowemu předsydstwu předpožič - zdžěłanje namjetow za džěłowe směrnicy Domowiny za dobu 2019-2021
28.11.2018	<ul style="list-style-type: none"> - rozmołwa ze zastupjerjomaj Serbskeho ewangelskeho towarstwa z.t., Matom Krygarjom a Měrćinom Wirthom k serbskemu ewangelskemu cyrkwinskemu džětu - přidžěto woběrka k rozprawje zwjazkowego předsydstwa wo zwoprawdženju džěłowych směrnicow Domowiny w dobjě 2017-2019 - wašnje rozdžělenja podložkow woběrka – digitalnje abo w papjerowej formje
05.02.2019	<ul style="list-style-type: none"> - komunalne wólby 2019 a wutworjenje komunalnych gremijow za serbske naležnosće za dobu 2019-2024 – rozmołwa z regionalnymaj rěčnicomaj za Delnju Łužicu a Wojerecy - wotpohlad, tež z tamnymi regionalnymi rěčnicami k tematice rozmołwu wjesć dnja 02.05.2019 - wobjednanje namjeta za kombinowanje Myta Domowiny z čestnym čłonstwom – namjet za wobjednanje prašenja čestneho čłonstwa w zwisku z wustawkowej diskusiju w přihotach na 20. (wólbnu) hłownu zhromadźiznu Domowiny w lěće 2021 - za 21.08.2019 zetkanje woběrka ze županami koncipować - namjet za zetkanje z młodžinskim aktiwom Delnjeje Łužicy

Přehlad džěławosće kubłanskeho wuběrka w dobje 2017-2019

datum posedženja	wobsahowe čěžišća posedženja wuběrka
16.10. 2017	<ul style="list-style-type: none"> - wólne rozjimanje zaměra „kubłanje w narodnym duchu“ - organizatoriske zryadowanje džěławosće wuběrka za wólbnu periodu - dorozumjenje wo najwažnišich prašenjach w Hornjej a Delnjej Łužicy - podpěra serbskim zastupjerjam w šulskich konferencach - namjet za tematiske rozryadowanje džěławych směrnicy zwjazkowego předsydstwa
18.12.2017	<ul style="list-style-type: none"> - situacija maćernorěčnych šulerjow na serbskich šulach - ideje k polěpšenju ramikowych wuměnjow za maćernorěčne dźěći - wjetša rěčna homogenita w rjadowanjach a po přečach staršich wutworjenje serbskich rjadowanjow - wažne su tež poradźowace rozmołwy ze staršimi - wšitkim staršim maja so do zastupa džěławca do šule dokładniše informacije wo serbskosći našich kubłanišćow posrědkować
29.01. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - informaciski material wo wučbje zplus za staršich zakładnych šulow - prašenja a wotmołwy – formulowane wot čłonow KWD jako zakład za dalše informaciske materialije, kotrež so w zamołitosći RCW abo statnych instancow nadžětaja
17.05. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - zetkanje z wučerkami Radworskeje Serbskeje zakładneje a wyšeje šule a rozmołwa wo jich naležnosćach - wulke prašenje dale je, što móhli za maćernorěčnych serbskich dźěći přidatnje činić - znajmjeńša w zakładnych šulach dyrbjeli so někajke škitne rupy wutworić
02.07. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - zetkanje z wučerjami a zastupjerku staršiskeje přirady DSG w Choćebuzu pod temu „Kak derje je móžno na DSG serbsce wuknyć?“ - wujasni so we wěstej měrje, što woznamjenja rewitalizaciju a zo je za to wěsta ličba rěčnikow trěbna, kotřiž rěč jara derje wobknežaja a so kmani čuja, rěč wuwučować a za to pisomne materialije nadžětać
14.01. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - aktualny staw džěław kubłanskeho wuběrka Domowiny a plany - přenje zetkanje zastupjerjo Domowiny w šulskich konferencach - přitomni rozprawjeja wo swych nazhonjenjach - namjet: zetkanje dźěći wšelakich šulow w předšuli
11.03. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - wuradźowanja z wučerjami na Chróšćan zakładnej šuli

Přehlad džěławosće wuběrka za kulturu a wuměłstwo w dobjě 2017-2019

datum posedženja	wobsahowe čěžišća posedženja wuběrka
09.11.2017	<ul style="list-style-type: none"> - džěłowe směrnicy - planowanje posedženskich terminow - asociěrowane towarstwa Domowiny - kulturna wuměna a delegowanje - serbske kulturne lěto w Liberecu
04.04.2018	<ul style="list-style-type: none"> - delegowanja a kulturne wuměny - Serbske kulturne lěto w Liberecu 2019/20 - Wšosokołski zlět - Serbja w Čěskim Senaće - Zetkanje słowjanskich muzejow w Němskej - Kulturne město Europy – Leeuwarden - partnerstwo z městom Namysłów wobnowjene – projekty so přihotuja - Serbske kulturne herbstwo - Folklorny Festiwal 2019
15.06.2018	<ul style="list-style-type: none"> - Serbske kulturne lěto w Liberecu, 2019/2020 - Kulturno-wuměłske namrěwstwo Serbow - přihoty za strukturnu konferencu Domowiny
okt. – now. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - zhromadne online nadžěłanje rozprawy po směrnicach Domowiny
	<ul style="list-style-type: none"> - dalše aktiwity wuběrka resp. z wobdžělenjom wuběrka
24.01.2018	<ul style="list-style-type: none"> - zetkanje předsydy Domowiny z předsydami wuběrkow
04.02.2018	<ul style="list-style-type: none"> - muzejowe zetkanje w Budyšinje z wobdžělenjom wuběrka
17.08.2018	<ul style="list-style-type: none"> - zetkanje komisije “Narodne kulturne herbstwo Serbow” – zarjadowanje wuběrka
13./14.09.2018	<ul style="list-style-type: none"> - strukturna konferenca Domowiny – połnoličbne wobdžělenje čłonow wuběrka na zarjadowanju a džěłarničkach

Přehlad džěławosće wuběrka za hospodarstwo a infrastrukturu w dobjě 2017-2019

datum posedženja	wobsahowe čěžišća posedženja wuběrka
06.11.2017	<ul style="list-style-type: none"> - dorozumjenje na wašnje džěławosće wuběrka, - džěłowe směrnicy, - wólby předsydy a městopředsydu, - přihoty konferency k strukturnej změnje we Łužicy
29.01.2018	<ul style="list-style-type: none"> - přihoty strukturneje konferency (namjety za přednoški, lisćina wobdžělnikow/přeprošenjow, wobřěčenje čěžišćow), - pruwowanje džěłowych směrnicy
13.08.2018	<ul style="list-style-type: none"> - přihoty strukturneje konferency (wobřěčenje stawa referentow/ lisćiny wobdžělnikow/ džěłarničkow, rjadowanje programa, wobřěčenje přeprošenjow
26.11.2018	<ul style="list-style-type: none"> - wuhódnoćenje strukturneje konferency, - wudžětanje rozprawy wuběrka za dobu 2017-2019 po směrnicach Domowiny, - přepruwowanje nadawkow wuběrka na zakładze džěłowych směrnicy
11.02.2019	<ul style="list-style-type: none"> - rozmołwa z předsydku Zwjazka serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow z.t.(zjawne myto za serbskich předewzaćelow / wutworjenje serbskeje rjemjeslniskeje syće we formje džěłoweho portala), - přepruwowanje džěłowych směrnicy, - předstawy k strukturnemu wuwicu Łužicy ze serbskeho wida (dr. Jacobs)

Přehlad dźěławosće wuběrka za politiske a prawniske naležnosće w dobje 2017-2019

datum posedženja	wobsahowe čěžišća posedženja wuběrka
18.10.2017	<ul style="list-style-type: none"> - konstituowanje wuběrka - dorozumjenje wo wašnju dźěławosće wuběrka na zakładže jednanskeho porjada ZP – terminy - dźěłowe směrnicy Domowiny – nadawki a zamołwitosće za wuběrk
11.04.2018	<ul style="list-style-type: none"> - dalepisanje naprawoweho plana Sakskeje „Serbska rěč” - předłoha - pruwowanje trěbnosće změny sakskeho serbskeho zakonja – diskusija - zetkanje čłonow wuběrka ze „starostami” za iniciatiwu „Serbski sejm”- diskusija
12.06.2018	<ul style="list-style-type: none"> - wólby iniciatiwneje skupiny za serbski sejm - zetkanje z někotrymi „starostami”
28.11.2018	<ul style="list-style-type: none"> - dźěłowe směrnicy Domowiny – aktualna rozprawa k stawej wobdźěłanjow a zdźěłanje namjetow za hłownu zhromadźiznu – předłoha - změna wustawkow Domowiny - předłoha - pruwowanje trěbnosće změny sakskeho serbskeho zakonja (hlej předłoha ZP 36) – pokročowanje diskusije - regule za serbske wubranki – naćisk k informaciji/diskusiji - předłoha

Přehlad džěławosće wuběrka za zjawnostne a lobbyjowe džěło 2017 – 2019

13.10.2017	<ul style="list-style-type: none"> - konstituowanje, diskusija přiřadowanych nadawkow - list jednaćelej: Smy přešli přiřadowane nadawki a zwěščili, zo je trjeba, nadawki wotpowědnje přerjadować, po tym zo je so wopisanje wuběrka změniło wot „Zjawnostne a wukrajne džěło“ na Zjawnostne džěło a lobby. - koncentrujemy so na wudžětanje naprašnika, kotrehož wuslědkki budu zakład za zjawnostne džěło
28.11.2017	<ul style="list-style-type: none"> - čłonstwo wuběrka – pytanje za personelnym zesylńjenjom - diskusija wo wobsahach a zdžětanju naprašnika
30.01.2018	<ul style="list-style-type: none"> - čłonstwo wuběrka – pytanje za personelnym zesylńjenjom - diskusija wo wobsahach a zdžětanju naprašnika
13.03.2018	<ul style="list-style-type: none"> - rozmołwa z knjeni Jahnowej (kontakt přez Firm-Leipzig) wo wotběhu a trěbných wuměnjenjach tajkeho naprašowanja
08.05.2018	<ul style="list-style-type: none"> - (pře)formulowanje zaměra/titula naprašowanja za wupisanje - rozšěrjenje ciloweje skupiny tež na nječłonow Domowiny
meja a junij	<ul style="list-style-type: none"> - pytanje agenturow, kiž bychu tajke naprašowanje za Domowinu přewjesć a wuhódnoćić móhli - wupisanje agenturam w Berlinje, Kamjenicy a Lipsku - rozšěrjenje nadawka z digitalnym naprašnikom
12.06.2018	<ul style="list-style-type: none"> - naprašnik W mjezyčasu stej dvě dalšej agenturje na próstwu wo poskitk za tajke naprašowanje reagowatoj, jedna z njeju pak je wotprajiła. Wuběrk prócuje so wo třěći poskitk w blišim času, po móžnosći hač do kónca junija. - List předsydže, dokelž njeje so přerjadowanje (wukrajnych) nadawkow druhemu wuběrkej wobkedźbowato.
03.07.2018	<ul style="list-style-type: none"> - W. Sroka je so za misnjenje nast. přiřadowanje nadawkow zamołwił - wuběrk džěła přeco hišće z jenož 3 čłonami - W mjezyčasu je 3. poskitk dóšoł. Dokelž pak mamy přeco hišće nachwilne hospodarjenje, njemóže so zrěčenje z agenturu hišće podpisać. - Přitomni přeńdu cyły naprašnik, prašenje po prašenju.

	<ul style="list-style-type: none"> - Naprašnik ma so w digitalnej kaž tež w čišćanej formje 3-rěčnje zhotowić (ně., hs., ds.). Přetožk da zarjad do nadawka. - Hišće wotewrjeny je přetožk wotmołwow na wotewrjene prašenja, při čimž ma so tohorunja anonymnosć zaručić. To ma so z agenturu wothłosować (ew. něchtó z Lipska). - Rozdźelenje naprašnika: <ul style="list-style-type: none"> - Wuběrk faworizuje wosebity čišć naprašnika a listowych wobalkow, kombinowany z kuwertěrowanjom hnydom w čišćerni. - Poskitk móžemy sej hakle potom wobstarać, hdyž wěmy, kajki wobjim 3-rěčny naprašnik ma. Tuchwilna němska wersija ma wobjim 7 stronow. - Přeni naćisk terminoweho plana předleži.
24.07.2018	<ul style="list-style-type: none"> - Předležitej namjetaj za sobudžěto we wuběrku: Sonja Hrjehorjowa a Frank Kosyk. - Wuběrkej je dóšla w kopiji mejlka W. Kotisseka, jednoho z hłownych organizatorow lětušeho festiwala dudakow, nastupajo njespokojace rozprawnistwo wo tutym festiwalu w julijskim wusyłanju Wuhladka. Wuběrk so wo tutu naležnosć stara. M. Cyžowa sej wusyłanje wobhlada a so potom z B. Korjeńkowej do zwiska staji. - Naprašnik: <ul style="list-style-type: none"> B. Felberowa je zhotowiła přetožk do hornjoserbšćiny a “testowu” 3-rěčnu wersiju: Mjeztym zo ma němski naprašnik wobjim 7 stronow, trjeba 3-rěčna wersija za čišć 12 stronow a je chětro kompaktna. - Zrěčenje z agenturu: Domowina je po měsacy dołhim nachwilnym hospodarjenju tutón tydžeń dóstała financne přizwolenje. Z tym předleži zasadnje móžnosć, zrěčenje podpisać a naprašowanje přewjesć. - Wuměňenje za podpisanje zrěčenja přez jednačela Domowiny je přirunanje poskitkow. Wuběrk zestaji na zakładže poskitkow přehlad krutych a wariabelnych kaž tež přidatnych kóštow, kiž pola kóždého nastanu. Tutón přehlad předpožhi B. Felberowa dnja 26.7.2018 amtěrowacemu jednačelej z próstwu wo podpěru a posředkowanje wotrjatej financy. - předłoha za ZP č. 42/2018 <ul style="list-style-type: none"> Přitomni přeńdu naćisk předłohi. Předsydka wuběrka M. Cyžowa namjet za wobzamknjenje podpisa, tak zo móže so naprašowanje na posedženju prezidija dnja 15.8.2018 a ZP dnja 31.8.2018 wobjednać. Předłoha změje 3 přiłohi: Naprašnik, financny plan, terminowy plan.

avgust	<ul style="list-style-type: none"> - dalje džěto na naprašniku, rozšěrjenje adresatow, přetožki, wothłosowanje z agenturu atd.
04.09.2018	<ul style="list-style-type: none"> - nowinarska rozmołwa w Budyšinje, mjez druhim k planowanemu naprašowanju, z Dawidom Statnikom a Marku Cyžowej
11.09.2018	<ul style="list-style-type: none"> - ZP je na swojim zašłym posedženju dnja 31.8.2018 w Narču Sonju Hrjehorjowu a Franka Kosyka jako noweju čłonow wuběrka powołało, štož je zwjeselace zesyljenje. - naprašowanje: <ul style="list-style-type: none"> - ZP je naprašowanje schwalilo. - Naprašnik je so dał 7.9.2018 do čišća (GWZ Žitawa). Wón ma so 4-barbnje čišćeć z nakładom 3.000 eksemplarow (hs., ds., ně.; 12 stronow) - Přěnja zličbowanka předleži. Agentura pokaza při tym na wyše kóšty přez wysoku natožbu wothłosowanja. - wabjenje za naprašowanje: <ul style="list-style-type: none"> - Přitomni diskutuja móžne puće wabjenja. Najwažniše su wosobinske rozmołwy, hdžež přińdžemy z ludźimi do rozmołwy a hdžež móžeja čłonojo serbskich towarstwow swoje prašenja stajeć a wotmołwy dóstanu. <ul style="list-style-type: none"> - Marka Cyžowa wobroći so na wšěch županow a předsydow čłonskich towarstwow z listom (jako e-mail) z informacijemi a próstwu wo podpěru. B. Felberowa staji jej za to krótkodobnje wotpowědne e-mail-adresy k dispoziciji. - To je so wšo činiło. Na tutu přěnju e-mejlku staj bohužel jenož dwaj reagowaloj. Wšo druge běchu indiwiduelne kontakty a rozmołwy.
25.09.2018	<ul style="list-style-type: none"> - wabjenje za naprašowanje: <ul style="list-style-type: none"> Wuběrk wza staw nastupajo čišć a rozšěrjenje naprašnika na wědomje. Marka Cyžowa je přihotowala informaciju za SN. Čłonojo wuběrka wozmu staw planowaneho rozšěrjenja na wědomje a diskutuja móžnosće dalšeho wabjenja. - Marka Cyžowa přednjese wotmołwu Bogny Korjeńkoweje k rozprawnistwu WUHLADKA wo festiwalu dudakow. B. Felberowa knjeza Kotisseka wo tym informuje. - nowe džěłowe směrnicy: <ul style="list-style-type: none"> M. Cyžowa předstaji přěni naćisk k nowym džěłowym směrnizam. Wuběrk diskutuje wo móžnosćach aktiwneje informacije wo Domowiny a Serbach

23.10.2018	<ul style="list-style-type: none"> - naprašowanje: <ul style="list-style-type: none"> - Zjawne naprašowanje je zakónčene. Wjace hač 1000 ludži je naprašnik wupjelniło. - Naprašniki je zarjad Domowiny do Lipska póstał a wone su tamdóšli. - workshop k předstajenju wuslědkow naprašowanja/ wuhódnoćenja: <ul style="list-style-type: none"> - Termin za wuhódnoćenje w kruhu Domowiny je z předsydu a jednačelom dorěčany. Wuhódnoćenje a diskusija přnich konkluzijow budže pónđzelu, 10.12.2018 popođnju, a to wot 15 do 19 hodź. zhromadnje z knjeni dr. Jahnowej. - Na tutu džětarničku přepraša so: Čłonojo zwjazkowneho předsydstwa, wšitcy županojo a předsydzka čłonskich towarstwow kaž tež stajnje městožupan abo městopředsyda a wšitcy sobudžětačerjo Domowiny. - Přeprašenja je B. Felberowa dnja 19.11.2018 z próstwu wo wotmołwu hač do 5.12.2018 rozpóstala.
12.11.2018	<ul style="list-style-type: none"> - Přeni raz wuradźuje wuběrk z pječ čłonami - wuhódnoćenje naprašowanja/džětarnička: <ul style="list-style-type: none"> Hišo do posedženja wuběrka, wot 14 do 14.30 hodź., telefonujetej Hanka Budarjowa a B. Felberowa z knjeni dr. Jahnowej, zo by so wotběh džětarnički wothłosował.; - organizacija džětarnički - informacija medijow: Přichodne dopednjo (wutoru, 11.12.2018) organizuje so w Budyšinje nowinarska rozmołwa, hdžež D. Statnik a M. Cyžowa porěčitaj; - Wuběrk nadžěta wotličenje dotalnych a přidžěło k nowym džětowym směrnizam - tutej papjerje stej so 13.11.2018 zamołwitemu referentej W. Sroce podałoj.
10.12.2018	<ul style="list-style-type: none"> - džětarnička k předstajenju wuslědkow naprašowanja čłonow wšěch serbskich towarstwow a zwjazkow, na kotruž staj předsyda Domowiny a předsydzka wuběrka přeprašojoj wšěch čłonow zwjazkowneho předsydstwa, wšěch županow a předsydow čłonskich towarstwow a zarjad Domowiny - Zarjad Domowiny je so sylnje wobdžělit a w džětarničce přenje namjety a konkluzije za dalše džěto diskutował. - Smy parowali sylniši zajim wosebje čłonow zwjazkowneho předsydstwa. Termin bě z předsydu a jednačelom wothłosowany a tři njedžele do toho su so přeprašenja rozpóstali.

11.12.2018	- nowinarska rozmołwa w Budyšinje z D. Statnikom a M. Cyžowej: kotrym wobłukam je so naprašowanje wěnowało, čehodla; hódnoćenje džěta Domowiny; přeća za dalše wusměrjenje Domowiny; přenje předstawy, kak chce Domowina pokročować
15.01.2019	- džětowe směrnicy: W naćisku z dnja 3.12.2018 su so dotalne namjety wuběrka wobkedźbowali. -Wuběrk widži za trěbne, zo so z wuslědkow naprašowanja – wosebje z wotmołwow na wotewrjene prašenja – a) konkluzije za dalše džěto Domowiny sčahnu a b) zo so tute jako nadawki do džětowych směrnicy zapisaja.
29.01.2019	- naćisk nowych džětowych směrnicy pod widom wuslědkow naprašowanja
04.02.2019	- naćisk nowych džětowych směrnicy pod widom wuslědkow naprašowanja - Naćisk předžětanych směrnicy je so 5.2.2018 W. Sroce, M.Kowarjej a D. Statnikej posrědkował.

Zjeće:

1. Wuběrk za zjawnostne a lobbyjowe džěto je so 18 razow schadźował. Wón je prawidłownje džěta a z pomocu zamołwiteje zarjada hoberski nadawk spjelnił: wobsahowe přihoty a přewjedženje Naprašowanja čtonow wšěch serbskich towarstwow a zwjazkow, kaž bě to zašta hłowna zhromadźizna 2017 wobzamknyła.
2. Jeho předsydka Marka Cyžowa wobdźěli so na dwěmaj nowinskimaj rozmołwomaj Domowiny, zo by zaměr a hłowne wuslědky naprašowanja žurnalistam předstajila.
3. Wosebite wužadanja běchu:
  - Wuběrk je nimale cyły čas jenož z třomi čtonami džěta, dokelž běštaj dwaj sobudžěto zložitoj a dokelž so - njehladajo wosobinskih prócowanjow čtonow wuběrka - dołhi čas poradžito njeje, wuběrk zaso personelnje zesylnič.
  - Dołhi čas nachwilneho hospodarjenja njedowoleše, zrěčenje z agenturu prjedy podpisać. To je so hakle 1.8.2018 stało.
  - Cilowa skupina naprašowanja bu w běhu namakanskeho procesa rozšěrjena, tohorunja forma (analogne a digitalne).
  - Wočakowanje, zo ma hižo naćisk naprašnika trojorěčny być, wjedžeše k tomu, zo bě wjace časa a wothłosowanjow trěbne, wosebje nastupajo wobsah, přežožki a wospjetny lektorat, štož wjedžeše na kóncu k časowym wuskosćam a wyšim kóštam.
4. Wuslědky naprašowanja špiheluja myslenje bazy Domowiny kaž tež čtonow dalšich serbskich towarstwow wo narodnej organizaciji Serbow a jich wočakowanja na nju. Wone chowaja we sebi hoberski potencial namjetow a nastorkow za dalše skutkowanje Domowiny – nic jenož krótkodobnje, ale dołhodobnje. Wuběrk za zjawnostne a lobbyjowe džěto doporuča tohodla zwjazkowemu předsydstwu, z wuslědkami naprašowanja prawidłownje a běžnje džětać.

Žěłowe směrnice Domowiny 2017-2019 Džěłowe směrnicy Domowiny 2017-2019

1. Domowinske župy a nadregionalne towarstwa Domowinske župy a nadregionalne towarstwa

Nadawki, kotrež počahuja so hłownje na nutřkotowarstwowe poměry, mjezsobny wobchad a džěło z čłonstwom třěšneho zwjazka.

Nadawki, kótarež se póšěguju hłownje na nutšikotowaristwowe poměry, mjazsobny wobchad a žěło z čłonkostwom kšywowneho zwězka.

1.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki čas

Domowina prócuje so wo polěpšenje nutřkowneje a wonkowneje komunikacije.

Na zakładže zjawneho naprašowanja čłonstwa ma so pruwować spjelnjenje doporučenjow koncepta za komunikaciju. Za wotewrjene nadawki maja so měrjomne cile postajić resp. tute aktualizować.

Domowina procujo se wo pólěpšenje nutšikowneje a wenkowneje komunikacije.

Na zakłaže zjawneho naprašowanja čłonkostwa ma se pšepytaš dopoťnjenje doporučenjow koncepta za komunikaciju. Za wótwórjone nadawki maju se měrjomne cile postajić resp. tute aktualizować.

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny je swój wuběrk za zjawnostne a lobbyjowe džěło spoťnomóćniło, naprašowanje přewjesć.

Z wobzamknjenjom Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny z dnja 31.08.2018 móžešesonaprašowanju wobdžělič čłonstwo wšitkich serbskich towarstwow a zwjazkow, potajkim tež tych, kotrež njeskutkuja pod třěšnym zwjazkom Domowiny. Za naprašowanje

stej so wužiwałoj dvě formje: na papjerje a digitalnje. Naprašniki rozdžělichu so tež přez župy a towarstwa. Link běše publikowany w nowinach, we facebooku a pod www.domowina.de. Tute je so hač do 14.10.2018 přewjedło a dnja 10.12.2018 w Budyškim Serbskim domje wuhódnoćiło. Přeprošeni běchu wšitcy čłonojo zwjazkowneho předsydstwa, županojo a předsydzja čłonskich towarstwow Domowiny kaž tež

sobudžětačerjo zarjada. Dr. Judith Jahn z Lipska, kiž je naprašowanje w nadawku Domowiny přewjedła, předstaji hłowne wuslědki a přenje móžne konkluzije za jednanje Domowiny.

Z wuslědkow naprašowanja dóstanjemy wosebje namjety za to, w kotrych wobłukach a z kim měła Domowina intensiwnišo džětać. Tohodla je so naćisk nowych džětowych směrnicy precizował.

Wuslědki naprašowanja wotmołweja na doporučenja koncepta komunikacije z lěta 2011. Njewobswětlene zwostanu tute doporučenja z koncepta: (7) personelna zestawa nawjedowanskich gremijow Domowiny, (8) eficientny a transparentny wobchad z financami a (10) zastupowanje tych, kiž su wot wudobywanja brunicy potrjecheni. To su tři administratiwne wobłuki a wone přesahowachu naprašowanje.

1.1.2. Župy a towarstwa wabja nowych čłonow do svojich rjadow a podpěruja nastaće nowych skupinow a towarstwow. Wažne je při tym, zo poradži so wšitke generacije do zhromadneho džěta zapřijeć.

Župy a towaristwa wabje nowych čłonow do swójjich ředow a pódpěruju nastaće nowych kupkow a towaristwow. Wažne jo pši tom, až se póražijo wšykne generacije do zgromadneho žěta zapšimješ.

W župje Dolna Łužyca z. t. jo było žěto z kupkami a towaristwami w lětomaj 2017 a 2018 wažny dyk žětowych pólow župneho pšedsedarstwa. Mimo intensiwnych kontaktow k wobstojecym kupkam a towaristwam jo stajało pšecej tek pšašanje w srježišču: “Žo su aktiwity/cełki abo towaristwa, kenž se zaběraju ze serbskeju rěcu abo kulturu a kótarež njesu hyšći w našej župje?” Tek w tych nowych městach a jsach starodawnego sedleńskego ruma Serbow pyta župa za takimi cełkami resp. dejali se take akle wutwóriš. Dalšne tši cełki su za sobužěto w župje dobyli: spěchowanske towaristwo “Serbske koparje – Wendische Auswahl”, towaristwo “Studnja z.t. a Dolnoserbški sekstet z.t. Maju 8 aktiwnych młožinskich kupkow z 370 čłonkami w župje, kótarež z elanom serbske nałogi a tradicije woplěwaju. Ale dalej wóstanjo nadawk, jim pšistup k serbskej rěcy pósrědnić a rěčne aktiwity spěchowaš.

W Župje “Michał Hórnik” Kamjenc wuwijaše so ličba čłonstwa w zašlych lětach jara pozitiwnje. Wosebje wjesne resp. domizniske towarstwa kaž tež młožinske kluby su župje přistupili. Tak je župa tež w lětomaj 2017 a 2018 nowe cyłki přiwzala: Młožinski klub Serbske Pazlicy, Wjesne towaristwo Smječkecy a Cyrkwinski chór Njebjelčicy.

Z tym so pozitivne wuwice dale pokrocuje. W Župje "Jan Arnošt Smoler" je so w leće 2018 poradziło, Radworski mladžinski klub z.t. z 30 člonami jako nowy cytk do župy wjazać. Tak wobjimuje župa nětko 22 Domowinskih skupinow a tři towarstwa. Hladajo na wysoku starobu člonow Domowinskih skupin pak hrozy strach dalších rozpušćenjow skupin, kaž w leće 2017 w Hornjej Hórcje.

Tež w nadregionalnych towarstwach a zwjazkach Domowiny so předsydstwa wězo prócuja, nowych člonow dobyć. Na přikład je Zwjazk za serbski kulturny turizm w leće 2018 Towarstwo k wuwiciu krajiny Hornjołužiska hola a haty z.t. a Šulsku a domiznisku stwu Ptačecy z.t. jako nowej sobustawskej cytkaj witał. Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow móžeše Chór Drjejc do swójeho člonstwa zapřijeć.

W cytku je člonstwo w třěšnym zwjazku nježiwajcy mjenowanych přistupow tróšku spadnyło - měrc 2017: 7.494, september 2018: 7.361 a januar 2019: 7.379. Zwisuje to z rozpušćenjom jednotliwych skupin a towarstwow staroby a druhich přičin dla.

1.2. Dležodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

1.2.1. Domowina wužiwa móžnosće serbske cytki zwonka Łužicy do swójeje džěławosće zapřijeć.

Domowina wužywa móžnosći serbske cełki zwenka Łužyce do swójeje žěłabnosći zapřimješ.

Derje funguje tute zapřijeće z cytkami Župy "Jan Skala" - Zwjazk serbskich studowacych, hdžež wobsteji stajny kontakt k towarstwomaj "Sorabija" w Lipsku a "Bjarnat Krawc" w Drježdžanach. Hdyž signalizuja studenća problemy w swójomaj serbskimaj internatomaj, potom poda so předsyda Domowiny na rozmołwu ze studentami a poskići pomoc, kaž před krótkim w Drježdžanach.

Kontakt k towarstwu "SKI Berlin" dđerži člonka prezidija, Judit Šoćina, kotraž w Berlinje bydli a tam jako nawodnica mjeńšinoweho sekretariata skutkuje.

Towarstwo "Stup dale" w Drježdžanach njeje so bohužel za to rozsudziło, z Domowinu hromadže džěłać.

Za zhromadne džěto ze serbskimi cytkami zwonka serbskeho sydlenkeho teritorija Němskeje eksistowaše přjedy towarstwo "Łužica - Serbja a přećeljo Serbow zwonka Łužicy" a bě z člonom Domowiny. Tajka organizatoriska struktura wosebje w starych zwjazkowych krajach hižo dlěši čas pobrachuje. Z tym njeje lochko, kontakt k tajkim cytkam nawjazać a prawidłownje pěstować.

1.2.2. Domowina wudźeržuje přez džěło z asociěrowanymi towarstwami kontakt a kulturnu wuměnu z přećelemi kaž tež potomnikami Serbow w Čěskej, Pólskej, Awstralskej a Americe.

Domowina wužaržujo pšez žěło z asociěrowanymi towaristwami kontakt a kulturnu wuměnu z psijašelami ako teke potomnikami Serbow w Čěskej, Pólskej, Awstraliskej a Americe.

W minjenej legislaturje běše wuměna Serbow z wukrajom dosć intensiwna. Tak běše na př. Zwjazk serbskich studowacych na probowym lěhwje a čłonojo Župy „Michał Hórnik“ na wuprawje w měsće Namysłów, kotraž je přez Jana Skalu ze Serbami zwjazane. Dalša wuprawa wjedžeše Serbow do Wrocławja k tamnišemu asociěrowanemu towarstwu Domowiny. Při tutech zetkanjach zapřiješe so tež towarstwo přećelow Serbow z Opole, kotraž tute zetkanja z přednoškami sobu wobrubješe.

Asociěrowane towarstwo ze Žar so zaso ze sylnej delegaciju na tradicionelnym spomnjeću 28.04. 2017 a 2018 w Chrósćicach wobdžěleše. Tučasnje wusahuje ze swojej aktiwitu towarstwo Společnost přátel Lužice (SPL), kotraž mnohe projekty a wuprawy w Čěskej kaž tež we Łužicy přewjeduje. Wotpowědnje su wšelake serbske institucije a towarstwa do tutech sobu zapřijate.

W ramiku hłowneje zhromadźizny Domowiny w měrcu 2017 běše zetkanje wšitkich asociěrowanych towarstwow z Čěskeje a Pólskeje we Wojerecach. Wothłós na tutu móžnosć wuměny mjez wukrajnymi asociěrowanymi towarstwami Domowiny běše jara dobry a wobdžěleni přejachu sej do příchoda namjetuju: “[...] před hłownej wólbnej zhromadźizny zaso tajku schadźowanku towarstwow třěšneho zwjazka Serbow z Čěskeje a Pólskeje.”

Serbjaj wudźeržuja, tež hdyž jenož punktuelnje, tohorunja kontakt k zdalonym asociěrowanym towarstwam w USA a w Awstralskej z pomocu angažowanych jednotliwcow, kaž na př. přez čłonku Mačicy Serbskeje Trudlu Malinkowu, kotraž běše w nazymniku 2018 w Awstralskej.

Z Waršawskim towarstwom přećelow Serbow so haji stajna wuměna, ale tamniša džěławosć njeje tuchwilu běžna. To zaleži primarnje tež na tym, zo běchu to serbo-afine styki, kotraž bazowachu w zaštosći hustodosć na wuměnje wědomostnikow sorabistiki / slawistiki. Ze zesłabjenjom cyłkowneho zajima na slawistice w Europje su sobu zesłabili/zestarili. Tohodla je wažne zeslynić spěchowanje alternatiwnych móžnosćow na uniwersitarnej runinje, kaž na př. na lětni kurs za serbsku rěč a kulturu Serbskeho Instituta za słowjanskich wukrajnikow, wuprawy słowjanskich studentow do Serbow abo stipendije Załožby za serbski lud. Jako dobry přikład wuspěšneho spěchowanja služi na př. nastork čłonow SPL - potuńšić ferialny kurs Serbskeho Instituta za studentow ze słowjanskeho wukraja –, tak zo bě naposledk wjac přizjewjenjow hač swobodnych městnow za kurs.

**2. Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow
Domowina – zastupjarka wšych generacijow Serbow**

Nadawki, kotraž su wusměrjene na polěpšenje a spěchowanje generacije přesahowaceho skutkowanja.

Nadawki, kótarež su wusměrjene na pólěpšenje a spěchowanje generacije pšesegajuje statkowanje.

2.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki cas

2.1.1. Domowina prócuje so wo trajne zaručenje kruteju městnow młodžinskeju koordinatow w Delnjej a Hornjej Łužicy.

Domowina procujo se wó trajuce zarucenje kšuteju městnowu mložinskeju koordinatowu w Dolnej a Górnej Łužicy.

Wěmy, zo je džěto z młodžinu wotwisne wot za to k dispoziciji stejaceho koordinatora resp. jedneje zarjadniskeje mocy, kotraž móže tutym cytkam při přewjedženju swojich projektow z fachowej poradu a pomocu słužić. Plan, krótkodobnje zawěsćić trajnej financowanej městnje za młodžinskeju koordinatow njeje so zeskutkowni.

Srjedžodobnje mamy z měšanje financowanymi městnami ze wšěmi z tym zwisowacymi rizikami wuńć. Kubłanska koordinatorka za Hornju Łužicu, kotraž je z potprojektowym městnom w septembru 2015 swoju džělawosć w zarjedže zahajiła, je za to dobry přikład. Nažel njeje so jeje městno dla přestawki w maćernym dowolu, tež po wjacekrócnym wupisanju a wabjenju, wobsadzić mohło. Młodžinski koordinatow w Delnjej Łužicy je po planje swoju džělawosć pokročował a młodžinu přez projekty wjazal. Nadawk tu institucionalne spěchowanje zawěsćić dale wobsteji. Tema wobkedžbuje so tež w jednanjach nastupajo financnu potrebu Załožby za serbski lud wot lěta 2021 sem. Nowe financne dojednanje mjez Zwjazkom a krajomaj Braniborska a Sakska měto tutym nuznym potrebam wotpowědować.

2.1.2. Domowina iniciěruje młodžinske projekty k narodno politiskemu kubłanju.

Domowina iniciěrujo mložinske projekty k narodnopolitiskemu kubłanju.

Młodžinske socialne džěto wukonja so přez wědomje serbsce rěčacych socialnych džělaćerjow. Swoje wobsahowe džěto přiměrja potrebje, kotruž młodostni signalizuja.

Socialni džělaćerjo a kubłanska referentka njeiniciěruja projekty sami, ale wuchadžišćo su přeco aktiwity a temy młodostnych samych.

Tute postupowanje wotpowěduje fachowym standardam młodžinskeho socialneho a kubłanskeho džěta. Tak je so wutworiła Serbska młodžinska přirada. W njej su zastupjerjo młodžinskich klubow a towarstwow Hornjeje Łužicy zastupjeni.

Młodostni zwuraznjeja tuchwilu swoje narodne zmyslenje wosebje přez natožowanje serbsčiny, angažement w kulturnych čělesach a pěstowanje serbskich natožkow.

2.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki za dlejšy cas

2.2.1. Rěčny centrum Witaj přewjedže zhromadnje ze župami a dalšimi partnerami swójbne schadźowanki.

Rěčny centrum Witaj pšewježo gromaže ze župami a dalšnymi partnerjemi swójbne schadowanki.

Lětnje wuhotuje Rěčny centrum WITAJ zhromadnje ze Župu „Michał Hórnik“ swójbnu schadźowanku w Chrósćicach a podpěra swójbne popoždnja Župow „Handrij Zejler“ a „Jan Arnošt Smoler“ na naprašowanje.

2.2.2. Na zakładze zrěčenja z wokrjesom Budyšin wukonja Rěčny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktiwity na polu młodžinskeho a socialneho džěta.

Na zaklaže dogrona z wokrjesom Budyšin wugbajo Rěčny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktiwity na pólu młodžinskeho a socialneho džěta.

Młodžinske socialne džěto wukonja so na zakładze zrěčenja Domowiny z wokrjesom Budyšin. Socialny team RCW skutkuje tak we wobłukach młodžinskeho džěta, šulskeho socialneho džěta a swójbneho kubtanja. Wěcne kaž tež personalne kóšty so přez wokrjes Budyšin spěchuja.

Na zakładze noweho šulskeho zakonja w Sakskej ma so šulske socialne džěto na kóždej wyšej šuli z 40 h na tydžeń zawěsćić. W zwisku z tym su so mnohe organizatoriske a personalne naležnosće w dorozumjenju ze šulemi, nošerjemi šulow a krajnoradnym zarjadom rjadowali. Aktualnje wukonja so šulskosocialne džěto na wyšich šulach w Rabicach, Worklecach, Radworju a w Budyšinje. Mobilne młodžinske džěto přewjeduje so w regionalnym teamje Kamjenc a swójbne kubtanje w regionalnymaj teamomaj Kamjenc a Budyšin.

2.2.3. We Slepjanskej wosadze podpěruje Župa Jakub Lorenc-Zalěski młodžinske socialne džěto we šulach a skrući z tym rěčne kublanje a narodnu identitu mlodeje generacije.

We Slepjańskej wosaže pódpěrujo Župa Jakub Lorenc-Zalěski młodžinske socialne džěto we šulach a skšuśijo z tym rěčne kublanje a narodnu identitu mlodeje generacije.

Běše za župu pohon, runje w rozestajenju wo temje brunica přidatne poskitki tworić, prjedy hač so 2018 statne naprawy zahajichu.

Šulske socialne džěto přewjedžeše so wot 2014 sem. W 1. kwartalu 2017 pak dyrbbeše so zakónčič, dokelž přeńdžeše fachowa móc jako přidružnik do šulskeje služby. Namakany zastupnik so wot młodžinskeho hamta wotpokaza, pječa dla njedosahaceje kwalifikacije. Wón/ wona pak nětko po interwencji gmejny a šule na wyšej šuli džěta. Financowanje njedosahacych srědkow dla wjace přez župu njeběži.

Z rewitalizaciju rěče je so přez dvě sobudžětačer- ce dobre džěto zdokona- jało; ale tež tu je jedna z njeju ke kóncej lěta 2017 jako přidružnica do šulskeje služby wo- tešła. Jeje džěto nje- móže so pobrachowa- cych financow a rěčnych znajomosćow dla přez druhich wjace wurunać.

Čyłodnjowske poskitki na zakładnej šuli su so přiwšěm móhli w lětomaj 2017 a 2018 dale wjesć.

3. Serbska rěč

Nadawki, kotrychž zwoprawdženje přinošuje k škitej, natožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěče.

Nadawki, kótarychž zwopšawženje pšinosujo k šćitoju, natožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěcy.

3.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki cas

3.1.1. Zwjazkowe předsydstwo přewjedže konferencu k situaciji serbskeje rěče.

Zwězkowe pšedsedarstwo pšewježo konferencu k situaciji serbskeje rěcy.

Konferenca njeje so přewjedła, dokelž su w předpolu wobšěrne džěta trěbne, zo móhła tajka konferenca jasny profil dóstać.

W aprylu 2019 pšewježo se w Dolnej Łužycy kubłańska klawzura, w kótarejž maju se na pšosbu głowneje zgromažiny župy Dolna Łužyca z.t. wobjadnaš wuslědki ewaluacije Witaj-wucby.

Klawzuru organizěrujo Rěčny centrum Witaj w dogronjenju ze zastojnstwom Domowiny ze

zaměrom, wótwózowaš kubłańskopolitiske napšawy a trjebne politiske kšace za pólěp- šenje kubłańskega systema Bramborskej pótrjefjicy pósrědnjenje serbskeje rěcy.

- 3.1.2. Z pomocu RCW nadžěła so analiza wotchadnikow WITAJ-pěstowarnjow a –skupinow. Na tutym zakładze ma so strategiski koncept k docpěću wšěch WITAJ-džěći za dalše serbskorěčne kubłanje nadžěłać.**

Z pomocu RCW nažěłajo se analiza wótchadnikow WITAJ-žišownjow a -kupkow. Na toś tom zaklaže ma se strategiski koncept k dojśpišeju wšych WITAJ-žiši za dalšne serbskorěčne kubłanje nažěłaś.

Po analyzy Rěčneho centruma WITAJ wobdžěła so w Sakskej lětnje něhdže 87 % předšulske džěći, kotrež su so w pěstowarni serbskorěčne kubłali, pozdžišo tež w šuli na wučbje serbsčiny. 13 % wopuści serbskorěčny kubłanski puć. Jako přičiny podawaja so strach před přežadanjom ze serbsčiny w šuli, přečah swójby, krótše puće do šule bjez serbsčiny abo pobrachowacy zajim staršich na serbsčinje (hlej Serbska šula 4/2016). Za Braniborsku statistika k wobdžělenju wotchadnikow z předšulske džěći w WITAJ-kupkow na bilingwalnej a cuzorěčnej serbskej wučbje w zakładnych šulach hišće njepředleži, ale zestaji so za šulske lěto 2019/2020 w ramiku wudžětanja koncepcije za přechod wot pěstowarnje do zakładneje šule.

Najneposredniši wabjerjo džěći a jich staršich za pokročowanje serbskorěčneho kubłanja w šuli su kubłarki kaž tež wučerki, kotrež předšulske džěći na šulu přihotuja. Z nimi je Rěčne centrum WITAJ w kontakće a je podpěra – mj. dr. w formje informaciskich spisow kaž „W Budyšinje: Wot mała serbsce wuknyć“, „Serbske kubłanske drogi“ a „Serbska rěc – coolna wěc. Sorbisch/Wendisch – Lernen für die Zukunft“, w kotrychž wopisuja so móžnosće a metody serbskorěčneho kubłanja. Dalše informaciske a argumentaciske brošurki za staršich wo serbskorěčnym kubłanju w šuli za Delnju a Hornju Łužicu slěduja.

Dalši dypk, kotryž rozsud za serbskorěčne šulske stejišćo počězuje je tež šulski transport. Nic we wšitkich padach je kmany zwisk daty abo so šulski puć ze stron hamta připóznaje. Zhromadnje ze šulskim zarjadom, Rěčnym centrumom WITAJ a dalšimi zasadźuje so Domowina za připóznaće prawa, směć serbsčiny sebi jako maćeršćinu wobchować abo ju nawuknyć. We wšelkich pisomnych stejišćach k europskim abo němskim rozprawam je Domowina na tutón problem pokazała. Dale steji tež z potrjechenymi w stajnym zwisku a poradźuje tutych we wobchadze z hamtami.

3.2. DLěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

- 3.2.1. Domowina wužaduje sebi a podpěruje přesadźenje Braniborskeho krajneho plana za zmócnjenje delnoserbskeje rěče a plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudźowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče.**

Domowina wupominajo sebje a pódpěruje přesajźenje Bramborskeho krajneho plana za zmócnjenje dolnoserbskeje rěcy a plana napšawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbužowanju a k wožywjenju wužiwanja serbskeje rěcy.

W Bramborskej běchu na wšakich pólach wuspěšne. Tak wuda so informaciske materiale wó serbskem sedleńskem rumje, wó immaterielnym kulturnem derbstwje a wó zakładach a psikładach dwójorěčnego wutoflowanja we Łužicy.

Wugótowanje a napóranje tofle “Serbsko-nimska gmejna”, dalejuwuše a pódpěranje infotekstow wó Serbach a serbskej kulturje w amtskich łopjenach, póražowanje a

informěrowanje gmejnow k móžnosćam wótwołanja a zasajženja krajneje pawšale za gmejny w serbskem sedleńskem rumje a wó móžnosćach dodatneho spěchowanja dwójorěćnosći pšez kraj su byli dalšnje akiwity. Šěžyšćo zašćego lěta běšo pódpěrowanje a pšewóžowanje wuběžowanja “rěcam pšichylona komuna “Serbska rěč jo žywa” a dalejuwuwanje pšedwižoneje napšawy “konsultaciskeje žišownje” k dodatnej financelnej pódpěrje wšyknyim žišownjam z Witaj-pórućenim z boka kraja a komunow.

Domowina a Serbska rada Sakskeje stej so w lěće 2018 na procesu nowelěrowanja Plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče aktiwnje wobdžěliłoj.

Wot cyłkownje 28 namjetow Domowiny je so 8 namjetow do naćiska přewzało a wot 5 namjetow Serbskeje rady su so tři namjety do naćiska přewzali.

Jara dobre su scěhowace naprawy w naćisku noweho plana: založenje rěčneje šule w Budyšinje, narunanje dodatneje nałožby komunow w serbskim sydlenkim teritoriju a serwisowy zarjad za serbsku rěč.

Do knježerstwoweho naćiska njejsu so namjety Domowiny a Serbskeje rady přewzali, kotrež so wusměrjeja na gospodarstwo, zjawny wosobowy bliskowobchad, socialne zarjadnišća, póštu a předewzaća turizma. Z tym njeje wjace dotalny zaměr k wotkryću dalšich wobłukow zjawneho žiwjenja za wužiwanje serbskeje rěče aktualny, hačrunjež rěka w Serbskim zakonju Sakskeje w § 9 Serbska rěč před sudnistwom a zarjadami pod wotstawkom 3. “Swobodny stat Sakska zasadźuje so za to, zo nałožuja so postajenja wotrězka 1 tež na zarjady Zwjazka a zarjadnišća priwatneho prawa, wosebje wobchadnistwa a dalokopowěstwownistwa póšty, strowotnistwa a socialnistwa kaž tež kultury a kubłanja, kotrež maja w serbskim sydlenkim teritoriju swoje sydło.”

Tež na polu wužiwanja serbskeje rěče w powołanskim wukubłanju njeje žana naprawa w naćisku pódlu.

Koncept 2plus widži so jako direktny nadawk kultusa a tamneje wodženskeje skupiny. Pola regularneho městna Serbow w rozhtłosowej radže MDR njeje dale žane spěšne rozrisanje wotwidžeć. Tohodla njechaja so k tomu w tajkim planje zawjazać dać.

Dalša potrjeba wuhódnoćenja widži so w slědowacych dypkach:

- serbskorěčne znajomosće jako fachowy kriterij za zjawnu službu w serbskim sydlenkim teritoriju,
- winowatosć za přiswojenje službnje trěbnych znajomosćow serbskeje rěče pola přistajenych zjawneje služby w relewantnych wobłukach zarjadow, nic jenož wabjenje we wobłuku dalekubłanja
- zaměrne spěchowanje džěćacych dnjowych přebywanišćow
- ewaluacija a polěpšenje poskitka na Serbskej fachowej šuli za socialnu pedagogiku,
- informaciske tafle na hranicy serbskeho sydlenkeho teritorija,

- dwurěčnosť we wikowanju,
- serbskorěčne informacije za sobujěducych zjawneho wosoboweho bliskowobchada,
- zaručenje póstowych posyłkow ze serbskej adresu,
- hosćićelow turizma k wužiwanju serbskeje rěče pozbudźować,
- přewostajić tołmačerjow a techniku za simultane přetožki,
- wužiwanje serbskeje rěče w socialnych zarjadnišćach

Krajne knježerstwo widžomnje njecha tajke zaměry zapisać, při kotrychž by wone dyrbjało wliw na priwatne abo komunalne předewzaća wukonjeć, zo bychy woni bóle na dwurěčnosť kedźbowali.

Serbskorěčna připowědz zastanišćow busow a čahow po Wojerowskim modelu pokaza, zo su skutkowne naprawy za wužiwanje serbskeje rěče w zjawnym žiwjenju móžne.

Njedosaha pak, zo so jenož busowe zastanišća ze dwurěčnymi taflemi wuhotuja a ODEG na čarje Wojerecy-Zhorjelc jenož “Shuttel jězorina-Zhorjelc” na čahi pisa.

3.2.2. Domowina prócuje so wo šěrše wužiwanje spisowneju rěčow deljno- a hornjoserbsčiny w serbskich institucijach, zarjadach zjawneje služby a podpěruje aktiwity wožiwjenju tutych.

Domowina procujo se wó syrše wužywanje serbskeju pisneju rěčowu dolneje a górneje serbsčiny w serbskich institucijach, zastojnstwach zjawneje služby a pódpěruje aktiwity k wóžywjenu toś tych.

Slědowace aktiwity hodža so tu mjez druhim mjenować: rěčny kurs za džěći zwonka Łužicy (RCW), rjadowak za powołansku orientaciju šulerjow ze specielnym słowoskładom (RCW), skrućenje Delnjoserbskeho internata jako rěčny rum přez zaměrne zhromadne džěto přistajenych internata a wotrjada RCW w DŁ (RCW) a rozšěrjenje ličby serbskorěčnych wobchadnych tafłow w měsće Budyšin (džětowy kruh za serbske naležnosće města Budyšin).

3.2.3. Domowina wabi za wutworjenje WITAJ-skupinow a WITAJ-pěstowarnjow.

Domowina wabi za wutwórjenje Witaj-kupkow a Witaj-žišownjow.

Rěčny centrum WITAJ podpěra po svojich móžnosćach wabjenje za serbskorěčne kubłanje po modelu Witaj – w formje informaciskich zešiwkow, rozmołwow, přednoškow a wabjenskeho filma.

Wutworjenje dalšich Witaj-skupin a Witaj-pěstowarnjow pak žada přidatny běžnje serbsce rěčacy fachowy personal, kotryž zaručić je za hižo eksistowace serbske kubłanišća a skupiny přiběrajo wužadace, zdžěla samo njemóžne – w Hornjej Łužicy runje tak kaž w Delnjej Łužicy. W Hornjej Łužicy je tuchwilna situacija tajka, zo korespondujetej

syć serbskich džěćacych dnjowych přebywanišćow a syć serbšćinu wuwučowacych šulow. To rěka, zo maja džěći, kotrež su w pěstowarni serbsce wuknyli, tež móžnosć, pozdžišo w šuli w relatiwnej bliskosći serbsce wuknyć. Mocy do intensiwneho wabjenja za zawjedženje Witaj w přidatnych džěćacych dnjowych přebywanišćach inwestować, hdžež njeje móžno swoje serbskorěčne kmanosće naslědnje w šuli dale wukmanjeć, nima Rěčny centrum WITAJ za radžomne.

Tohodla steji w srjedžišću prócowanja Rěčneho centruma WITAJ zaručenje kwality hižo etablěrowaneho serbskorěčneho kubłanja w pěstowarnjach.

K tomu je so nadžěłať katalog kwalitatiwnych kriterijow a k tomu słušacy džěłowy zešiwk (hlej 3.2.4). Byrnjež Rěčny centrum WITAJ nošer pěstowarnjow njebył a z tym žadyn wliw na zakładže wukazow nastupajo džěławosć kubłarkow njeměť, džěła z kubłanišćemi – wotpowědnje situaciji na městnje – wusko hromadže.

Wabjenje za Witaj-pěstowarnje stawa so w Hornjej Łužicy tež indirektnje přez powšitkowne wabjenje za dwurěčnosć we wobłuku ekspertoweje komisije Krajneho zarjada za zažne kubłanje w susodnych rěčach (Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung).

3.2.4. Domowina wjedže rěčne planowanje (status rěče, přiswojenje rěče a korpusowe planowanje) ze zaměrom dale, wuwíce zakładow serbskeje rěče a připóznaća tuteje rozšěrić.

Domowina wježo rěčne planowanje (status rěcy, pšiswójenje rěcy a korpusowe planowanje) ze zaměrom dalej, wuwíše zakładow serbskeje rěcy a pšipóznaše toš teje rozšyriš.

Poskitki, kotrež k zwyżnjenju **statusa serbskeje rěče** přinošuja, su na přikład: móžnosć certifikowanja hornjoserbskich a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče w Delnjej a Hornjej Łužicy (hlej 3.2.5); moderne digitalne poskitki k nawuknjenju serbšćiny (hlej deleka kaž tež 3.2.6); mnohe zwonkašulske projekty Rěčneho centruma WITAJ, kotrež imagej serbšćiny mjez džěćinu a młodžinu polěkuja (hlej deleka kaž tež 2.2.2); produkcija do hornjoserbšćiny synchronizowanych filmow; prestižne přetožki statnych brošurkow (w zwisku ze spjelnjenjom Krajneho plana za zmócnjenje dolnoserbskeje rěcy a Plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje rěče). Zwyżnjenju kwality **posrědkowanja serbšćiny** w zakładnych a wyšich šulach kaž tež na gymnaziju słuži zakładny statny a najwobšěrniši nadawk Rěčneho centruma WITAJ:

wuwiwanje a zhromadne wudawanje wšitkich šulskich knihow a wučbnych materialijow z Ludowym nakładnistwom Domowina a Žětanišćom za serbske kubłańske wuwijanje Chóšebuz. W lětomaj 2017 a 2018 je so wudało 54 wšelakich hornjoserbskich a 22 wšelakich delnjoserbskich wučbnicow, džětowych zešiwkow a dalších wučbnych materialijow (hlej wobšěrnej katalogaj za Hornju Łužicu a za Delnju Łužicu pod www.witaj-sprachzentrum.de). K tomu přińdu digitalne wučbne srědky (hlej 3.2.6).

Do samsneho konteksta słušeja časopisy Lutki (wuchadžeja štwórcłětnje), Płomjo a Płomje (wuchadžeja 11 króć wob lěto) a Serbska šula (wuchadžeja štwórcłětnje). Při wuwiwanju wuknjenskich materialijow pěstujaja lektorki RCW zhromadne džěto z wučerkami a wučerjami.

Zwysenju kwality posrědkowanja serbsčiny w džěćacych dnjowych přebywanjšćach słuži Katalog kwalitatiwnych kriterijow k spěchowanjow a posrědkowanju serbsčiny, kotryž předleži za Saksku a Braniborsku (wozjewjenu na www.witaj-sprachzentrum.de). Džěto z nim zmóžnja systematiske zwysenje kwality rěčnopedagogiskeje džělawasće kubłarkow. Nimo toho skića Rěčny centrum WITAJ w Hornjej a Delnjej Łužicy dalekubtanja za kubłarki a kubłarjow a wubranym kubłanišćam praktisku pomoc we wšědnym serbskorěčnym džěle. W Delnjej Łužicy přewjedujaja so intensiwnje kursy k skrućenju a rozšěrjenju serbskorěčnych kmanosćow kubłarkow.

Dalši přinošk k zwysenju kwality posrědkowanja rěče su dalekubtanja Rěčneho centruma WITAJ za wučerjow na šulach. Tu njech je wosebje wot 2016 so lětnje w Hornjej Łužicy wotměwacy Fachowy dzeń 2plus mjenowany (wuhotowany wot SMK a SBAB w kooperaciji z Rěčnym centrumom WITAJ), kotryž ma přinošować k profilowanju bilingwalneje wučby a k wutworjenju zhromadnosće wšitkich serbsce wuwučowacych wučerjow. W Delnjej Łužicy podpěra Rěčny centrum WITAJ hižo někotre lěta fachowe konferency wučerkow serbsčiny a džětowy kružk wučerkow, kotrež bilingwalnu Witaj-wučbu podawaja. Nimo tutych wotměwa so prawidlownje dzeń pedagogow, kiž móht so rozšěrić na cyłodnjowske zarjadowanje a z tym zdobyć rólu podobnje Fachowemu dnjej 2plus w Hornjej Łužicy.

K zwysenju statusa serbsčiny kaž tež k přiswojenju rěče přinošujaja mnohe zwonkašulske rěčne projekty Rěčneho centruma WITAJ w Hornjej kaž tež w Delnjej Łužicy za wšě staroby, kaž prózdniški camp, čitanske wubědžowanje, čitanska nóc, comicowe džělarnički, projekty w internatomaj, projekty Płomjenja, WITAJ-camp, lětnje młodžinske lěhwo, šula w zelenym, wumětske wubědžowanja atd. (hlej tež 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3; www.witaj-sprachzentrum.de). Nimo toho organizuje Rěčny centrum WITAJ mnohe WITAJ-kursy: za předšulske džěći, za zwonka Łužicy bydlace šulske džěći, za přidružnikow 5. lětnika, za staršich a druhich zajimowanych dorosćenych. Tež internataj serbskeju gymnazijow w Choćebuzu a w Budyšinje słužitej jako přidatnej rěčneje rumaj k wudospołnjenju serbskorěčneje wučby na šuli.

Třo sobudžěltačerjo Rěčneho centruma WITAJ su čtonojo Serbskeju rěčneju komisijow a přinošujaja tak njeposrědnje ke kodifikaciji spisowneje hornjo- resp. delnjoserbsčiny a z tym k wuwiwanju zakładow serbskeju rěčow.

Jako přinošk ke **korpusowemu planowanju** zwoprawdžeja so rěčne zakłady za šulerjow zakładnych a wyšich šulow kaž tež gymnazija w formje terminologijow, šulskich gramatikow a słownikow za hornjoserbsčinu runje tak kaž za delnjoserbsčinu. Systematika rěčneho planowanja měta so w přichodže mjez wšitkimi serbskimi institucijami koordinować a w zhromadnym wohtłosowanju měli so priority postajić.

- 3.2.5. Rěčny centrum WITAJ wudžěła certifikaciju hornjo- a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče, zo by so modernej praksy nawuknjenja rěčow wotpowědowało a zo by so přinošowało zwyżšenju statusa serbskeje rěče.**

Rěčny centrum Witaj wužěłajo certifikaciju górno- a dolnoserbskich rěčnych zamóžnosćow pó Zgromadnem europskem referencnem ramiku za rěcy, aby se modernej praksy nawuknjenja rěčow wótpowědowało a aby se pšinosowało pówušenju statusa serbskeje rěcy.

Rěčny centrum WITAJ spožča certifikat za znajomosće hornjoserbsčiny resp. delnjoserbsčiny wotpowědnje Zhromadnemu europskemu referencnemu ramikej za rěče na niwowowych schodženkach A1, A2 a B1. K tomu je wuwił pruwowanske nadawki we wothłosowanju z wědomostnikami-fachowcami Serbskeho instituta z. t. a Instituta za sorabistiku Lipšćanskeje uniwersity. Na www.sprachzertifikat-sorbisch.de podawa Rěčny centrum WITAJ najwažniše informacije k certifikatej a pruwowanjam kaž tež mustrowe nadawki za přihot na pruwowanje na niwowej A1, A2 a B1. Za 2019 je přihot schodženka B2 planowany.

- 3.2.6. Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwijanje digitalnych wučbnicow a medialne rěčne kursy. Při tym ma so koncepcionelnje tež wučba za jednotliwcow wobkedźbować. Rěčny centrum WITAJ realizuje aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěče z pomocu nowych digitalnych medijow.**

Domowina pódpěrujo nowe a digitalne formy wucenja, wuwijanje digitalnych wucbnicow a medialne rěčne kursy. Pši tom ma se koncepcionelnje teke na wucbu za jadnotliwego žiwaš. Rěčny centrum Witaj realizěrujo aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěcy z pomocu nowych digitalnych medijow.

Na internetowym portalu www.sorbischlernen.de prezentuje Rěčny centrum WITAJ swoje internetowe poskitki za wuknjenje, wučenje a wužiwanje serbsčiny. Nimo materialijow za šulerjow a wučerjow, kotrež podawaja so w formje džětowych łopjenow a rěčnych hrow, su to slědowace naročniše digitalne produkty:

W dobje wot 2016 do 2018 je Rěčny centrum WITAJ wuwił přeni hornjoserbski digitalny wučbny srědk www.krokpokroku.sorbischlernen.de, kotryž je 29.03.2018 we Wobydlerskim a medijowym centrumje Sakskeje statneje kenclije w Drježdžanach zjawnosći spřistupnił. K eksistowacym maćiznam skića webstrona zwučowanja k skrućenju gramatiskich a prawopisnych kmanosćow šulerjow rěčneju skupinow 1 a 2, kotřiž po koncepcje 2plus serbsce wuknu. Wučbny srědk služi individualnemu spěchowanju šulerjow a podpěra diferencowane wuwučowanje. Wběhu spěchowanskeje doby je so jědnaće prawopisnych a gramatiskich temow nadžětało.

Digitalny wučbny srědk za Witaj-šulerjow Delnjeje Łužicy „Kšac pó kšacu & pšawopis a gramatika“ je wot Założby za serbski lud spěchowany projekt. Spěchowanska doba saha hač do 31.12.2020. W lěće 2019 wozjewi so delnjoserbska wersija webstrony, kotraž změje kónc lěta po nětčišim planowanju štyri prawopisne temy z mnohimi zwučowanjami. Koordinacija projekta nawjeduje so přez Rěčny centrum WITAJ Choćebuz a zapřijma tež ABC a wučerki a wučerjow.

App „Sorbisch leicht – Serbsce lochko“ a app „Serbski lažko – Niedersorbisch leicht“ předležitej za android a za iPhone a stej so aktualizowatoj a rozšěrtoj: Nimo rěčneho awdiokursa wobsahujetej krótke zwučowanske nadawki a awdiopřinoški „Serbsce w 100 sekundach“. Hornjoserbska app wobsahuje dalši džěl „Serbsce přez cyty džeń“. W lěće 2019 so tutón džěl w delnjoserbskej app dodžěła. Wotpowědnje resursam prócuje so Rěčny centrum WITAJ w Choćebuzu wo rozšěrjenje awdiopřinoškow „Serbsce w 100 sekundach“ a wo to, app tež za iPhone a Windows Phone k dispoziciji stajić.

3.2.7. Domowina podpěruje zahajenu akciju rěčneje rewitalizacije w Delnej Łužicy „jo!zatebje”.

Domowina pódpěrujo zachopjonu akciju rěčneje rewitalizacije w Dolnej Łužicy „jo!zatebje”.

Debata wó rěčneje rewitalizaciji dolnoserbsčiny běžy dalej a planowane su rozgrona, kolokwije wó mjeńšynach hynžo. Jaden pśikład dejať bys iriščina a kak w Iriskej nowe rěčne rupy wótcynjaju, žož jo była iriščina ako mamina rěč južo zgubjona. Planowana tema jo teke “Ewaluacija póbitowanjow w dolnoserbskej rěcy na zakładnych šulach”. Cil debaty “jo!za tebje” jo, konsens pótrjefjacy rewitalizaciju dolnoserbsčiny namakaš, šeto taki pótrjefjacy konsekwentne pśesajženje dolnoserbsčiny w tej chyli njedajo.

3.2.8. Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedzišćo rěč spěchowacych poslužbow a slědženjow na dobro šěrjenja serbsko-rěčnych znajomosćow za wšitkich zajimcow.

Domowina pódpěrujo dalšne profilěrowanje Rěčneho centruma Witaj ako srježišćo rěč spěchujucych póslužbow a slěženjow na dobro rozšyrjenja serbsko-rěčnych znajobnosćow za wšych zajimcow.

Domowina podpěra tute profilowanje Rěčneho centruma WITAJ na zakładze swojeho politiskeho džěta a přinošuje k tomu, zo so aktiwity a produkty Rěčneho centruma WITAJ připóznawaja a do kubłanskeho systema integruja. To nastupa aktualnje digitalne wučbne srědki, dalekubłanja za wučerjow a kubłarkow a certifikowanje serbskorěčnych znajomosćow.

Wot oktobra 2018 sem poda so na kóždym posedženju prezidija zwjazkowneho předsydstwa informacija k aktualnej džělawosći Rěčneho centruma WITAJ, dr. Brězanowa za Hornju Łužicu a dr. Zakar za Delnju Łužicu. Programatika Rěčneho centruma WITAJ je so jara wobšěrnje w prezidiju diskutowała.

A teke na zmakejach prezidiuma ze zastupnikami Dolneje Łužyce na zakłaže kooperaciskego dogronjenja mjazy kšywowym zwězkom a Župu Dolna Łužyca z.t. grajo žětabnosć wótnožki Rěčneho centruma Witaj w Chóšebuzu pśecej wažnu rolu.

4. Kubłanje w narodnym duchu a dorost / Kubłanje w narodnem duchu a dorost

Nadawki, kotrež měrja so na kubłanje w narodnym duchu, štož słuži skrućenju identity jednotliwca. Wone wobjimuju wšitke pola kubłanja – wot pěstowarskeje hač do wysokeje staroby. Zdobom dže wo posrědkowanje serbskeje rěče a wědy wo serbskich stawiznach, štož měto tež k skrućenju narodneho ducha přinošować.

Nadawki, kenž měrje se na kubtanje w narodnem duchu, což stůžy skšůšenju identity jednotliwca. Wóni wobpšimuju wšykne póla kubtanja – wót pšedšulskego až do wusokego starstwa. Rownocasnje žo wó pósrědnjenje serbskeje rěcy a wědy wó serbskich stawiznach, což dejato teke ku skšůšenju narodnego ducha pšinosowaš.

4.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki za krotki cas

4.1.1. Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kubłanskemu koncepciej 2plus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ke koncepciej w šulskej prakcy. Žada sebi hromadže ze Serbskej radu a Serbskim šulskim towarstwom nowelěrowanje wuwjedźenskeho postajenja šulskeho zakonja.

Domowina zasajžujo se za zwězujuce pšawniske póstajenje ku kubłanskemu konceptoju 2plus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ku konceptoju w šulskej prakcy. Pomina sebje gromaže ze Serbskeju radu a Serbskim šulskim towaristwom nnowelěrowanje wuwježeńskego póstajenja šulskeje kazni.

Proces prawniskeho postajenja ke kubłanskemu koncepciej 2plus w Sakskej je nažel w zastatku. Wodženska skupina 2plus, w kotrejž stej Domowina a Rěčny centrum WITAJ zastupjenej, pak je sej za lěto 2019 wobstajne certifikowanje rěčnych kmanosćow šulerjow jako džěłowe čěžišćo wuzwolito. Tak wutwori so jedyn wažny zakład za běžny monitoring. Slědować maja pak hišće standardy za 2plus-wučbu.

4.1.2. Domowina pódpěruje w Bramborskej pšezěłanje serbskego šulskego póstajenja. Witaj-wučba ma być regularna forma bilingualneje wučby.

Domowina pódpěrujo w Bramborskej pšezěłanje serbskego šulskego póstajenja. Witaj-wučba ma być regularna forma bilingualneje wučby.

Zastupniki Domowiny a jeje fachowego wótžělenja Rěcneho centruma WITAJ wobžěluju se stawnje na wótpowědujucych pósejženjach Žěłoweje kupki za serbske šulske nastupnosći pla MBS a na zmakanjach Serbskeje rady a župy Dolna Łužyca. Proces nowelěrowanja jo se pak za cas ewaluacije serbskeje wučby na zakładnych šulach wusajžit. Mjazy Serbami samymi njewobstoj tuchylu žedno jednotne měnjenje, kak konsekwentnje dejata se dolnoserbska rěc pšesajžowaš (wósebne na Dolnoserbskem gymnaziju w Chóšebuzu). Dla tog njejo mógal teke MBS ze swójimi nacerjenjami konsens dojspiš.

4.1.3. Domowina prócuje so wo zwoprawdženje serbskospecifiskich wobsahow nowelěrowaneho Sakskeho šulskeho zakonja.

Domowina procujo se wó zwopšawjenje serbskospecifiskich wopšimješow nowelěrowaneje Sakskeje šulskeje kazni.

Nowela šulskeho zakonja zmóžni Domowinje, zhromadne džěto ze šulskimi stejišćemi polěpšić. Zdobom skrući so pozicija Serbow při bytostnych rozsudach nastupajo šulstwa. Runje tak zwyżi so prawo wužiwać maćeršćinu při šulskich přepytowanjach. Wuchadžejo z postajenja je so Domowina prócowata, namakać zastupjerjow za wšitke šulske konferency serbskich šulow a šulow ze serbskorěčnymi poskitkami.

Tu mamy sami wobsahi identifikować a běžny přewod zdokonjeć. Zakład za to tworí so mjez wučerkami a wučerjemi, fachowymi poradźowarjemi za serbšćinu, zplus-koodinatorkami, wodženskej skupinu zplus při SMK a zastupjerjemi Domowiny w šulskich konferencach. K dotalnym temam hlej 4.1.1.

Dotalne reakcije šulow su dobre a pokazaja, zo je pohłubšenje zhromadneho džěta na dobro šulerstwa. Přez zhromadne džěto z praksu je móžno, stejišća třěšneho zwjazka wukmanić. Domowina skrući so tu jako rěčnica zajimow Serbow. Kubłanski wuběrki Domowinu budže z pomocu Rěčneho centruma WITAJ tu w přichodže dyrbjeć koordinowacu rólu přewzać, zo by so prawy komunikaciski zwisk mjez šulemi, šulskimi konferencami a Domowinu zmóžnił. Hlej tež dypk 4.2.2.

4.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

4.2.1. Domowina džiwa na a so sobu stara w Bramborskej kaž tež w Sakskej wo zdobyće, wukubłanje a zasadjenje wučerskeho a kubłarskeho dorosta w bilingwalnej wučbje a džěta w tutym nastupanju z wotpowědnymi zarjadami hromadže.

Domowina žiwa na a se sobu stara w Bramborskej ako teke w Sakskej wó zdobywanje, wukubłanje a zasajenje wucabnikojskego a kubłarskego dorosta w bilingwalnej wucbje a žěta w tom nastupanju z wótpowědujucymi zastojnstwami gromaže.

Wjele prócy je so do nawabjenja wučerjow z Čěskeje inwestowato, ale ze snadnym wuspěchom. Dołhodobnje ma tuž regularne wukubłanje serbskich studentow w Lipsku w srjedžišću stać. W zasadže je spěchowanje wučerskeho dorosta statny nadawk. Tutej zamołwitosći stat wotpowěduje, zapřija pak tež serbskich zastupjerjow do procesa. Přistajeni SMK a LaSuB su so wosebje wo naležnosće přistajenja přidružnikow prócowali a so při nawabjenju přidružnikow wusko ze zastupjerjemi Domowiny a jeje fachowym towarstwom Sěrbske šulske towarstwo z.t. wothłosowali.

4.2.2. Domowina prócuje so wo to, zo so we wšitkich naležnosćach serbskeho šulstwa w Sakskej a Braniborskej sobupostajowanske prawa zakonśce zaručeja a přez kontrolne gremije přewodžeja.

Wona wjedže jako připóznata rěčnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamołwitými w kubłanskich naležnosćach.

Domowina procujo se wó to, aby se we wšykných nastupnosćach serbskego šulstwa w Sakskej a Bramborskej sobupóstajowańske pšawa kazniski zarucyli a pšez kontrolne gremije pšewóžowali.

Wóna wježo ako připóznata powědarka zajimow Serbow stawny dialog ze wšyknými zagronitymi w kubłańskich nastupnosćach.

Z wuspěchom prócowaše so Domowina ze swojim předsydu na čole wo sylnjenje serbskich pozicijow w Šulskim zakonju Sakskeje.

Na zakładže nowelěrowaneho Šulskeho zakonja Sakskeje powołaše Domowina w lěće 2018 swojich zastupjerjow za poradźowace sobudźěto do šulskich konferencow serbskich šulow a do šulow ze serbskorěčnym poskitkom. Přehlad k tomu je wobstatk delegatneje mapy. Kubłanski wuběrk Domowiny měješe přenje zetkanje ze zastupjerjemi w šulskich konferencach dnja 14.01.2019. K zwěšćenju statusa serbskeje rěče na šuli su naprašnik wupjelnili, kotryž je zakład za dalše naprawy k zwyżšenju tutoho statusa.

W Bramborskej zarucyjo se toś ten stawny dialog pšez zastupniki Domowiny w šulskich konferencach, wokrejsnyma šulskima pširadoma CB a SPN, pšez aktiwne sobužěto župy Dolna Łužyca a Rěčny centrum WITAJ w akciskej seši a w AG za serbske kubłańske pšašanja pši MBJS

4.2.3. Na zakładže noweje braniborskeho šulskeho zakonja prócuje so Domowina ze župu Delnja Łužica wo wobsadźenje městnow w šulskich konferencach po § 90 (1) BbgSchulG.

Na zakłaže noweje bramborskeje šulskeje kazni procujo se Domowina ze župu Dolna Łužyca wo wobsajenje městnow w šulskich konferencach pó § 90 (1) BbgSchulG.

Župa Dolna Łužyca jo na zakłaže nowelěrowaneje Serbskeje kazni pomjenita swójich zastupnikow za sobužěto w šulskich konferencach Zakładneje a wušeje šule Bórkowy, Šulskego centruma “Dr. A. Schweitzer” we Wětošowje, Zakładneje šule “Krabat” w Janšojcach, Zakładneje šule “Mato Kosyk” w Brjazynje, Zakładneje šule “von Houwald” w Tšupcu, Zakładneje šule Žyłow a Donoserbskego gymnaziuma.

4.2.4. Domowina zasadžuje so za zdźerženje serbskich kubłanišćow a wuwice jich specifiskeho profila serbskosće. Zdobom angažujemy so za dalše rozšěrjenje rěčneho kubłanja.

Domowina zasajduje se za zdźaržanje serbskich kubłanišćow a wuwice jich specifiskeho profila serbskosći. Rownocasnje angažerujomy se za dalšne rozšyrjenje rěčneho kubłanja.

Profil serbskich kubłanišćow njeje spokojacy, wosebje tam nic, hdžež kubłarjo a kubłarki abo wučerjo a wučerjo, kotřiž serbsku rěč posrědkuja, sami serbsku rěč na maćernorěčnym niwowje njewobkneža. Tu ma so dale ze statnymi instancami jednać a na intensiwne dalekubłanja za potrjehenych džiwać. K wuspěcham jednanjow słuša nowy poskitk šulskeho zarjada w Budyšinje LaSuB: rěčne kursy (za započatkarjow, za pokročonych, za komunikaciju) za wučerjow, kubłarjo a přistajenych zarjadow.

Nimo toho maja so standardy za Witaj-wučbu w Delnjej Łužicy a za wučbu po koncepcje 2plus w Hornjej Łužicy wuwic a serbskorěčne kmanosće šulerjow maja so we wěstych lětnikach běžnje certifikować.

Hladajo na napjatu situaciju nastupajo pobrachowacy serbskorěčny wučerski dorost, je přichodnje sčežka móžno, zarućec serbskorěčne kubłanske poskitki na šulach w dotalnej formje. Dalše rozšěrjenje rěčneho kubłanja na šulach, kotrež by přidatny serbsce rěčacy wučerski personal žadał, njeje drje realizujomne.

Hlej tež dypkaj 4.2.2. a 4.2.3.

5. Kultura a wuměłstwo / Kultura a wuměłstwo

Nadawki, kotrež su wusměrjene na spěchowanje a wuwijanje serbskeho kulturneho džěła a wuměłstwa a turizma.

Nadawki, kenž su wusměrnjone na spěchowanje a wuwijanje kulturnego žěła a wuměłstwa a turizma.

5.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki cas

5.1.1. Domowina so za to zasadźuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, kaž tež na bazy rjaduje a zesylnja. W tutym zwisku ma so potrjeba hromadže z čłonskimi towarstwami zwěšćić.

Domowina se za to zasajźujo, až se zastojnstwowa pódpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towaristwow, ako teke na bazy řědujo a zmócnijo. W tom zwisku ma se pótrjeba gromaže z člonkojskimi towaristwami zwěšćić.

Zarjad Domowiny podpěra džěławosć skupinow a towarstwow Domowiny z pomocu projektowych srědkow za tak mjenowane małe projekty. We wšěch 5 regionach běše to w lěće 2018 pomoc za 85 (2016: 76; 2017: 80) towarstwow a skupinow. Wuchadžejo z toho, zo skupiny a towarstwa w přerězku někak 5 zarjadowanjow na lěto organizuja, woznamjenja to, zo su so z tutymi srědkami někak 425 zarjadowanjow podpěrali. Při tym podpěraštaj wot 01.02.2018 sem projektnej manageraj w Hornjej a Delnjej Łužicy přeco z poť džěłowym

městnom towarstwa direktnje při planowanju a wotličenju projektow. Městnje so hač do 2020 na 0,6 VZÄ rozšěritej, štož wotpowěduje potrjebje a je připóznaće za jeju wupěšne skutkowanje. Wužiwanje dalších spěchowanskich programow za serbske wotpohłady z nawabjenjom tak mjenowanych třěčich srědkow za naše projekty słuša k nadawkam managerow.

5.1.2. Domowina šěri wědu wo serbskich naložkach a jich přewjedženje podpěruje. Zdobom pokazuje na status tutych jako imaterielne kulturne herbstwo Němskeje.

Domowina rozšyrjujo wědu wo serbskich nalogach a jich pšewježenje pódpěrujo. Rownocasnje pokazujo na status toś tych ako imaterielne kulturne derbstwo Nimskeje.

Pawšalne spěchowanje towarstwow je wuspěšny instrument za spjelnjenje tutoho nadawka. Z jeho pomocu realizuja so njeličomne kulturne wjerški, kotrež wobsahuja zdobom najwšelakoriše kulturne wurazy a z tym tež imaterielne kulturne herbstwo Serbow. Wosebjje přikładnje so w Delnjej Łužicy z logom za imaterielne herbstwo w Němskej za zarjadowanja wabi.

Tež folklorny festiwal „Łužica 2019“ změje imaterielne kulturne herbstwo zaso jako tematiske čěžišćo.

Projekt produkcije krótkich filmow wo natožkach Serbow w běhu lěta je so kónc 2018 w nadawku Domowiny přez Załožbu za serbski lud wuspěšnje zakónčil. Při tym wužiwaše so filmowy material z archiwow Serbskeho instituta a filmoweho studija Sorabija. Z tym stej něhdže dvě třecinje natožkow w běhu lěta přez tutu formu za zjawnosć dokumentowane. W naslědnym projekće měli so zbytnje natožki natočić a zjawnosći k dispoziciji stajić. Domowina měta za to wotpowědnu próstwu na Załožbu za serbski lud sformulować.

Hlej tež dypk 5.2.6.

5.1.3. Domowina podpěruje zhromadne džěło a wothłosowanje z partnerami za digitalizowanje serbskeho filmoweho kulturneho herbstwa runje tak kaž filmow ze serbskej tematiku.

Domowina pódpěrujo zgromadne žěło a wótgłosowanje z partnerjemi za digitalizěrowanje serbskego filmoweho kulturnego herbstwa rowno tak ako filmow ze serbskeju tematiku.

Film zdobudže sej džeń a bóle wažnosć a spjelnja wosebje w konteksće Serbow wažne funkcije kaž na př. při wabjenju, kubłanju a zasadnym informowanju wo Serbach. Domowina podpěraše w zaštosći filmowcow, kaž na př. čěskeho filmoweho režisera Zdeněka Flídra abo serbskeho filmowca Reiner Nagela při jich projektach.

Filmowy festiwal w Choćebuzu tworí – přiběrajo tež za Serbow – dobru platformu zhromadneho zeńdženja fachowcow. Nowy džěłowy kruh němsko-serbskich filmowcow je jedyn wuslědk prócowanjow we wobłuku tutoho festiwala.

Wšelake na serbsku tematiku wusměrjene zarjadowanja filmoweho festiwala w Choćebuzu pokazuja pak tež jasnje, zo maja Serbja w tutym wobłuku hišće wjele nachwatanskeho potenciala.

Při tym widži kulturny wuběrk wosebje tři wulke čěžišća w přichodze.

Serbske filmowe herbstwo dyrbi so digitalizować a archiwizować a so tak za přichod wobchować. Při tym měł so zajimcam přistup k herbstwu bjez barjerow zmóžnić. Zarjadowanje centralneje fyziskeje a wirtuelneje platformy za wužiwanje a recipowanje materiala, kaž je to na př. hižow koncepciji webstrony Załožby za serbski lud předwidžane, by dalši krok był. Serbski institut (ze Serbskim kulturnym archiwom), Serbskej muzejeje, Serbski ludowy ansambl, Domowina a załožba měli při zwoprawdženju namysleneho zarjadnišća „**Serbski narodny archiw**“ (džěłowy titul) zaměrnje pokročować. Kulturny wuběrk je při wuwicu tutoho předewzaća iniciator a aktiwny partner. Wobchowanje serbskeho filmoweho herbstwa je wobstatk koncepta Serbskeho narodneho archiwa.

Sobudžěło profesionalnych producentow za serbske awdio-wizuelne wobsahi (hlownje MDR a RBB, runje tak Deutsches Rundfunkarchiv) dyrbi so běžnje wužadać, wšako wobsedza zjawno-prawniske institucije hustodosć wotpowědne prawa za dalše wužiwanje serbskich produkcijow.

Wosebje młódša serbska generacija trjeba nuznje nowotarske, inowatiwne poskitki nowych filmow a widejow ze serbskimi wobsahami!

Założba měta tuž natwar wotpowědneje sceny młodych serbskich lajskich a profesionalnych filmowcow/medijowcow z wysokej prioritu přewodžeć a spěchować. Hižo eksistowace struktury a potency, kaž džětowy kruh němsko-serbskich filmowcow, SAEK, ZSW a dalše priwatne iniciatiwy su jej nětko hižo z kompetentnym a kreatiwnym partnerom. Wosebje struktura SAEK móhta tež za Braniborsku z přikładom być, štož hodži so přez dalše rozmołwy kwalifikować.

Iniciatiwy eksternih, njeserbskich filmowych producentow, kotřiž runje tak serbske wobsahi tematizuja, su witane wobohaćenje awdijo-wizuelneho poskitka, njenarunaja pak natwar swójskeje serbskeje (maćernorěčneje) kreatiwnje sceny we Łužicy. Dotalne wuspěšne formy kaž na př. projekty synchronizowanja džěćacych filmow abo prezentacija na Choćebuskim filmowym festiwalu měli so tohorunja dale wjesć a wotpowědnje spěchować.

5.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

5.2.1. Domowina wjedže zhromadnje ze fachowymi kruhami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wudžeržowanju a dalšim profilowanju serbskich institucijow do přichoda.

Domowina wježo gromaže z fachowymi krejzami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wužaržowanju a dalšnem profilěrowanju serbskich institucijow do pšichoda.

Tutón nadawk je so w zaštosći běžnje na wjacorych runinach spjelnjał. Kulturny wuběrk běše do toho zapřijaty. Tak běchu wospjet zamołwići serbskich institucijow na posedženja wuběrka za aktualne rozprawy wo swojej džěławosći přeprošeni. Jedna z wažnych temow přichoda je rozrisanje wužadanjow Serbskeho kulturneho herbstwa, wosebje za wotpowědne institucije a towarstwa, kotrež zaběraja so ze zachowanjom, spěchowanjom a hladanjom herbstwa. Při tym měli so tež maćke muzeje, priwatne zběrki a drastowe fundusy wobkedźbować. Kulturny wuběrk steji za to z poradźowacej funkciju k dispoziciji.

Hłownu zamołwitosć w tutym dypku pak njese Założbowa rada.

Dalši wažny gremij za spjelnjenje tutoho nadawka je zetkanje předsydy Domowiny z nawodami serbskich institucijow. Hłowny přichodny nadawk za spjelnjenje nadawka je nowe financne zřěčenje załožby, zo by so zakład za dalše institucionelne spěchowanje zaručil.

5.2.2. Župy a towarstwa podpěruja a organizuja mjezsobne wuměny a zetkanja. Z tym ma so skrućić wěda a zrozumjenje za kulturne a regionalne wosebitosće wšitkich regionow Łužicy.

Župy a towarstwa pódpěruju a organizěruju mjazsobne wuměny a zmakanja. Z tym ma se skšuśić wěda a rozměše za kulturne a regionalne wósebnosći wšych regionow Łužyce.

Pozitiwny přikład z lěta 2018 je ekskursija Župy “Jan Arnošt Smoler” składnostnje jubileja 750 lět Wojerecy do tutoho města. Wobdžělnicy su so informowali wo serbskich stawiznach załoženskeho města Domowiny a wo aktualnym wuwicu spěchowanja serbskeje rěče a kultury a při tym wosebje tež wo skutkowanju přirady za serbske naležnosće. Po tym wopytachu dworowy swjedžeń w Brětni.

Tež předsydstwo Maćicy Serbskeje wopyta w zwisku z tutym jubilejom dnja 06.11.2018 Domowinski dom, zo bychu sej wot zamołwiteje za serbske naležnosće města a wot zastupjerjow přirady za serbske naležnosće a župy informacije k aktualnemu serbskemu žiwjenju we Wojerecach wotwołali.

Tajke a podobne zarjadowanja měli dale přewjesć, zo bychmy tež wuměnu nazhonjenjow bóle do srjedžišća stajili.

Tež wuběrk za serbsku ciwilnu towaršnosć so stajnje informuje wo wuwicu w župach. Tak je župan Župy Jakub Lorenc-Zalěski z.t. na posedženju dnja 30.01.2018 informował wuběrk wo situaciji w župje, wosebje na rěčnym polu.

SKT organizuje kóždy lěto ekskursiju po Łužicy. Cil tutych ekskursijow je nimo zeznaća Łužicy wuměna z druhimi towarstwami a zeznaće aktiwnych serbskich wosobinow. W lěće 2017 je so přewjedła kubłanska jězba do Błótow. W oktobru tutoho lěta je so přewjedła ekskursija k temje: Serbja. Wěra. Nałožki. To je oficialna powabjena ščežka marketingoweho towarstwa hornjołužiska hola a haty.

Wopytach serbsku pčólnicu, hnadowne město a drastowy fundus w Róžeńće, blidarnju knjeza Dyrlicha w Nowej Wjesce a klóšter Marijineje hwězdy.

5.2.3. Domowina spěčuje zachowanje a pěstowanje wšitkich serbskich nałožkow, wotpowědnje lisćinje za škit imaterielneho kulturneho herbstwa Němskeje. Wona prócuje so wo zapisk tutych na lisćinje Unesco.

Domowina spěchujcy zachowanje a woplěwanje wšych serbskich nałogow, wótpowědujcy lisćinje za ščit imaterielneho kulturnego derbstwa Nimskeje. Wóna procujo se wo zapisk toś tych na lisćinje UNESCO.

Dotal nimamy hišće koncept, kak měł so tutón nadawk - **oficialne požadanje wo zapisanje do mjezynarodneje lisćiny UNESCO** – w cyłku spjelnić. Požadanje, so přiwrzać do lisćiny imaterielneho kulturneho herbstwa w Němskej, běše wuspěšne. Kulturnemu wuběrkkej su sćěhi ewentuelnje wuspěšneho požadanja do swětoweje UNESCO-lisćiny wědomje. Trjeba je tuž diskurs, kak hodžała so kampanja za tutón zaměr wjesć – wobkedźbujo při tym z

toho sčěhowace globalne efekty na Serbow. Při wšěm su hišće wotewrjene prašenja při spjelnjenju nadawka a wobkedźbowanja dalších zaměrow Domowiny, kaž na př. nastupajo miły turizm, personalne capacity, aspekty ekologije a strukturneje změny. Wotwidžeć je pak nětko hižo, zo budu za to wěste dohodobne/stajne resursy trěbne, jeli so zešlachći, naložki Serbow w běhu lěta na mjezynarodnu lisćinu UNESCO zapisać. Nastupajo dalše spjelnjenje tutoho nadawka zarjad Domowiny mjeztym z dwěmaj wědomostnikomaj kooperuje.

5.2.4. Domowina podpěruje dalše kulturne wjerški, kaž folklorne, dźiwadłowe, chórowe, sportowe, młodžinske a druge festiwale abo zléty po cyłej Łužicy. Wona namołwja w přihotach a přewjedženju tutych pěstować wuske kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi.

Domowina pódpěrujo dalšne kulturne wjerski, ako folklorne, žiwadłowe, chorowe, sportowe, mložinske a druge festiwale abo zléty pó cełej Łužicy. Wóna napominajo w psigótach a pšewježenju toś tych woplěwaš wuske kooperacije mjazy towaristwami a serbskimi institucijami.

Koordinacija a wozjewjenje terminow, sposrědkowanje móžnych partnerow, pytanje za móžnosćemi spěchowanja a wužiwanje komunikaciskeje a wabjenskeje syće - tole su běžne a za třěšny zwjazk samozrozumliwe nadawki za wšitke přisłušne towarstwa a zwjazki.

Kulturny wuběrk paruje centralnu kulturnu protyku, kotruž je Załožba za serbski lud hižo před lětomaj připowědžiła. (dale: hlej tež 9.1.1. a 5.1.2.)

Za spjelnjenje tutoho nadawka je nimo toho dobry fachowy wumětski nawod w kulturnych cytkach trjeba, tutón pak so džeń a bóle nimale na wšitkich kulturnych polach paruje.

5.2.5. Z kulturnymi wuměnamy a wuprawami wudźeržuje Domowina do wukraja kulturne styki. Z tym přisporja kulturnu identifikaciju a swětawotewrjenosć Serbow.

Z kulturnymi wuměnamy a zajězdami wužaržujo Domowina do wukraja kulturne kontakty. Z tym pówušujo kulturnu identifikaciju a swětawótwórjonosć Serbow.

Wupruwowany a fungowacy instrument za realizowanje wobłuka delegowanjow a kulturnych wuměnow je wotpowědny fond w zamołwitosći prezidija Domowiny. Reformy směrnicy w lěće 2014 za zjednoćenje/zjednorjenje procesa při požadanju su so jako dobre wopokazali.

Informacije wo móžnosćach spěchowanja ze srědkow za delegowanje a kulturnu wuměnu měli so hišće lěpje přez župy a fachowe towarstwa w Delnjeje a Hornjeje Łužicy šěrić.

Wuznamne akcije 2017/18 běchu na př. kulturna wuměna Delnjoserbskeho dźěćaceho ansambla z chórom z Jendźelskeje, wobdźělenje sylneje serbskeje delegacije, wobstejaceje ze zastupjerjow Serbskeho Sokoła z.t., Serbskeje rejowanskeje skupiny

Smjerdžaca a Serbskeho folklorneho ansambla Wudwor na Wšosokotskim zléče 2018 abo tež kulturna wuměna žónskeje Serbskeje wubranki koparkow z Retoromanami. Zwjeselace su nowe kontakty, kaž na př. zetkanje zastupjerjow Zwjazka serbskich spěwarskich towarstwow z Čěskim chórowym zwjazkom na swjatočnym zarjadowanju we winowcu 2018 w Praze abo wopyt Přezpólnych pola čěskeje mjejšiny w Chorwatskej. Zwěšćamy pak tež, zo njedosahaja srědki za kulturnu wuměnu a delegowanja, kotrež wučinjeja tuchwilny lětny budget we wysokosći 18.000 eurow. Hladajo na požadanja zaštych 5 lět namjetuje kulturny wuběrk zwyżić niwow spěchowanja na 30.000 eurow, zo bychu so wšitke próstwy wotpowědnje realizować móhli.

Dale wobsteji wěsty deficit tučasneho modusa spěchowanja delegowanjow za skupiny, kaž na př. za Serbsku rejowansku skupinu Smjerdžacy, kotrež so na swětowej runinje CIOFF pohibuja a tež přeprašenja zwonka Europy slěduja. Jězby tajkeho razu plaća husto někotre džesać tysac Euro, kotrež towarstwo z wysokimi swójskimi podžělemi sami financuje. Swětowe kulturne kontakty tajkeho razu pak pomhaja indirektnje tež při organizowanju folklorneho festiwala „Łužica“ a su po mjenjenju kulturneho wuběrka tuž spěchowanja hódne.

Kulturny wuběrk namjetuje, zo by so namakało wurjadne rjadowanje spěchowanja za wulke delegowanske jězby z wudawkami nad 10.000 Euro – a z tym zwonka móžnosćow Domowinskeho fonda – na projektowej bazy direktnje přez Załožbu za serbski lud. Dotal pokazuje založba při delegowanjach a kulturnych wuměnach jeničce na hospodarsku zamołwitosć Domowiny.

SKI je – nimo kulturnych a Domowinskih skupin – predestinowana za prezentaciju a informowanje wo Serbach zwonka Łužicy. Dotalna praksa, zo deleguje so SKI přez Domowinu, je po mjenjenju kulturneho wuběrka njeefektiwna a komplikuje cytu proceduru.

Předewzaća, hdžež zastupuja institucije Serbow, kaž na př. SKI 2018 w Europskim kulturnym měsće Leeuwarden, měli so w zamołwitosći institucije finansielnje planować. By dosahało, by-li po dóšłym naprašowanju resp. přeprašenju Domowina delegowanje wuprajita, SKI pak potom naprawu samostatnje zwoprawdžita.

Cyłkowny přehlad delegowanjow Domowiny a kulturneje wuměny:

2017

šćó	šćó přeprašuje	hdže	hdy
PAWK z.t.	MENS	Trst/Triest/IT	18. - 24.02.2017
PAWK z.t.	MENS	Golem, Durres/ALB	07. - 14.04.2017
chór Lipa	Senat	Praha/CZ	13.05.2017
Serb. rejowanska skupina Ćisk	TV Kitzbühler Alpen	Kirchberg/IT	25. - 28.05.2017
PAWK z.t.	Zentralr. Sinti/Roma	Berlin	01. - 03.06.2017
Towarstwo Cyrila a Metoda z.t.	Europassion	Kecskemet/HU	08. - 11.06.2017
Chr.muzikanća	Wendland	Lüchow	17. - 18.08.2017
serbska rej.skup. Smjerdžaca	Burgas Municipality	Burgas/BGR	21. - 25.08.2017
Chór Delany	Tag der Sachsen	Lubij	01. - 03.09.2017
PAWK z.t.	MENS	Berlin	30.09. - 09.10.2017
asociěrowane tow. Domowiny	Domowina	Wojerecy	24. - 25.03.2017
Krabat e.V.			19. - 21.05.2017
	TD Vigred Metlika	Metlika/SLO	
Sokoł Ralbicy/Hórki z.t.	TJ Spálené Poříčí	Ralbicy	23. - 25.06.2017
Domowinska skupina Łušć	kult.skupina Srbsko	Łušć	25. - 31.06.2017
DS žiś.a mł. ansambl	SE-B-G-Choirs	London/GB	20. - 24.10.2017

2018			
Jankahanka	SPL	Praha/ČR	02.03.2018
Pawk z.t.	Grænseforeningen Ungdoms	Berlin	10. - 11.03.2018
Pawk z.t.	BJDM	Opola/PL	23. - 29.03.2018
Domowinska skupina Njebjelčicy	Erlebn.dörfer e.V.	Gostewitz	20. - 22.04.2018
TCM (Tow. Cyrila a Metoda)	Europassion	Budaörsu	31.05. - 03.06.2018
Serbska kulturna informacija kulturne skupiny	Eur.kult.město	Leeuwarden/NL	22.06. - 02.07.2018
skupina Přezpólni	ČZ MIN w Chorwat.	Daruvar/CRO	26.06. - 01.07.2018
Serbski Sokot z.t.	Wšosokołski zlět	Praha/ČR	29.06. - 01.07.2018
SKW (žónska wubranka)	Retoromanojo	Crap Gries/CH	01.07.2018
Pawk z.t.	Diversity festival	Leeuwarden/NL	06. - 08.07.2018
SRSS (Smjerdžaca)	Festidanza 2018	Arequipa/Peru	05. - 12.08.2018
Serbska reja	IBZ - Jug.zentrum	Rumunska	15. - 19.08.2018
SFAW (Wudwor)	Od Celja do Žalca	Žalec/Słowjenska	20. - 26.08.2018
Pawk z.t.	MENS	Bratislava/ Słowakska	04. - 09.09.2018
Tow. Cyrila a Metoda z.t.	Spol.př.Lužice	Praha/ČR	08. - 14.08.2018
Serb.folklorna skupina Sprjewjan	Gajdoške fašiangov	Mala Lehota	01.12.2018
Kult.sk. ze Srbska/CZ	Bjesada z.t.	Jaseňca	08. - 11.02.2018
Pawk z.t.	MIN w Danskej	Roskilde/NL	08. - 10.06.2018
			30.06. - 07.07.2018

Hlej tež dale 1.2.2.

5.2.6. Domowina podpěruje łahodny turizm, přez kotryž zmóžnja so hosćom serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać. Zdobom je zwólniwa, při wutworjenju nowych poskitkow poradźować.

Domowina pódpěrujo łagodny turizm, pšez kótaryž zmóžnijo se gósćam serbsku kulturu we Łužicy awtentiski zeznać. Rownocasnje jo zwólniwa, pši wutwórjenju nowych pórucenjow póražować

Přez zhromadne džěło z lokalnymi turistiskimi organizacijemi móžachmy wliw na turistiske koncepty kraja Braniborskeje (krajno turistiski koncept 2016+), na turistiski koncept wokrjesa Zhorjelc a hornjołužiska hola a haty kaž tež na marketingowy koncept Łužiskeje jězoriny wukonjeć. Jenož z tutej pomocu je nam móžno, šěroko wědu wo Serbach a serbskich nałožkach šěrić.

Z pomocu towarstwa Serbski kulturny turizm z.t. móžachmy zaso w turistiskich žurnalach wo Serbach informować. Tak wuńdže w lěće 2017 a 2018 přinošk w magacinje “Ferienjournal Lauistzer Seenland”, 2017 přinošk w “Urlaubsmagazin Niederlausitz” a w tutym lěće w magacinje “Entdeckungen im Lausitzer Neißeland”. Tute magaciny so po cyłej Němskej rozdžěla a so zdobom na wikach předstajeja.

Redakcionelne přinoški přidžětachmy zdobom w časopisach “Spreewald-journal”, “Reisemagazin Magazin OnTour: Sorbischer Kulturismus im Lausitzer Seenland” a w “Fahrgastmagazin der ODEG: Die Lausitz - Auf den Spuren der Sorben”. Z pomocu turistiskeho zwjazka “Hornja Łužiske hola a haty” so wuwi kolesowarska čara po Hornjej Łužicy pod mjenom “Serbja.Wěra.Nałožki”. Tuta tura je samo jako outdooractive šćežka w digitalnej formje wopisana a wobwabjena.

6. Hospodarstwo / Góspodarstwo

Nadawki, kotrychž zeskutkownjenje k tomu přinošuje, zo by so dwu- a wjacerěčnosť wuwědomiła hospodarstwu a regionalnemu wuwiću jako wjacehódnota a praktisce jawiła.

Nadawki, kótarychž wugbanje k tomu pšinosuju, aby se dwójo- abo wěcejřěčnosť wuwědobniła góspodarstwoju a regionalnemu wuwišeju ako wěcejgódnota a praktiski jawiła.

6.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki cas

6.1.1. Domowina prócuje so wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž přez zjawne wužiwanje serbskeje rěče, přez zapřijećé serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posrědkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosť a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaju.

Domowina procujo se wó wutwórjenje zjawneho myta za pšedewzešarjow, kenž pšez zjawne wužiwanje serbskeje rěcy, pšez zapšimješe serbskosći do firmoweje ideje ako teke do wugótowanja abo z pósřednjenim wědy wó Serbach dwójrěčnosť a serbsku kulturu prezentěruju a wuwijaju.

Dotal njeje so hišće koncept wudžětať, kak by měto so zjawne myto financować a přewjesć. Za mytowanje ma so namakać dlěšodobne zawěšćenje financowanja. Tučasnje so hišće we wuběrku diskutuje, hač měto so myto w ramiku myta Domowiny přepodać abo hač měto so separatne zarjadowanje organizować.

6.2. Dlěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

6.2.1. Domowina prócuje so ze sobudžětom we wotpowědnych gremijach wo wobkedźbowanje serbskeho aspekta při nowym spěchowanskim programje LEADER za wšelake regiony Łužicy (Hornjołužiske haty a hola, Łužiska jězorina, Błota, Sprjewja-Nysa).

Domowina procujo se ze sobužětom we wótpowědujucych gremijach wó žiwanje na serbski aspekt pší nowem spěchowanske programje LEADER za wšake regiony Łužyce (Górnołužyske gaty a góla, Łužyska jazorata krajina, Błota, Sprjewja-Nysa).

Wosebje w LEADER-regionje Hornjołužiska hola a haty so přeco džiwa na serbski aspekt. To tež zwisuje z tym, zo je jednaćel Domowiny z dobom předsyda Towarstwa k wuwicu krajiny Hornjołužiska hola a haty z.t., kiž cyty wuwicowy proces w tutej regionje na kraju přewodźuje. W rozsudźacych wuběrkach za europski spěchowanski program LEADER w Hornjej kaž w Delnjej Łužicy su regionalni rěčnicy zastupjeni.

6.2.2. Domowina zasadźuje so za přesadźenje serbskich zajimow při dalšim wuwicu Łužiskeje jězoriny a turizma.

Domowina zasajźujo se za přesajźenje serbskich zajimow pší dalšnem wuwicu Łužiskeje jazorateje krajiny a turizma.

Při wudžětanju noweho marketingoweho koncepta za Łužisku jězorinu su so serbske zajimy přez towarstwo Serbski kulturny turizm z.t. přidžětali. Nowe informaciske tafle při jězorach wobsahuja QR-Code, z kotrehož pomocu je móžne wobsah na mobilnym aparacie w serbskej rěči čitać. Přidatne, intensiwniše přesadźenje serbskich zajimow zwrěšći tučasne na njespokojacym zhromadnym džěle z turistiskim zwjazkom Łužiska jězorina. W aktualnym marketingowym koncepcje njewobhladuja Serbow jako kulturelny poskitk regiony: "...Sorben tum nur punktuell und zudem kaum erlebbar, außerdem Wettbewerbsnachteile gegenüber Oberlausitz und Spreewald...". Přiběrajcy zwěšćimy, zo widži so serbskosć jenož po kmanosći zwičnjenja. Domowina

zasadźuje so za miły a awtentiski turizm, za kotryž njejsu tučasne serbske poskitki we wšitkich regionach date. Njehladajo na to pak wočakujemy, zo wobkedźbuje Zaměrowy zwjazk Łužiska jězorina, kotryž je w nošerstwje wokresow a městow, zakonsce garantowanu dwurěčnosć sydlenkeho teritorija Serbow. Tež Łužiska jězorina słuša k wobliču dwurěčneje Łužicy a nimo toho njesměmy na wotbagrowane serbske wsy zabyć.

6.2.3. Rěčny centrum WITAJ zasadźuje so zhromadnje z partnerjemi za nadžětanje serbskeje terminologije za hospodarstwo we Łužicy. Zdobom wabi serbskich předewzaćelow a překupcow k wužiwanju tež serbskich pomjenowanjow.

Rěčny centrum WITAJ zasajźujo se zgromadnje z partnerjami za nažětanje serbskeje terminologije za góspodarstwo we Łužicy. Rownocasne wabi serbskich pšedewzešarjow a pšekupcow k wužiwanju teke serbskich pomjenowanjow.

Srjedznodobnje so tutón wobšěrny nadawk kapacitow dla ani w Rěčnym centrumje WITAJ ani w Serbskim instituće spjelnić njemóže. Za šulerjow 7. do 9. lětnikow pak je so nadžětať rjadowak „Po puću w serbskich a dwurěčnych firmach a zarjadniščach“, kotryž wopřija mj. dr. přehłady fachoweje leksiki k wosom wšelakim rjemjeslniskim branšam w hornjoserbsčinje. Podobne wokablowe lisčiny za džěći wozjewjeja so prawidłownje w „Płomjenju“.

7. Politiska participacija / Politiska participacija

Naprawy, z kotrymiž ma Domowina jako zakońsce připóznata rěčnica prawa a zajimy Serbow zastupować.

Napšawy, z kótarymiž ma Domowina ako kazniski pšipóznata powědarka pšawa a zajmy Serbow zastupowaš.

7.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki cas

7.1.1. **Wotpowědujo rozsudej 16. hłownje zhromadźizny k skrućenju Domowiny w dotalnej prawniskej formje, ma Zwjazkowe předsydstwo narodno-politiske skutkowanje třěšneho zwjazka skrućić. Domowina ma być skutkowne, wšě generacije zapřijace zhromadženstwo Serbow.**

Wótpowědujucy rozsudowu 16. głownje zgromažiny ku kšuwjenje Domowiny w donětnej pšawniskej formje, ma Zwězkowe předsedarstwo narodo-politiske statkowanje kšuwoweho zwězka skšuwš. Domowina ma byš statkowne, wšě generacije zapšimjejuce zgromaženstwo Serbow.

Skrućenje Domowiny hodži so po dwojich pučach docpěć: přez zakonske postajenje a přez wotpowědne džěto. Domowina je aktiwny třěšny zwjazk, kotryž angažuje so – wosebje tež z pomocu mnohich čestnohamtskich skutkowacych – na wšelke wašnje a na wšelkich městnach. Z tym skrućimy skutkownošć Domowiny a dopokazamy, zo smy zhromadženstwo wšitkich generacijow, kotrež je kmane wobsahowje k wšelkim temam přinošować. Wuslědk tutoho skutkowanja je potajkim spóznamnosć našeho džěta, kotrež zmóžni, zo politika tute praktiske džěto z prawnisкими postajenjemi wopodstatni. Nimo toho pěstuje Domowina dobry zwisk k tamnym serbskim gremijam – Braniborskej serbskej radže, Sakskej serbskej radže a Załožbowej radže. W njestajnych wotstawkach zetkach so gremije abo předsydky/předsydzka gremijow, zo bychu so wo wšoserbskich temach a postupowanjach wothłosowali. Tak bě móžno, přez wuměnu informacijow a zhromadne džěto wuslědky wukmanić a rozšěrić. Jako přikład budž mjenowany namjet

potrzeby finansów założby wot lěta 2021. Tutón je so we wothłosowanju wšitkich štyrjoch gremijow zestajił. Dalši dypk bě strukturne wuwíce, při kotrymž su so wšelke ideje a namjety w kruhu gremijow znosyli a wobjednali.

Zastupjerjo Domowiny skutkuja w mnohich rozsudzacych a poradźowacych gremijach na wšitkich runinach sobu. K tomu přida so aktualny přehlad tutech zastupnistwow w delegatnej mapje. Namjetuje so, sobudžěto w gremijach hódnoćić z pomocu wosebiteje džětoweje skupiny.

7.1.2. Domowina přewjedže w lětomaj 2017 a 2018 w zhromadnosći z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska 3. wubědžowanje “Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žiwa”.

Domowina pšewježo w lětoma 2017 a 2018 w zgromadnosći z Radu za serbske nastupnosći pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske nastupnosći Lichotneho stata Sakska 3. wuběžowanje “Rěcam pšichylona komuna – Serbska rěč jo žywa”.

Třeće wubědžowanje “Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žiwa” zahaji so dnja 3.2.2017 z wotewrjen-skim zarjadowanjom w Budyšinje a zakónči so dnja 2.2.2018 z mytowanskim zarjadowanju w Slepom.

Domowina bě zaso partnerka tutoho wubědžowanja. Z pomocu svojich župow a regio-

nalnych rěčnicow ze zarjada Domowiny narěčachu so komuny, hač njebychu chcyli so wobdžělić. Tež zastupjerjo Domowiny w komunalnych gremijach za serbske naležnosće nastorčichu sobu wobdžělenje a aktiwity w tutym wubědžowanju.

Njedźiwajcy toho pak njeje so ličba wobdžělnikow zwyżiła, bě z 14 komunami samsna kaž w předchadźacym wubědžowanju lěta 2011. Wot cyłkownje 42 komunow serbskeho sydlenkeho teritorija Sakskeje bě to zaso jóno jenož třećina.

Z 14 komunow wokrjesa Zhorjelc wobdžěli so jenož Slep a z 28 komunow wokrjesa Budyšin jenož 13 (3 města: Kamjenc, Kulow a Wojerecy a 10 gmejnow). Samo “stolica Serbow” Město Budyšin njeje so wobdžěliła.

Regionalne rěčnicy Domowiny Sakskeje skutkowachu sobu w jury wubědžowanja. W třoch kategorijach přepodachu so po rozsudže jury dvě myće w kategoriji “Města” (Wojerecy a Kulow), tři myta w kategoriji “Gmejna w serbskim sydlenkim rumje” (Łaz, Rakecy a Hodźij) a tři myta w kategoriji “Žro serbskeho sydlenkeho ruma” (Chrósćicy, Ralbicy-Róžant a Radwor).

Dalše wobdžělene komuny žane pjenježne připóznaće za jich aktiwity njedóstachu. Hladajo na to, zo so to w Delnjeje Łužicy hinak praktikuje, měł so tež tutón aspekt při koncipowanju štwórteho wubědžowanja sobu wobkedžbować.

Pó sedym lětach su měli teke w Bramborskej 2018 zasej krajne woběžowanje z titulom „Rěcam pšichylona komuna – Serbska rěc jo žywa“. Zgromadne woběžowanje ze Sakskej pak njejo se ražilo, dokulaž Bramborska dla rozsuzjenja k serbskemu sedleńskemu rumoju njejo mógała zachopiś w nalěšu 2017.

Z nazgónjenow slědnego woběžowanja su se regule za wobžělenje pitšku změnil. Su se za to rozsuzili, až njesměju jano gmejny a města sobu gótowaś, ale teke gmejske žele, amty, aktiwne towaristwa, kupki abo druge iniciatiwy na městnje. Kritiski pak dej se zwěsćiś, až su byli wšakorake gmejske šoły abo samo gmejske parlamenty pšešiwu wobžělenjeju na woběžowanju - a to nic jano w gmejnach, ako akle wót loni zasej serbskemu sedleńskemu rumoju słušaju, ale wósebnje tam, zož dawno jadno aktiwne kulturne a towaristwowe žywjenje mamy.

Woběžowanje pak jo tola z 18 wobžělnikami wuspěšnje było. Nosar jo bramborski krajny sejm a jo z 3.500,- € myta pšewzeł, město Lubin jo se z 1.000,- € w mytowanju wobžěliło, sobufinancěrowatej stej Załožba a Domowina. Nadawki su se wótzěłali w Domowinskem zarěže zgromadnje ze Serbskej radu a zagroniteje za serbske nastupnosći we wokrejsu Sprjewja-Nysa. Wokrejs Sprjewja-Nysa sam jo wobžělniki woběžowanja mytował z 250,- € za kuždu gmejnu. Kuždy wobžělnik jo nanejmenjej motiwěrujucy myto dostał. To jo teke dobre wótgłos w gmejnach namakał.

Myta su wordowali póscóne gmejnám w centrumje serbskego sedleńskego ruma kategorija 1 (Dešno, Janšojce, hamt Bórkowy, město Chóšebuz) a “na kšomje” serbskeje Łužyce kategorija 2 (Město Drjowk, Město Grodk, Město Wětošow).

Dodatne myta su byli: wósebnje myto Załožby za serbski lud (Město Lubin), motiwaciske myta kategorije 1 (Gatojce, Grožoišćo, Turjej), motiwaciske myta kategorije 2 (Błobošojce, Nowy Rogow, Łukojce), spěchowanske myto (Prožym), wósebnje myto města Lubin (Běta Góra), spěchowanske myto Domowiny (Hochoza) a Kreatiwne myto Domowiny (Domowinska kupka Gołbin).

Domowina ma dalewjedženje tutech wobědžowanjow za spomóžne. Ale přeje sej, zo so přičiny njwobdžělenja na wobědžowanju analyzuja a z toho konkluzije za přichodne wobědžowanje wotwjedu. Při tym chce Domowina Serbskej radže dale aktiwne podpěrować.

7.1.3. Domowina přewodźuje w Braniborskej proces zwoprawdźenja nowelěrowaneho Serbskeho zakonja Braniborskeje a analyzuje jeho wuslědky w přirunanju z dotalnym prawniskim ramikom.

Domowina pšewózujo w Bramborskej proces zwopšawženja nowelěrowaneje Serbskeje kazni Bramborskeje a analyzěrujo joga wuslědky w pširowanju z doněntajšnym pšawniskim ramikom.

Domowina statkujo ako pšipóznaty kšywowy zwězk na zaklaže §4a Serbskeje kaznje Bramborskeje. Mandat w šulskich konferencach jo se ako wužytny wopokazał.

Nowopóstajenje sedleńskego ruma jo był wažny zakład za zasajženje głownoamtskich zagronitych za serbske nastupnosći pši wokrejsach, kenž se pšez kraj financěruju. Stawne zapšěgnjenje Domowiny do rozsuzěńskich procesow njejo pšecej awtomatisce zarucone!

7.1.4. Domowina prócuje so wo dobre zhromadne džěło z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska.

Domowina procujo se wó dobre zgromadne žěto z Radu za nastupnosći Serbow pśi Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske nastupnosći Lichotneho stata Sakska.

Serbska politika je wuslědk dźěławosće wšelkich gremijow. Nimo załožby, towarstwow a komunalnych strukturow (gmejny, zwjazki a wokrjesy) stej to wosebje tež Rada za naležnosće Serbow w Braniborskej a Serbska rada w Sakskej. Kóždy z mjenowanych gremijow ma specifiski nadawk a přinošuje cyłotnosći serbskeje politiky. Nadawki Serbskeju radow su wopisowane w serbskimaj zakonjomaj krajow Braniborskeje a Sakskeje. Radže stej za Domowinu krutej a wažnej partneraj při zwoprawdźenju našich zajimow. Gremijej njeporadźujetej jenož parlament a knježerstwje ale stej tež kmanej, politiske wuwicě aktiwne wowliwować. Tak móža zasahować do procesa zakonjedawanja abo přez swójske politiske dźěto.

Cyłkownje da so zwěsćić, zo je status radow, runja statusej Domowiny stupat a zo wobhladujetej so jako kmanaj partneraj w serbskich naležnosćach.

Domowina je z čłonami we woběmaj radomaj zastupjena a zmóžni tak blisku wuměnu. Dale wobdźěli so tež na zjawnych posedženjach Braniborskeje serbskeje rady. K wažnym politiskim zetkanjam prosy Domowina prawidlownje wobě radže, so wobdźělić.

Woběmaj radomaj ma so dźak za dobre a wobsahowe dźěto wuprajić.

7.1.5. Domowina prócuje so w ramiku nowelěrowanja statneho zrěčenja za sćelaki MDR wo zapisanje serbskeho zastupjerja/serbsku zastupjerku w medijowej radže MDR.

Domowina procujo se w ramiku nowelěrowanja statneho dogrona za sćelaki MDR wó zapisanje serbskeho zastupnika/serbsku zastupnicu w medijowej raže MDR.

Statne zrěčenje njeje so hač dotal nowelěrowało. We wobłuku politiskich rozmołwow je Domowina přeco na naše wočakowanje skedźbniła (na přikład dnja 25.01.2018 a dnja 11.06.2018 z ministerskim prezidentom Krečmarjom a dnja 26.02.2016 zestatnym sekretarom Šenkom).

Nimo toho je Domowina tute žadanje loni w swojim stejišću k 5. rozprawje Němskeje wo zwoprawdźenju ramikoweho dojednanja Europskeje rady za škit narodnych mjeńšin wobkrućiła.

7.1.6. Domowina prócuje so w projektowym dźěle wo uspěšne nawabjenje třećich srědkow.

Domowina procujo se w projektowem žěle wó uspěšne nawabjenje tšešich srědkow.

Za wutworjenje dźělowych městnow kubłanskeje referentki a šulskich socialnych dźěłaćerjow pola Rěčneho centruma WITAJ su so přidatne srědky nawabili.

Tute financowanje je zwjetša jenož za jedne lěto zaručene. Z tym njeje móžno, sobudźěłaćerjam dlěšu perspektiwu garantować. Cil ma tu być dóstać dlěšodobne přizwolenje.

Tež na polu projektoweho spěchowanja móžachmy uspěšnje srědky třećich nawabić. Tak dóstachmy mjez druhim podpěru při přewjedženju XII. mjezynarodneho folklorneho festiwala, při zetkanju słowjanskich muzejow kaž tež při přewjedženju strukturneje konferency w tutym lěće.

Towarstwo Serbski kulturny turizm z.t. je so hač dotal cyłkownje spěchowało z srědkow třećich. Z tutoho lěta sem, je so podpěra za kulturne dźěto a podźělne spěchowanje

džěłoweho městna přez LEAG cofnyła. Towarstwo njemóže hižo dlěje čłonske přinoški pola regionalnych marketingowych zwjazkach zapłaćić. Krótkodobnje ma so tu za alternatiwnymi srědkami pytać zo by džěło na turistiskim polu dale zaručene było.

7.1.7. Domowina podpěra Serbsku radu při Braniborskim krajnym sejmje, Župu Delnja Łužica z. t. a Džěłowy kruh zamołwitych za serbske naležnosće wokrjesow a bjezwokrjesnych městow w kraju Braniborska a w Swobodnym staće Sakska, džiwać na serbske zajimy w procesu wokrjesneje reformy w Braniborskej.

Domowina pódpěrujo serbsku radu pši krajnem sejmje Bramborskeje, Župu Dolna Łužyca z. t. a Žěłowy krejs zagrónitych za serbske nastupnosći wokrjesow a bžezwokrjesnych městow w kraju Bramborska a w Lichem Staće Sakska, glědaš na serbske zajimy w procesu wokrjesneje reformy w kraju Bramborska.

Wokrjesna reforma w Bramborskej jo se slědk šěgnuła. Na pominanja ze serbskich stojnišćow pak jo se wóspjet pokazalo – přědny wuslědk: głownoamtske zagrónite za serbske nastupnosći wót januara 2019.

7.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

7.2.1. Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pruwuje w Sakskej potrebu nowelěrowanja Serbskeho zakonja kaž tež dalších prawniskich postajenjow a tworí wo tym zhromadnje ze Serbskej radu zwjazowace doporúčenje.

Zwězkowe pšesedarstwo pšespytujo w Sakskej pótrjebu nowelěrowanja Serbskeje kazni ako teke dalších pšawniskich póstajenjow a tworí wo tom gromaže ze Serbskej radu zwězujuce dopóručenja.

Wuběrk za politiske a prawniske naležnosće zwjazkowego předsydstwa je so k tomu wuradźował. Po diskusiji w zwjazkowym předsydstwje 31.08.2018, na kotrymž je so na zakładze přidžěta wuběrka za politiske a prawniske naležnosće potreba dalewuwića postajenjow a jednanskich porjadow Sakskeje zwěsćića, so naležnosć tuchwilu ze serbskej radu w Sakskej dale wothłosuje.

Ze zajimom sčěhowaštaj tež čłonaj Zwjazkowego předsydstwa Domowiny zarjadowanju Serbskeje Lěwicy 09.11.2018 w hotelu Best Western w Budyšinje z temu “Braucht Sachsen wie Brandenburg ein neues Sorbengesetz?”. Wjacori referenća reflektowachu mjez druhim dotalny naćisk zapóstanca Lěwicy Heika Kozela ale tež nazhonjenja z Braniborskeje. Wosebje doporúčenja a wobmyslenja referentki Prof. Dagmar Richter ke konstituowanju rozhlósoweje rady móhli zakład za dalše rozestajenje z tutej tematiku być.

7.2.2. Domowina zasadźuje so za přewjedženje zhromadneje konferency ze zastupjerjemi komunow dwurěčneho sydłenskeho teritorija k prawniskim prašenjam serbskeho ludu a jich zwoprawdženju.

Domowina zasajźujo se za pšewježenje zgromadneje konference ze zastupnikami komunow dwójorěčnego sedleńskeho teritorija k pšawniskim pšašenjam serbskego luda a jich zwopšawženju.

Konferenca w Sakskej njeje tuchwilna aktualna. Na hospodarskej konferency w Złym Komorowje běchu přeprošeni zastupjerjo komunow Sakskeje a Braniborskeje. Na konferency je so w džěłowej skupinje k zamołwitosćam komunow za serbske naležnosće diskutowało. W Bramborskej jo planowane zmakeanje w sept./okt.2019

7.2.3. Domowina wjedže prawidlowne wotgłosowanje z poradźowacymi gremijemi na polu serbskich naležnosćow poboku wokrjesow a městow w Braniborskej a Sakskej. Wosebite wužadanje je při tym naložowanje serbskeje rěče w zarjadach zjawneje služby.

Domowina wježo pšawidlowne wotgłosowanje z porážujucymi gremijami na pólu serbskich nastupnosćow pši boce wokrjesow a městow w Bramborskej a Sakskej. Wósebne wupominanje jo pši tom naložowanje serbskeje rěcy w zastojnstwach zjawneje služby.

K tutomu dypkej su regionalne rěčnicy na scěhowace dypki skedźbnili:

Slepo

Serbščina so w gmejnskimaj zarjadomaj Slepoho a Trjebina faktisce njenatožuje. Za informaciju wo serbskich naležnosćach wužiwa so přetožowanska služba (srědkni LEAG). W krajnoradnym zarjedže Zhorjalc njeje so nchtó z horstki tych, kiž maja rěčne znajomosće zwólniwy wuprajit, nadawk zamołwiteho za serbske naležnosće přewzać – žane aktiwityz boka wokrjesa přez mjeztym powošanu rěčnicu. Na naše poskitki njeje so wot boka, tež serbskeje přirady reagowało. Na wubědžowanju „Rěčam přichilena komuna” wobdžěli so jeničce Slepo. Techniska podpěra za serbske projekty so zaruči.

Dolna Łužyca

Naložowanje dolnoserbskeje rěcy w zastojnstwach wóstanjo dlujkodobny nadawk. Jo hyšći tak, až njewupisaju zastojnstwa žěłowe městna abo wukublańske městna ze žycenjam ze znajobnosćami w dolnoserbskej rěcy a kultury. Jano te žěłowe městna, žož su znaša dolnoserskeje rěcy notne (Witaj-wótkubłař/ka, zagronite za serbske nastupnosći, žěłowe městna w serbskich institucijach). Póstup se zwěsći w turistiskich zastojnstwach w Bórkojskem amše a we měšće Wětošow. Wšake wabjeńske turistiske šišćanki maju dwójorěčne elementy. W bórkojskem amtskem łopjenju se cesćej wužywa dwójorěčnosť (rěčny kurs wót boka wuknikow bórkojskeje šule, w cerkwinem žělu, wabjenje za nałogi)

Wojerecy

20 zajimcow wobdžěli so na kursu serbščiny za přistajenych Wojerowskeho měšćanskeho zarjada, tajki kurs přewjedžeše so tež na Horach. Aktiwne wobdžělenje na wubědžowanju „Rěčam přichilena komuna – Serbska rěč je žiwa“ je dobre znamjo za prócowanje komunow.

Kamjenc

Natožowanje serbskeje rěče na komunalnych zarjadach je wšudže móžne a so tež praktikuje.

Budyšin

Domowina zložuje so při tym na partnerow w jednotliwych komunach. Prawidłowne sobudžěło wobsteji w gremiju džětowego kruha poboku zamotwiteje za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin. Natožowanje serbskeje rěče w zarjadach zjawneje služby je móžne, wužiwa pak so zředka. Poskitki dalekubłanja komunalnych zastupjerow k serbskim wobsaham z wšelakorych stron wobsteja a so tež wužiwaja.

- 7.2.4. Přez zhromadne džěło w poradźowacymaj wuběrkomaj zwjazkowego ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkowego sejma Němskeje, přez člonstwo w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje, prócuje so Domowina wo polěpšenje politiskich wobstejnosćow a wobkedźbowanje zajimow serbskeho luda.**

Pšez zgromadne žěło w póražujucyma wuběrkoma zwězkowego ministerstwa nutšikownego a nutšikownego wuběrka zwězkowego sejma Nimskeje, pšez člonkojstwo w mjeńšinowej raže styrych awtochtonych narodnych mjeńšinow Nimskeje, procujo se Domowina wo pólěpšenje politiskich wobstojnosćow a žiwanje na zajmy serbskego luda.

Domowina je rozprawila k połoženju serbskeho ludu před poradźowacym wuběrku pola BMI w nowembru 2017 a 2018.

Zdžěłali a zapodali smy stejšico k 5. rozprawje k ramikowemu zřčenju europskeje rady za škit narodnych mjeńšin.

W mjeńšinowej radže, kiž je so štyri króc wob lěto zetka, smy z třomi wosobami zastupjeni. Předsyda běše 2017 po turnusu nawoda.

- 7.2.5. Domowina wudźeržuje a skrući swoje politiske, kulturne a hospodarske styki do susodnych krajow.**

Domowina wužaržujo a skšusijo swóje politiske, kulturne a góspodarske kontakty do susednych krajow.

Komunalne partnerstwa na projektowej runinje w zaštosći běchu na př. z městom Namysłów, Štětí, Tetín, Srbsko, Jablonec n. N. abo Žary. Nimo toho přewjeduja so přeco zaso kulturne wuměny a delegowanja, do kotrychž su zastupjerjo Domowiny zapřijate. Běžnje su najwšelakoriše politiske styki aktiwne, kotrež su za čas zhromadnych projektow wosebje intensiwne. Tak běše w zaštej rozprawniskej dobje nimo druhich prezident Senata Českeje Milan Štěch, skupina zastupjerjow němskich mjeńšinow a zamotwity za mjeńšiny w Słowakskej Dr. László Bukovszky z hosćom Domowiny.

Sakskej zastupnistwje we Wrocławju a wosebje w Praze podpěratej Domowinu w jeje naležnosćach na př. nastupajo sposrědkowanja kontaktow a při přewjedženju projektow. W zaštosći je nimo toho tež Generalny konsulat w Drježdžanach Serbam w českich naležnosćach přeco pomocliwje po boku stał. Přichodny wjeršk na polu zhromadneho džěła na komunalnym polu budže Serbske kulturne lěto w Liberecu 2019/20, do kotrehož su serbske a liberecke kulturne institucije, tohorunja kulturny wuběrk Domowiny, zapřijate. Za to trěbne komplementarne srědki měli so hižo nětko do wotpowědnych hospodarskich planow wobdžělenych serbskich partnerow zadžělać.

- 7.2.6. Zwjazk za serbski kulturny turizm prócuje so, eksistowace kolesowarske šćežki a temowe poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Sakska) a Delnjej Łužicu (Braniborska) wutwarić a zwjazać.**

Zwězk za serbski kulturny turizm procujo se, eksistěrujuce kolasowarske sćažki a temowe pórucenja pód labelom “Serbske impresije” mjazy Górneju (Sakska) a Dolneju Łužycu (Braniborska) wutwariš a zwěžaš.

Cil towarstwa je kolesowarsku šćežku w Hornjej a Delnjej Łužicy z pomocu lipoweho łopješka zwjazać. Woznamjenjenje pak njeje tučasnje z finacielnych kaž tež běrokratskich přičin móžne. Wjele komunow njemóže nam wobhospodarjenje a hladanje garantować. Tohorunja faluja towarstwu tučasnje finacielne móžnosće šćežku dale woznamjenić.

8. Poćah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje / Póšěg k našym susedam we Łužcy a zwenka njeje

Nadawki, kotrychž zaměr je přinošować k rozšěrjenju wědy wo Serbach a k polěpšenju mjezsobneho wobchadženja. Nadawki, kótarychž zaměr jo pšinosowaš k rozšyrenju wědy wo Serbach a k pólěpšenju mjazsobneho wobchadanja.

8.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki za krotki cas

8.1.1. Domowina namjetuje a organizuje parlamentariskej wječoraj k serbskim naležnosćam w Braniborskim a Saksim krajnym sejmje.

Na naprašowani Domowiny nastupajo parlamentariskej wječoraj w Saksim a w Braniborskim krajnym sejmje njeje hač dotal žadyn konkretny poskitk dóšoť. Domowina je so loni ze swójskimi taflemi na wustajeńcy Lěwicy w Saksim krajnym sejmje składnostnje 70. róčnicy přenejho Serbskeho zakonja wobdžěliťa.

8.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

8.2.1. Domowina prócuje so přez sobudžěťo w fachowych gremijach a přewenciskich přiradach wo wuwice a zdžerženje demokratiskich hódnotow w Braniborskej a Sakskej.

Domowina procujo se pšez sobužěťo w fachowych gremiumach a přewenciskich pširadach wo wuwice a zdžaržanje demokratiskich gódnotow w Bramborskej a Sakskej.

Domowina wobdžěli so na programje Zwjazka “Demokratie leben” a podpěruje interkulturelne tydženje wokrjesa Budyšin. Přewenciskej radže njestej w rozprawniskej dobrej džěťaloj. Z tym njebě aktiwne sobuskutkowanje serbskich zastupjerjow móžne.

8.2.2. Domowina podpěruje wšitke přewentiwne naprawy w zwisku ze škitom Serbow přeciwo antiserbskim nadpadam. Wona steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku.

Domowina pódpěrujo wšykne prewentiwne napšawy w zwisku ze šćitom Serbow pšešiwo antiserbskim nadpadam. Wóna stoj woporam takich nadpadow na pomocy.

Tež w naležnosći nadpadow na serbskich młodostnych so Domowina za přislušnych serbskeho ludu zasadźuje. Woporam steji z pomocu k dispoziciji a poradźuje tutych při dalšich kročelach. Tež je w zwisku z policiju, statnym škitom a politiku, zo bychu so naprawy wuwili, kotrež nadpadam zadžěwaja, resp. namóc přećiwo Serbam zestabja. Tež do přichoda kedžbuje Domowina a registruje wotpowědne pady. Njeh čuje so kóždy namotwjeny, při tym pomhać a informacije donošować.

Naspomnić ma so pak tež poskitk socialneho wotrjada Rěčneho centruma WITAJ. Tež sobudžětačerki a sobudžětačerjo tutoho wotrjada steja za pomoc a radu k dispoziciji. Běžny kontakt k młodžinskim cytkam zmóžni zwučenu atmosferu a pomha strachí wottwarić.

Domowina reaguje tež na diskriminaciju Serbow w zwisku z rozprawnistwom medijow k serbskim podawkam. Tak zapoda prezidij Domowiny w nazymje 2018 pohóršk na Němsku nowinarsku radu nastupajo přisłodženja w rozprawje nowiny “Bild” wo žnjenskim natožku “Łapanje kokota” w Delnej Łužicy. Potrjechenym nošerjam natožka je Domowina z tym přećiwo tajkim zjawnym atakam solidarisce poboku stała. Wotmołwa hač dotal njeje dóšla.

8.2.3. Domowina wupraja so jasnje za podpěru požadarjow azyla a podpěruje ze sobudžětom wotpowědne gremije, institucije a jednotliwcy.

Domowina wugronijo se jasnje za pódpěru azyl pōžedajucych a pódpěruje ze sobudžětom wotpowědujuce gremiumy, institucije a jadnotliwe wósoby.

W Dolnej Łužicy žěta sobudžětačerka za žěto z młodostnymi pód žiwanim na serbske aspekty w měsće Chóšebuz aktiwne sobu w pširaže zwězkowego programa „Demokratie leben“. We wokrejsu Sprjewja–Nysa młožinski koordinator w pširaže togo programa sobu statkujo. We wobyma pširadoma jo Domowina spuščobna a witana partnarka. Wušej togo jo župa Dolna Łužyca južo lětađujko cłonk akciskego zjadnošeństwa pšešiwo namócy, winikojstwo napšešiwo cuzym a rasizm w Bramborskej.

9. Mjezynarodne počahi / Mjazynarodne pósěgi

Nadawki, z kotrychž pomocu chce Domowina wuznam a bogatosć hajjenja swójskeje kultury a rěče šěrić.

Nadawki, z kótarymiž co Domowina wuznam a bogatosć woplěwanja swójskeje kultury a rěcy rozšyrić.

9.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krotki cas

9.1.1. Domowina přewjedže wot 22. do 25. junija 2017 XII. mjezynarodny folklorny festival Łužica w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Program festivala wěnuje so škitkej imaterielneho kulturneho herbstwa.

Domowina pšewježo wót 22. do 25. junija 2017 XII. mjezynarodny folklorny festival Łužyca w Budyšinje, w Hochozy a w Chrosćicach. Program festivala pósćiwa se šćitoju imaterielneho kulturnego derbstwa.

Folklorny festival „Łužica“ je dwulětnje so wospjetowacy kulturny wjeršk. 2017 wotměje so festival zaso jara wuspěšnje, tež bjez wulkich organizatoriskich komplikacijow. Format festivala prudži daloko přez Łužiske hranicy, je wot wopytowarjow derje přiřzaty a mět so jako wusahowace zarjadowanje dale profilować.

Kulturny wuběrka ma po směrnicach drje zamołwitosć za tutón nadawk, widži pak powołany festivalny komitej jako primarny gremij. Tuž je rozprawa tež naležnosć komiteja. Njedźiwajcy toho steji kulturny wuběrka za fachowe poradźowanje zamołwitym organizatoram stajnje po boku.

9.1.2. Domowina prócuje so zhromadnje ze Serbskim Sokołom wo koncept k spěchowanju serbskich sportowych wubrankow.

Domowina procujo se zgromadnje ze Serbskim Sokołom wó koncept k spěchowanju serbskich sportowych wubranych mustwow.

Zhromadny koncept za organizowanje serbskich wubrankow koparkow a koparjow je so načisnył. Domowina steji ze zamołwitymi wubrankow a Serbskeho Sokoła z.t. w běžnym zwisku. Dialog mjez Sokołom a balokoparjami k prašenju wobdźělenja na EUROPEADže 2020 so dale wjedže. Trenarjo a koparjo měli mjez sobu rěčeć.

Nastajenje serbskeje wubranki so kaž wot lěta 2008 sem na cytu serbsku Łužicu měri, njeroznawajo Hornju abo Delnju Łužicu. Tak rozsudži zwjazkowe předsydstwo na swojim posedženju dnja 15.02.2019 takle: zo maja so Serbja, wotpowědujo předpisam wuhotowarja turněra, z jednym muskim a jednym žónskim mustwom na Europeadže 2020 wobdźělić; zo matej serbskej mustwje runohódnje wobstać ze zastupjerjow Delnjeje a Hornjeje Łužicy; zo da zwjazkowe předsydstwo zarjadej Domowiny nadawk, wutworić džětowu skupinu Europeada 2020. kotraž ma runohódnje wobstać ze zastupjerjow Hornjeje a Delnjeje Łužicy.

Bohužel njeje tučasnje lochko namakać dobrowólnych, kotřiž bychu dorostowe džěto wuwiali a wotpowědne projekty přewjedli.

9.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

9.2.1. Domowina zaruča z aktiwnym sobudžětom w organizacijomaj FUEN a MENS serbske zajimy na europejskej runinje.

Domowina zarucyjo z aktiwnym sobužětom w organizacijoma FUEN a MENS serbske zajimy na europejskej rowninje.

Domowina bě tež w lětomaj 2017 a 2018 w gremijomaj FUEN zastupjena: čłon zwjazkowego předsydstwa, Bjarnat Cyž skutkuje we wólbnej dobje 2016-2019 jako wiceprezident FUEN a předsyda Domowiny, Dawid Statnik je w samsnej dobje čłon dialogneho foruma FUEN poboku EU-parlamenta.

Domowina wobdźěli so na wšitkich lětnych kongresach FUEN a wukonja swoje prawa jako sobustaw FUEN na delegatnych zhromadźiznach na spočatku kóždého kongresa. Wu žiwamy tež přeco móžnosć, naše palace problemy jako načiski rezolucijowna FUEN zapodać, zo bychu so tam na delegatnej zhromadźiznje schwalili a potom zamołwitym přepodali. Z tym so wliw na politiskich zamołwitych tež ze stron europejskeje organizacije zesylni. W lěće 2017 bě to rezolucija w zwisku z načiskom za nowelěrowanje Serbskeho šulskeho postajenja w Braniborskej a w lěće 2018 rezolucija k wobkedźbowanju naležnosćow awtochtonych narodnych mjeńšinow kaž Serbow we Łužicy w zwisku z rozsudami kwustupej ze zmilinjenja wuhla a k přichodnemu regionalnemu spěchowanju

w EU. Hač do lěta 2017 běše Domowina tež w FUEN za organizowanje seminara džěłoweje skupiny słowjanskich mjeńšinow w Europje zamołwita a je tute přeco z pomocu srědkow Zwjazkowego ministerstwa za nutřkowe uspěšnje zaručila. Tak organizowaše Domowina poboku folklorneho festiwala “Łužica 2017” w Chrósćicach FUEN-seminar słowjanskich mjeńšinow. Jeje přinošk za wuwice zhromadneho džěła organizacijow słowjanskich narodnych mjeńšinow je pola FUEN wysoko připóznaty.

Hač do nalěča 2018 prócowaše so Domowina wo zběranje podpismow za Minority Safepack-iniciatiwu FUEN k lěpšemu wobkedźbowanju prawow a zajimow narodnych mjeńšin we wobłuku EU. Z podpismami člonow Domowiny, dalšich Serbow a přećelow Serbow přinošowachmy k uspěchej iniciatiwy.

Domowina wobdžěli so ze swojimi zastupjerjemi aktiwnje na zarjadowanjomaj k mjeńšinowym regionam Europy 2017 w Brüsselu a 2018 w Bozenje/Južny Tirol. Sobudžěło Serbskeho młodžinskeho towarstwa “Pawk” z.t. w europskej młodžinskej organizaciji narodnych mjeńšinow MENS Domowina dale sylnje podpěruje. Płaći přinošk Pawka za tute člonstwo a deleguje serbskich młodostnych na jutrowny a nazymski seminar MENS a na dalše mjezynarodne młodžinske aktiwity.

9.2.2. Domowina wobdžěli so na projekće “mjeńšinowy kompetenčny centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum Witaj, Serbski institut a předwidžany “Centrum narodnych mjeńšin” župy Jakub Lorenc-Zalěski maja so do tuteje zhromadneje syće FUEN sobu zarjadować.

Domowina wobžěljo se na projekće “mjeńšinowy kompetenčny centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum Witaj, Serbski institut a předwidžony “Centrum narodnych mjeńšin” župy Jakub Lorenc-Zalěski maju se do toš teje zhromadneje seši FUEN zarědowaš.

Tema je wobstatk wjacorych runin a gremijow na př. FUEN, strukturne wuwice Łužicy abo noweho financneho zrěčenja za załožbu. W lisćinach projektow brunicoweje komisije je projekt sobu naspomnjeny.

9.2.3. Přez členstvo w organizaciji CIOFF wudźeržuje Domowina kontakty k dalšim kulturnym čělesam.

Pšez cłonkojstwo w organizaciji CIOFF wužaržujo Domowina kontakty k dalšnym kulturnym kupkam.

Němska narodna sekcija CIOFF ma tučasnje něhdže 50 sobustawskich čělesow - 6 z tutech su serbske: Serbski folklorny ansambl Wudwor, Serbski folklorny ansambl Slepó, Serbska rejowanska skupina Smjerdžaca, Župa Delnja Łužica, Serbski ludowy ansambl a Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow. W zaštosći koordinowaše Domowina zhromadne jězby na hłownu zhromadźiznu němskeje CIOFF w nazymje. W předsydstwje CIOFF Němskeje staj jednaćel Domowiny jako přisydnik a čłonka Serbskeho folklorneho ansambla Slepó za młodžinske džěto zastupjenaj.

Jako čłon předsydstwa wobdžěli so jednaćel tež na swětowymaj kongresomaj CIOFF (2017 w Peru, 2018 w Ruskej). 2018 dósta nawoda Serbskeje rejowanskeje skupiny Smjerdžaca slěborne znamješko za spomóžne skutkowanje w CIOFF a zdobom zwjeselacu powěšć, zo zastupuje jeho towarstwo narodnu sekciju Němskeje na FOLKLOREADŽE w Ufa, Ruska w lěće 2020.

10. **Skutkowanje w zjawnosći / Statkowanje w zjawnosći**

Nadawki, kotrychž zaměr je, přinošować k transparency nastupajo rozsudy Domowiny a zwjazać skutkowanje wšelakich politiskich a kulturnych akterow do zhromadneho skutkowanja na dobro serbskeho ludu.

Nadawki, kótarychž zaměr jo, pšinosowaš k transparency pótrjefjece rozsuzenja Domowiny a zwěžaš statkowanje wšakorakich politiskich a kulturnych akterow do zgromadnego statkowanja na dobro serbskego luda.

10.1. **Krótkodobne nadawki / Nadawki na krótki cas**

10.1.1. **Domowina wabi zaměrnje za džěto třěšneho zwjazka. Za to wužiwa čłonsku nowinu Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjenske artikle. Při tym wužiwa tež móžnosće digitalneje komunikacije.**

Domowina wabi zaměrnje za žěto kšywowego zwězka. Za to wužywa cłonkojski casnik Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjeńske artikle. Pši tom wužywa teke móžnosći digitalneje komunikacije.

To je zarjadniske džěto a te so běžnje spjelnja. Tři wudaća 2018 “Našeje Domowiny” mj. dr. wo tym swědča, kak so jednotliwe župy a towarstwa w swojej regionje za zachowanje rěče a kultury přez konkretne zarjadowanja prócuja. Nadawki we wobłuku zjawnostneho džěta a nowych medijow džeń a bóle rostu. Nowinske informacije, terminowe protyki, aktualizowanje facebooka Domowiny, medijowe džěto w zwisku z jednotliwymi terminami předsydy abo projektow runje tak k tomu słušeja kaž nawěški. Tež rozhlósowe a telewizijne redakcije su so postužowali. Narěče, postrowne słowa předsydy a pisanje a lektorizowanje listow předsydy słušeja tohorunja k bilancy zjawnostneho džěta.

Mjez druhim w zwisku ze zjawnostnym džětom steješe w lěće 2018 tema datowy škit na agendže. Dalekubłanja a informacije su pola kolegow přinošowali k zwyżanju wěstosće z wobchadom wosobinski datow. Dalekubłanje na polu e-mail marketing je 12 wosobow – tež z druhich serbskich institucijow – wužiwało.

10.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

10.2.1. Domowina stara so wo rozšěrjenje wědy wo swojej narodnopolitiskej dźěławosći

Domowina stara se wó rozšyryjenje wědy wó swójeje narodnopolitiskej žělabnosći, wósebnje w młózinje.

Kompletne zjawnostne dźěło Domowiny steji pod tutej premisu. Pod hesłom „serbske wječory“ přewjedźechu serbske gremije – serkej radže w Sakskej a Braniborskej, załožbowa rada a zwjazkowe předsydstwo Domowiny we wšěch 5 serbskich regionach w oktobru 2018 rozmołwne koła. Zhromadne wustupowanje w zjawnosći běše rezultat wuradźowanja w tutym kole dnja 4.12.2017. Zaměr běše, zběrać aktualne temy a problemy Serbow w jednotliwych serbskich regionach a předstajić dźěławosć a nadawki tutych wolenych gremijow. Zdobom měješe so wabić za sobudźěło w gremijach – mjez druhim za wólby do załožboweje rady.

Po dlěšodobnym wothłosowanskim procesu w awgusće/septembru 2018 su so zarjadowanja potom chětro krótkodobnje organizowali přez regionalne běrowy Domowiny na „neutralnych“ městnach. Na zarjadowanjach wobdźělchu so zastupjerjo towarstwow (čłonojo a nječłonojo Domowiny) jednotliwcy, zamołwići za serbske naležnosće, ewangelscy duchowni, komunalni zastupjerjo. Rozmołwy wotměchu so w dobrej atmosferje, zastupjerjo gremijow su přez wotmołwy na prašenja zdobom wo svojim dźěle, zamołwitosćach a kompetencach rozprawili.

Prěnje wuhodnoćenja w kruhu šefow gremijow. prezidija a zarjada Domowiny su wokrúćili, zo měli so rozmołwy w regionach a w přitomnosći zastupjerjow gremijow pokročować. Zwěsći so potřeba serbskopolitiskich rozmołwow – nimo problemow towarstwoweho žiwjenja a skutkowanja.

10.2.2. a) Domowina prócuje so přez wothłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiske wustupowanje Serbow docpěć a tak dźěło z druhimi politiskimi gremijemi efektiwnje na dobro serbskeho ludu wuwić.

Domowina procujo se pšez wótgłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiski wustupowanje Serbow dojspiš a tak žěło z drugimi politiskimi gremijami efektiwnje na dobro serbskeho luda wužyš.

Kaž hižo pod dypkom 7.1.4. wuwjedžene, je serbska politika wuslědk dźěławosće wšelkich gremijow, kotraž zajimy Serbow zhromadnje zastupuja. Za Domowinu njeparujome su dobre a spuščomne zwiski k tutym. Domowina zrozumi so tu jako hłowny zamołwity akter za wuměnu gremijow. Strategiske wothłosowanje we wažnych temach a běžne (njestajne) zetkanja su zakład za polěpšenje dźěławosće. Tež do přichoda prócuje so Domowina wo wukmanjenje serbskeje politiki. Tež hdyž ma nětčiši politiski system Serbow swoje hranicy, tak ma tež wšelke lěpšiny. Přez wšelakorosć gremijow je data demokratiska a heterogena skupina rozsudźacych. Tak je jenož móžno zhromadne rozsudy tworjeć, hdyž so wjetšina gremijow za jedyn směr rozsudži. Hladajo na diskusiju “serbski sejm” ma so zwěsćić, zo by so heterogenita gremijow z tajkim rozsudom zhubiła. To měło so, njehladajo wšelkich prawniskich přečiwkow a njelogiskich argumentacijow iniciatiwy při přemyslowanju wobkedźbować. Tež to je přičina, zo njemóžeše so Domowina dotal za ideju iniciatiwneje skupiny zahorić. Wotmołwy na wšelke prašenja a njejasnosće hač do dźensnišeho njepředleža. Njehladajo toho pak je nadawk Domowiny dale wukmanić dźěławosć serbskeje politiki.

b) Wšitke župy, sobustawske towarstwa a organy Domowiny su wužadani, so na zakładze wobzamknjenjow hłownych zhromadźiznow, wustawkow a programa swoje zhromadne wotpohlady a pozicije w serbskich naležnosćach napřećo komunam, knježerstwam a politice krajow jednotnje zastupować.

Wšykne župy, cłonkojske towarstwa a organy Domowiny su wupominane, se na zakładze wobzamknjenjow głownych zgromaždinow, wustawkow a programa swóje zhromadne wótpóglědy a pozicije w serbskich nastupnosćach napšešiwu komunam, knježerstwam a politice krajow jadnotnje zastupowaš.

To je zasadny wutk byća třěšneho zwjazka. Jenož hdyž zhromadnje za něšto stejimy, smy kmani, pozitiwny wuslědk wuskutkować. Zakład toho ma być stajny dialog mjez třěchu a cłonkimi zjednoćenstwami.

Nimo prezidija a zarjada Domowiny su tu wosebje tež čłonojo Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny wužadani. Woni njezastupuja jenož zajimy swójeho towarstwa ale maja tež běžnje wo swójeje džěławosći a wo temach třěšneho zwjazka informować. Wšelke cłonke towarstwa realizuje tole přez rozprawy w předsydstwach abo na hłownych zhromadźiznach.

Čłonske towarstwa su prošeni, so do tematiskich diskusijow sobu zapřijeć a w dialogu měnjenja wutworić. Jenož tak je móžno, rozsudy tworić, kotraž so wot wjetšiny akceptuja. Na tym měri so demokratija našeje organizacije.

10.2.3. Domowina je kóždy čas ze wšěmi ludźimi a skupinami, kotřiž chcedža so na dobro Serbow angažować, k rozmołwje zwólniwa.

Domowina jo kuždy cas ze wšyknimi lužimi a kupkami, kenž kšě se na dobro Serbow angažerowaš, k rozgromu zwólniwa.

Sada je wuslědk přemyslowanja Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny, kak wšitkich tych do džěławosće třěšneho zwjazka zapřijeć, kotraž njejsu z čłonom Domowiny. Džěłowa směrnica je skerje programatiskeho razu a je měritko za postupowanje z wšelkimi partnerami. Wona bazuje na zakładnym hesłam programa Domowiny: zwjazanosć – wotewrjenosć – zamołwitosć.

Tež do přichoda je Domowina zwólniwa, ze wšěmi so do wuměny podać, je-li zakład toho wěcownosć a připóznaje Domowiny za jeje dotalne skutki a jeje rólu w towaršnosći.

11. Serbske institucije /

Nadawki k polěpšenju zhromadneje džěławosće serbskich institucijow a serbskich towarstwow nastupajo zarjadniskeje a fachoweje podpěry za projekty k skrućenju rěčneje identity a hajenja serbskeje kultury.

Nadawki k pólěpšenju zgromadneje žěłabnosći serbskich institucijow a serbskich towaristwow pótrjefjece zastojnskeje a fachoweje pódpěry za projekty k skšuwšenju rěčneje identity a woplěwanja serbskeje kultury

11.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krótki cas

11.1.1. Domowina wothłosuje so prawidłownje z nawodami serbskich institucijow.

Domowina wótgłosujo se pšawidłownje z wjednikami serbskich institucijow.

Po wustawkach Domowiny ma předsyda winowatosć, so lětnje jónu zetkać ze serbskimi institucijemi. W džěławosći njeje so to jako přeco wunošne wopokazało. Město toho přewjedu so zhromadne zetkanja institucijow. Tute zwołaja so po dorěčenju a móžnosći kwartalnje abo po potrebjje.

Džěławosć z institucijemi ale tež mjez jednotliwymi institucijemi samymi je so jara polěpšiła. Nimo wšelkich zhromadnych projektow je so tež politiska diskusija mjez institucijemi iniciěrowała.

W tutym zwisku je tež w decembru zašeho lěta nastał list nawodow serbskich institucijow na kultusoweju ministrow Braniborskeje a Sakskeje pod titulom „Naša rěč trjeba přichod“, kotryž na eksistencielne problemy serbskeje rěče we woběmaj Łužicomaj skedźbni a sebi pomoc krajow wužadaja. Tež problemy, kaž n. př. namakanje kmaneho dorosta za institucije so běžnje wobjednaja. Wašnje zetkanja měto so na kóždy pad dale wjesć.

Jeli potřeba za sylniše zawjazanje kulturneho wuběrka do tutych naležnosćow, měli so wotpowědne aktowe noticy a protokole posedženjow předsydy z wjednikami institucijow kulturnemu wuběrkej k informaciji dale dać.

11.2. Dłěšodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

11.2.1. Domowina pomha nowym kulturnym zarjadniščam při koncipowanju serbskich wobsahow a při zaručenju serbskorěčneho personala.

Domowina pomaga nowym kulturnym zastojnstwam pši koncipěrowanju serbskich wobpšimješow a pši zarucenju serbskorěcneho personala.

Kulturny wuběrk steji za poradžowanja w tajkich naležnosćach k dispoziciji. W zaštosći iniciěrowaše kulturny wuběrk we wotpowědnych fazach koncipowanja, přestrukturěrowanja kaž tež přewjedženja projektow zetkanja zamołwitych.

Serbskorěcny a derje kwalifikowany personal pak je přenjoťnje naležnosć a zamołwitosć institucijow resp. towarstwow samych. Spóznejemy drje wulke wužadanja za potřečenych, kulturny wuběrk njewidži pak tučasnje móžnosć, tutón nadawk z trěbnym wysokim narokom spjelnić, wšako přesahuje to zdomom jeho kompetency.

11.2.2. Domowina zasadźuje so za to, zo so hajeje sorabistiskeje wědomosće a slědženja wo rěči, stawiznach a kulturje Serbow dale přez Zwjazk, Saksku a Braniborsku spěchuja.

Zdomom angažuje so na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskeho dorosta.

Domowina zasajźuje se za to, až se woplěwanje sorabistiskeje wědomnosći a slěženja wó rěcy, stawiznach a kulturje Serbow dale přez Zwězk, Saksku a Braniborsku spěchuja. Rownocasnje angažěrujo se na politiskej rowninje zaměrnje za solidne wugótowanje a fachowe profilěrowanje Instituta za sorabistiku w zmysle wukubłanja sorabistiskego dorosta.

Hłowny nadawk instituta za sorabistiku je wukubłanje studentkow a studentow w předmjetomaj hornjo- abo delnjoserbšćina we wučerstwje za zakładnu a srjedźnu šulu kaž tež za gymnazij. Při tym so džiwa na nowe koncepcije na polu didaktiki runje tak kaž na přiběracy podžěl studentow, kiž su serbšćinu jako druhu rěč w pěstowarni a na šuli wukli. Wo wukubłanje něhdže 20 do 30 studentow z Delnjeje a Hornjeje Łužicy staraja so:

jednačelski direktor – profesor za sorabistiku,
lektor za delnjo- a hornjoserbšćinu a rěčnu praksu,
wědomostna sobudžětačerka – zamołwita za serbsku fachowu didaktiku a šulske praktika,
wědomostna sobudžětačerka – doktorandka,
zamołwity za sekretariat prezencnu biblioteku,
wědomostny sobudžětačer – studijny koordinator, doktorand a
lektor za delnjoserbšćinu – doktorand.
Městno lektora za delnjoserbšćinu je so na zakładze politiskich prócowanjow přidatnje wutworiło.

12. Škit serbskeho sydlenkeho ruma / Ščit serbskego sedleńskeho ruma

Nadawki, z kotrymiž chce Domowina sydlenkeho ruma a z tym zwjazane prawa skrućić a přesadzić.

Nadawki, z kotrymiž co Domowina sedleńskeho ruma a z tym zwězane pšawa skšuśiš a přesajźiš.

12.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krótki cas

12.1.1. Domowina zaběra so znowa z prašenjom “Serbja a brunica - Kak dale?”. K tomu přewjedže so brunicowa konferenca zwjazkowneho předsydstwa.

Domowina zaběra se wótnowotki z pšašanim “Serby a brunica – Kak dalej?”. K tomu pšewježo se brunicowa konferenca zwězkowneho předsedarstwa.

Na zakładže wobzamknjenja zwjazkowneho předsydstwa je so wot 13. – 14. septembra 2018 přewjedła konferenca k strukturnej změnje we Łužicy. Dwudnjowska strukturna konferenca je so z předstawami Serbow k žiwjenju pod wliwom hospodarskeho wuwěća w přichodnych 20 lětach w serbskim sydlišćowym rumje zaběrała. Wosebje zwjeselace bě, zo je so konferenca tež w politice přiwzala.

Postrowny list zwjazkowneho ministra Altmaiera, přednošk direktora europskeje komisije kaž tež wobdźělenje ministerkow dr. Münch a dr. Stange zwyżi wobkedźbowanje medijow w zjawnosći.

Wudžětki džětarničkow so zdžěla hižo nětkole při wudžětanju strategije Łužicy po brunicy wužija. Cyłkownje wobdžělichu so něhdže 250 wopytowarjow na tutej konferency. Cil ma nětkole być, stworjene zakłady konferency wuhódnoćić a so z čěžišćemi dale zaběrać.

Naše prócowanja wo zhromadnu rozmołwu z nowym investorom EPH njeběchu dotal wuspěšne. Prócujemy so dale intensiwnje wo to, zo bychmy investoram na sensibelne položenje Serbow při wudobywanju brunicy skedźbnili. LEAG je swoju dobrowólnu podpěru za potrjehenej župje w lětomaj drastisce redukował. Z tym njehodža so projekty za spěchowanje serbskeje rěče a kultury wjace w zwučonym wobjimje přewjesć.

12.1.2. Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w džěle z nowymi komunami sydlenkeho teritorija Delnjeje Łužicy.

Domowina pódpěra župu Dolna Łužyca a Radu za nastupnosći Serbow Bramborskego krajneho sejma w žěle z nowymi komunami sedleńskego ruma Dolnjeje Łužicy.

Hospodarski wuběrk je Župje Delnja Łužica swoju pomoc poskićil. Dotal njebě pomoc hospodarskeho wuběrka trěbna. Župa dóstanje aktiwnu podpěru wotnožki zarjada Domowiny w Delnej Łužicy.

12.1.3. Domowina prócuje so wo skrućenje zhromadneho dźěla ze zastupjerjemi komunalnych cyłkow. Při tym spyta komuny do rozsudow integrować a postupowanje wotłosować.

Domowina procujo se wó skšućenje zgromadneho žěła ze zastupnikami komunalnych celkow. Pši tom wopyta komuny do rozsudow integrěrowaś a póstupowanje wótłosowaś.

Jara pozitiwnje wuskutkuje so fakt, zo je wjesnjanosta Chrósćic z čłonom zwjazkowego předsydstwa a jeho wuběrka za gospodarstwo a infrastrukturu.

Domowina podpěrowaše tež namjet, jeho za naslědne wólby do Serbskeje rady Sakskeje pomjenować. Z tym móže wón swoju wěcywustojnosć na komunalnym polu tež za tutón poradźowacy gremij k dispoziciji stajić.

Wosebje w zwisku z procesom strukturneho wuwěća we Łužicy je Domowina kontakt ke komunalnym cyłkam zesylniła. Zapřijeće serbskeho aspekta do cyłkowneho wuwěća Łužicy je jenož w wuskim zhromadnym dźěle z krajnymi a wosebje tež komunalnymi zamołwitymi móžne. Tohodla je Domowina komunalnych zastupjerjow sobu zapřijała do jeje strukturneje konferency w Złym Komorowje. Zdobom je nawjazala kontakt k tak mjenowanemu Łužiskemu kołu (Lausitzrunde). Je dale a bóle trěbne, tute zhromadne dźěło dale plesć. Komuny měli jónkrótnosć serbskeje rěče a kultury jako wuwěcowy faktor Łužicy spóznać. Hromadže ma so wuwěće dwurěčneje Łužicy koncipować.

12.2. Dłěsodobne nadawki / Nadawki na dlejšy cas

12.2.1. Domowina podpěruje potrjehene župy při politiskim dialogu nastupajo zachowanje serbskeje rěče a kultury pod wuskutkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydlenkim teritoriju.

Domowina pódpěrujo pótrjefjone župy we politiskem dialogu nastupajucy zachowanja serbskeje rěcy a kultury pód wugbašim negatiwnych slědow wudobywanja surowiznow w serbskem sedleńskem teritoriumje.

Domowina je z poradźowacym čłonom w regionalnym zwjazku planowanja Hornja Łužica – Delnja Šleska. Tu so stajnje za potrjehene regiony w zajimje Serbow za zachowanje serbskeje rěče a kultury zasadzi.

12.2.2. Domowina podpěruje župu Jakub Lorenc-Zalěski při zwoprawdženju planowanych naprawow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slepjanskej wosadze “wosom wsow – jedna wosada”.

Domowina pódpěrujo župu Jakub Lorenc-Zalěski pši zwopšawženju planowanych napšawow w koncepciji k pózbuženju a wóžywjenu serbskeje rěcy a kultury w Slěpjańskej wosaže “wósym jsow – jedna wósada”.

Domowina so wo to prócuje, zo so žadanjam župy wotpowěduje ale zo so přidatnje wuwije koncept k zwoprawdženjom próstwow w tutej regionje. Bjez financielneje podpěry njeje hižo móžne dale serbsku rěč a natožki za přichodne generacije zdźeržeć.

13. Serbske nabožno-narodne žiwjenje / Serbske nabóžno-narodne žywjenje

Domowina ma pěstowanje nabožno-narodnych tradicijow a natožkow za wažne při wutworjenju, skrućenju a wuwianju narodneho wědomja. Nadawki, kotraž podpěruja čłonske kaž tež zwonkačłonske cytki.

Domowina ma woplěwanje nabóžno-narodnych tradicijow a nałogow za wažne pší wutwórjenju, skšúšenju a wuwijanju narodneho wědobnja. Nadawki, kenž pódpěruju čłonkojske ako teke zwenkačłonkojske cetki.

13.1. Krótkodobne nadawki / Nadawki na krótki cas

13.1.1. Domowina podpěruje nabožno-narodne projekty a předewzaća serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nošerjow.

Domowina pódpěrujo nabóžno-narodne projekty a pšedewzeša serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nosarjow.

Domowina podpěruje projekty svojeho sobustawa Towarstwo Cyrila a Metoda. Tak spěchowaše 2017 a 2018 wobdželenje zastupjerjow TCM na Euro-passion w Madžarskej a 2018 wobdželenje na woswjećenju swjateho křiža w Serbskim seminarje w Praze na přeprošenje asociěrowaneho towarstwa Domowiny Společnost přátel Lužice.

Domowina prócuje so dale wo zhromadne džěło ze Serbskim ewangelskim towarstwom a z pomocu wuběrka za serbsku ciwilnu towaršnosć wo trěbny dialog.

Domowina wita tajke zarjadowanja kaž Serbski ewangelski cyrkwinski džěń, prawidlowne zetkanja serbskich bjesadow a lěčny serbski swjedžeń we Wuješku a poskići pomoc. Wažimy sej tež podžěl Serbskeho ewangelskeho towarstwa w lěće 2017, w kotrymž bě 500. róčnica reformacije. We wobłuku tutoho jubileja je towarstwo w zhromadnym džěle ze Serbskim muzejom tematiku “Reformacija a Serbja” jara dokładnje wobsweřlito.

Wosebje tež na župnej runinje Domowina projekty nabožno-narodneho razu sobu podpěruje. Na přikład poskićuje Domowinska župa "Handrij Zejler" Wojerecy pomoc za kóždolětny Domizniski džeń Janskeje wosady z Wojerec. Tute jako ekumeniske zetkanje Serbow Wojerowskeje kónčiny wot něhdyšeho fararja Nagla koncipowane zarjadowanje přewjedže so we Wojerecach resp. we wokolnych wsach a bě w léće 2017 w Sprječach a w Nowym Měšće nad Sprjewju, 2018 w Blunju.

Župa "Jakub Lorenc-Zalěski z.t. pěstuje wobstajne a spomóžne zhromadne džěto ze Slepjanskej wosadu a serbskej fararku.

Zhromadnje aktualizuje so tež sociokulturny koncept "8 wsow - jedna wosada" na zakładže noweho rewěroweho koncepta LEAG.

Dale prócujetej so župa a wosada hromadže wo slepjanščinu. Spomóžne při tym je, zo je župan zdobom zamołwity za serbske prašenja krajneje cyrkwy EKBO a předsyda jeje serbskeje přirady.

We wuběrku za serbsku ciwilnu towaršnosć džěta we wólbnej dobje 2017-2021 předsyda delnołužiskeho nabožno-narodneho cyłka "Spěchwańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi z.t." sobu. Z tym je so zwisk mjez třěšnym zwjazkom a tutym towarstwom jara pohtubšił.

Teke w Dolnej Łužicy žětatej župa a tute towaristwo wusćej gromadu. Wjerašk reformaciskego jubileja 2017 jo był Serbski ewangelski žeń w juliju w Tšupcu ako gromadne zarědowanje dolno- a gónoserbskich kšesćijanow. Domowina jo sobu spěchowala serbski wósadny swěžeń, kenž jo pokazal pisany charakter ewangelskego cerkwinego žywjena a jo wjeliki zajm zbužił teke pla nimskich woglědarjow.

Wjeliku rolu k wujasnjenju stawiznow w serbskem sedleńskem rumje jo měta drogujuca wustajeńca Serbskego muzeja „Serbske cerkwy mjazy Lubijom a Luborazom”. Gromadny projekt Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t. a Studnja z.t. na to nawězujo a co pšedstajiš wubrane cerkwy a jich serbske stawizny za turistow a zajmowanu zjawnosć we flyerach, bannerach abo ewentualnje teke na awdiostacijach. Na swětočneju namšy 2.9.2018 ku góžbje tšížastego jubileja wobstaša dolnołužyskeje kupki „Serbska namša” su prezentěrowali nowe wudaše dolnoserbkeje Biblije.

Wóna jo wuslědk dlujkolětnje kooperacije Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t. ze Serbskim institutom z. t. W póstrownem słowje na swěžeńskej namšy jo pšedsedař Domowiny wuzwignul płodne splešenje wědomnostneho žěta ze sprocniwym a zaměrnym cesnoamtskim žětom, kenž jo wjadło k nowemu digitalnemu wudašeju Biblije. Ewangelske Dolnoserbje su se pak teke wažyli sebjekritiske słowa pšedsedarja, ako jo woblutował, až Domowina njejo pšecej wujšła w zachadnosći wót kšesćijańskeje lubosći k blišemu a wót rownopšawnosći. Jo zaměř Domowiny, kritiski se rozestajaš ze zachadnosći a zasej zjadnosć dojspiš.

13.2. Dłěšodobne nadawki /Nadawki na dlejšy cas

13.2.1. Přez zhromadne džěło ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowańskim towaristwom za serbsku rěč w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swojich politiskich rozsudach. Po tutym přikładze prócuje so tež wo zhromadne džěło z dalšimi.

Pšez zgromadne žěło ze Serbskim ewangelskim towaristwom a Spěchowańskim towaristwom za serbsku rěč w cerkwi žiwa Domowina na zajmy towaristwow pši swójich politiskich rozsuzenjach. Pó toś tom pšikłaže procujo se teke wó zgromadne žěło z dalšnymi.

Domowina wobkedźbowaše při koncipowanju a přewjedženju swojeje konferency k strukturnej změnje we Łužy/icy 13./14.09 2018 tež prašenje “Kotre funkcije móže cyrkej přewzać při zdźerženju serbskeje rěče a tradicijow w zwisku ze strukturnej změnu we Łužicy?”. Za džěłarničku pod tutym motom je pšedsedař Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěč w cerkwi z.t. moderaciju přewzał. Tež w dalšim procesu diskusije wo trěbných napravach strukturneje wuwíce we Łužicy pod serbskim aspektom chce Domowina serbsku ewangelsku cyrkej kaž tež katolsku sobu zapřijeć.

Domowina jo we stawnej wuměnje mysłow z cerkwinem centrumom za dialog a pšeměnenje, kenž nawjedujo farař Burkhardt Behr wót ewangelskeje cerwje EKBO.

13.2.2. Domowina wudźeržuje stajny dialog z krajnymi cyrkwjemi a podpěruje z tym wěriwych Serbow při zdźerženju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach.

Domowina wužaržujo stawny dialog z krajnymi cerkwjami a pódpěruje z tym wěrjacych Serbow pši zdźaržanju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wósadach.

Hajenje swójskeho wěrywuznača móže być zakład za hajenje serbskeho rěčneho ruma. W ewangelskich kaž tež katolskich Serbach je cyrkej stołp identifikacije a tak zakład rěčneho ruma. Domowina widži jako swój nadawk, wěriwych Serbow při tym podpěrać, je-li sej to přeja. Přistušnosć Towarstwa Cyrila a Metoda z.t. k třěšnemu zwjazkej zmóžni běžnu wuměnu z katolskimi wěriwymi. Z tym je fachowe towarstwo wažny hłós za cyłkowny wid Domowiny. Zo je tole třěše wažne, wo tym swjeći dypk 13 programa Domowiny a z njeho wuchadźacy kapitl 13 džěłowych směrnicow.

Přez prawidłowne wopyty zarjadowanjow serbskeho ewangelskeho towarstwa a Spěchowanskeho towarstwa za serbsku rěč w cyrkwi pěstuje Domowina zwisk k ewangelskim Serbam. Hačrunjež nejstej wobě zjednoćenstwje z člonom Domowiny so wobaj při naprašowanjach wobkedźbujetaj a so słyšitaj.

5.1. Přehlad wobzamknjenjow rjadnych a wurjadnych posedženjow Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny wot 18. hłowneje zhromadźizny Domowiny 2017

Konstituowace posedženje zwjazkowneho předsydstwa dnja 29.04.2017 na žurli Serbskeho domu w Budyšinje		
Wobzamknjenje čo. 1 z dnja 29.04.2017 Předležacy dnjowy porjad so schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1
Wobzamknjenje čo. 2 z dnja 29.04.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamkne, zo pučuje z posedženjemi přez regiony pječ Domowinskih župow. Zarjad předpožohi namjet z konkretnymi městnosćemi k doskónčnemu wobzamknjenju na přichodnym zwjazkowym předsydstwu.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 21	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2
Wobzamknjenje čo. 3 z dnja 29.04.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamkne, zo přewjedu so posedženja w přichodže na pjatkach.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 21	přećiwo namjetej: 1	so hłosa wzda: 1
Wobzamknjenje čo. 4 z dnja 29.04.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamkne, zo postaji so kruta časowa doba za posedženja na pjatkach a to wot 17.30 – 22.00 hodž.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 1	so hłosa wzda: 1
Wobzamknjenje čo. 5 z dnja 29.04.2017 Přichodne posedženje zwjazkowneho předsydstwa wotměje so pjatk, 02.06.2017 w Choćebuzu.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: 2	so hłosa wzda: 2
Wobzamknjenje čo. 6 z dnja 29.04.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny schwali terminy za posedženje zwjazkowneho předsydstwa pjatk, dnja 15.09.2017, 13.10.2017 (mytowanske zarjadowanje), 10.11.2017 a 24.11.2017.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 22	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1

Wobzamknjenje č. 7 z dnja 29.04.2017		
Na zakladže artikla 10, wotstawk 1, sada 1 wustawkow Domowiny powoła Zwjazkowe předsydstwo Domowiny scěhowaceju dweju člonow zwjazkowego předsydstwa na namjet předsydy Domowiny za wólbnu dobu 2017-2021 do prezidija Domowiny:		
Judith Waldžic a Marcela Braumana		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 21	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
Wobzamknjenje č. 8 z dnja 29.04.2017		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny podpěra mjeńšinowu iniciatiwu Minority SafePack.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1
1. (rjadne) posedženje zwjazkowego předsydstwa dnja 02.06.2017 w Delnjoserbskim internaće Choćebuz		
Wobzamknjenje č. 9 z dnja 02.06.2017		
Aktualizowany dnjowy porjad so schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 22	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
Wobzamknjenje č. 10 z dnja 02.06.2017		
Předležacy protokol 21. (rjadneho) posedženja z dnja 25.02.2017 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 6
Wobzamknjenje č. 11 z dnja 02.06.2017		
Předležacy protokol konstituowaceho posedženja z dnja 29.04.2017 so z korekturu w dypku 1 wot zwjazkowego předsydstwa schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 17	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 5
Wobzamknjenje č. 12 z dnja 02.06.2017		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje plan swojeje džěławosće a skutkowanja jeho prezidija hač do kónca lěta 2017.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 22	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
Wobzamknjenje č. 13 z dnja 02.06.2017		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: jednanski porjad Zwjazkowego předsydstwa Domowiny za wólbnu dobu 2017-2021 so schwali a wotnětka płaći.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 22	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2

Wobzamknjenje č. 14 z dnja 02.06.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Jednanski porjad prezidija zwjazkowego předsydstwa za wólbnu dobu 2017-2021 so schwali a wotnětka płaći.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 23	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 15 z dnja 02.06.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Na zakładže čežišćowych wobłukow džělowych směrnicy Domowiny wutwori zwjazkowe předsydstwo slědowace stajne wuběrki za wólbnu dobu 2017-2021:

1. za wobłuki 1 (Domowinske župy a nadregionalne towarstwa) a 2 (Domowina – zastupjerka wšěch generacijow) a 13 (serbske nabožno-narodne žiwjenje):
wuběrk za serbsku ciwilnu towaršnosć
2. za wobłukaj 3 (serbska rěč) a 4 (kubłanje w narodnym duchu a dorost):
wuběrk za kubłanje
3. za wobłukaj 5 (kultura a wumělstwo) a 11 (serbske institucije):
wuběrk za kulturu a wumělstwo
4. za wobłukaj 6 (hospodarstwo) a 12 (škit sydlenkeho teritorija):
wuběrk za gospodarstwo a infrastrukturu
5. za wobłuk 7 (politiska participacija):
wuběrk za politiske a prawniske naležnosće
6. za wobłuki 8 (poćah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje), 9 (mjezynarodne poćahi) a 10 (skutkowanje w zjawnosći):
wuběrk za zjawnostne a wukrajne džěło

Kóždy člon zwjazkowego předsydstwa měł w jednym wot mjenowanych wuběrkow sobu džělać.

Kóždy wuběrk smě zapřijeće dalších wěcywustojnych do svojich rjadow namjetować. Při tym pak měla so zasada wobkedźbować, zo měla wjetšina wuběrkownikow z člonom zwjazkowego předsydstwa być.

Zarjad Domowiny resp. RCW pomjenuje za kóždy wuběrk přisłušneho zamołwiteho.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 25	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Zwjazkowe předsydstwo poda prezidijej nadawk wuběrki z člonow zwjazkowego předsydstwa zestajić a wuběrki skonstituować. Duskónčna zestawa kaž tež nawodnistwo wuběrkow matej so wot zwjazkowego předsydstwa dodatnje schwalić.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 25	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 16 z dnja 02.06.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

1. Hospodarski plan za lěto 2017 so na zakładže přizwolenja Załožby za serbski lud duskónčnje schwali. Přesadženje kontroluje prezidij z pomocu rozprawow zarjada Domowiny.
2. Naćiskej hospodarskeho plana za lěto 2018 so přihłosuje. Zarjad ma trěbne hospodarske jednanja ze Załožbu za serbski lud přewjesć.

Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 21	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 4
<p>Wobzamknjenje č. 17 z dnja 02.06.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Za wólbnu dobu 2017-2021 wola so slědowacy čłonojo do mytowanskeho wuběrka Domowiny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uta Henšelowa 2. dr. Ines Kellerowa 3. Brigita Šramina 4. Božena Braumanowa 5. Leńka Thomasowa 6. Chrysta Meškankowa 7. Alojs Wjesela 8. Franciska Šulcojc 9. Měrko Pohonč <p>Wuzwoleni měli so na zakładze jednanskeho porjada mytowanskeho wuběrka hač do kónca junija 2017 skonstituować a wuzwolić předsydu/ku a městopředsydu/ku.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 25	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
2. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny 15.09.2017 w sydarni gmejnskeho zarjada Chrósćicy		
<p>Wobzamknjenje č. 18 z dnja 15.09.2017 Aktualizowany dnjowy porjad so schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 19 z dnja 15.09.2017 Předležacy protokol 1. (rjadneho) posedženja z dnja 02.06.2017 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 20 z dnja 15.09.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: W džělowych směrnicach Domowiny pod dypkom 12.1.1. zakótwjeny nadawk k přewjedženju bruniceweje konferency zwjazkowego předsydstwa změni so na nadawk k přewjedženju konferency k strukturnemu wuwicu we Łužicy. Wuběrk za hospodarstwo a infrastrukturu dóstanje nadawk, hač do kónca lěta 2017 zwjazkowemu předsydstwu předpožić namjet za termin, městnosć, wotběh a kóšty tuteje konferency w lěće 2018.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 21	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0

Wobzamknjenje čo. 21 z dnja 15.09.2017

Kooperaciske zrčenje mjez třěšnym zwjazkom a Župu Dolna Łužyca z. t. z dnja 01.07.2014 so změní a ma so w změnjenjej formje wot předsydy Domowiny a župana w blišim času podpisać, zo by płaćiwosć nabyło.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 21	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje čo. 22 z dnja 15.09.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: člonstwo we fachowych wuběrkach Domowiny (člonoyo ZP a fachowcy) a powołanje předsydow a městopředsydow wuběrkow na namjet předsydy Domowiny. Wuběrki maja swoju džěławosć z přnim posedženjom zahajić a namjet za tematiske rozrjadowanje džělowych směrnicy Zwjazkowemu předsydstwu, dnja 10.11.2017 předpožić. Zdobom zběhnje so wobzamknjenje čo. 18 z dnja 02.06.2017.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2
---------------	---------------------	------------------

3. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny 10.11.2017 w žurli wobydlerskeho centru we Wojerecach

Wobzamknjenje čo. 23 z dnja 10.11.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Dnjowy porjad so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 21	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje čo. 24 z dnja 10.11.2017

Předležacy protokol 2. (rjadneho) posedženja z dnja 15.09.2017 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 5
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje čo. 25 z dnja 10.11.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny bjerje staw přiřadowanja konkretnych nadawkow z džělowych směrnicy Domowiny fachowym wuběrkam zwjazkowego předsydstwa za dobu hač do 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny w lěće 2019 na wědomje.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 23	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje čo. 26 z dnja 10.11.2017

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje plan swojeje džěławosće a skutkowanja prezidija w lěće 2018. Prezidij dóstanje nadawk, wšitke posedženja z pomocu zarjada Domowiny sčasom organizatorisce a wobsahowje přiřadować. Wuběrki maja so w předpolu posedženjow zwjazkowego předsydstwa z předlohami

zaběrać a swoje měnjenje k namjetam za wobzamknjenje wothłosować a prezidijej přepodać.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 23	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
Wobzamknjenje č. 27 z dnja 10.11.2017 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje powołanje scěhowacych fachowcow do wuběrkow zwjazkowego předsydstwa: 1. Hanku Rjelcynu, Utu Henšelowu a Geralda Šejna do wuběrka za kulturu a wuměłstwo 2. Marka Njeka do wuběrka za kubłanje. Zdobom wobruči zwjazkowe předsydstwo Marka Klimana jako předsydu wuběrka za hospodarstwo a infrastrukturu.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 23	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
4. (pórědneho) póseženje Zwězkowego pśedsedarstwa Domowiny 23.02.2018 klubownja Dolnoserbskego internata w Chóšebuzu		
Wobzamknjenje cysło 28 dnja 23.02.2018: Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Dnjowny porěd se wót Zwězkowego pśedsedarstwa wobzamknjo.		
Wuslědk wótgłosowanja:		
za naraženje: 19	pšešiwo naraženjeju: 0	zdžaržanje głosa: 0
Wobzamknjenje cysło 29 dnja 23.02.2018: Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Pśedlažecy protokol 3. (pórědneho) póseženja dnja 10.11.2017 se wót zwězkowego pśedsedarstwa wobzamknjo.		
Wuslědk wótgłosowanja:		
pšešiwo naraženjeju: 17	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 2
Wobzamknjenje cysło 30 dnja 23.02.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Pisna rozpšawa zarěda Domowiny wó rezultatach swójeje žěłabnosći w lěse 2017 se na wědobnje wzejo.		
Wuslědk wothłosowanja:		
pšešiwo naraženjeju: 19	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 0
Wobzamknjenje cysło 31 dnja 23.02.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Tuchylne wótlicenje góspodarskego plana 2017 se na wědobnje wzejo. Zarěd pśedpóžyjo prezidiumoju dokońcne wótlicenje góspodarskego plana.		
Wuslědk wothłosowanja:		
pšešiwo naraženjeju: 19	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 0

Wobzamknjenje cysło 32 dnja 23.02.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:

Zwězkowe pśedsedarstwo pśigłosujo šěžyšćowym nadawkam zarěda Domowiny za lěto 2018.

Prezidij dostanjo nadawk, zwopšawdnjenje nadawkow we wótgłosowanju z jadnarjoma běžnje kontrolěrowaś.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 19	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
-------------------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje cysło 33 dnja 23.02.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:

Rozpšawa RCW wó swójej žělabności w lěše 2017 se na wědobnje wzejo.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 19	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
-------------------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje cysło 34 dnja 23.02.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:

Gospodarski plan za lěto 2018 se na zakłaže pśizwólenja Załožby za serbski lud doskóńcnje wobzamknjo.

Pśesajženje kontrolěrujo prezidij z pomocu pšawidlownych rozpšawow zarěda Domowiny.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 19	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
-------------------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje cysło 35 dnja 23.02.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:

Domowina pšewježo konferencu k strukturnemu wuwisu we Łužicy 13./ 14. septembra 2018 w Złem Komorowje. Gropny koncept za konferencu se wobzamknjo. Wuběrk za góspodarstwo a infrastrukturu dostanjo nadawk, z pomocu zarěda konferencu dalej pśigótowaś.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 19	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
-------------------------	---------------------	------------------

**5. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny
27.04.2018 na žurli Serbskeho domu w Budyšinje**

Wobzamknjenje čo. 36 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Dnjowy porjad so wot přitomnych schwali.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 17	přečiwo namjetej: 0	so głosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje čo. 37 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Předležacy protokol 4. (rjadneho) posedženja z dnja 23.02.2018 so wot zwjazkowneho předsydstwa schwali.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 16	přečiwo namjetej: 0	so głosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 38 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

1. Zwjazkowe předsydstwo zwoła 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny na sobotu, dnja 30. měrca 2019, w 09.00 hodź. do Wjacezaměroweje hale „Jednota“ w Chrósćicach.
2. 19. hłowna zhromadźizna Domowiny změje slědowace hłowne nadawki:
  - bilancować přenju počtu wólbneje doby 2017-2021;
  - wotličić zwoprawdženje džělowych směrnicy Domowiny a schwalić za dobu 2019-2021 předžěłane džělowe směrnicy;
  - změnić wustawki Domowiny we wubraných dypkach.
3. Prezidij dóstanje nadawk, z pomocu zarjada Domowiny trěbne wobsahowe a organizatoriske přihoty hłowneje zhromadźizny koordinować.
4. Župy a specifiske sobustawske towarstwa Domowiny su namołwjene, namjety k wobjednanju dalších prašenjow hač do kónca lěta 2018 zwjazkowemu předsydstwu předpožić.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 39 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

1. Wuběrki zwjazkowego předsydstwa maja za slědowace wobłuki skutkowanja po Programje Domowina - 2025 hač do 01.10.2018 namjety za předžěłanje džělowych směrnicy Domowiny za dobu 2019-2021 zdžěłać a zwjazkowemu předsydstwu předpožić.

Wuběrk 1 za serbsku ciwilnu towaršnosť:

1	Domowinske župy a nadregionalne towarstwa
2	Domowina - zastupjerka wšěch generacijow Serbow
13	Serbske nabožno-narodne žiwjenje

Wuběrk 2 za kubłanje:

3	Serbska rěč
4	Kubłanje w narodnym duchu a dorost

Wuběrk 3 za kulturu a wuměłstwo:

5	Kultura a wuměłstwo
11	Serbske institucije

Wuběrk 4 za hospodarstwo a infrastrukturu:

6	Hospodarstwo
12	Škit serbskeho sydlenskeho ruma

Wuběrk 5 za politiske a prawniske naležnosće:

7	Politiska participacija

Wuběrk 6 za zjawnostne a lobby-džěło:

8	Počah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje
9	Mjezynarodne počahi
10	Skutkowanje w zjawnosći

Nadawki měli so kaž dotal do krótkodobnych a dlěšodobnych rozrjadować

2. Zwjazkowe předsydstwo wobjedna na swoim posedženju dnja 19.10.2018 tute namjety a přepoda cyłkowny namjet za předžěłanje dźěłowych směrnicy župam a nadregionalnym specifiskim towarstwam, zo bychy hač do kónca lěta 2018 swójske namjety resp. změny zapodali.
3. Zwjazkowe předsydstwo ma na swoim posedženju w januarje 2019 doskónčny namjet k předžěłanju dźěłowych směrnicy delegatam 19. hłowneje zhromadźizny ke schwalenju doporučić.
4. Namjet přewozmjete so w třoch rěčnych wariantach do delegatnych mapow (redakciski kónc: 31.01.2019).

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 40 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Zwjazkowe předsydstwo přihtosuje planej dźěławosće RCW za lěto 2018.

Prezidij dóstanje nadawk, zwoprawdženje plana we wothłosowanju z nawodnicu RCW a z nawodu wotnožki Choćebuz běžnje kontrolować.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 17	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 41 z dnja 27.04.2018

Zwězkowe předsedarstwo Domowiny wobzamknje:

Domowina zapódajo stojnišćo k nacerjenju Krajneho wuwišoweho plana stolicoweho regiona Barliń-Bramborska a pšosy wo wobglědowanje pšepódanych naraženjow pši pšežěłanju nacerjenja.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 42 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Zwjazkowe předsydstwo bjerje informaciju předsydy k rezultatam wuspěšneho zběranja podpismow za Minority Safepack na wědomje a wupraji džak a připóznaće wšitkim podpěraćelam tuteje akcije FUEN za lěpše spěchowanje narodnych mjeńšin we wobłuku Europskeje unije.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 43 z dnja 27.04.2018

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Pisomna informacija k aktualnym aspektam dźěławosće Župy "Jan Arnošt Smoler" so na wědomje bjerje. Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wupraji župje džak a připóznaće za zamołwite skutkowanje w zajimje Serbow.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

<p>Wobzamknjenje č. 44 z dnja 27.04.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Domowina powoła Marka Kowarja jako zastupjerja Domowiny z poradźowacym hłosom do wodźenskeho wuběrka za projekt „Džělarnička přichoda Łužicy - wuwice nowych perspektiwow we wobłuku krajeje přesahowaceho regionalneho wuwica we Łužicy“.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 45 z dnja 27.04.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Pisomna informacija k džělawosći mjeńšinoweje rady a mjeńšinoweho sekretariata so na wědomje bjerje. Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wupraji mjeńšinowej radže a mjeńšinowemu sekretariatej džak a připóznaće za zamołwite skutkowanje w zajimje awtochtonych narodnych mjeńšinow Němskeje.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>6. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny 29.06.2018 na Njepilic dworje w Rownom</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 46 z dnja 29.06.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Dnjowy porjad so wot přitomnych schwali.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 47 z dnja 29.06.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Předležacy protokol 5. (rjadneho) posedženja z dnja 27.04.2018 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 12	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 8
<p>Wobzamknjenje č. 48 z dnja 29.06.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Namjet spožčenje čestneho člonstwa Domowiny něhdyšemu předsydze Domowiny, Jakubej Brankačkej so wróco staji a so w přichodnym njezjawnym džělu posedženja wobjedna.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1
<p>Wobzamknjenje č. 49 z dnja 29.06.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje změnu w dypku 13 namjeta za jednanski porjad 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny z dnja 13.06.2018. Zwjazkowe předsydstwo doporuči delegatam 19. hłowneje zhromadźizny jednanski porjad tuteje zhromadźizny. Přihoty hłowneje zhromadźizny maja so na zakładže do namjeta za jednanski porjad zapisanych zasadow přewjesć.</p>		

Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 50 z dnja 29.06.2018</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Domowina powoła swoich zastupjerjow za poradźowace sobudźěło w šulskich konferencach serbskich šulow a šulow ze serbsko rěčnym poskitkom w Sakskej – hlej lisćina. Kubłanski wuběrk zwjazkowego předsydstwa ma wuměnu nazhonjenjow a zhromadne dźěło zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach koordinować. <u>prawniski zakład</u>: § 43 wotstawk 3 Šulskeho zakonja Sakskeje z dnja 26.04.2017 „Mit beratender Stimme können außerdem ...an Sorbischen Schulen und an Schulen mit sorbischsprachigem Angebot je ein Vertreter der Interessenvertretung der Sorben nach § 5 des Sächsischen Sorbengesetzes an den Sitzungen teilnehmen.“</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 51 z dnja 29.06.2018</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Naćiskej hospodarskeho plana za lěto 2019 so přihtosuje. Zarjad ma trěbne hospodarske jednanja ze Założbu za serbski lud přewjesć.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 20	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 52 z dnja 29.06.2018</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Zwjazkowe předsydstwo Domowina bjerje rozprawu dźěławosće Rady za serbske naležnosće w Swobodnym staće Sakska za lěće 2016 a 2017 na wědomje a wupraji člonam gremija džak a připóznaće za tute zamołwite čestnohamtske skutkowanje w serbskich prašenjach.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1
<p>7. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny 31.08.2018 w Byrgarskim domje w Narću</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 53 z dnja 31.08.2018</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Dnjowy porjad so wot přítomnych schwali.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 54 z dnja 31.08.2018</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Předležacy protokol 6. (rjadneho) posedženja z dnja 29.06.2018 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 14	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2

<p>Wobzamknjenje č. 55 z dnja 31.08.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje namohwu k zapodaću kandidatnych namjetow za wuzwolenje serbskich zastupjerjow ze Sakskeje do załožboweje rady na dobu 2019-2023.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 56 z dnja 31.08.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Koncept rozprawnistwa za 19. hłownu zhromadźiznu so schwali.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 57 z dnja 31.08.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Wotpowědnje nadawkej 18. Hłowneje zhromadźizny (džěłowe směrnicy dypk 1.1.1.) přewjedže so naprašowanje člonow serbskich towarstwow. Zwjazkowe předsydstwo přihłosuje naprašnikej (přiloža 1), financnemu planej (přiloža 2) a terminowemu planej (přiloža 3).</p> <p>Člonojo zwjazkowneho předsydstwa so zawjazaja, naprašowanje po swojich mocach w župach a towarstwach aktiwnje podpěrać a z tym k wuspěšnemu přewjedženju přinošować.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 15	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 1
<p>Wobzamknjenje č. 58 z dnja 31.08.2018 Zwězkowe pšedsedarstwo Domowiny wobzamkno: Frank Kosyk powołajo se ako zastupnik Dolnjeje Łužyce do wuběrka za zjawnostne a lobby-žěło až do kónca tuchylneje wólbneje doby 2017-2021.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 59 z dnja 31.08.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Sonja Hrjehorjowa powoła so jako člonka wuběrka za zjawnostne a lobby-džěło hač do kónca wólbneje doby 2017-2021.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje č. 60 z dnja 31.08.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Domowina powoła slědowacych zastupjerjow za poradźowace sobudžěło w šulskich konferencach:</p>		

dr. Hilža Elina	- Zakładna šula Bukecy
dr. Hilža Elina	- Zakładna šula Bošecy
Jadwiga Kaulfürstowa	- Serbska fachowa šula za socialnu pedagogiku

prawniski zakład: § 43 wotstawk 3 Šulskeho zakonja Sakskeje z dnja 26.04.2017 „Mit beratender Stimme können außerdem ...an Sorbischen Schulen und an Schulen mit sorbischsprachigem Angebot je ein Vertreter der Interessenvertretung der Sorben nach § 5 des Sächsischen Sorbengesetzes an den Sitzungen teilnehmen.“

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 16	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

8. (pórědneho) póseženje Zwězkowego pśedsedarstwa Domowiny 19.10.2018 klubownja Dolnoserbskego internata w Chóšebuzu

Wobzamknjenje cysto 61 dnja 19.10.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:
Dnjowny porěd se wót Zwězkowego pśedsedarstwa wobzamknjo.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 0
-------------------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje cysto 62 dnja 19.10.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:
Pśedlažecy protokol 7. (pórědneho) póseženja dnja 31.08.2018 se wót zwězkowego pśedsedarstwa wobzamknjo.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 11	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 7
-------------------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje cysto 63 dnja 19.10.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:
Naraženje za cesny porěd Domowiny se do wuběrka za serbsku ciwilnu towarišnosć slědk da. Pšepytowaš ma se naraženje prezidija za kombinaciju Myta Domowiny ze cesnym člonkojstwom. Z toho ma se nowy porěd za wuznamjenja nastaš.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda:
-------------------------	---------------------	----------------

Wobzamknjenje cysto 64 dnja 19.10.2018

Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo:
Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny pšiwzejo nachylne towaristwo pšijašelow Serbow z Wendlanda – Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V. ze sedłom we Łuchowje/Lüchow (Wendland) w statusu asociěrowanego člonka do Domowiny. Zwězkowe pśedsedarstwo dopórucoje delegatam 19. głowneje zgromažiny tym pšistupoju dokóńcnje pšigłosowaš.

Wuslědk wothłosowanja:

pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 0
-------------------------	---------------------	------------------

<p>Wobzamknjenje cysło 65 dnja 19.10.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: 1. Wólbny porěd za wuzwólenje serbskich zastupnikow Lichotneho stata Sakska do rady Załožby za serbski lud za dobu 2019-2023 se wobwěsćijo. 2. Za pomjenjone wólby pówoła Zwězkowe pśedsedarstwo nacylny wólbny wuběrck w slědujucem zestajenju: Krěsćan Korjeńk, dr. Beata Brězanowa, Katrin Młynkowa</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje cysło 66 dnja 19.10.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: 1. Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny dopórucyjo delegatam wótběg 19. głowneje zgromažiny Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrosćicach 2. Zwězkowe pśedsedarstwo wobwěsćijo lisćinu gósci za 19. głownu zgromažinu.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje cysło 67 dnja 19.10.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Plan žělabnosći zwězkowego pśedsedarstwa a jogo prezidijuma w lěše 2019 se wobwěsćijo. Prezidij dostanjo nadawk, wšykne posejženja z pomocu zarěda Domowiny zcasom organizatoriski a wopšimješowe pšigotowaš. Wuběrki maju se w pšedpólu posejženjow zwězkowego pśedsedarstwa z pšedłogami zaběraš, kótarež se na jich fachowy wobłuk póšěgnu.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje cysło 68 dnja 19.10.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny delegěrujo ako nejwušy gremij pó §4a Serbskeje kazni Bramborskeje pšipóznatego serbskego kšywowego zwězka na naraženje Župy Dolna Łužyca z.t. Marcusa Końcarja ako zastupnika zjadrošćstwo Serbow do rozgłosoweje rady rbb na dobu 2019-2023.</p>		
Wuslědk wothłosowanja:		
pšešiwu naraženjeju: 17	zdžaržanje głosa: 0	so głosa wzda: 1
<p>Wobzamknjenje cysło 69 dnja 19.10.2018 Zwězkowe pśedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: Na naraženje prezidija wobwěsćijotej slědujucej změnje jednańskeju porědowu zwězkowego pśedsedarstwa a jogo prezidija za wólbnu dobu 2017-2021:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W jednańskem porěže zwězkowego pśedsedarstwa ma se §4 wótstawk 8 přědna sada wótněnto groniš " Na njezjawnem žělu se wobžěliju člonki zwězkowego pśedsedarstwa, jednań, zastupujucy jednań, pšislušajucy referent zarěda za žělabnosć zwězkowego pśedsedarstwa, ako teke protokolant ze zarěda." 2. W jednańskem porěže prezidija ma se w §5 wótstawk 6 ako pšedslědna sada pšidaš formulacija: "Wurědne posejženja zwola se wót pšedsedarja teke pó pisnem póžedanju nanejmnjenjej dweju člonkowu gremija." 		
Wuslědk wothłosowanja:		

pšešiwu naraženjeju: 18	zdžaržanje głosa: 0	so hłosa wzda: 0
<p>Wobzamknjenje cysło 70 dnja 19.10.2018 Zwězkowe pšedsedarstwo Domowiny wobzamknjo: 1. Domowina pódpěrujo ludowe naraženje za zgromadnu šulu w Sakskej. 2. Lěc bužo iniciatiwa wuspěšna, by mogła wóna teke Serbskemu ludoju šansu póstajiš, zgromadnosć wšych žiši a młodostnych na kubłanišćach a w jich wokolinje dlej wobstaraš. 3. Domowiny by swóju pomoc pši koordiněrowanju mjazsobnego wótgłosowanja póstajiła.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
pšešiwu naraženjeju: 12	zdžaržanje głosa: 2	so hłosa wzda: 4
<p>9. (rjadne) posedženje Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny 14.12.2018 w "Jednoće" w Chrósćicach</p>		
<p>Wobzamknjenje č. 71 z dnja 14.12.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Dnjowy porjad so wot přitomnych schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 22	přečiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 2
<p>Wobzamknjenje č. 72 z dnja 14.12.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Předležacy protokol 8. (rjadneho) posedženja z dnja 19.10.2018 so wot zwjazkowneho předsydstwa schwali.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 16	přečiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 8
<p>Wobzamknjenje č. 73 z dnja 14.12.2018 Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: 1. Zwjazkowe předsydstwo schwali slědowacy kluč delegatow za 19.hłownu zhromadźiznu třěšneho zwjazka: nimo 30 člonow zwjazkowneho předsydstwa nominuja župy kaž tež sobustawske towarstwa a zwjazki Domowiny na kóžde započane 50 člonow jedneho delegata, znajmjeńša pak póscele kóžde sobustawske towarstwo dweju delegatow na hłownu zhromadźiznu. 2. Připožena lisćina wupokaza maksimalnu ličbu delegatow. Hdyž so tuta ličba wot župy resp. sobustawskeho towarstwa/zwjazka njewučerpa, njeje móžno, druhej župje / druhemu towarstwu/zwjazkej zbytnje měštna k dispoziciji stajić. 3. Župy a sobustawske towarstwa/zwjazki měli hač do 31. januara 2019 swojich delegatow a přepodaja wotpowědnu lisćinu delegatow na zarjad Domowiny zapodać. 4. Zapodate lisćiny delegatow tworja zakład za zwěšćenje přitomnosće na hłownej zhromadźiznje. 5. Wupady přizjewjenych delegatow chorobnych abo druhich wažnych přičin dla smědža so z naslědnikami narunać.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p>		
za namjet: 26	přečiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0

Wobzamknjenje č. 74 z dnja 14.12.2018		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Domowina deleguje na zakładže artikla 5 wustawkow Myta Čišinskeho Marion Stenselowu z Delnjeje Łužicy a Rejzu Šěnowu z Hornjeje Łužicy jako zastupjerce Domowiny za čestnohamtske sobudžěto w kuratoriju Myta Čišinskeho na dobu 2019-2025.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 26	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
Wobzamknjenje č. 75 z dnja 14.12.2018		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje: Domowina powoła slědowacych zastupjerjow za poradžowace sobudžěto w šulskich konferencach:		
<ul style="list-style-type: none"> - Zuzana Rečelina - Wyša šula „Korla Awgust Kocor“ Kulow - dr. Beata Brězanowa - Wyša šula „Korla Awgust Kocor“ Kulow (zastupjerka) - Katharina Jurkowa - Serbski gymnazij Budyšin - dr. Beata Brězanowa - Serbski gymnazij Budyšin (zastupjerka) 		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 26	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
10. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny 15.02.2019 na žurli w Serbskim domje w Budyšinje		
<u>Wobzamknjenje č. 76 z dnja 15.02.2019</u>		
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:		
Dypkaj 1 a 3 na 1. stronje z dnjoweho porjada 15.02.2019 so w njezjawnym dźělu přewjedžetej.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 10	přećiwo namjetej: 6	so hłosa wzda: 3
<u>Wobzamknjenje č. 77 z dnja 15.02.2019</u>		
Změnjeny dnjowy porjad 10. (rjadneho) posedženja zwjazkowego předsydstwa so wot přitomnych člonow gremija schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 14	přećiwo namjetej: 4	so hłosa wzda: 1
<u>Wobzamknjenje č. 78 z dnja 15.02.2019</u>		
Předležacy protokol 9. (rjadneho) posedženja z dnja 14.12.2018 so wot zwjazkowego předsydstwa schwali.		
Wuslědk wothłosowanja:		
za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0

Wobzamknjenje č. 79 z dnja 15.02.2019

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Delegatam 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny doporuči so schwalenje načiska džělowych směrnicy Domowiny za dobu 2019-2021 z dnja 15.02.19.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 80 z dnja 15.02.2019

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Rozprawa zwjazkowego předsydstwa k zwoprawdženju džělowych směrnicy Domowiny w dobie 2017-2019 so schwali.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 81 z dnja 15.02.2019

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Zwjazkowe předsydstwo doporuči delegatam 19. hłowneje zhromadźizny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach modifikowany wotběhowy a časowy plan z dnja 15.02.2019.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 82 z dnja 15.02.2019

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

Zwjazkowe předsydstwo podpěruje namjet delegatow hłowneje zhromadźizny Župy „Jan Arnošt Smoler“ k ewaluaciji wučby serbsčiny a doporuči delegatam 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny schwalenje namjeta.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

Wobzamknjenje č. 83 z dnja 15.02.2019

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

1. Zwjazkowe předsydstwo zwěšća potrebu krótkodobneho přewjedženja kubłanskeje klawsury w Delnjeje Łužicy. Na tutej maja so wobjednać wuslědku Witaj-ewaluacije a trěbne dalše kroki. Z tym wotpowěduje próstwje hłowneje zhromadźizny župy Delnjeje Łužicy.
2. RCW dóstanje nadawk, w dorěčenju ze zarjadom Domowiny, wšitke trěbne přihoty za mjenowanu klawsuru přewjesć. Klawsura ma so přewjesć w aprylu tutoho lěta. Wjednica RCW je zamołwita za spjeljenje nadawka.

3. Wjednik wotnožki RCW w Delnjeje Łužicy ma nadželać hač do kónca měrca zjimanje Witaj-ewaluacije. Při tym ma rysować systematiku/metodiku ewaluacije, naličić dopóznača, namjetowane naprawy a wotwjesc třebne politiske kročele za polěpšenje kubłanskeho systema Delnjeje Łužicy.
4. RCW ma so ze župu Delnja Łužica wothłosować nastupajo kruh wobdžělnikow klawsury, dokładny termin klawsury, městnosć klawsury a dnjowy porjad klawsury. Za nadawk zamołwity je wjednik wotnožki RCW w Delnjeje Łužicy.
5. Namjetowane třebne politiske kročele a kubłanskopolitiske naprawy za Delnju Łužicu maja so w běhu klawsury kwalifikować a z wobdžělnikami na samsnym dnju wothłosować. Woni tworja zakład dalšeho postupowanja na politiskim polu.

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
---------------	---------------------	------------------

- 5.2.   financna rozprava k lětomaj 2017 a 2018**
- 5.2.1.   hospodarski plan 2017**

5.2.2.   hospodarski plan 2018

5.2.3. skupinska pawšala 2017 a 2018

5.2.4. župne projekty 2017

Župa Michał Hórník	datum	projekt	je so projekt přewjedł
	16.03.2017	džělarnička škrobjenje, wjazanje bantow, wjazanje jutrownych seklow	haj
	23.03.2016	zetkanje chronikarjow z přednoškom Trudle Kuringoweje, wo křížach w Ralbičankej wosadže	haj
	apryl/meja	wubědžowanje najrjeńši mejski štom	haj
	meja 2017	projekt za 7./8. lětnik wyšeju šulow Ralbicy a Worklecy w Hornim Hajnku pod temu " Naš wuj z Ameriki" (2 x 30 šulerjow)	haj
	23.06.2017	Filmowy wječor w Chróscicach	haj
	12.08.2017	Filmowy wječor w Hórkach	haj
	02.09.2017	40.lěť Serbska lajska džiwadłowa skupina Chróscicy z.t.	haj
	23..09.2017	Kubłanska jězba do Wrocławja	haj
	oktober 2017	projekt za 10. lětnik wyšeju šulow Ralbicy a Worklecy w Hornim Hajnku pod temu " Stary nan" w Hornim Hajnku	haj
10.11.2017	Župna hłowna zhromadźizna z kónclětnym zarjadowanjom	haj	

Župa Jakub Lorenz Zalěski	datum	projekt	je so projekt přewjedł
	april	Wubědžowanje wo najrjeńše jutrowne jejko	haj
	měsačny	Zetkanje Slepjanščinu řečacych na Njepilic dwórje	haj
		Župny wulět / ekskursija po serbskej kulturnej ruće	haj
	nowember	podpěra za serbsku kermušu Domowinska skupina Wochozy	haj
september	podpěra Njepilic dworoweho swjedženja	haj	

Župa Dolna Łužica	datum	projekt	je so projekt přewjedł
	jan.-měrc	nosenje lapow na zapustach	haj
	~28.05.	wolejbalowy turněr	haj
	~1.7.	Domowina-cup	haj
	jul.-sept.	spěchowanje žnjownych nałogow	haj
	23.09.	Superkokot 2017	haj
	4.kwartal	decentralne zarědowanja wó serbskej kulturje a serbskich stawiznach	haj
okt.	ekskursija župnych kupkow a towaristwow	haj	

	1.adwent	ekskursija mložinskego aktiwa do Zgórejca	haj
	4.kwartal	kalendař mložiny za lěto 2018	haj

Župa Jan Arnošt Smoler	datum	projekt	je so projekt přewjedł
	1. měrca 2017; 1. nowembra 2017; w druhej połojcy lěta	přednoški ze serbskimi temami w regionje; Franc Čornak w Domje tysac hatow w Stróži; dr. Susanna Hozyna "Wjelk w serbskich powědkach a bajkach", přednošk w Komorowje pola Rakec	haj
	cyłolětnje	spěchowanje serbskich nałožkow a kultury w pěstowarnjach a šulach, a za swójby	haj
	25.aprila 2017; 10.septembra 2017	Zhromadne džěto z Biosferowym rezerwatom Hornjałužiska hola a haty ; nalětnje 23.4. a nazymske wiki 10.9.	haj
	10. meje 2017	projektowe dny z B- šulerjemi 4. lětnika w Čornym Chołmcu	haj
	17. junija 2017	džěń wotewrjenych duri w Nječornju	haj
	12.awgusta 2017	zhromadny projekt Swójbne pućowanje a dworowy swjedžen we Wuježku	haj
	23. septembra 2017	kubłanska jězba za wšitkich čłonow župy a towarstwow we župje Budyšin	haj
	2. nowembra 2017	swójbne popoždno w Hodźiju	haj
	december 2017	adwentnička župy	haj
přidatne (Kermuša w Rakecach, přednošk Komorow)		haj	

Župa Handrij Zejler	datum	projekt	je so projekt přewjedł
	03. 05.	projektowe dopoždno ze zakładnej šulu "Krabat" (Kulow)	haj
		projektowe dopoždno ze zakładnej šulu při worjole "Handrij Zejler" (Wojorecy)	ně
	Serbske rěčne koło w Domowinskim domje	ně	

5.2.5. župne projekty 2018

	datum	projekt	je so projekt přewjedł
Župa Michał Hórnik	měrc/apryl 2018	džělarnička zdrasćenje serbskeje narodneje drasty	haj
	28.04.2018	počesćenje padnjonych pólskich wojakow w Chrósćicach a wotkryće pomnika "Njeznateho pólskeho džělačerja" we Łomsku	haj
	apryl 2018	zetkanje chronikarjow župy	haj
	meja 2018	młodžinske sportowe zarjadowanje wo pokal Župy "Michał Hórnik"	haj
	15.08.2018	100. posmjertne narodniny Hanki Šěrcec w Hórkach	haj
	junij/ awgust 2018	kubłanska jězba župy "Michał Hórnik" do Namysłowa (25 wosobow)	haj
	september/ oktober 2018	projektowe dny za šulerjow zakładnych šulow we Hornim Hajnku	haj
	oktober 2018	kermuška ze swinjuržanzjom na Smolic statoku w Hórkach	haj
		wšelčizny (počesćenje/wopyt delegacije ze Žarow/zhromadźizna)	haj
Župa Jan Arnošt Smoler - Budyšin		3 přednoški ze serbskimi temami w regionje	ně
		spěchowanje serbskich zarjadowanjow (wóskowanje jejkow, šiče serbskeje drasty, wušiwanski kurs, tykanje sačkow)	haj
	februar / nowember	zhromadne džěło z biosferowym rezervatom	haj
	15.05.	projekty ze šulerjemi B-serbšćiny w Čornym Chołmcu	haj
		džeń wotewrjenych duri w Njehornju	haj
	18.08.	swójbne pućowanje a dworowy swjedžen we Wujěžku	haj
		kubłanska jězba	haj
		swójbne popołdno w Njeswaćidle	haj
december	prezentacija serbskich nałožkow	haj	
Župa Jakub Lorenc-Zalěski		župny wulět / ekskursija po serbskeje kulturnej ruće	haj
	nowember	podpěra za serbsku kermušu Domowinska skupina Wochozy	haj
		Filmowy projekt „wopyt w domiznje“	ně
		Zeittafel B.Šwjela (Wochozy)	haj
Župa Dolna Łužyca		nosenje lapow na zapustach	haj
		wolejbalowy turněr	haj
		spěchowanje žnjowych nałogow	haj
		Superkokot 2018	haj
		decentralne zarědowanja wó serbskej kulturje a serbskich stawiznach	haj
		pócesćenja zaslužonych Dolnoserbow zarědowanja/kolokwij ku cesći Bogumiła Šwjela, Miny Witkojc, Mertyna Gryza a Kita Šwjela	haj
		kalendář młožiny za léto 2019	haj
Župa Handrij Zejler			
	25. Aug	swójbne popołdno	haj
	14.06.2018	Džeń wotewrjenych duri	haj
	08.10.2018	Serbski wječor (přidatny projekt)	haj

5.4. krótkorozprawy župow a sobustawskich towarstwow/ zwjazkow

5.4.1. rozprawa župy "Michał Hórnik" wo swojej dźěławosći 2017/2018

Pjatk 09.03.2018 witaše županka Zala Cyžowa nimale 50 delegatow na hłownu a wólbnu zhromadźiznu župy "Michał Hórnik" do Chróšćanskeje "Jednoty". Mjez nimi běchu tež 3 čelesa, kotraž běchu so w dobje wot poslednjeje hłowneje zhromadźiznje w nowembrje 2015 nachwilnje přez župne předsydstwo přiwrzali. Su to młodžinski klub Serbske Pazlicy, Wjesny klub Smječkecy z.t. a cyrkwinski chór Njebjelčicy. Z kóždeho cyłka předstaji jedyn člon dźěławosć towarstwa. Wšitcy organizuja zarjadowanja a staraja so tak wo hajenje serbskeho a kulturneho žiwjenja we wsy.

Při wólbach wobkrući so dotalna županka Zala Cyžowa z 100 % přitomnych hłosow na dalše 2 lěće w jeje funkciji. Je poboku je 11 wosobowe župne předsystwo. W nim su zastupjeni Měrko Šmit z Worklec, Jana Hiccyna z Noweje Wjeski, Hańžka Deleńkowa z Njebjelčic, Marhata Deleńkowa z Njebjelčic, Marlis Młynkowa z Hórkow, Jürgen Njek z Chróšćic, Clemens Škoda z Pančic Kukowa,

Trudla Kuringowa z Kanec, Jadwiga Hajdanec z Wotrowa a Katharina Jurkowa z Hórkow.

K župje "Michał Hórnik" Kamjenc přislušeja aktualnje 4 Domowinske skupiny, 11 wjesne towarstwo a młodžinske kluby, kaž tež 13 hudźbne a kulturne čelesa z 1220 člonami. (staw 31.12.2018)

Do swojeje dźěławosće spyta župne předsydstwo wšitke generacije zapřijeć.

Tak zarjadowuje lětnje projekty za dźěći, młodžinu a swójby.

Ale tež rěč, stawizny a kultura su wažne stołpy. Hižo z lěta 2014 starataj so Trudla a Alfons Kuring wo wuslědženje a archiwowanje swjatych křižow, pokutnych stołpow a kamjentnych křižnych pomnikow we župje w "Michał Hórnik". Župa pěstuje stajny kontakt swojim přislušnym cyłkam a přewjedže zhromadne zarjadowanja. Tohorunje pěstuje zwiski do susodneje Pólskeje, wosebje do Žar a Namysłowa. Dwaj wjerškaj we dźěławosći župy "Michał Hórnik" běštaj mjez druhim:

W meji 2017 přewjedže so z wulkim wuspěchom wubědžowanje wo najrjeńšu "meju". K přenjemu razej wupisachmy wubědžowanje wo najrjeńšu meju. Wšitke młodžinske a wjesne kluby mějachu móžnosć wobrazy a daty swojeje meje zapodać. Trěbne informacije k tomu běchu – wysokosć meje,

městnosć, što je meju stajił a fota meje . Wobrazy so potom 06. meje 2017 na facebookowej stronje župy “Michał Hórnik” wozjewichu. Potom měješe šěroka zjawnosć (wšitcy wužiwarjo facebooka) móžnosć, hač do pónđzele 15.05. 23.59 hodž. rozsudzić, kotra meja je najrjeńša. Meja z najwjace “likes” (klikami) doby. Tute wubědžowanje žněješe jara dobry wothłós. Wuslědk na kóncu bě: 1. Wotrow z 641 klikami, 2. Radwor z 637 klikami 3. Smječkecy z 101 klikami a 4. Starownja Chrósćicy z 100 klikami.

Sobotu 10.11.2018 přeproso župa “Michał Hórnik” Kamjenc wšitkich swojich čłonow z Domowinskih skupin a towarstwow na župnu kermušku na Smolic statok do Hórkow. Nimale 100 čłonow bě přeprošenje na zarjadowanje scěhowało, z kotrymž chce so župa pola čestnohamtsce skutkowacych za jich njesprócnije džěto před a za kulisami podžakować. Wječor zahaji so z lóštnymi spěwami spěwnje skupiny

“Wólbernosće”. Po tym dachu sebi wšitcy stódnju wječer zestodžeć. Dr. Beno Wałda a Bjarnat Cyž zawjeselichu wopytowarjow ze swojimi žortami. Po tym zahra česka skupina “Lidova muzika z Chrasty“ k rejam a zabawje. Hosćo zaspěwachu serbske a česke pěsnje. Na kermušce knježeše lóštna zabawa a čita bjesada.

Župa “Michał Hórnik” pěstuje hižo wot 2010 přecělske počahi z tamnišim “Kresowym Towarzystwom Turystyczno-Krajoznawczym” w pólskich Žarach. Kóždolětnje přijědu 28. jutrownika dwaj abo tři busy ze Žarow na wopomnjenske zarjadowanje při pólskim pomniku w Chrósćicach na Fulkec hórku, zo bychu na wopory padnjenych pólskich wojakow na kóncu Druheje swětoweje wójny spominali.

Lětsa zwjaza so tute počesćenje z wopomnjenskim zarjadowanjom a wotkryćom wopomnjenskeho kamjenja za 25.04.1942 wotprawjeneho pólskeho džětaćerja, Stanisława Błażejczuka při lěsnym puću mjez Łomskom a Šešowom. Tohorunja wobdžěli so delegacija župy tež na Serbskich kulturnych dnjach w Žarach. Nimo toho pěstuje župa přecělske počahi k městu Namysłow, kotrež je wusko zwjazane ze žurnalistom a publicistom Janom Skalu, kotryž je so narodził w Njebjelčicach a w Dźiedzicach, blisko Namysłowa, zemrěł. W Namysłowskim muzeju je jedna stwa z jeho džětami a dokumentacijemi jeho žiwjenja wuhotowana.

5.4.2. Rozprawa župy Jakub Lorenc-Zalěski z. t. 2017/2018

Na 2017 a 2018 wróćo zhladuju zwěšćamy, zo běštej to dwě lěće, nakopjenej z podawkami a džětom, kiž sej wjele mocow žadaše.

Jako bu w měrcu 2017 nowy rewěrowy plan wozjewjeny, stejachu župa a naše towarstwa a skupiny nadobo před cyle nowymi wužadanjemi.

Tak smy we wuskim zhromadnym džěle z gmejnu Slepó paket naprawow zestajeli, dokelž dyrbjachmy serbsku potrebu inwesticijow zwěšćić, kotraž je nastala, dokelž so we wsach, kotrež dyrbjachu so poprawom wobagrować, trěbne sporjedženja, modernizowanja a nowotwary njejsu přewjedli. Za tute wsy, kiž nětko wostanu, dyrbja so tute njedostatki přez wosebite

naprawy wurunać. Paket trěbnych naprawow smy tuž sakschemu knježerstwu jako džětowy material přepodali.

Wšitke serbske towarstwa, domowinske skupiny a jednotliwcy so ze wšej mocu za to zasadžeja, zo bychu serbska rěč, kultura a nałožki njedźiwajo tutoho ćežkeho časa tež w přichodze žiwe wostali.

K tomu přinošuje tež twar noweho němsko-serbskeho šulskeho kompleksa w gmejnje Slepó. W šulskim

lěće 2019/2020 maja šulerjo zakładneje a wyšeje šule Slepó potom do noweho kompleksa začahnyć. Tam budže wuknjenje za našich šulerjow hišće atraktiwniše.

Kónc lěta smy zaso započeli na našim Łužiskim centrumje za europske mjeńšiny džětać. Smy džětowu skupinu wutworili, kotraž so aktiwnje z dalším džětom na koncepcje a dalším wuwicóm cyłeho projekta zaběra. Zaměr je, zo so tutón projekt we wobłuku strukturneje změny kruće w našim regionje zakótwi.

Dokelž je LEAG swoju pjenježnu podpěru redukowało, naprawy archiwowanja a z tym zachowanja slepjanščiny bohužel wjace pokročować njemóžemy. Tohodla móžemy tuchwilu jenož nazběrany rěčny material zawěšćić.

Kruty wobstatk našeho džěta je rěčna animacija, z kotrejž chcemy aktiwniše nałožowanje hornjoserbskeje rěče we WITAJ-pěstowarni w Rownom podpěrować. Po přěnich wuspěchach, jako su kubtarki rěčne pruwowanja wotzamknuli, je naša maćernorěčna fachowča bohužel wotešla. Kónc 2017 je jako wučerka-přidružnica do šulskeje služby šta. Bynjež smy so jara prócowali, njejsmy hač do džensnišeho narunanje z maćernorěčnymi kmanosćemi namakali.

Jedyn z wjerškow našeho džěta w lěće 2018 bě 8. mjezynarodny festiwal dudakow w juniju w Slepom. Nimale 3000 wopytowarjow je na dwěmaj dnjomaj dožiwiło sydom skupin z tu- a wukraja a jich pisany program na dwěmaj jewišćomaj. We wulkim swjedženskim čahu su wšitke tute skupiny, pestowarnje a šule z wosady sobu čahnyli. To je na wulkotne wašnje pokazało, zo towarstwa a institucije w gmejnje derje hromadže džětaja; a to je k zhromadnemu wulkemu wuspěchaj wjedło. Tež serbska rěč je k wuspěchaj festiwala přinošowała. Džakowano jej móžeše so pólsčina kaž tež češćina a serbišćina do pisaneho festiwala sobu zapřijeć.

Tež wšitke towarstwa a domowinske skupiny wosady móža na dwě intensiwněj lěće zhladować. W Trjebinskej gmejnje su wjesnjanostu wolili; a wulka tema bě přesydlenje Miłoraza. Nowy wjesnjanosta je Waldemar Locke z Miłoraza. Po wjele mocy a čuwow rubjacych jednanjach je zrěčenje wo přesydlěnjju nětko hotowe. Podpisać ma so wone lětsa w přěnim kwartalu ...

Njewotwisnje wot toho wšeho Trjebinska Domowinska skupina, najwjetša skupina we wosadže, pilnje dale džěta. Nimo serbskich zarjadowanjow, kotrež sama organizuje, wobdžěleja so jeje čtonojo tež rady na zarjadowanjach druhich towarstwow abo domowinskih skupin. Tak so kóždy lěto wotměwaja serbski nalětni koncert, njedželske hudźbne dopoždno, ekskursije po serbskim sydlenkim rumje a tež nałožki wokoło hód so haja.

Za Brězowsku Domowinsku skupinu je wuhotowanje kóždy lěto so wotměwacych wikow serbskich jutrownych jejkow wosebity wjeršk. Dalše wjerški w jeje skutkowanju su camprowanje, wiće girlandy za meju a stajenje meje, chodojtypalenje ze seklacej reju kaž tež předstajenje nałožkow wokoło hód.

Serbski džěćacy a młodžinski ansambl Slepom kóždy lěto znowa wulkemu publikumej ze swojimi serbskimi rejemi a spěwami wulke wjeselo wobradža. Nimo tradicionalnych wustupow w Slepom, Rownom a Brězowce prezentuje swoje programy tež w Trjebinie, Mułkecach, Wochozach, Derbnom a Krušwicy. Cil, serbsku rěč, serbske spěwy a serbsku kulturu hajić, tutón ansambl na přeswědčace wašnje zwoprawdža.

Tež spěchowanske towarstwo Njepilic dwór z. t. je w zaštymaj lětomaj swoje džěto wobstajnje dale wjedło a wobłuk swojich zarjadowanjow rozšěrilo. Pod hesłom „Kak to jo bylo“ předstaja serbske burske žiwjenje na statoku. Nimo camprowanja, pjerjodrěča a debjenja jutrownych jejkow je dworowy swjedžen kóždy lěto najwjetši podawk.

Naspomnjenja hódne je, zo bu w lěće 2018 čtonomaj

Njepilic towarstwa statne myto Zejlerja spožćene. Dieter Reddo je „čton 1. hodžiny“, Juliana Kaulfürstowa nětko hižo nimale 10 lět čtonka towarstwa Njepilic dwór z.t.

Zdobom staj wobaj čtonaj Slepjanskeho towarstwa Kólesko z.t., kotrež je wot lěta 2013 sem wjacore publikacije wudało. Jedna so tu wo spěwnikaj (2013 a 2019), knihu ludowych powěšćow (2018), knihu slepjanskeje narodneje drasty (2018), protyki a słowničk slepjanšćiny (2016). Posledni je so zhromadnje z towarstwom Njepilic dwór wudał. Towarstwo Kólesko stara so z tym wo dokumentaciju rěče a kultury Slepjanskeje wosady. Ma zdobom kulturnu skupinu, kotraž wobrubuje wšelakore zarjadowanja ze spěwami w slepjanšćinje.

Jenož džakowano wobstajnemu džětu a dokelž wšitke towarstwa, skupiny a institucije za jedyn postronk čahnu, su wuspěchi, kotrež smy w župje docpěli, móžne byli. A budžemy wšo za to činić, zo bychmy je tež do přichoda wjedli.

5.4.3. Rozprawa Domowinskeje župy „Handrij Zejler” wo swojej dźěławosći 2017/2018

Tuchwilu přistůša našej župje 7 skupinow a 13 towarstwow. Twarjenje na Drježdžanskej dróze 18 we Wojerecach je swójstwo Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z.t. – a so předewšěm wot Domowinskeje župy „Handrij Zejler“ wužiwa. Wobsahowje bu dom wot župy na kulturny centrum wutwarjeny. Rumnosće twarjenja wužiwaja so za wustajeńcy, wšelakore popularnowědomstne a wědomstne přednoški, čitanja knihow, projektnu wučbu, serbskorěčne kursy, předstajenje „Witaj-projekta“ atd.

K našim nadawkam mjez druhim słuša, zo podpěrujemy naprawy za zdźerženje a hajenje serbskeje rěče a kultury, dohlad do serbskich natožkow a tradicijow posrědkujemy, wosebitosće našeje bikulturneje a binarodneje kónčiny wuwědomjamy. Wosebje wažne je nam zmóžnjenje komunikacije w serbskej rěči mjez wobdźělnikami zarjadowanjow.

Tak smy tafla wo žiwjenju a skutkowanju Handrija Zejlerja, witriny a mnohe materialije zhotowili a k dispoziciji stajili. Serbska rěč, naše stawizny, žiwjenje a skutkowanje wuznamnych serbskich prócowarjow, baje, wašnja a natožki w běhu lěta su wobstatk při šulskich projektach – material za serbsku rěč spěchowace naprawy sej zestajamy, kwisowe prašenja sformulujemy a mytowanske dary wobstaramy. Ptačokwasne zarjadowanje, serbske jutry, Měrčina spěwanje, Mikławša, přichad Wojerowskeho dźěčatka atd. šulerjo zhromadnje ze zajimowanymi Domowinjanami a staršimi kóždolětnje organizuja.

Dokelž wobdźěleja so na tajkich zarjadowanjach šulerjo tuchwilu hižo 4 lětnikow zakładneje šule „Handrij Zejler“ a zdom tež šulerjo Lessingoweho gymnazija, Johanneuma, Kulowskeje zakładneje šule „Krabat“ kaž tež šulerjo priwatneje šule Wóslink, rumnostne móžnosće sej wuzwolamy, kotraž wšitkim wobdźělenje zmóžnjeja. Zwjetša je to sportownja na Handrija Zejlerjowej šuli abo ležownosć Domowinskeho domu.

Šulerjo sej mjez sobu serbskorěčne programy předstajeja. To je pola nas hižo z dobrej tradiciju. Tež we Wojerowskim Domowinskim domje su šulerjo husto a rady witani. Čłonojo župneho předsydstwa přewodžeja potom šulerjow přez zajimawu projektnu wučbu z kwisowymi prašenjemi, serbskimi spěwami, rejkami a skečemi k najwšelakorišim temam wokolo serbskich tradici-

jow, natožkow a bajow. Fakt je, zo tajke zhromadne zarjadowanja serbski flair na šulach spěchuja a za wobdźělenje na serbsčinje zajim budžeja. Swjedžeń serbskeje rěče na zakładnej šuli „Handrij Zejler“ a projektna wučba ze šulerjemi w Domowinskim domje k wšelakorym temam w běhu lěta drje su wubrane dypki z kopicy dalších iniciatiwow we Wojerowskim regionje, kotrež dźěćom serbskorěčnu atmosferu z wosebitymi dožiwjenjemi k dobrym nazhonjenjam wjedu.

Štož w zhromadnym skutkowanju na swjatočnosćach a róčnicach funguje, wjedže so tež na „Dnju wotewrjenych duri“ w Lessingowym gymnaziju, w Johanneumje, w zakładnej šuli „Handrij Zejler“, w zakładnej šuli „Krabat“ w Kulowje a na srjedźnej šuli we Wóslinku kaž tež na Domowinskej ležownosći dale.

Zwjeselace tež je, zo mamy we Wojerecach na zakładnej šuli „Handrij Zejler“ štyri lětniki, kotrež so po koncepciji 2-plus wuwučuja. Město Kulow ze swojimaj pěstowarnjomaj, zakładnej a wyšej šulu je wosebity teren za dźěło wokoło serbskeho kubłanja. Kulowska zakładna šula „Krabat“ a wyša šula „K.A.Kocor“ swoje prócowanja nastupajo serbsku wučbu rozšěrjatej. W zakładnej šuli „Krabat“ wukubłaja so šulerjo w skupinach po koncepciji 2-plus. Pěstowarnja w nošerstwje CSB kubłuje w skupince po Witaj-modelu a w Kulowskej wosadneje pěstowarni ze serbskimi dźěćimi při zaběrach a druhich składnosćach serbuja.

Hižo z lěta 1999 poskićuje so we Witaj-pěstowarni „Pumpot“ w Němcach kubłanje po modelowym projekće „Witaj“. W pěstowarnjach w Čornym Chołmcu, w Ćisku a na Horach w susodnej gmejnje Halštrowska hola dźěłaja tohorunja po projekće Witaj w skupinkach. W Nowym Měšće w pěstowarni „Skopčk“ dźěći serbsce kubłaja.

We Wojerowskim regionje wotměwaja so mjez druhim dalekubłanske serbskorěčne kursy, kaž na přikład „Konwersacija w serbsčinje“ za staršeju, kotrež swoje dźěćo do serbskeje rjadownje abo Witaj-pěstowarnje/skupinki sćeletaj, a dalších zajimcow za nawuknjenje serbskeje rěče. Wažne jim při wšěm je, zo jednoru wobchadnu rěč zamóža natožować a wosebje svojim dźěćom, kotřiž do zakładneje šule „Handrij Zejler“ a pozdžišo do wyšeje šule abo gymnazija chodža, pomhać móža. 2018 wotmě so na iniciatiwu zamołwiteje za serbske naležnosće města Wojerecy hižo štwórty króć kurs serbsčiny za přistajenych we Wojerowskim měšćanskim zarjedže. Rěčny kurs na Horach so kóždolětnje přewjeduje.

Za rěčne kubłanje trjebamy poprawom mobilnu biblioteku za Domowinski dom we Wojerecach ze specifiskej modernej literaturu / hudźbu / sportom, widejemi, filmami, brošurami, didaktiskim materialom, identifikaciskimi figurkami, wučbnicami, časopisami atd. Wšitko to sej w zašlych 23 lětach sami nadžěłachmy.

Naša župa so hromadže z Wojerowskej přiradu a zamołwitej za serbske naležnosće w měsće za dwurěčnosć angažuje. Po wosebitym wašnju podpěrujemy

Witaj-projekty. Tež serbska přirada we Łazu a čestnohamtscy zamołwiči za naležnosće Serbow we Wojerecach, w Kulowje, w Halštrowskej holi a Sprjewinym Dole su wobohaćenje na komunalnej runinje.

Při wšěm słuša tež čłonam w Domowinskich skupinach a towarstwach wutrobity dżak. Woni pohonjuja z nowymi idejemi, wulkim angažementom do serbskeho dźěta. Wot Rady za serbske naležnosće Sakskeje nastorčene wubědžowanje pod heslom “Rěčam přichilena komuna – serbska rěč je žiwa”

słuša k wuspěšnym naprawam, serbsku rěč zdžeržeć a w zjawnosći dale wuwijać. Komuny ze serbskeho sydlenkeho ruma w Sakskej su so na 3. wubědžowanju wobdźělili. Najlěpše wosom mytowachu w třoch kategorijach města, dwurěčne gmejny a gmejny w serbskej jadrowej kónčinje. Zo je serbsčina wšědnje žiwa, je so z tójšto kreatiwitu dopokazało. Město Wojerecy wudoby sej k 3. razej přenje město a Kulow k přenjemu razej 3. město. Mjez gmejnami přeswědči Łaz. Zwjeselacy wuslědk na teritoriju župy!

Kulturno-praktiske dźěło je so z lěta 2006 Załožbje za serbski lud přiradowało. Byrnjež sej hłowne zhromadźizny třěšneho zwjazka hižo zdawna přerjadowanja projektowych wobdźětarjow ze zarjada Załožby za serbski lud do Domowiny žadali, so na tutym polu ničo wočiwidneho změniło njeje. Projektoweho wobdźětarja we Wojerecach dale nimamy – socialny team za Wojerecy njeskutkuje.

Dokelž su Wojerecy dotakrjec běły blak na zemjepisnej karće institucionelneho spěchowanja Serbstwa, zasadźujemy so hladajo na nowu financnu dobu Załožby za serbski lud z lěta 2021 za zaměstnjenje cyłtožiškeho serbskeho centruma za dźěći a młodostnych w Krabatowym młynje a koordinatorku w měsće za organizowanje jězbow a projektow, w kotrychž srjedžišču steji aktiwne nałožowanje serbsčiny.

Podpismowu akciju za wobydlerku iniciatiwu Federalistiskeje unije europskich narodnych mjeńšin FUEN k skrućenju mjeńšinowych prawow na europskej runinje Minority SafePack smy aktiwne přewodźeli a tež mnoho podpismow zapodali a z tym tež wšitcy zhromadnje k pozitiwnemu wuslědkkej wjedli.

Z tójšto zarjadowanjami su Wojerecy swoje 750lětnje wobstaće hódnje woswječili. Naše towarstwa wobohačichu jubilejne lěto ze serbskimi jewišćowymi programami. Na přikład wotmě so 3. junija serbski jewišćowy program na torhošću w starym měsće a 14. junija je so na Domowinskej ležownosći „Džeń wotewrjenych duri“ přewjedł. Ze zarjadowanjom zapřijachmy serbsku rěč a kulturu do měščanskeho jubileja.

Chcemy 18. hłownej zhromadźiznje Domowiny we Wojerecach wotpowědujo třěšny zwjazk jako zastupjerku zajimow Serbow skrućić a při tym wšěch Serbow regiona zapřijeć.

5.4.4. Rozprawa wo dźěle Zwjazka serbskich studowacych – Župa „Jan Skala“

Župa „Jan Skala“ je zwjazk studentow, wukubłacych so na wysokich šulach a gymnazistow w Serbach. Jeho nadawki su koordinacija zhromadneho dźěła, poskićenje pomocy a zastupowanje tutych skupinow před serbskimi institucijemi. Tučasnje dźěli so župa do štyrjoch dźělow, kiž wobsteja ze studentskeho chóra, redakcije satiriskeho lětopisa Šeršenja a studentskeju cyłkow Bjarnat Krawc

(Drježdźany) a Sorabija Lipsk. Zastupjerjo tutych cyłkow tworja hromadže z gymnazistami zdobom předsydstwo župy, kiž dźěło čłonow podpěra a dokumentuje. Dla toho je přirodny angažement župy wosebje na jeje čłonske dźěle koncentrowane. Župa sama wotměwa drje prawidlowne zetkanja, woteda pak wšitke wjetše projekty do rukow čłonow. Wuwzaće tworja projekty kaž studijny džeń na gymnaziju, kiž so hromadže z Pawkami přewjedu.

K dźěle cyłkow:

Šeršeń: Studentski časopis so lětnje na Schadžowance wudawa. Koordinaciju a layout je přewzał w poslednich lětach Lipsk, při čimž so tež přeco mnohe přinoški z Drježdžan a wot dalšich serbskich studentow dodawaja. Kónčna wersija so kóždolětnje wot Jana-Jurja Serbomichla wudźěła. Tamni dopisowarjo so z prawym mjenom njemjenuja, wšako časopis satirisce a kritisce wo serbskich wobstojnosćach sudži. Šeršeń je njewotwisny a njedóstanje žane institucionalne spěchowanje. Awtorojo dźělaja čestnohamtsce a financuja ćišćenje přez dary čitarjow.

Studentski chór: Studentski chór wustupuje kóždolětnje na Schadžowance.

Pod wumělskim nawodom Symana Hejduški a Michała Dónata je so chór dale modernizował a zamóže klasiske serbske, kaž tež moderne popowe twórby na wysokim niwowje přednjesć. Tež lětsa so zaso tradicionalne probowe lěhwo wotměje. K tomu wopytaja spěwarjo přecelow Serbow w Praze. Pěstowanje dobrych stykow do słowjanskeho wukraja je z tym kmamy přidatk chóroweho skutkowanja.

Studentski cytk w Kamjenicy: Poměrnje nowy cytk je kružk serbskich studentow w Kamjenicy. Přiběraceje ličby serbskich studentow dla přemysluje so, lětsa tež tutu zhromadnosć do župy přiřwac. Na Schadžowance pokazachu so tamniši čtonojo hižo aktiwni.

Bjarnat Krawc: Studentski cytk z Drježdžan ma swójsku etažu, hdžež so čtonojo a přeceljo často zetkaja. Tak wotměwatej so wulka semester-startowa party, kaž tež adwentnička. Na tutech swjedženjach pěstuje so serbske wašnje swjećenja, wosebje přez serbski spěw a serbske reje. Dla tradicionalneje struktury towarstwa a studijných poskitkow Drježdžan faluja kóždolětnje holcy. Bohužel pak hrozy

serbska etaža w cytku wusnyć, dokelž najebać mjeztym wysokuličby studowacych skoro nchtón na etažu čahnyć nochce. Dla toho je „Bjarnat Krawc“ wulku wabjensku akciju započat. Tak přewjedu „Krawcojo“ hižo lěta dotho zetkanja ze šulerjemi, na kotrychž informuja wo studijných móžnosćach a studentskim žiwjenju a zdobom za samy wabja. Najwjetša akcija „Krawcow“ je wobdźělenje na Schadžowance. Tam spěwaja w chórje, dopisuja do Šeršenja a předstajeja kabaretowy přinošk. Přez lěto so Krawcojo zdobom na sportowych akcijach w měsće a we Łužicy wobdźěleja. Wosebitosć je, zo wožiwi so znowa tradicija mejemjetanja. Runje tak je za lětsa wožiwienie nalětnjeho pućowanja planowane. „Krawcojo“ su tuž dobreje nadźije, serbsku etažu wuchować móc.

Sorabija Lipsk: Druhi wulki studentski cytk je w Lipsku. Přez lěto je cytk stajnje z najwšelakorišimi projektami aktiwny. Zakładny wotběh je při tym stajnje podobny. Tak swjeća so kermuška a adwentnička, na kotrejž so tež awtor za mały kulturny podžěl přeprosoy a nowi čtonojo witaja. Dale wobdźěleja so Sorabičenjo runja „Krawcam“ na Schadžowance, z podžělom chóra, Šeršenja a kabareta. Wosebitosć je wuzběhowanje dotheje serbskeje tradicije w Lipsku, kiž so tež do zjawnosće nosy (a to hižo přez 300 lět). Tak pala so 30. apryla chodojty a meja so staja. Tuta so potom tež zaso čisnje a wudobudže so mejski kral. Ke wšěm serbskim natožkam so zdobom ze Sorabiju spřeceleni Lipšćan studentske cytki přeprošeja. Tak zhladuje město na dotho tradiciju studentskich jědnatkowych radow, ke kotrymž tež Sorabija słušeja. Tak přewjedu rapaki, tak sebjemjeno Sorabičanow, kóždolětnje w februarje tež póstničku z programom. W lěću wobdźěleja so zdobom na wulkich lěčnych póstnicach wšěch studentskich cytkow. Tež w sporće je Sorabija aktiwna, tak wobdźěluje so w Lipsku kaž tež we Łužicy na najwšelakorišich wubědžowanjach, wosebje na wolejbulu.

-> Ma so potajkim bilancować, zo je serbske studentstwo jara aktiwne a so tučasnje w jara plódnej fazy pohibuje, wosebje tež jeje wjele młodych a angažowanych čtonow dla. Podpěra studentstwa, tež jako žórto přichodneje serbskeje elity, ma so tuž dale pilnje spěchować.

-> Dokelž widži so župa jako sobuzastupjer a řečnik cyteje serbskeje młodžiny, wobstejimy dale na žadanju za hłownohamtskim zamołwitym za młodžinu, kiž mět so z cyłym městnom wot založby stajić. Tučasne struktury cyle jednorje njedosahaja.

5.4.5. Rozprawa předsydstwa župy „Jan Arnošt Smoler”

Džěławosć našej župje přisłušacych skupinow a towarstwow je rozdžělna a ma so rozdžělne hódnočić. Mjeztym zo někak hišće połojca našich **20 skupin a třoch zapisanych towarstwow** z dobrym skupinskim předsydstwom prawidłownje a wuspěšnje narodnje skutkuje, je druha połojca na pomoc pokazana abo je swoju džěławosć zastajiła. Džěławosć skupinow koncentruje so wosebje na prawidłowne zetkanje Serbow našeho regiona k pěstowanju našeje serbskeje rěče a kultury.

Fakt je, zo su zjawne móžnosće wužiwanja serbskeje rěče džeń a bóle wobmjezowane a zo němčina wosebje w słabšich kónčinach našeje župy dale přiběra.

Tohodla wobsteji trěbnosć z našeje strony tak wjele kaž jenož móžno składnosćow za wužiwanje našeje mačeršćinje tworíc a našim Serbam spřístupnić. K tomu mamy sebi to džeń a bóle **wosebje ze stron komunalnych a statnych zamołwitych wužadac.**

Runje za Malešansku, Rakečansku a Hodžijsku kónčinu smy zwěsćili, zo trjebaja ludžo na městnje wjac podpěry za narodne džěło a hajenje serbskeje rěče a kultury. Sami to w čestnohamtskim džěle njedochinimy.

Ličba skupin, kiž **próstwu wo pawšalne spěchowanje** požada, je w poslednimaj lětomaj konstantna wostała. W lětomaj 2018 a 2017 bě 7 skupin próstwu stajiło, w lětomaj 2016 a 2015 bě to 8 skupin.

Lětnje planuja skupiny přerěznje někak 4-6 zarjadowanjow, kotrež sami přewjedu abo na kotrychž so wobdžěluja. Při tym přewahuja bjesadne a kulturne zarjadowanja ale tež wopyty Ptačich kwasow, nazymskich koncertow a serbskorěčnych předstajenjow NSLDž. Dale tworja mjezynarodny folklorny festiwal w Chrósćicach a w Budyšinje samym a předstajenja lajskich džiwadłowych skupin kruty wobstatk kulturneho žiwjenja.

Najwjeteše wužadanje za naše skupiny je wysoki starobny přerězk čłonow. Dalši zjaw je, zo su w hraničnych kónčinach našeje župy tež nawodža skupin přisłušnicy staršeje generacije a zo hrozy z tym strach, zo so zwisk do tutych kónčin zhubi, dokelž za přepodaće tuteje wažneje funkcije do młódšich rukow naslědnikow njeje.

Specifiske džěło z młódzinu je čezki a župne móžnosće husto přesahowacy nadawk.

Nadźija, zo so młódši Serbja gratu přimaja, abo zo so nowe formy narodneho džěta na bazy a za bazu namakaja, su skromne. **Ale mamy tež dobry přikład a to je młodźinski klub z Radworja, kiž je loni próstwu wo přiwzaće do župy stajit a je wot nětka člon našeje župy.** Trjebamy pak naše skupiny a towarstwa a to wosebje za kontakt k bazy. Kak hewak móžemy w přichodze na problemy na přikład w komunach abo šulach reagować, hdyž na městnje wosoby njeje, kotraž ma direktny zwisk k wobydlerjam?

Župne předsydstwo wobsteji z wósom člonow. Džělawosć župneho předsydstwa koncentrowaše so w zaštej wólbnej dobje přez wosebite projekty na džěto ze swójbami z džěćimi, kiž serbsce wuknu a na džěto z komunalnymi a regionalnymi partnerami.

Předsydstwo zetkawaše so nimo dowolowych měsacow jónu wob měsac. Wobdźělenje člonow na posedženjach běše stajnje jara dobre, disciplinowane a wunošne. Planowachu so projekty a diskutowachu so aktualne prašenja.

Wosebite čěžišća džěta w hižo synlje přeněmčenych kónčinach našeje župy běchu a su dale:

- zhromadne džěto z domizniskimi a druhimi towarstwami
- zhromadne džěto z pěstowarnjami, šulemi a staršimi
- wabjenje za „Witaj“-model dwurěčneho kubljanja a dalewjedženje přez 2plus w šulach
- wabjenje nowych člonow do skupinow, kiž su serbskeho pochada, ale hišće serbsce njerěča
- podpěrujemy dale člonow, kotřiž so z wjesnymi stawiznami a pomnikami zaběraja.

Muzej a dom Měrcina Nowaka w Njehornju

wopyta w lětomaj 2017 a 2018 dohromady 61 šulerjow. Šulerjo běchu z wyšich šulow ze župow Hornjeje a srjedźneje Łužicy.

Je z nadawkom župy, zo za wopytanje a wužiwanje domu Měrcina Nowaka wabi.

Dalši partnerjo – kaž Serbska kulturna informacija w Budyšinje – maja so do wužiwanja domu sylnišo zapřijeć. Přichodnje mět so projekt bóle rozšěrić a dalši partnerjo, kaž na přikład Zwjazk serbskich wumětcow, zapřijeć.

Šulski muzej K.A. Kocor w Stróži wopyta kóžde lěto přerěznje 1200 hosći, we hłownym su to šulerske skupiny.

Stróžanske wiki přirody w nalěću a w nazymje, wot zańdženého lěta oficialnje němsko-serbske wiki přirody mjenowane, kaž tež klasiski koncert su mjeztym woblubowane zarjadowanja našich skupin. Chwalobne je, zo so dwurěčnosť dale a bóle w zjawnosći jewi.

Młodžinu do narodneho džěta zapřijeć a za skutkowanje dobyć, bě, je a wostanje wosebite čěžišćo. Młodostnych a młodźinske towarstwa mamy sylnišo do narodneho džěta zawjesć a zapřijeć. Wot 2018 podpěruje projektowa managerka Sonja Hrjehorjowa kulturne džěto našeje župy. Wuhotowaše na přikład w nowembrje rejowanski wječor w bašće SLA. Zajim bě wulki a wjeselimy so, zo wurostu z kruha rozmołwného koła Budyski kraj, kaž so koło mjenuje, nowe ideje.

5.4.6. Rozprawa wo džěławosći Zwjazka serbskich wuměłcow z. t. w lětomaj 2017 a 2018

Džěto Zwjazka serbskich wuměłcow z.t. je było charakterizowane wot mnohich a jara wšelakorych individualnych wuměłskich aktiwitow swojich čłonow, wot spisanja nowych literarnych twórbow, nowych kompozicijow, zhotowjenja nowych twórbow tworjaceho wuměłstwa, wot wustajeńcow, koncertow, wot skutkowanja na polu džiwadłowego wuměłstwa, hač k tworjenju a interpretowanju z nowymi elektroniskimi a multimedialnymi srědkami.

Kóždy čłon towarstwa wobohaća ze swojim džěłom swójske žiwjenje, wobohaća pak zdobom pisanosć towaršnosće, atraktiwnosć našeje bjezposrědnjeje žiwjenskeje wokoliny.

Mnohe čłonki a čłonojo angažuja so tež w towaršnostno-politiskich wobłukach resp. zastupuja direktnje zajimy ZSW.

Wopyt pola wuznamneho serbskeho molerja Jana Buka a přepodaće wopisma za čestne čłonstwo w Zwjazku serbskich wuměłcow.

w.l.: Jan Buk, Jan Bělk (předsyda ZSW), Bosćan Nawka (městopředsyda) a Alfons Wićaz; 12. oktobra 2018

Foto: SN, Feliks Haza

W aprylu 2017 je ZSW nowe předsydstwo a noweho předsydu wolił.

Tuchwilu je w towarstwje nimale 90 wuměłcow, podpěraćelow a wuměłsko-wědomostnje skutkowacych organizowanych.

Zo je běrow zwjazka wot spočatka 2017 wosamočeny, ma za předsydstwo a za cyłkowne móžnosće přewjedženja zhromadnych aktiwitow přewšo njespokojace wuskutki.

Kóždy čłon předsydstwa ma powołanske/ službne winowatosće, kotrež sej same hižo nadměrny časowy wobjim žadaja.

Pod tuchwilnymi wobstejnosćemi njeje zwjazkej móžno, wjetše wuměłske předewzaća ze swójskim personalom a w swójskej zamołwitosći realizować.

Trěbne běše a je zakładne nowowusměrjenje čěžišćow skutkowanja towarstwa!

W zańdženymaj lětomaj je ZSW był na mnohich městnach fachowy partner při jednanjach, poradžowanjach a planowanjach kulturnych předewzaćow.

Zastupjer ZSW je był čłon pytankeje komisije noweje intendanta*tki SLA.

Na folklornym festiwalu »Łužica 2017« su byli mnozy čłonojo*nki na najwšelakoriše wašnje aktiwni.

Wupisanje Załožby za serbski lud za mjezynarodne wubědžowanje awdio-wizuelneho wuměłstwa »PŘECHOD 03« je zwjazk publikował, Tomasz Nawka bě jako zastupjer ZSW čłon jury. Wjacore wuměłče*cy našeho zwjazka su so na wubědžowanju wobdžělili.

Pod wjednistwom zarjada Domowiny přihotuje so zhromadnje ze čěskimi partnerami »Lěto serbskeje kultury w Liberecach a Hejnicach«.

Do přihotowanskeho procesa je tež ZSW zapřijaty. W nadawku Domowiny a sobustawskich towarstwow je so w awgusće wutworila fachowa komisija »Kulturne herbstwo Serbow«.

Nimo nawodow potrjechenych serbskich institucijow a towarstwow je tež ZSW w tutym gremiju zastupjeny.

Koncert skupiny »Serbska reja« w cyrkwi swj. Mikławša w Choćebuzu/Chóšebuz 20. meje 2018 na „Nocy wótworjonych cerkwjow“, mj. dr. z čłonomaj ZSW Carolinu Eyckec a Gregorom Kliemom.
Foto: Beth Fogleman, Serbska reja

Mnohe lěta hižo přewjedu so w nošerstwje ZSW »Čitanja serbskich awtorow w Hornjej a Delnjej Łužicy«. Załožba za serbski lud tutón wažny, na serbsku bazu wusměřeny projekt podpěruje. Na zakładže kooperaciskeho zřěčenja je projektowa managerka Domowiny wulki džěl organizatoriskich a administratiwnych džětow tutoho projekta přewzala a z tym dalewjedženje projekta zaručila.

2018 je ZSW započat z nowym rjadem wumětskich rozmołwow pod titulom »traTare«. Zarjadowanja skića móžnosć, so w diskusiji a wólnej rozmołwje zeznajomić z nowymi twórbami, knižnymi wudaćemi, premjerami, koncertami, so kritisce rozestajeć a sej zblížić serbske wuměstwo we wšitkich svojich formach.

Lětsa zahaja so literarne džěłarnički pod nawodom Lubiny a Dušana Hajduk-Veljković, kotrež wuhotuje Załožba za serbski lud z podpěru Ludoweho nakładnistwa Domowina a Zwjazka serbskich wumětcow z.t.

ZSW prezentuje so (w serbskej a němskej rěči) na internetnych stronach domowina.de. Hižo tójšto čłonow wužije tutu platformu z dobom jako wizitku swójskeho wumětskeho skutkowanja. Na Facebook-stronje »Zwjazk serbskich wumětcow« předstaja so aktualne podawki a aktiwity našich čłonow.

Na hłownej zhromadźiznje ZSW 2018 je so jednohłósne přiwzał namjet předsydy Jana Bělka, spožčić Janej Bukej čestne čłonstwo našeho zwjazka. W oktobru su zastupjerjo zwjazka wurjadnemu serbskemu molerjej a z mnohimi mytami česćenym, mj. dr. z Mytom Čišinskeho a Mytom Domowiny, wosobinsce gratulowali a wopismo přepodali.

Nimo hłowneje zhromadźizny je kóždolětna adwentnička wažna přiležnosć čłonom*kam so we wjetšim kruhu zetkać a towarstwowu zhromadnosć dožiwić.

Z wjeselom móžachmy w minjenymaj lětomaj witać wjacorych nowych čłonow w našim zwjazku. Z prawom smě so rjec, zo su čłonojo ZSW ze svojim wumětskim kaž tež towaršnostnym skutkowanjom, ze svojim zjawnym serbskim wuznaćom, wažny stołp při zaručenju přichoda serbskeho naroda a wyše toho při skrućenju demokratije a wurunanosće w cyłej towaršnosći.

Jan Bělk - Zwjazk serbskich wumětcow, předsyda

5.4.7. Rozpřawa župy Dolna Łužyca z.t za lěta 2017 a 2018

Župa Dolna Łužyca z.t. glěda gjarda na statistiku člonkojstwa, z 41 kupkami a 24 towaristwami, kenž su Domowinje pšistupili mamy w cełku 2.405 člonkow w Dolnej Łužycy. Pšerězk starstwa našych člonkow jo bejnje rozdžělny, mamy 8 aktiwnych młožinskih kupkow a rowno tak wósebne małe kupki, žož su člonki južo nad 60 lět stare. Našo stawne wupominanje wóstanjo młodym člonkam, kótarež z wjelikim elanom se staraju wó woplěwanje a zdžaržanje serbskich natogow a tradicijow, dalej pšistup serbskej rěcy zmóžniš a wólažcyš. W kuždej młožinskej kupce jo jano mały žěl w žišowni abo w šuli dolnoserbsku rěc nawuknuł. Weto smy tšići młodostne namakali za sobužěto w Zwězkowem pšedsedarstwje Domowiny.

Wjelika starosć w lěše 2017 jo planowana wokrejsna reforma w Bramborskej była.

Na žeden pad smy kšěli, až se ramikowe wuměnenja za Serbow zešpatniju.

Kóńc lěta jo wokrejsna reforma z blida była a nowe ideje za polěpšenje našogo žěta su se pokazali.

Móžnosć na nowodefiněrowanje serbskego sedleńskego ruma w Bramborskej smy wužywali, ale wóstanjo wjeliki nadawk tym, kenž su k tomu pšišli dalej pomogaš a jim pšićajženju jich idejow a zajmow w swóжих gmejnach po boku byš. Kšac pó kšacu maju se w nowych gmejnach dalšne pórucenja natwariš. How jo Šula za dolnoserbsku rěc a kulturu spuščobna partnarka z pšednoskami a kursami. Žěkowna jo župa wósebne našym zagronitym za serbske nastupnosći w SPN Kerstin Kosakoweju, w OSL Waltraud Ramotoweju a w LDS Dieteroju Freihoffoju za stawnu pódpěru w tej nastupnosći. Za 10 gmejnow jo status pšistušnosći hyšći wótworjony.

Wuběžowanje “Serbska rěc jo žywa” jo znowa za gmejny, towaristwa a Domowinske kupki móžnosć była, wšykne procowanja za Serbstwo na jsach raz nalicyš a godnošiš. Wuběžowanje jo se wótwóriło za kupki a iniciatiwy, kótarež se zajmju za serbsku rěc a kulturu, dokulaž bóžko wěmy, až njejo kužda gmejna, kuždy šořta serbskemu tak pšichylony, ako by se to wšake z jogo wobydlarjow žycyli.

Z 18 wobžělnikami smy doněta nejwěcej zajmowanych kupkow a zastojnstwa měli, ako do toho. Lubin ako mytowańske městno jo se w cesnem zarědowanju ako dobry góscinař ze šyrokim potencialom za wuwiše serbskeje kultury wopokazało. Aby wšykne wobžělniki pózbužili se dalej za wuwiše dolnoserbskeje rěcy a kultury zasajžiš, jo kuždy wobžělnik wuběžowanja swójo myto dostał. Kšute zgromadne žěto ze člonkami bramborskeje Serbskeje rady a zagronitymi za serbske nastupnosći z Domowinarjami jo bejnje wuspěšne było.

Ewaluacija na zakładnych šulach w Dolnej Łužycy njejo jano Domowinarjam wěrnosć felujuch abo wopacnych ramikowych wuměnenjow na bramborskem kubłańskem pólu pokazat. Našo nejwětše twarniščo jo a wóstanjo kubłańske pólo. Planowana kubłańska klawzura dej jasne wugroniš, kótare wuměnenja trěbne su za rewitalizaciju dolnoserbskeje rěcy. Prezenca našych člonkow na šulskich konferencach se góži za natwarjenje dowěry mjazy šulskimi wjednistwami a kšywowym zwězkom.

6. Rozprawa rewizijnego wuběrka Domowiny

Pruwowałoj stej so wotličeni hospodarskeju lětow 2017 a 2018 Domowiny z.t., w zestawje hospodarskeho plana, ručna kasa zarjada, inwentarne přehłady a dodžerženje finančneho porjada. Posedženja wuběrka přewjedźechu so 20.03.2017, 16.10.2017, 28.01.2019. Dnja 28.02.2019 je so njepřizjewjene pruwowanje ručneje kasy zarjada přewjedło.

Wuběrk je zwjazkowemu předsydstwu w februarje 2018 a w januarje 2019 informaciju k stawej pruwowanja wotličanja lětow 2017 a 2018 přidžětał.

Pruwowanje wotličanjow lětow 2017 a 2018 je hač na přidatne projekty zakónčene.

W posedženjach wuběrka su so tež wuslědky eksternych pruwowanjow kaž n.př. rozprawa dawkowego poradźowarja a pruwowanse zapiski Załožby za serbski lud předpožili. Finančny zarjad Budyšin je Domowinje z.t. w swojim zdžělenju w lěće 2018 powšitkownowužitnosć wobkrućił. Tute je hač do lěta 2021 płaćiwe.

Wospjet zwěšćimy, zo njewotpowěduje zestawa finančneho plana realnym wudawkam. To rěka, zo so Domowinje z.t. njedowoli, titule plana we wobtuku wěcnych wudawkow trěbnym wysokosćam (přez přerjadowanja) přiměrić. Wjacewudawki wurunowachu so, w dowolenym ramiku, ze zalutowanych personalnych srědkow. Z lěta 2017 wobsteji postajenje Załožby za serbski lud wo wróćenju tutej njepřetrjebanych personalnych srědkow we wysokosći 60%. Zbywace 40% tutej mjenjewudawkow, pak přiběrajce njedosahaja, trěbnym wysokosćam wěcnych wudawkow wotpowědować.

Na zakładze wuslědkow pruwowanjow, předpožitenych podložkach a ertnych a dodatnych informacijow so njedostatki we wobhospodarjenju srědkow zwěšćili njejsu.

Rewizijny wuběrk wobkrući, zo su so k dispoziciji stejace srědky w lětomaj 2017 a 2018, w zmysle zaměrow a nadawkow Domowiny z.t., kaž je to w artiklu 2 wustawkow zapisane, wužiwali.

staw: 28.02.2019

W mjenje rewizijnego wuběrka

Marko Wjesela, předsyda

7. rozprawa změrcowskeho wuběrka Domowiny

Změrcowskemu wuběrkej Domowiny přislušachu z lěca 2017

dr. Annett Brězanec,
Jěwa-Marja Čornakec,
Hańža Winterowa,
Stefan Anders a
dr. Daniel Měrcink.

Na konstituowacym posedženju dnja 29. julija 2017 wuzwolištaj so dr. Annett Brězanec jako městopředsyda a dr. Daniel Měrcink jako předsyda změrcowskeho wuběrka.

Po art. 4 změrcowskeho porjada skutkuje wuběrk po dochodže pisomnych próstwow. W rozprawniskej dobje 2017-2019 tajke próstwy njeběchu.

dr. Daniel Měrcink
předsyda změrcowskeho wuběrka

DOMOWINA

8. a) **Džěłowe směrnicy Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. za dobu 2019-2021**

naćisk za 19. hłownu zhromadźiznu dnja 30.03.2019
(doporučenje Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny z dnja 15.02.2019)

Předstowo džěłowych směrnicy

Džěłowe směrnicy Domowiny konkretizuja powšitkowne zaměry programa “Domowina 2025” za dwulětnu dobu hač do přichodneje hłowneje zhromadźizny w lěće 2021, kaž tež za dlěšodobne předewzaća w cyłkowej programatiskej dobje hač do lěta 2025. Po schwalenju na 19. hłownej zhromadźiznje Domowiny tworja woni zakład za džěławosć wolenych gremijow třěšneho zwjazka kaž tež za Domowinje přislušace župy a sobustawske towarstwa.

Staw zwoprawdženja w džěłowych směrnicach zapisanych nadawkow ma so na hłownej zhromadźiznje analyzować. Na to zložuju, maja so džěłowe směrnicy aktualizować.

Zwoprawdženje tutej směrnicy koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija a swojich džěłowych wuběrkow. Župy a sobustawske towarstwa so do wudžětanja směrnicy a do přesadženja nadawkow integruja.

Ze schwalenjom nowych džěłowych směrnicy na 19. hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach narunaja so wšitke dotalne wuwjedženja džěłowych směrnicy.

Wobłuki skutkowanja so po slědowacym wašnju džěła:

x. *wobłuk skutkowanja*

x.1. *krótkodobne nadawki, kotrež měli so hač do přichodneje hłowneje zhromadźizny w lěće 2019 džělnje abo dospołnje wotdžětać*

x.2. *dlěšodobne nadawki, kotrež měli so stajnje abo přez dlěšu dobu realizować. Zdobom móža tole tež běžne nadawki być, kotrež njehodža so jako časowje wobmjezowane wobhladować*

x.x.x. *konkretny nadawk we wotpowědnym wobłuku*

Wobluki skutkowanja Domowiny a z toho wurośće nadawki

1. Domowinske župy a sobustawske towarstwa/zwjazki

Nadawki, kotrež počahuja so hłownje na nutřkotowarstwowe poměry, mjezsobny wobchad a džěto z čłonstwom třěšneho zwjazka.

1.1. Krótkodobne nadawki

- 1.1.1. Předsyda kaž tež čłonojo prezidija a zwjazkowego předsydstwa Domowiny haja prawidlowne a wobstajne styki k župam, čłonskim towarstwam/zwjazkam Domowiny, k Domowinskim skupinam.
- 1.1.2. Župy, sobustawske towarstwa a zwjazki prócuja so w přihotach na 20. hłownu (wólbnu) zhromadźiznu Domowiny w měrcu 2021 zdobyć angažowanych a zwólniwych čłonow za sobudžěto w zwjazkowym předsydstwe kaž tež w rewizijnym a změrcowskim wuběrku Domowiny za wólbnu dobu 2021-2025. Po wólbach podpěruja wutworjenje džětowych wuběrkow zwjazkowego předsydstwa a namjetuja fachowcow za sobudžěto.
- 1.1.3. Za lěto 2021 wuwola so składnostnje 100. róčnicy založenja župow “Lěto župow”. Nimo župnych zarjadowanjow k jich stawiznam přewjedže so centralne zarjadowanje k róčnicy we Wojerecach na založenskej žurli Domowiny.
- 1.1.4. Składnostnje 20. hłowneje (wólbneje) zhromadźizny Domowiny, kotraž měta so dnja 27.03.2021 na teritoriju Župy “Jakub Lorenc-Zalěski” z.t. přewjesć, organizuje třěšny zwjazk zetkanje ze zastupjerjemi asociěrowanych towarstwow Domowiny pod heslom “Słowjanstwo nas zwjazuje”.
- 1.1.5. W předpolu 20. wólbneje hłowneje zhromadźizny ma so wustawkowa diskusija přewjesć. Zaměry a struktury Domowiny, rjadowanje čłonstwa, juristiske zastupowanje třěšneho zwjazka a dalše prašenja maja so w organach Domowiny a ze župami kaž tež ze sobustawskimi towarstwami/zwjazkami diskutować, zo by nastał naćisk za nowelěrowanje wustawkow Domowiny.

1.2. Dležodobne nadawki

- 1.2.1. Župy, sobustawske towarstwa a zwjazki wabja nowych čłonow do svojich rjadow a podpěruja nastace nowych skupinow a towarstwow. Wažne je při tym, zo poradži so wšitke generacije do zhromadneho džěta zapřijeć.

- 1.2.2. Domowina spěchuje mjezsobne zeznaće, wuměnu nazhonjenjow a zhromadne projekty swojich župow, sobustawskich towarstwow a zwjazkow.
- 1.2.3. Domowina podpěruje tež prócowanja serbskich cyłkow zwonka Łužicy při pěstowanju serbskeje rěče a kultury.
- 1.2.4. Domowina wudźeržuje přez džěto z asociěrowanymi towarstwami zwiski a kulturnu wuměnu z přećelemi kaž tež potomnikami Serbow w Čěskej, Pólskej, Awstralskej, Americe a we Wendlandže.

2. Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow

Nadawki, kotrež su wusměřjene na polěpšenje a spěchowanje generacije přesahowaceho skutkowanja.

2.1. Krótkodobne nadawki

- 2.1.1. Domowina prócuje so wo trajne zaručenje kruteju městnow młodžinskeju koordinatorow w Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Potrzeba ma so w zwisku z wočakowanjami na nowe financne dojednanje wot lěta 2021 sem wobkrućić a wopodstatnić.
- 2.1.2. Domowina podpěruje młodžinske projekty k narodno politiskemu kubłanju. K podpěrje akterow prócuje so Domowina wo zdźerženje městna młodžinskeje kubłanskeje referentki.

2.2. Dlěšodobne nadawki

- 2.2.1. Domowina podpěruje zetkanja młodostnych Delnjeje, srjedźneje a Hornjeje Łužicy w zmysle zhromadneho pěstowanja serbskeje rěče.
- 2.2.2. Rěčny centrum WITAJ přewjedže zhromadnje ze župu “Michał Hórnik” swójbne schadźowanki a podpěra dalše župy při wuhotowanju swójbnych zarjadowanjow.
- 2.2.3. Na zakładže zrěčenja z wokrjesom Budyšin wukonja Rěčny centrum WITAJ w nadawku Domowiny aktiwity na polu socialneho młodžinskeho džěta.
- 2.2.4. We Slepjanskej wosadže podpěruje župa “Jakub Lorenc-Zalěski” młodžinske socialne džěto we šulach a skruća z nim rěčne kubłanje a narodnu identitu mlodeje generacije.
- 2.2.5. Domowina polěpši kontakt k staršej generaciji z wosebitymi zarjadowanjami. Prócuje so wo to, zo serbscy rentnarjo podpěruja čestnohamtske džěto z džěćimi a młodostnymi w serbskim duchu.

3. Serbska řeč

Nadawki, kotrychž zwoprawdźenje přinošuje k škitej, natožowanju, zachowanju a rewitalizaciji serbskeje řeče¹.

3.1. Krótkodobne nadawki

- 3.1.1. Z pomocu Rěčneho centruma WITAJ zdźěla so analiza wotchadnikow Witaj-pěstowarnjow a –skupinow w Delnjej Łužicy. Na tutym zakładže ma so strategiski koncept k docpěću wšěch Witaj-dźěći za dalše serbskorěčne kubtanje zdźělać.
- 3.1.2. Nastupajo wabjenje za dwurěčne kubtanje w zažnym dźěcatstwje a w šulskim kubtanju zdźěla Rěčny centrum WITAJ w kooperaciji z SMK a MBJS a naslědnymi kubtanskimi instancami na zakładže najnowšich wědomostnych dopóznaćow dalši argumentaciski material za rozdźělne skupiny staršich, kubtarjow, wučerjow a młodostnych.
- 3.1.3. Domowina so za to zasadža, zo so na Delnjoserbskim gymnaziju w Choćebuzu serbska řeč sylnišo zadomi.
- 3.1.4. Domowina přewjedže z pomocu Rěčneho centruma WITAJ w aprylu 2019 klawssuru k wuslědkam ewaluacije Witaj-wučby w Delnjej Łužicy ze zaměrom, wotwjeseć trěbne politiske kročele za polěpšenje kubtanskeho systema w Braniborskej.

3.2. Dlěšodobne nadawki

- 3.2.1. Domowina podpěruje zwoprawdźenje Braniborskeho krajneho plana za zmócnjenje delnjoserbskeje řeče a druheho plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwjenju wužiwanja serbskeje řeče.
Domowina analyzuje staw swójskich naprawow k škitej, natožowanju, wuchowanju a rewitalizacije serbskeje řeče w konteksće naprawow Braniborskeje a Sakskeje.
- 3.2.2. Domowina prócuje so wo šěrše wužiwanje spisowneju řečow delnjo- a hornjoserbšćiny w serbskich institucijach, zarjadach zjawneje słužby a podpěruje aktiwity k wožiwjenju wobeju serbšćinow.
- 3.2.3. Domowina wabi za wutworjenje Witaj-skupinow a Witaj-pěstowarnjow.

---

¹ Z wurazom serbska řeč je měnjeny kanon řečow, wobstějacy z hornjoserbskeje, delnjoserbskeje spisowneje řeče, jich regionalnalnych formow kaž tež slepjanšćiny.

- 3.2.4. Domowina wjedže rěčne planowanje (status rěče, přiswojenje rěče a korpusowe planowanje) ze zaměrom dale, wuwice zakładow serbskeje rěče a připóznaća tuteje rozšěrić. Džěta na polu rěčneho planowanja ze wšitkimi serbskimi institucijemi hromadže.
- 3.2.5. Rěčny centrum WITAJ wudžěta certifikaciju hornjo- a delnjoserbskich rěčných kmanosćow po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče, zo by so modernej praksy nawuknjenja rěčow wotpowědowało a zo by so přinošowało zwyżanju statusa serbskeje rěče.
- 3.2.6. Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwijanje digitalnych wučbnow a medialne rěčne kursy. Při tym ma so koncepcionelnje tež wučba za jednotliwcow wobkedźbować. Rěčny centrum WITAJ realizuje aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěče z pomocu nowych digitalnych medijow.
- 3.2.7. Domowina podpěruje akciju rěčneje rewitalizacije w Delnej Łužicy “jo!zatebje”.
- 3.2.8. Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedžišćo rěč spěchowacych poslužbow a slědženjow na dobro znajomosćow serbskeje rěče za wšitkich zajimcow.
- 3.2.9. Domowina prócuje so wo rozšěrjenje poskitka zwonkašulskich serbskorěčných rumow za džěći a młodostnych.
- 3.2.10. Domowina nastorči ewaluaciju wučby hornjoserbšćiny.

4. Kubłanje w narodnym duchu a dorost

Nadawki, kotrež měrja so na kubłanje w narodnym duchu, štož słuži skrućenju identity jednotliwca. Wone wobsahuja wšitke pola kubłanja – wot pěstowarskeje hač do wysokeje staroby. Zdobom dže wo posrědkowanje serbskeje rěče a wědy wo serbskich stawiznach, štož měło tež k skrućenju narodneho ducha přinošować.

4.1. Krótkodobne nadawki

- 4.1.1. Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kubłanskemu konceptej zplus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ke konceptej w šulskej praksy. Domowina žada sej hromadže ze Serbskej radu a Serbskim šulskim towarstwom nowelěrowanje wuwjedženskeho postajenja šulskeho zakonja.
- 4.1.2. Domowina podpěruje w Braniborskej přesadźenje serbskeho šulskeho postajenja. Witaj-wučba ma być regularna forma bilingualneje wučby.

Wuslědki ewaluacije Witaj-wučby maja so tak wuhódnoćić, zo z toho nastanje hromadže z wučerjemi, staršimi a nošerjemi šulow polěpšenje rěčnych znajomosćow šulerjow a njedostatki so w systemje wotstronja.

- 4.1.3. Domowina prócuje so wo zwoprawdźenje serbskospecifiskich wobsahow nowelěrowaneho Sakskeho šulskeho zakonja.
- 4.2. Dłěšodobne nadawki
  - 4.2.1. Domowina džiwa na a stara so sobu w Braniborskej kaž tež w Sakskej wo zdobyće, wukubłanje a zasadźenje wučerskeho a kubłarskeho dorosta w bilingwalnej wučbje a džěta w tutym nastupanju z wotpowědnymi zarjadami hromadže.
  - 4.2.2. Domowina prócuje so wo to, zo so we wšitkich naležnosćach serbskeho šulstwa w Sakskej a Braniborskej sobupostajowanske prawa zakonsce zaručeja a přez kontrolne gremije přewodžeja. Wona wjedže jako připóznata rěčnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamołwitymi w kubłanskich naležnosćach.
  - 4.2.3. Domowina koordinuje z pomocu kubłanskeho wuběrka a Rěčnemu centrumej WITAJ poradźowace sobudžěto zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach Braniborskeje a Sakskeje.
  - 4.2.4. Domowina zasadźuje so za zdžerženje serbskich kubłanišćow a wuwíce jich specifiskeho profila serbskosće. Zdobom angažujemy so za dalše rozšěrjenje rěčneho kubłanja.

5. Kultura a wuměłstwo

Nadawki, kotrež su wusměřjene na spěchowanje a wuwijanje serbskeho kulturneho džěta, wuměłstwa, sporta a turizma.

- 5.1. Krótkodobne nadawki
  - 5.1.1. Domowina so za to zasadźuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, kaž tež na bazy rjaduje a zesylnja. W tym zwisku ma so potřeba hromadže z čłonskimi towarstwami lětnje zwěsćić.
  - 5.1.2. Domowina šěri wědu wo serbskich nałožkach a jich přewjedženje podpěruje. Zdobom wuwědomja zjawnosći jich status jako imaterielne kulturne namrěwstwo Němskeje.
  - 5.1.3. Domowina iniciěruje a podpěruje džěto “Fachoweje komisije za serbske narodno-kulturne namrěwstwo”. Zaměr komisije je, zdžětać a namjetować wotpowědne nošne struktury. Domowina je aktiwny partner wobsahoweje debaty a so zhromadnje z partnerami za zdobyće materielných zakładow zasadža.

5.1.4. Domowina rjadyje we wothłosowanju ze serbskimi sportowymi zjednoćenstwami wobdźělenje muskeje a žónskeje wubranki na sportowych zarjadowanjach kaž n. př. na EUROPEADže 2020.

5.2. Dłěšodobne nadawki

5.2.1. Domowina podpěruje zhromadne dźěło a wothłosowanje z partnerami za digitalizowanje serbskeho filmoweho kulturneho herbstwa runje tak kaž filmow ze serbskej tematiku a projekty za produkowanje nowych_serbskich filmowych formatow.

5.2.2. Domowina wjedže zhromadnje ze fachowymi kruhami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wudźeržowanju a dalšim profilowanju serbskich institucijow do přichoda.

5.2.3. Domowina spěchuje zachowanje a pěstowanje wšitkich serbskich nałožkow, wotpowědnje lisćinje za škit imaterielneho kulturneho namřěwstwa Němskeje. Wona pruwuje kriterije a wuměnjena, kotrež su trěbne za zapisanje do UNESCO-lisćiny.

5.2.4. Domowina podpěruje dalše kulturne wjerški, kaž folklorne, dźiwadłowe, chórowe, sportowe, młodžinske a druhe festiwale abo zlěty po cyłej Łužicy. Wona přewodža akterow a organizatorow při zaručenju wuskeje kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi při přihotach a přewjedženju předewzaćow.

5.2.5. Z kulturnymi wuměnamy a wuprawami wudźeržuje Domowina do wukraja kulturne styki. Z tym přisporja kulturnu identifikaciju a swětawotewrjenosć Serbow.

5.2.6. Domowina podpěruje łahodny turizm, z kotrymž zmóžnja hosćom serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać. Zdobom je zwólniwa, při wutworjenju nowych poskitkow poradźować.

5.2.7. Domowina podpěruje a spěchuje serbske sportowe hibanje jako přiwabne polo narodneho dźěła.
Domowina prócuje so zhromadnje ze Serbskim Sokołom wo koncept k spěchowanjow serbskich sportowych wubrankow.

6. Hospodarstwo

Nadawki, kotrychž zeskutkownjenje k tomu přinošuje, zo by so dwu- a wjacerěčnosť wuwědomiła hospodarstwu a regionalnemu wuwicu jako wjacehódnota a praktisce jewiła.

6.1. Krótkodobne nadawki

- 6.1.1. Domowina prócuje so wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž ze zjawnym wužiwanjom serbskeje rěče, ze zapřijećom serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posrědkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosć a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaja.

6.2. Dlěšodobne nadawki

- 6.2.1. Domowina prócuje so ze sobudžětom we wotpowědnych gremijach wo wobkedźbowanje serbskeho aspekta při nowym spěchowanskim programje LEADER za wšelake regiony Łužicy (Hornjołužiske haty a hola, Łužiska jězorina, Błota, Sprjewja-Nysa).
- 6.2.2. Domowina zasadźuje so za přesadjenje serbskich zajimow při dalším wuwicu Łužiskeje jězoriny a turizma.
- 6.2.3. Rěčny centrum WITAJ zasadźuje so zhromadnje z partnerami za nadžěłanje serbskeje terminologije za gospodarstwo we Łužicy. Zdobom wabi serbskich předewzaćelow a překupcow k wužiwanju tež serbskich pomjenowanjow.
- 6.2.4. Zwjazk za serbski kulturny turizm prócuje so, eksistowace kolesowarske šćežki a temowe poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Sakska) a Delnjeje Łužicu (Braniborska) wutwarić a zwjazać.

7. Politiska participacija

Naprawy, z kotrymiž ma Domowina jako zakonsce připóznata rěčnica prawa a zajimy Serbow zastupować.

7.1. Krótkodobne nadawki

- 7.1.1. Wotpowědujo rozsudej 16. hłowneje zhromadźizny k skrućenju Domowiny w dotalnej prawniskej formje, ma Zwjazkowe předsydstwo narodno-politiske skutkowanje třěšneho zwjazka skrućić. Domowina ma być skutkowne, wšě generacije zapřijace zhromadženstwo Serbow.
Hač do 20. hłowneje (wólbneje) zhromadźizny Domowiny analyzuje so zastupnistwo Domowiny w druhich towarstwach, gremijach a funkcijach. Wšitcy zastupjerjo Domowiny maja wo swojim skutkowanju pisomnu rozprawu zapodać. Prezidij přepoda na tutym zakładže zwjazkowemu předsydstwu analyzu z konkluzijemi.

- 7.1.2. Domowina prócuje so wo dobre zhromadne dźěło z Radu za nastupnosći Serbow pśi Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska kaž tež ze Załožbowej radu.
Prawidłowne wothłosowanja k bytostnym prašenjam dalšeho wuwica serbskeho ludu maja so dale wjesć.
- 7.1.3. Domowina prócuje so w ramiku nowelěrowanja statneho zřěčenja za sćelaki MDR wo zapisanje serbskeho zastupjerja/serbsku zastupjerku w medijowej radže MDR.
- 7.1.4. Domowina prócuje so w projektowym dźěle wo wuspěšne nawabjenje třěčich srědkow.
- 7.1.5. Domowina wupraji swoje wočakowanja na kandidatow za wólby krajneju sejmow w Braniborskej a w Sakskej dnja 01.09.2019 a wužada sej wotmołwy kandidatow.
- 7.1.6. Domowina podpěruje listowe wólby do Serbskeje rady Braniborskeje a nominuje štyrjoch kandidatow za wólby Serbskeje rady Sakskeje na dobu 2019-2024.
- 7.1.7. Domowina podpěruje wobdźělenje serbskich wolerskich zjednoćenstwow na komunalnych wólbach dnja 26.05.2019 a wupraji swoje wočakowanja na skutkowanje komunalnych parlamentow w dobie 2019-2024.

Dale podpěruje třěšny zwjazk wutworjenje komunalnych gremijow za serbske naležnosće a namjetuje wěcywustojnych serbskich wobydlerjow za sobudźěło.
- 7.1.8. Domowina zdźěła koncept za rjadowanje kubłansko-politiskich nadawkow třěšneho zwjazka.
- 7.1.9. Domowina ma w parlamentach zwjazkarjow we wšěch frakcijach demokratiskich stronow a haji z jednotliwymi zapóstančemi a zapóstancami wobstajny zwisk, zo bychu na prawa, zajimy a začuwanje Serbow dźiwali a je w diskusijach zastupowali.
- 7.1.10. Domowina prócuje so dale we wothłosowanju ze Založbu za serbski lud a ze Serbskimaj radomaj wo wobkedźbowanje přichodnych potrebow serbskeho ludu w naslědnym financnym dojednanju Zwjazka z krajomaj Braniborska a Sakska wot lěta 2021 sem. Wobkedźbuje při tym wosebje tež regionalne aspekty dalšeho spěchowanja serbskeho ludu.

7.2. Dlířšodobne nadawki

- 7.2.1. Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pruwuje w Sakskej potrebu nowelěrowanja Serbskeho zakonja kaž tež dalších prawniskich postajenjow a twori wo tym zhromadnje ze Serbskej radu doporučenje.
- 7.2.2. Domowina zasadźuje so za přewjedženje zhromadneje konferency ze zastupjerjemi komunow dwurěčneho sydlenkeho ruma a k prawniskim prašenjam serbskeho ludu a jich zwoprawdženju.
- 7.2.3. Domowina wjedže prawidłowne wothłosowanje z poradźowacymi gremijemi na polu serbskich naležnosćow poboku wokresow a městow w Braniborskej a Sakskej. Wosebite wužadanje je při tym nałožowanje serbskeje řeče w zarjadach zjawneje služby.
- 7.2.4. Ze zhromadnym džětom w poradźowacymaj wuběrkomaj zwjazkoweho ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkoweho sejma Němskeje, z člonstwom w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje, prócuje so Domowina wo polěpšenje politiskich wobstejnosćow a wobkedźbowanje zajimow serbskeho luda.

8. Poćah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje

Nadawki, kotrychž zaměr je přinošować k rozšěrjenju wědy wo Serbach a k polěpšenju mjezsobneho wobchadženja.

8.1. Krótkodobne nadawki

- 8.1.1. Domowina přewjedže hromadže ze Serbskimaj radomaj a ze Załožbowej radu dwulětnje parlamentariskaj wječoraj k serbskim naležnosćam w Braniborskim a Sakskim krajnym sejmje.
- 8.1.2. Domowina wobdźěli so na natwarje wustajeńcy wo awtochtonych narodnych mjeńšinach w Němskej, kotraž nastanje na namjet Mjeńšinoweje rady Němskeje.

8.2. Dlířšodobne nadawki

- 8.2.1. Domowina prócuje so přez sobudžěto w fachowych gremijach a přewenciskich přiřadach wo wuwíce a zachowanje demokratiskich hódnotow w Braniborskej a Sakskej.
- 8.2.2. Domowina podpěruje wšitke preventiwne naprawy w zwisku ze škitom Serbow před antiserbskimi nadpadami. Wona steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku.

- 8.2.3. Domowina wupraja so jasnje za podpěru požadarjow azyla a podpěruje ze sobudžětom wotpowědne gremije, institucije a jednotliwcy.

9. Mjezynarodne počahi

Nadawki, z kotrychž pomocu chce Domowina wuznam a bohatosć hajenja swójskeje kultury a rěče šěrić.

9.1. Krótkodobne nadawki

- 9.1.1. Domowina přewjedže wot 04. do 07. julija 2019 XIII. mjezynarodny folklorny festiwal Łužica w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Program festiwala wěnuje so škitaj imaterielneho kulturneho namrěstwa.
- 9.1.2. Domowina podpěruje Serbske kulturne lěto w Liberecu 2019/20.

9.2. Dlěšodobne nadawki

- 9.2.1. Domowina zaruča z aktiwnym sobudžětom w organizacijomaj FUEN a MENS serbske zajimy na europskej runinje.
- 9.2.2. Domowina wobdźěli so na projekće “mjeńšinowy kompetenčny centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum WITAJ, Serbski institut a předwidžany “Centrum narodnych mjeńšin” župy “Jakub Lorenc-Zalěski” maja so do zhromadneje syće FUEN sobu zarjadować.
- 9.2.3. Z čłonstwom w organizaciji CIOFF wudžeržuje Domowina kontakty k dalšim kulturnym čělesam.
- 9.2.4. Domowina wudžeržuje a skrući swoje politiske, kulturne a hospodarske styki do susodnych krajow.

10. Skutkowanje w zjawnosći

Nadawki, kotrychž zaměr je, přinošować k transparency nastupajo rozsudy Domowiny a zwjazać skutkowanje wšelakich politiskich a kulturnych akterow do zhromadneho skutkowanja na dobro serbskeho ludu.

10.1. Krótkodobne nadawki

- 10.1.1. Domowina wabi zaměrnje za džěto třěšneho zwjazka. Za to wužiwa čłonsku nowinu Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjenske artikule kaž tež posrědkowanje zdžělenkow wo svojim skutkowanju regionalnym a nadregionalnym medijam. Při tym wužiwa w přiběracej měrje móžnosće digitalneje komunikacije.

- 10.1.2. W informaciskim łopjenu “Naša Domowina” a na web-stronje Domowiny zarjaduje so prawidłownje argumentaciski “Přilěpk” jako doporuchenje k jednanju.
  - 10.1.3. Domowina nawjazuje w kubłanišćach kaž na př. Choćebuskej Techniskej uniwersiće BTU přečelske zwiski k wučencam a nawodam a informuje jich wo serbskim ludže a wo swojotnosćach dwurěčneho teritorija.
  - 10.1.4. Serbske wječory, na kotrychž Domowina zhromadnje ze Serbskimaj radomaj a Załožbowej radu ze zajimcami z ludu palace prašenja serbskeho žiwjenja diskutuje a swójske předewzaća předstaja, so w regionach z pomocu regionalnych řečnikow Domowiny prawidłownje dale wjedu.
- 10.2. Dlešodobne nadawki
- 10.2.1. Domowina stara so wo šerjenje wědy wo swojej narodnopolitiskej dźěławosći, předewšěm mjez młodostnymi.
  - 10.2.2. Domowina prócuje so přez wothłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiske wustupowanje Serbow docpěć a tak dźěło z dalšimi politiskimi gremijemi efektiwnje na dobro serbskeho ludu wuwic. Wšitke župy, sobustawske towarstwa a organy Domowiny su wužadani, so na zakładze wobzamknjenjow hłownych zhromadźiznow, wustawkow a programa swoje zhromadne wotpohlady a pozicije w serbskich naležnosćach napřećo komunam, knježerstwam a politice krajow jednotnje zastupować.
  - 10.2.3. Domowina je kóždy čas ze wšěmi ludźimi a skupinami, kotřiž chcedža so na dobro Serbow angažować, k rozmołwje zwólniwa.
  - 10.2.4. Domowina wukonja wliw na wotpowědnych runinach a z wotpowědnymi partnerami, zo by so serbska tematika do šulskich kubłanskich planow Sakskeje a Braniborskeje zapřijała.

11. Serbske institucije

Nadawki k polěpšenju zhromadneje dźěławosće serbskich institucijow a serbskich towarstwow nastupajo zarjadniskeje a fachoweje podpěry za projekty k skrućenju řečneje identity a hajenja serbskeje kultury.

11.1. Krótkodobne nadawki

- 11.1.1. Domowina wothłosuje so prawidłownje z nawodami serbskich institucijow.

11.1.2. Domowina zasadźuje so za nowowusměrjenje džěławosće serbskich institucijow w zmysle rěčneho planowanja. Pod koordinaciju Domowiny měta so w přichodže systematika rěčneho planowanja mjez wšitkimi serbskimi institucijemi wothłosować a měli so priority postajić.

11.2. Dlěšodobne nadawki

11.2.1. Domowina zasadźuje so za to, zo so hajenje sorabistiskeje wědomosće a slědženja wo rěči, stawiznach a kulturje Serbow dale přez Zwjazk, Saksku a Braniborsku spěchuja. Zdobom angaźuje so Domowina na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Instituta za sorabistiku Lipsk w zmysle wukubłanja sorabistiskeho dorosta.

12. Škit serbskeho sydlenkeho ruma

Nadawki, z kotrymiž chce Domowina sydlenki rum a z tym zwjazane prawa skrućić a přesadźić.

12.1. Krótkodobne nadawki

12.1.1. Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w džěle z nowymi komunami serbskeho sydlenkeho ruma Delnjeje Łužicy.

12.1.2. Domowina prócuje so wo skrućenje zhromadneho džěla ze zastupjerjemi komunalnych cyłkow cyłeho serbskeho sydlenkeho teritorija wosebje tež z widom na wobkedźbowanje serbskeho aspekta při dalšim komunalnym wuwicu. Při tym spyta postupowanje z nimi wothłosować.

12.2. Dlěšodobne nadawki

12.2.1. Domowina podpěruje potrjehene župy při politiskim dialogu nastupajo zachowanje serbskeje rěče a kultury pod wuskutkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydlenkim rumje.

12.2.2. Domowina podpěruje župu “Jakub Lorenc-Zalěski” při zwoprawdženju planowanych naprawow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slepjanskej wosadze “wosom wsow – jedna wosada”.

13. Serbske nabožno-narodne žiwjenje

Domowina ma pěstowanje nabožno-narodnych tradicijow a nałožkow za wažne při wutworjenju, skrućenju a wuwianju narodneho wědomja. Nadawki, kotrež podpěruja čłonske kaž tež zwonkačłonske cytki.

13.1. Krótkodobne nadawki

13.1.1. Domowina podpěruje nabožno-narodne projekty a předewzaća serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nošerjow.

13.1.2. Domowina prócuje so wo kontakt k cyrkwinskim gremijam a zamołwitym za serbske cyrkwinske dźěło.

13.2. Dležodobne nadawki

13.2.1. Ze zhromadnym dźětom ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowanskim towarstwom za serbsku rěč w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swojich politiskich rozsudach. Po tutym přikładze prócuje so tež wo zhromadne dźěło z dalšimi cytkami.

13.2.2. Domowina wudźeržuje stajny dialog z krajnymi cyrkwjemi a podpěruje z tym wěriwych Serbow při zdźerženju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach.

Wšitke wočakowanja bazuja na mjeńšinoprawniskim zakładze, kiž wotbtyšćuje so w płaćiwych dojednanjach na europskej runinje, kaž tež w zakonjach na zwjazkowej kaž tež na krajnej runinje.

DOMOWINA

8. b)   Žěłowe směrnice Domowiny za dobu 2019-2021

nacerjenje za 19. głownu zgromažiznu dnja 30.03.2019
(pórućenje zwězkowego pśedsedařstwa Domowiny z dnja 15.02.2019)

Pśedsłowo žěłowych směrnicy

Žěłowe směrnice Domowiny konkretizěruju powšykne zaměry programa “Domowina 2025” za dwójolětnu dobu až do pśidućeje głowneje zgromažiny w lěše 2021, ako teke za pśedewzeša na dlejšy cas w celkownej programatiskej dobje až do lěta 2025. Pó wobzamknjenju na 19. głownej zgromažinje Domowiny twórje wóni zakład za žěłabnosć wólonych gremijow kšywowego zwězka ako teke za Domowinje pśisłušajuce župy a cłonkojske towaristwa. Staw zwopšawženja w žěłowych směrnicach zapisanych nadawkow ma se na głownej zgromažinje analizěrowaś. Na to se pósěgujuce maju se žěłowe směrnice aktualizěrowaś. Zwopšawženje toś tych směrnicy koordiněrujo zwězkowe pśedsedařstwo z pomocu swójojo prezidiuma a swójih žěłowych wuběrkow. Župy a cłonkojske towaristwa se do wužětanja směrnicy a do pśesajženja nadawkow integrěruju. Z wobzamknjenim nowych žěłowych směrnicy na 19. głownej zgromažinje Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach narownaju se wše donětajšne wuwježenja žěłowych směrnicy.

Wobcerki statkowanje se pó slědujucej wašni žěle:

- x.   wobcerk statkowanja*
- x.1.   nadawki na krotki cas, kenž dejali se až do pśidućeje głowneje zgromažiny w lěše 2019 žělnje abo dopotnje wótžětaś*
- x.2.   nadawki na dlejšy cas, kenž dejali se stawnje abo pšez dlejšu dobu realizěrowaś. Rownocasnje mógu to teke běžne nadawki byś, kótarež se njegóže ako casowje wobgranicowane woglědowaś*
- x.x.x.   konkretne nadawki we wótpowědujem wobcerku*

Wobcerki statkowanja Domowiny a z togo wurosćece nadawki

1. Domowinske župy a člonkojske towaristwa/zwězki

Nadawki, kótarež se póšěguju głownje na nutšikotowaristwowe poměry, mjazsobny wobchad a žěto z člonkojstwom kšywowego zwězka.

1.1. Nadawki na krotki cas

- 1.1.1. Pšedsedař ako teke člonki prezidija a zwězkowego pšedsedařstwa Domowiny woplěwaju pšawidlowne a wobstawne kontakty k župam, člonkojskim towaristwam/zwězkam Domowiny, k Domowinskim kupkam.
- 1.1.2. Župy, člonkojske towaristwa a zwězki procuju se w pšigótowanjach na 20. głownu (wólbnu) zgromažinu Domowiny w měrcu 2021 zdobyś angažěrowanych a zwólniwych člonkow za sobužěto w zwězkowem pšedsedařstwje ako teke w rewizijnem a wujadnařskem wuběrku Domowiny za wólbnu dobu 2021-2025. Pó wólbach pódpěruju wutwórjenje žětowych wuběrkow zwězkoweho pšedsedařstwa a naražiju fachnikow za sobužěto.
- 1.1.3. Za lěto 2021 wuwołajo se pši góžbje 100. wrošenicy załoženja župow “Lěto župow”. Mimo župnych zarědowanjow k jich stawiznam pšewježo se centralne zarědowanje k wrošenicy we Wórjejcach w załožeńskem zalu Domowiny.
- 1.1.4. Pí góžbje 20. głowneje (wólbneje) zgromažiny Domowiny, kótaraž dejala se dnja 27.03.2021 na teritoriju Župy “Jakub Lorenc-Zalěski” z.t. pšewjasć, organizěruju kšywowy zwězk zmakeanje ze zastupnikami asociěrowanych towaristwow Domowiny pód gronidłom “Słowjaństwo nas zwězujó”.
- 1.1.5. W pšedpólu 20. wólbneje głowneje zgromažiny ma se wustawkowa diskusija pšewjasć. Zaměry a struktury Domowiny, ředowanje člonkojstwa, juristiske zastupowanje kšywowego zwězka a dalšne pšašanja maju se w organach Domowiny a ze župami ako teke z člonkojskimi towaristwami/zwězkami diskutěrowaś, aby nastala pšedłoga za nowelěrowanje wustawkow Domowiny.

1.2. Nadawki na dlejšy cas

- 1.2.1. Župy a člonkojske towaristwa/zwězki wabje nowych člonkow do swójjich ředow a pódpěruju nastaše nowych kupkow a towaristwow. Wažne jo pši tom, až se póražijo wšykne generacije do zgromadnego žěta zapšimjeś.

- 1.2.2. Domowina spěchujow mjazsobne zeznaše, wuměnu nazgónjenjow a zgromadne projekty swójjich župow, cłonkojskich towaristwow a zwězkow.
- 1.2.3. Domowina pódpěruje teke procowanja serbskich celkow zwenka Łužyce pší woplěwanju serbskeje rěcy a kultury.
- 1.2.4. Domowina wužaržuje pšez žěto z asociěrowanymi towaristwami zwisk a kulturnu wuměnu z pšíjašalami ako teke pótomnikami Serbow w Českej, Pólskej, Awstraliskej, Americe a we Wendlandže.

2. Domowina – zastupjarka wšych generacijow Serbow

Nadawki, kótarež su wusměrjene na pólpšenje a spěchowanje generacije pšesegajuce statkowanje.

2.1. Nadawki na krotki cas

- 2.1.1. Domowina procuje se wó trajuce zarucenje kšuteju městnowu młóžinskeju koordinatorowu w Dolnej a Górnej Łužycy. Pótrjeba ma se w zwisku z wótcakowanjami na nowe financne dojadnanje wot lěta 2021 sem wobkšušís a wobtwaržíš.
- 2.1.2. Domowina pódpěruje młóžinske projekty k narodnopolitiskemu kubłanju. K pódpěrje akterow procuje se Domowina wó zdžaržanje městna młóžinskeje kubłańskeje referentki.

2.2. Nadawki na dlejšy cas

- 2.2.1. Domowina pódpěruje zmakanja młodostnych Dolneje, srježneje a Górneje Łužyce w zmysle zgromadnego woplěwanja serbskeje rěcy.
- 2.2.2. Rěcny centrum WITAJ pšewježo zgromadnje ze župu “Michał Hórnik” familijowe schadowniki a pódpěruje dalšne župy pší wugótowanju familijowych zarědowanjow.
- 2.2.3. Na zakłaže dogrona z wokrejsom Budyšin wugbajo Rěcny centrum WITAJ w nadawku Domowiny aktiwity na pólu socialnego młóžinskeho žěta.
- 2.2.4. We Slěpjańskej wósaže pódpěruje župa Jakub Lorenc-Zalěski młóžinske socialne žěto we šulach a skšušijo z tym rěcne kubłanje a narodnu identitu młodeje generacije.
- 2.2.5. Domowina pólpšuje kontakt k staršej generaciji z wósebnyimi zarědowanjami. Procuje se wó to, aby serbske rentnarje podpěrowali cestnoamtske žěto ze žišími a młodostnymi w serbskem duchu.

3. Serbska rěc

Nadawki, kótarychž zwopšawjenje pśinosujo k šćitoju, nałožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěcy¹.

3.1. Nadawki na krotki cas

- 3.1.1. Z pomocu Rěcneho centruma Witaj nažětajo se analiza wótchadnikow Witaj-žišownjow a -kupkow w Dolnej Łužycy. Na tom zakłaže ma se strategiski koncept k dojspišeju wšych Witaj-žiši za dalšne serbskorěčne kubłanje nažětaš.
- 3.1.2. Nastupajuce wabjenje za dwójorěčne kubłanje w ranem žišetstwie a w šulskem kubłanju wužěta Rěcny centrum WITAJ w kooperaciji z SMK a MBS a naslědnymi kubłańskimi instancami na zakłaže nejnowšych wědomnostnych dopóznašow dalšny argumentaciski material za rozdžělnje kupki starješych, kublarjow, wucabnikow a młodostnych.
- 3.1.3. Domowina se za to zasajžujo, až se na Dolnoserskem gymnaziumje w Chóšebuzu serbska rěc mócnjej zdomijo.
- 3.1.4. Domowina pšewježo z pomocu Rěcneho centruma Witaj w aprylu 2019 klawzuru k wuslědkam ewaluacije Witaj-wucby w Dolnej Łužycy ze zaměrom, wótwóžiš trjebne politiske kšace za pólěpšenje kubłańskego systema w Bramborskej.

3.2. Nadawki na dlejšy cas

- 3.2.1. Domowina pódpěrujo zwopšawdjenje Bramborskego krajnego plana za zmócnjenje dolnoserskeje rěcy a drugego plana napšawow Sakskego statneho kněžarstwa k pózbužowanju a k wóžywjenu wužywanja serbskeje rěcy. Domowina analyzěrujo staw swójskich napšawow k šćitoju, nałožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěcy w konteksće napšawow Bramborskeje a Sakskeje.
- 3.2.2. Domowina procujo se wó syrše wužywanje serbskeju pisneju rěcowu dolneje a górneje serbšćiny w serbskich institucijach, zastojnstwach zjawneje služby a pódpěrujo aktiwity k wóžywjenu wobeju serbšćinowu.

---

¹ Z wurazom serbska rěc jo měnjony kanon rěcow, wobstojecy z górnoserbskeje, dolnoserskeje pisneje rěcy, jich regionalnych formow ako teke slěpjańšćiny.

- 3.2.3. Domowina wabi za wutwórjenje Witaj-kupkow a Witaj-žišownjow.
- 3.2.4. Domowina wježo rěčne planowanje (status rěcy, pśiswójenje rěcy a korpusowe planowanje) ze zaměrom dalej, wuwíše zakładow serbskeje rěcy a pśipóznaše toś teje rozšyriś. Žěta na pólu rěčnego planowanja ze wšyknymi serbskimi institucijami gromaže.
- 3.2.5. Rěcny centrum Witaj wužětao certifikaciju górno- a dolnoserbских rěcnych zamóžnosćow pó Zgromadnem europejskem referencnem ramiku za rěcy, aby se modernej praksy nawuknjenja rěcow wótpowědowało a aby se pśinosowało pówušenju statusa serbskeje rěcy.
- 3.2.6. Domowina pódpěrujo nowe a digitalne formy wucenja, wuwijanje digitalnych wucbnicow a medialne rěčne kursy. Pši tom ma se koncepcionelnje teke na wucbu za jednotliwego žiwaś. Rěcny centrum Witaj realizěrujo aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěcy z pomocu nowych digitalnych medijow.
- 3.2.7. Domowina pódpěrujo akciju rěcneje rewitalizacije w Dolnej Łužycy “jo!zatebje”.
- 3.2.8. Domowina pódpěrujo dalšne profilěrowanje Rěcneho centruma Witaj ako srjeжіšćo rěc spěchujucych póstužbow a slěženjow na dobro znajobnosćow serbskeje rěcy za wšych zajmcow.
- 3.2.9. Domowina procujo se wó rozšyrenje pórucenjow zwenkašulskich serbskorěcnych rumow za žiši a młodostnych.
- 3.2.10. Domowina póstarcyjo ewaluaciju wucby górnoserbšćiny.

4. Kubłanje w narodnem duchu a dorost

Nadawki, kenž měrje se na kubłanje w narodnem duchu, což służy skšusěnju identity jednotliwca. Wóni wobpśimuju wšykne póla kubłanja – wót pśedšulskego až do wusokego starstwa. Rownocasnje žo wó pósrědnjenje serbskeje rěcy a wědy wó serbskich stawiznach, což dejało teke ku skšusěnju narodnego ducha pśinosowaś.

4.1. Nadawki na krotki cas

- 4.1.1. Domowina zasajžujo se za zwězujuce pšawniske póstajenje ku kubłańskemu konceptoju zplus w Sakskej a za běžny monitoringowy proces ku konceptoju w šulskej praksy. Domowina pomina se gromaže ze Serbskeju radu a Serbskim šulskim towaristwom nowelěrowanje wuwježeńskego póstajenja šulskeje kazni.

- 4.1.2. Domowina pódpěrujo w Bramborskej pšesajženje serbskego šulskego póstajenja. Witaj-wucba ma byś regularna forma bilingualneje wucby. Wuslědki ewaluacije Witaj-wucby maju se tak wugódnosć, až z togo nastanjo gromaže z wucabnikami, starjejšymi a nosarjami šulow pólpšenje rěcnych znašow wuknikow a brachy w systemje se wótpórajú.
- 4.1.3. Domowina procujo se wó zwopšawženje serbskospecifiskich wopšimješow nowelěrowaneje Sakskeje šulskeje kazni.
- 4.2. Nadawki na dlejšy cas
  - 4.2.1. Domowina žiwa na a se sobu stara w Bramborskej ako teke w Sakskej wó zdobywanje, wukubłanje a zasajženje wucabnikojskego a kubłarskego dorosta w bilingualnej wucbje a žěła w tom nastupanju z wótpowědujucymi zastojnstwami gromaže.
  - 4.2.2. Domowina procujo se wó to, aby se we wšykných nastupnosćach serbskego šulstwa w Sakskej a Bramborskej sobupóstajowańske pšawa kazniski zarucyli a pšez kontrolne gremije pšewóžowali. Wóna wježo ako pšípóznata powědařka zajmow Serbow stawny dialog ze wšyknimi zagronitymi w kubłańskich nastupnosćach.
  - 4.2.3. Domowina koordiněrujo z pomocu kubłańskeho wuběrka a Rěcneho centruma WITAJ pórazujuce sobužěło zastupnikow Domowiny w šulskich konferencach Bramborskeje a Sakskeje.
  - 4.2.4. Domowina zasajžujo se za zdžaržanje serbskich kubłanišćow a wuwisě jich specifiskego profila serbskosći. Rownocasnje angažěrujomy se za dalšne rozšyrjenje rěcneho kubłanja.

5. Kultura, wuměłstwo a sport

Nadawki, kenž su wusměrnjone na spěchowanje a wuwijanje kulturnego žěła, wuměłstwa sporta a turizma.

- 5.1. Nadawki na krotki cas
  - 5.1.1. Domowina se za to zasajžujo, až se zastojnstwowa pódpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towaristwow, ako teke na bazy rědujo a zmócnijo. W tom zwisku ma se pótrjeba gromaže z ćlonkojskimi towaristwami lětnje zwěšćić.
  - 5.1.2. Domowina rozšyrjujo wědu wó serbskich nałogach a jich pšewježenje pódpěrujo. Rownocasnje wuwědobnijo zjawnosći jich status jako imaterielne kulturne derbstwo Nimskeje.

- 5.1.3. Domowina iniciěrujo a pódpěrujo žěto “Fachoweje komisije za serbske narodno-kulturne derbstwo”. Zaměr komisije jo, nažětaś a naražowaś wótpowědujuce nosańske struktury. Domowina jo aktiwny partner wopśimješoweje debaty a se zgromadnje z partnerjami za zdobyše materielných zakładow zasajžujo.
  - 5.1.4. Domowina rědujo we wótgłosowanju ze serbskimi sportowymi zjadnošeństwami wobžělenje muskeceje a žeńskeceje wubranki na sportowych zarědowanjach ako n. pś. na EUROPEADže 2020.
- 5.2. Nadawki na dlejšy cas
- 5.2.1. Domowina pódpěrujo zgromadne žěto a wótgłosowanje z partnerjami za digitalizěrowanje serbskego filmowego kulturnego derbstwa rowno tak ako filmow ze serbskeju tematiku a projekty za producěrowanje nowych serbskich filmowych formatow.
  - 5.2.2. Domowina wježo gromaže z fachowymi krejzami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wó wužaržowanju a dalšnem profilěrowanju serbskich institucijow do pśichoda.
  - 5.2.2. Župy a towaristwa pódpěrujo a organizěrujo mjazsobne wuměny a zmakejanja. Z tym ma se skšuśiš wěda a rozměše za kulturne a regionalne wósebnosći wšych regionow Łužyce.
  - 5.2.3. Domowina spěchujo zachowanje a woplěwanje wšych serbskich nałogow, wótpowědujucy lisćinje za šćit imaterielneho kulturnego derbstwa Nimskeje.
Wóna pšepytujo kriterije a wuměnenja, kótarež su trjebne za zapisanje do UNESCO-lisćiny.
  - 5.2.4. Domowina pódpěrujo dalšne kulturne wjeraški, ako folklorne, žiwadłowe, chorowe, sportowe, młožinske a druge festiwale abo zlěty pó celej Łužycy.
Wóna pšewóžujo akterow a organizatorow pśi zarucenju wuskeje kooperacije mjaz towaristwami a serbskimi institucijami pśi pśigótowanjach a pšewježenju pśedewzešow.
  - 5.2.5. Z kulturnymi wuměnamy a zajězdami wužaržujo Domowina do wukraja kulturne kontakty. Z tym pówušujo kulturnu identifikaciju a swětawótwórjonosć Serbow.
  - 5.2.6. Domowina pódpěrujo łagodny turizm, z kótarymž zmóžnijo se gósćam serbsku kulturu we Łužycy awtentiski zeznaś. Rownocasnje jo zwólniwa, pśi wutwórjenju nowych pórucenjow póražowaś
  - 5.2.7. Domowina procujo se zgromadnje ze Serbskim Sokołom wó koncept k spěchowanju serbskich sportowych wubranych mustwow.

6. Góspodarstwo

Nadawki, kótarychž wugbanje k tomu pšinosuju, aby se dwójo- abo wěcejrěcność wuwědobniła góspodarstwoju a regionalnemu wuwíšeju ako wěcejgódnota a praktiski jawiła.

6.1. Nadawki na krotki cas

6.1.1. Domowina procujo se wó wutwórjenje zjawneho myta za pšedewzešarjow, kenž ze zjawnym wužywanim serbskeje rěcy, ze zapšěgnjenim serbskosći do firmoweje ideje ako teke do wugótowanja abo z pósrědnjenim wědy wó Serbach dwójořecność a serbsku kulturu prezentěruju a wuwijaju.

6.1.2. Domowina zaběra se dalej z wótcakowanjami Serbow za cas strukturnego wuwíša we Łužycy. Za to wužěta sebje drogownik do pšichoda Łužyce. Pšewježo gromaže ze Žěłarnju pšichod Łužyca naslědnu konferencu k strukturnemu wuwíšeju we Łužycy ze serbskeho wiženja.

6.2. Nadawki na dlejšy cas

6.2.1. Domowina procujo se ze sobužětom we wótpowědujucych gremijach wó žiwanje na serbski aspekt pši nowem spěchowanskem programje LEADER za wšake regiony Łužyce (Górnołužyske gaty a góla, Łužyska jazorata krajina, Błota, Sprjewja-Nysa).

6.2.2. Domowina zasajžujo se za pšesajženje serbskich zajmow pši dalšnem wuwíšu Łužyskeje jazorateje krajiny a turizma.

6.2.3. Rěcny centrum WITAJ zasajžujo se zgromadnje z partnerjami za nažěłanje serbskeje terminologije za góspodarstwo we Łužycy. Rownocasnje wabi serbskich pšedewzešarjow a pšekupcow k wužywanju teke serbskich pomjenjowanjow.

6.2.4. Zwězk za serbski kulturny turizm procujo se, eksistěrujuce kolasowańske sčazki a temowe pórucenja pód labelom “Serbske impresije” mjazy Górneju (Sakska) a Dolneju Łužycu (Braniborska) wutwariś a zwěžaś.

7. Politiska participacija

Napšawy, z kótarymiž ma Domowina ako kazniski pšipóznata powědańka pšawa a zajmy Serbow zastupowaś.

7.1. Nadawki na krotki cas

- 7.1.1. Wótpowědujucy rozsuduju 16. głowneje zgromažiny ku kšuwowemu Domowiny w donětnjej pšawniskej formje, ma Zwězkowe pšedsedařstwo narodo-politiske statkowanje kšywowego zwězka skšuwow. Domowina ma byś statkowne, wše generacije zapšimjejuce zgromažeństwo Serbow.
Až do 20. głowneje (wólbneje) zgromažiny Domowiny analizěrujo se zastupnistwo Domowiny w drugich towaristwach, gremijach a funkcijach. Wšykne zastupniki Domowiny maju wó swójom statkowanju pisnu rozpšawu zapódaś. Prezidium pšepódašo na toś tom zakłaže zwězkowemu pšedsedařstwu analyzu z konkluzijami.
- 7.1.2. Domowina procujo se wó dobre zgromadne žěto z Radu za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske nastupnosći Lichotneho stata Sakska ako teke ze Załožboweju radu.
Pšawidlowne wótgłosowanja k bytostnym pšašanjom dalšnego wuwisša serbskego luda maju se dalej wjasć.
- 7.1.3. Domowina procujo se w ramiku nowelěrowanja statneho dogrona za sćelaki MDR wó zapisanje serbskego zastupnika/serbskeje zastupnice w medijowej raže MDR.
- 7.1.4. Domowina procujo se w projektowem žěle wó wuspěšne nawabjenje tšešich srědkow.
- 7.1.5. Domowina wugronijo swóje wótcakowanja na kandidatow za wólby krajneju sejmowu w Bramborskej a w Sakskej dnja 01.09.2019 a pomina sebje wótegrona kandidatow.
- 7.1.6. Domowina pódpěrujo listowe wuzwólowanje do Serbskeje rady Bramborskeje a nominěrujo styrjoch kandidatow za wuzwólowanje Serbskeje rady Sakskeje na cas 2019-2024.
- 7.1.7. Domowina pódpěrujo wobžělenje serbskich wuzwólowařskich zjadnošeństwow na komunalnych wólbach dnja 26.05.2019 a wugronijo swóje wótcakowanja na statkowanje komunalnych parlamentow w dobjce 2019-2024.
Dalej pódpěrujo kšywowy zwězk wutwórlenje komunalnych gremijow za serbske nastupnosći a naražijo nazgónitych serbskich wobydlarjow za sobužěto.
- 7.1.8. Domowina wužěta koncept za ředowanje kubłańsko-politiskich nadawkow kšywowego zwězka.

- 7.1.9. Domowina ma w parlamentach zwězkarjow we wšych frakcijach demokratickich stronow a woplěwuju z jednotliwymi wótpóstańcowkami a wótpóstańcami wobstawnu zwisk, aby na pšawa, zajimy a zacuša Serbow žiwali a je w diskusijach zastupowali.
- 7.1.10. Domowina procuje se dalej we wotgłosowanju ze Założbu za serbski lud a ze Serbskima radoma wó žiwanje na pšiduce pótrjebnosći serbskego luda w naslědnem financnem dogronje Zwězka z krajoma Bramborska a Sakska wót lěta 2021 sem. Žiwa pši tom wósebne teke na regionalne aspekty dalšneho spěchowanja serbskeho luda.
- 7.2. Nadawki na dlejšy cas
  - 7.2.1. Zwězkowe pšedsedařstwo pšespytujo w Sakskej pótrjebu nowelěrowanja Serbskeje kazni ako teke dalšnych pšawniskich póstajenjow a twóri wó tom gromaže ze Serbskeju radu dopóručenja.
  - 7.2.2. Domowina zasajžuju se za pšewježenje zgromadneje konference ze zastupnikami komunow dwójorěcneho sedleńskego ruma k pšawniskim pšašanjam serbskego luda a jich zwopšawženju.
  - 7.2.3. Domowina wježo pšawidłowne wotgłosowanje z póražujucymi gremijami na pólu serbskich nastupnosćow pši boce wokrejsow a městow w Bramborskej a Sakskej. Wósebne wupominanje jo pši tom natožowanje serbskeje rěcy w zastojnstwach zjawneje služby.
  - 7.2.4. Ze zgromadnym žětom w póražujucyma wuběrkoma zwězkowego ministerstwa nutšikownego a nutšikownego wuběrka zwězkowego sejma Nimskeje, pšez cłonkojstwo w mjeńšynowej raže styrich awtochtonych narodnych mjeńšynow Nimskeje, procuju se Domowina wó pólpšenje politiskich wobstojnosćow a žiwanje na zajmy serbskego luda.

8. Póšěg k našym susedam we Łužcy a zwenka njeje

Nadawki, kótarychž zaměr jo pšinosowaš k rozšyrjenju wědy wó Serbach a k pólpšenju mjazsobnego wobchadanja.

8.1. Nadawki na krotki cas

- 8.1.1. Domowina pšewježo gromaže ze Serbskima radoma a ze Założboweju radu dwójolětnje parlamentariskej wjacora k serbskim nastupnosćam w Bramborskem a Sakskem krajnem sejmje.
- 8.1.2. Domowina wobžělijo se pši natwari wustajeńce wó awtochtonych narodnych mjeńšynach w Nimskej, kótaraž nastanjo na naraženje Mjeńšynoweje rady Nimskeje.

8.2. Nadawki na dlejšy cas

- 8.2.1. Domowina procujo se pšez sobužěto w fachowych gremiumach a prewenciskich pširadach wó wuwiše a wuchowanje demokratiskich gódnotow w Bramborskej a Sakskej.
- 8.2.2. Domowina pódpěrujo wšykne prewentiwne napšawy w zwisku ze šćitom Serbow pšed antiserbskimi nadpadami. Wóna stoj woporam takich nadpadow na pomocy.
- 8.2.3. Domowina wugronijo se jasnje za pódpěru azyl póžedajucych a pódpěrujo ze sobužětom wótpowědujuce gremiumy, institucije a jadnotliwe wósoby.

9. Mjazynarodne póšěgi

Nadawki, z kótarymiž co Domowina wuznam a bogatosć woplěwanja swójskeje kultury a rěcy rozšyriš.

9.1. Nadawki na krotki cas

- 9.1.1. Domowina pšewježo wót 04. do 07. julija 2019 XIII. mjazynarodny folklorny festiwal Łužyca w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Program festiwala póšćiwa se šćitoju imaterielnego kulturnego derbstwa.
- 9.1.2. Domowina pódpěrujo Serbske kulturne lěto w Liberecu 2019/20.

9.2. Nadawki na dlejšy cas

- 9.2.1. Domowina zarucyjo z aktiwnym sobužětom w organizacijoma FUEN a MENS serbske zajmy na europejskej rowninje.
- 9.2.2. Domowina wobžělijo se na projekse “mjeńšynowy kompetency centrum” organizacije FUEN. Rěcny centrum WITAJ, Serbski institut a pšedwižony “Centrum narodnych mjeńšyn” župy Jakub Lorenc-Zalěski maju se do zgromadneje seši FUEN zarědowaš.
- 9.2.3. Z čłonkojstwom w organizaciji CIOFF wužaržuju Domowina kontakty k dalšnym kulturnym kupkam.
- 9.2.4. Domowina wužaržuju a skšušijo swóje politiske, kulturne a góspodarske kontakty do susednych krajow.

10. Statkowanje w zjawnosći

Nadawki, kótarychž zaměr jo, pśinosowaś k transparency pótrjejece rozsuženja Domowiny a zwězaś statkowanje wšakorakich politiskich a kulturnych akterow do zgromadnego statkowanja na dobro serbskego luda.

10.1. Nadawki na krotki cas

- 10.1.1. Domowina wabi zaměrnje za žěto kšywowego zwězka. Za to wužywa čłonkojski casnik Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjeńske artikle ako teke posrědnjenje informacijow wó swójom statkowanju regionalnym a nadregionalnym medijam. Pši tom wužywajo w pšiběrajucej měrje móžnosći digitalneje komunikacije.
- 10.1.2. W informaciskem łopjenje “Naša Domowina” a na web-stronje Domowiny zarědujo se pšawidłownje argumentaciski “Pšidank” ako pórucenje k jadnanju.
- 10.1.3. Domowina nawězujo w kubłaniščach ako na pšikład w Chóšebuskej Techniskej uniwersiše BTU pšijašelske zwiski k wuconym a wjednikam a informěrujo jich wó serbskem luže a wó swójtnosćach dwójorěcneho teritorija.
- 10.1.4. Serbske wjacory, na kótarychž Domowina zgromadnje ze Serbskima radoma a Założboweju radu ze zajmcami z ludu palace pšašanja serbskego žywenja diskutěrujo a swójske pšedewzeša pšedstaja, se w regionach z pomocu regionalnych powědarjow Domowiny pšawidłownje dalej wjedu.

10.2. Nadawki na dlejšy cas

- 10.2.1. Domowina stara se wó rozšyrenje wědy wó swójej narodnopolitiskej žělabnosći, pšedewšym mjaz młodostnymi.
- 10.2.2. Domowina procujo se pšez wótgłosowanje z akterami serbskeje politiki jadnotne politiski wustupowanje Serbow dojspiš a tak žěto z dalšnymi politiskimi gremijami efektiwnje na dobro serbskego luda wužyś. Wšykne župy, čłonkojske towaristwa a organy Domowiny su wupominane, se na zakłaže wobzamknjenjow głownych zgromažinow, wustawkow a programa swóje zgromadne wótpóglědy a pozicije w serbskich nastupnosćach napšešiwu komunam, kněžarstwam a politice krajow jadnotnje zastupowaś.
- 10.2.3. Domowina jo kuždy cas ze wšyknimi lužimi a kupkami, kenž kšě se na dobro Serbow angažěrowaś, k rozgronoju zwólniła.

11. Serbske institucije

Nadawki k pólěpšenju zgromadneje žěłabnosći serbskich institucijow a serbskich towaristwow pótrjefjece zastojnskeje a fachoweje pódpěry za projekty k skšúšenju rěcneje identity a woplěwanja serbskeje kultury.

11.1. Nadawki na krotki cas

- 11.1.1. Domowina wótgłosujo se pšawidłownje z wjednikami serbskich institucijow.
- 11.1.2. Domowina zasajžujo se za nowowusměrjenje žěłabnosći serbskich institucijow w zmysle rěcneho planowanja. Pód koordinaciju Domowiny dejala se w pšichože systematika rěcneho planowanja mjaz wšyknymi serbskimi institucijami wótgłosowaś a dejali se priority póstajiś.

11.2. Nadawki na dlejšy cas

- 11.2.1. Domowina zasajžujo se za to, až se woplěwanje sorabistiskeje wědomnosći a slěženja wó rěcy, stawiznach a kulturje Serbow dalej pšez Zwězk, Saksku a Braniborsku spěchuju. Rownocasnje angažěrujo se Domowina na politiskej rowninje zaměrnje za solidne wugótowanje a fachowe profilěrowanje Instituta za sorabistiku Lipsk w zmysle wukubłanja sorabistiskego dorosta.

12. Šćit serbskego sedleńskego ruma

Nadawki, z kótarymiž co Domowina sedleński rum a z tym zwězane pšawa skšúšiś a pšesajžiś.

12.1. Nadawki na krotki cas

- 12.1.1. Domowina pódpěrujo župu Dolna Łužyca a Radu za nastupnosći Serbow Bramborskego krajnego sejma w žěle z nowymi komunami serbskego sedleńskego ruma Dolneje Łužycy.
- 12.1.2. Domowina procujo se wó skšúšenje zgromadnego žěła ze zastupnikami komunalnych cełkow cełtego serbskego sedleńskego ruma teke z pógłědnjenim, aby se žiwało na serbski aspekt pši dalšnem komunalnem wuwisu. Pši tom wopytajo póstupowanje z nimi wótgłosowaś.

12.2. Nadawki na dlejšy cas

- 12.2.1. Domowina pódpěrujo pótrjefjone župy we politiskem dialogu nastupajucy zachowanja serbskeje rěcy a kultury pód wugbašim negatiwnych slědow wudobywanja surowiznow w serbskem sedleńskem rumje.

- 12.2.2. Domowina pódpěrujo župu Jakub Lorenc-Zalěski pši zwopšawženju planowanych napšawow w koncepciji k pózbuženju a wóžywjenu serbskeje rěcy a kultury w Slěpjańskej wósaže “wósym jsow – jedna wósada”.

13. Serbske nabóžno-narodne žywjenje

Domowina ma woplěwanje nabóžno-narodnych tradicijow a nałogow za wažne pši wutwórjenju, skšusjenju a wuwijanju narodneho wědobnja. Nadawki, kenž pódpěruju cłonkojske ako teke zwenkacłonkojske cetki.

13.1. Nadawki na krotki cas

- 13.1.1. Domowina pódpěrujo nabóžno-narodne projekty a pšedewzeša serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nosarjow.
- 13.1.2. Domowina procujo se wó kontakt k cerkwinskim gremijam a zagronitym za serbske cerkwinske žěto.

13.2. Nadawki na dlejšy cas

- 13.2.1. Pšez zgromadne žěto ze Serbskim ewangelskim towaristwom a Spěchowańskim towaristwom za serbsku rěč w cerkwi žiwa Domowina na zajmy towaristwow pši swójjich politiskich rozsuženjach. Pó toś tom pšikłaže procujo se teke wó zgromadne žěto z dalšnymi.
- 13.2.2. Domowina wužaržujo stawny dialog z krajnymi cerkwjami a pódpěrujo z tym wěrjacych Serbow pši zdžaržanju rěcnych rumow w katolskich a ewangelskich wósadach.

Wšykne wócakowanja bazěruju na mjeńšynopšawniskem zakłaže, kenž wótbłyščujo se w płašecych dogronach na europskej rowninje, w kaznjach na zwězkowej a na krajnej rowninje.

8. c) **Arbeitsrichtlinien der Domowina für den Zeitraum 2017-2021** **Entwurf für die 19. Hauptversammlung am 30.03.2019**

Empfehlung des Bundesvorstandes der Domowina vom 15.02.2019

Vorwort zu den Arbeitsrichtlinien

Die Arbeitsrichtlinien der Domowina konkretisieren die allgemeinen Vorsätze des Programms „Domowina 2025“ für die zweijährige Periode bis zur nächsten Hauptversammlung im Jahr 2021, sowie für längerfristige Vorhaben für den gesamten Programmzeitraum bis ins Jahr 2025. Nach der Verabschiedung auf der 19. Hauptversammlung der Domowina bilden sie die Grundlage für die Tätigkeit der gewählten Gremien des Dachverbandes, sowie für der Domowina zugehörige Regionalverbände und Mitgliedsvereine.

Der Stand der Umsetzung der in den Arbeitsrichtlinien eingetragenen Aufgaben soll auf der Hauptversammlung analysiert werden. Ausgehend davon sollen die Arbeitsrichtlinien aktualisiert werden.

Die Umsetzung dieser Richtlinien koordiniert der Bundesvorstand mithilfe seines Präsidiums und seiner Arbeitsausschüsse. Die Regionalverbände und Mitgliedsvereine/-verbände werden in die Erarbeitung der Richtlinien und Umsetzung der Aufgaben integriert.

Mit der Beschlussfassung der neuen Arbeitsrichtlinien auf der 19. Hauptversammlung am 30.03.2019 in Crostwitz/Chrósćicy werden alle bisherigen Ausführungen der Arbeitsrichtlinien ersetzt.

Die Wirkungsbereiche werden auf folgende Weise unterteilt:

- x. *Wirkungsbereich*
- x.1. *Kurzfristige Aufgaben, welche bis zur nächsten Hauptversammlung im Jahr 2019 teilweise oder vollständig verwirklicht sein müssen*
- x.2. *Langfristige Aufgaben, welche ständig oder über einen längeren Zeitraum beachtet werden müssen. Zugleich können damit auch dauerhafte Aufgaben gemeint sein, die nicht als zeitlich begrenzt gelten können.*
- x.x.x. *Konkrete Aufgabe im entsprechenden Bereich*

Wirkungsbereiche der Domowina und daraus resultierende Aufgaben

1. Die Domowina-Regionalverbände und Mitgliedsvereine/-verbände

Aufgaben, die sich hauptsächlich auf die Gegebenheiten innerhalb der Vereine, den gegenseitigen Umgang und die Arbeit mit der Mitgliedschaft des Dachverbandes beziehen.

1.1. Kurzfristige Aufgaben

- 1.1.1. Der Vorsitzende wie auch die Mitglieder des Präsidiums und des Bundesvorstandes der Domowina pflegen regelmäßige und beständige Kontakte zu den Domowina-Regionalverbänden, den Mitgliedsvereinen/-verbänden und Ortsgruppen der Domowina.
- 1.1.2. Die Regionalverbände, die Mitgliedsvereine und -verbände bemühen sich in Vorbereitung auf die 20. Wahlhauptversammlung der Domowina im März 2021 darum, engagierte und bereitwillige Mitglieder für die Mitarbeit im Bundesvorstand wie auch im Revisions- und Schlichtungsausschuss für die Wahlperiode 2021-2025 zu gewinnen. Nach den Wahlen unterstützen sie die Bildung der Ausschüsse des Bundesvorstandes und schlagen Fachkundige für die Mitarbeit vor.
- 1.1.3. Für das Jahr 2021 wird anlässlich des 100. Jahrestages der Gründung der Regionalverbände das „Jahr der Domowina-Regionalverbände“ ausgerufen. Außer Veranstaltungen der Regionalverbände zu ihrer Geschichte wird eine zentrale Veranstaltung zum Jahrestag in Hoyerswerda/Wojerecy auf dem Gründungssaal der Domowina durchgeführt.
- 1.1.4. Anlässlich der 20. Wahlhauptversammlung, die am 27.03.2021 auf dem Territorium des Domowina Regionalverbandes „Jakub Lorenc-Zalěski“ e.V. durchgeführt werden soll, organisiert der Dachverband ein Treffen mit Vertretern der assoziierten Vereine der Domowina unter dem Motto „Das Slawentum verbindet uns“.
- 1.1.5. Im Vorfeld der 20. Wahlhauptversammlung ist eine Satzungsdiskussion durchzuführen. Die Zwecke und Strukturen der Domowina, die Regelung der Mitgliedschaft, die juristische Vertretung des Dachverbandes und weitere Fragen sind in den Organen der Domowina und in den Regionalverbänden wie auch in den Mitgliedsvereinen/-verbänden zu diskutieren, damit ein Entwurf für die Novellierung der Satzung der Domowina entsteht.

1.2. Längerfristige Aufgaben

- 1.2.1. Die Regionalverbände und Mitgliedsvereine/-verbände werben neue Mitglieder in ihre Reihen und unterstützen die Entstehung neuer Gruppen und Vereine. Wichtig ist, dass alle Generationen in die gemeinsame Arbeit einbezogen werden.
- 1.2.2. Die Domowina fördert das gegenseitige Kennenlernen, den Erfahrungsaustausch und gemeinsame Projekte ihrer Regionalverbände, Mitgliedsvereine und -verbände.
- 1.2.3. Die Domowina unterstützt auch die Bemühungen sorbischer Gemeinschaften außerhalb der Lausitz bei der Pflege sorbischer Sprache und Kultur.
- 1.2.4. Die Domowina unterhält durch die Arbeit mit den assoziierten Vereinen Beziehungen und den Kulturaustausch mit den Freunden sowie den Nachkommen der Sorben in Tschechien, Polen, Australien und Amerika und im Wendland.

2. Die Domowina – Vertreterin aller Generationen von Sorben¹

Aufgaben, die auf die Verbesserung und die Förderung des generationsübergreifenden Wirkens abzielen.

2.1. Kurzfristige Aufgaben

- 2.1.1. Die Domowina bemüht sich um die dauerhafte Sicherung zweier fester Jugendkoordinator-Stellen in der Nieder- und Oberlausitz. Der Bedarf ist im Zusammenhang mit den Erwartungen an das neue Finanzierungsabkommen ab dem Jahre 2021 zu bekräftigen und zu begründen.
- 2.1.2. Die Domowina unterstützt Jugendbildungsprojekte zu sorbischen politischen Themen. Zur Unterstützung der Akteure bemüht sich die Domowina um die Erhaltung des Arbeitsplatzes der Referentin für Jugendbildung.

2.2. Längerfristige Aufgaben

- 2.2.1. Die Domowina unterstützt Treffen der Jugendlichen der Nieder-, Mittel- und Oberlausitz im Sinne der gemeinsamen Pflege der sorbischen Sprache.

---

¹ Der Begriff „Sorben“ bezieht sich gleichberechtigt sowohl auf die Bezeichnung „Sorben/Wenden“ nach Artikel 25 der Verfassung des Landes Brandenburg als auch auf die Bezeichnung „Sorben“ nach Artikel 6 der Verfassung des Freistaates Sachsen.

- 2.2.2. Das WITAJ-Sprachzentrum führt gemeinsam mit dem Regionalverband „Michał Hórnik“ Schadzowanka-Veranstaltungen für die Familien durch und unterstützt weitere Regionalverbände bei der Ausgestaltung von Familienveranstaltungen.
- 2.2.3. Auf der Grundlage des Vertrags mit dem Landkreis Bautzen leistet das WITAJ-Sprachzentrum im Auftrag der Domowina Aktivitäten im Bereich Jugendsozialarbeit.
- 2.2.4. Im Schleifer Kirchspiel unterstützt der Regionalverband „Jakub Lorenz-Zalěski“ e.V. die Jugendsozialarbeit an den Schulen und stärkt damit die sprachliche Bildung und die sorbische Identität der jungen Generation.
- 2.2.5. Die Domowina verbessert den Kontakt zur älteren Generation mit besonderen Veranstaltungen. Sie bemüht sich darum, dass sorbische Rentner die ehrenamtliche Arbeit mit Kindern und Jugendlichen im sorbischen Geist unterstützen.

3. Sorbische Sprache

Aufgaben, deren Umsetzung zum Schutz, zur Anwendung, zur Bewahrung und zur Revitalisierung der Sprache² beitragen.

3.1. Kurzfristige Aufgaben

- 3.1.1. Mithilfe des WITAJ-Sprachzentrums wird eine Analyse der Abgänger von Witaj-Kitas und -Gruppen in der Niederlausitz erstellt. Auf dieser Grundlage wird ein strategisches Konzept zur Gewinnung aller Witaj-Kinder für eine weitere sorbischsprachige Bildung erarbeitet.
- 3.1.2. Bezüglich der Werbung für die zweisprachige Bildung im frühen Kindesalter und in der Schulbildung erarbeitet das WITAJ-Sprachzentrum in Kooperation mit dem SMK und dem MBSJ und nachgeordneten Bildungsinstanzen auf der Grundlage der neuesten wissenschaftlichen Erkenntnisse ein weiteres Argumentationsmaterial für die unterschiedlichen Gruppen von Eltern, Erziehern, Lehrern und Jugendlichen.
- 3.1.3. Die Domowina setzt sich dafür ein, dass am Niedersorbischen Gymnasium in Cottbus/Chóšebuz die sorbische/wendische Sprache stärker etabliert wird.

---

² Der Begriff sorbische Sprache meint den Sprachenkanon, der aus der obersorbischen und niedersorbischen Schriftsprache, ihren regionalen Varianten sowie dem Schleifer Sorbisch besteht.

- 3.1.4. Die Domowina führt mit Hilfe des WITAJ-Sprachzentrums im April 2019 eine Klausur zu den Ergebnissen der Evaluierung des Witaj-Unterrichts in der Niederlausitz mit dem Ziel durch, die notwendigen politischen Schritte für die Verbesserung des Bildungssystems in Brandenburg abzuleiten.
- 3.2. Längerfristige Aufgaben
- 3.2.1. Die Domowina unterstützt die Verwirklichung des Brandenburgischen Landesplans zur Stärkung der niedersorbischen/wendischen Sprache und des zweiten Maßnahmenplans der Sächsischen Staatsregierung zur Ermutigung und Belebung des Gebrauchs der sorbischen Sprache. Die Domowina analysiert den Stand der eigenen Maßnahmen zum Schutz, zur Anwendung, zur Erhaltung und zur Revitalisierung der sorbischen Sprache im Kontext der Maßnahmen Brandenburgs und Sachsens.
- 3.2.2. Die Domowina bemüht sich um den stärkeren Gebrauch der nieder- und obersorbischen Schriftsprache in den sorbischen Institutionen sowie den Behörden des öffentlichen Dienstes und unterstützt Aktivitäten zur Belebung beider sorbischer Sprachen.
- 3.2.3. Die Domowina wirbt für die Schaffung von Witaj-Gruppen und Witaj-Kindergärten.
- 3.2.4. Die Domowina setzt die Sprachplanung (Sprachstand, Aneignung der Sprache und Korpusplanung) mit dem Ziel fort, die Entwicklung der Grundlagen der sorbischen Sprache und ihrer Anerkennung zu erweitern.
Sie arbeitet auf dem Gebiet der Sprachplanung mit allen sorbischen Institutionen zusammen.
- 3.2.5. Das WITAJ-Sprachzentrum erarbeitet die Zertifizierung ober- und niedersorbischer Sprachfähigkeiten nach dem Gemeinsamen europäischen Referenzrahmen für Sprachen, so dass der modernen Sprachaneignungspraxis entsprochen und zur Anhebung des Status der sorbischen Sprache beigetragen wird.
- 3.2.6. Die Domowina unterstützt neue und digitale Lehrmethoden, die Entwicklung digitaler Lehrbücher und mediale Sprachkurse. Konzeptionell soll dabei auch der Einzelunterricht beachtet werden.
Das WITAJ-Sprachzentrum realisiert Aktivitäten zur Aneignung der sorbischen Sprache mit Hilfe der neuen digitalen Medien.
- 3.2.7. Die Domowina unterstützt die Sprachrevitalisierungsaktion in der Niederlausitz "jo!zatebje" (Ja! Für Dich).

- 3.2.8. Die Domowina unterstützt die weitere Profilierung des WITAJ-Sprachzentrums als Zentrum sprachfördernder Dienstleistungen und Forschungen zum Nutzen der Kenntnisse der sorbischen Sprache für alle Interessenten.
- 3.2.9. Die Domowina bemüht sich um die Erweiterung des Angebots außerschulischer sorbischer Sprachräume für Kinder und Jugendliche.
- 3.2.10 Die Domowina regt die Evaluierung des Unterrichts der obersorbischen Sprache an.

4. Bildung im sorbischen Geist und Nachwuchs

Aufgaben, welche die Identitätsstiftung für den Einzelnen zum Ziel haben. Sie beinhalten alle Bildungsbereiche – von der Kita bis ins hohe Alter. Zugleich geht es um die Vermittlung der sorbischen Sprache sowie um Geschichtskennntnisse, was auch zur Stärkung der sorbischen Identität beitragen soll.

4.1. Kurzfristige Aufgaben

- 4.1.1. Die Domowina setzt sich für verbindliche Rechtsvorschriften zum 2plus-Bildungskonzept in Sachsen und für einen laufenden Monitoring-Prozess zu diesem Konzept in der schulischen Praxis ein. Die Domowina fordert gemeinsam mit dem Sorben-Rat und dem Sorbischen Schulverein die Novellierung der Durchführungsbestimmung zum Schulgesetz.
- 4.1.2. Die Domowina unterstützt in Brandenburg die Umsetzung der sorbischen/wendischen Schulverordnung. Der WITAJ-Unterricht muss eine reguläre Form des bilingualen Unterrichts sein.
- 4.1.3. Die Domowina bemüht sich um die Verwirklichung spezifischer sorbischer Inhalte des novellierten Sächsischen Schulgesetzes.

4.2. Längerfristige Aufgaben

- 4.2.1. Die Domowina achtet in Brandenburg sowie in Sachsen auf die Gewinnung, Ausbildung und den Einsatz von Lehrer- und Erziehernachwuchs im bilingualen Unterricht und kümmert sich mit darum. Sie arbeitet mit den entsprechenden Ämtern zusammen.
- 4.2.2. Die Domowina strebt an, dass die Mitbestimmungsrechte in allen Belangen des sorbischen und sorbisch/wendischen Schulwesens in Sachsen und Brandenburg gesetzlich garantiert sind und durch Kontrollgremien begleitet werden. Sie führt als anerkannte Sprecherin für sorbische Interessen einen ständigen Dialog mit allen Verantwortlichen in Bildungsangelegenheiten.

- 4.2.3. Die Domowina koordiniert mit Hilfe ihres Bildungsausschusses und dem WITAJ-Sprachzentrum die beratende Mitarbeit von Vertretern der Domowina in den Schulkonferenzen Brandenburgs und Sachsens.
- 4.2.4. Die Domowina setzt sich für die Erhaltung der sorbischen Bildungseinrichtungen und die Entwicklung ihres spezifischen sorbischen Profils ein. Zugleich engagieren wir uns für den weiteren Ausbau der sprachlichen Bildung.

5. Kultur, Kunst und Sport

Aufgaben, die auf die Förderung und Entwicklung der sorbischen Kulturarbeit, der Kunst, des Sports und des Tourismus abzielen.

5.1. Kurzfristige Aufgaben

- 5.1.1. Die Domowina setzt sich dafür ein, dass die Unterstützung von kulturellen Aktivitäten und Projekten der regionalen und überregionalen Vereine sowie der Basis seitens der Verwaltung geregelt und verstärkt wird. Der entsprechende Bedarf soll jährlich gemeinsam mit den Mitgliedsvereinen festgestellt werden.
- 5.1.2. Die Domowina verbreitet Wissen über die sorbischen Bräuche und unterstützt deren Durchführung. Zugleich macht sie der Öffentlichkeit deren Status als immaterielles Kulturerbe Deutschlands bewusst.
- 5.1.3. Die Domowina initiiert und unterstützt die Arbeit der „Fachkommission für das sorbische nationale Kulturerbe“. Zweck der Kommission ist es, entsprechende tragfähige Strukturen zu erarbeiten und vorzuschlagen.
- 5.1.4. Die Domowina regelt in Abstimmung mit den sorbischen/wendischen Sportgemeinschaften die Beteiligung einer Männer- und einer Frauenauswahl an sportlichen Veranstaltungen wie z.B. an der EUROPEADA 2020.

5.2. Längerfristige Aufgaben

- 5.2.1. Die Domowina unterstützt die gemeinsame Arbeit und die Abstimmung mit den Partnern zur Digitalisierung des sorbischen Film- und Kulturerbes ebenso wie von Filmen mit sorbischer Thematik und Projekte zur Produktion neuer sorbischer Filmformate.

- 5.2.2. Die Domowina führt gemeinsam mit den Fachkreisen, den staatlichen Behörden und politischen Vertretungen den Dialog über die Erhaltung und weitere Profilierung der sorbischen Institutionen für die Zukunft.
- 5.2.3. Die Domowina fördert die Erhaltung und Pflege aller sorbischen Bräuche entsprechend der Liste zum Schutz des immateriellen Kulturerbes Deutschlands. Sie prüft die Kriterien und Bedingungen für deren Aufnahme in die UNESCO-Liste.
- 5.2.4. Die Domowina unterstützt weitere kulturelle Höhepunkte, wie Folklore-, Theater-, Chor-, Sport-, Jugend- und andere Festivals oder zentrale Treffen in der ganzen Lausitz. Sie begleitet die Akteure und Organisatoren bei der Gewährleistung einer engen Kooperation zwischen Vereinen und sorbischen Institutionen bei der Vorbereitung und Durchführung von Vorhaben.
- 5.2.5. Durch Kulturaustausch und Exkursionen unterhält die Domowina kulturelle Kontakte mit dem Ausland. Damit fördert sie die kulturelle Identifikation und Weltoffenheit der Sorben.
- 5.2.6. Die Domowina unterstützt den sanften Tourismus, mit welchem sie den Gästen ermöglicht, die sorbische Kultur in der Lausitz authentisch erleben zu können. Zugleich ist sie bereit, bei der Schaffung neuer Angebote beratend tätig zu sein.
- 5.2.7. Die Domowina unterstützt und fördert die sorbische Sportbewegung als attraktives Feld der nationalen Arbeit. Die Domowina bemüht sich gemeinsam mit dem sorbischen Sportbund Serbski Sokół um ein Konzept für die Förderung der sorbischen Auswahlmannschaften.

6. Wirtschaft

Aufgaben, deren Umsetzung dazu beiträgt, dass die Zwei- und Mehrsprachigkeit der Wirtschaft und der Regionalentwicklung als Mehrwert bewusst gemacht wird und in der Praxis sichtbar wird.

6.1. Kurzfristige Aufgaben

- 6.1.1. Die Domowina bemüht sich um die Schaffung eines öffentlichen Preises für Unternehmen, die mit der Einbeziehung der sorbischen Sprache in ihre Unternehmensphilosophie sowie mit der Gestaltung oder Vermittlung von volkskundlichem Wissen die Zweisprachigkeit und die sorbische Kultur präsentieren und entwickeln.

6.1.2. Die Domowina beschäftigt sich weiter mit den Erwartungen der Sorben für die Zeit der Strukturentwicklung in der Lausitz. Dafür erarbeitet sie sich ein Leitbild für die Zukunft der Lausitz. Sie führt gemeinsam mit der Zukunftswerkstatt Lausitz eine Nachfolgekonzferenz zur Strukturentwicklung in der Lausitz aus sorbischer Sicht durch.

6.2. Längerfristige Aufgaben

6.2.1. Die Domowina bemüht sich durch die Mitarbeit in den entsprechenden Gremien um die Berücksichtigung des sorbischen Aspekts beim neuen LEADER-Förderprogramm für die verschiedenen Regionen der Lausitz (Oberlausitzer Heide und Teiche, Lausitzer Seenland, Spreewald, Spree-Neiße).

6.2.2. Die Domowina setzt sich für die Berücksichtigung der sorbischen Interessen bei der weiteren Entwicklung des Lausitzer Seenlandes und des Tourismus ein.

6.2.3. Das WITAJ-Sprachzentrum setzt sich zusammen mit den Partnern für die Erarbeitung der sorbischen Terminologie für den Bereich Wirtschaft in der Lausitz ein. Zugleich wirbt es dafür, dass sorbische Unternehmen und Händler auch die sorbischen Begriffe verwenden.

6.2.4. Der Sorbische Kulturtourismus e. V. bemüht sich darum, die bestehenden Radwege und thematischen Angebote unter dem Label „Sorbische Impressionen“ zwischen der Oberlausitz (Sachsen) und der Niederlausitz (Brandenburg) auszubauen und zu verbinden.

7. Politische Partizipation

Maßnahmen, mit denen die Domowina als gesetzlich anerkannte Sprecherin die Rechte und Interessen der Sorben vertritt.

7.1. Kurzfristige Aufgaben

7.1.1. Gemäß dem Beschluss der 16. Hauptversammlung zur Stärkung der Domowina in ihrer bisherigen Rechtsform, soll der Bundesvorstand das sorbisch-politische Wirken des Dachverbandes festigen. Die Domowina soll eine wirkungsvolle, alle Generationen umfassende sorbische Vereinigung sein.

Bis zur 20. Wahlhauptversammlung der Domowina wird die Vertretung der Domowina in anderen Vereinen, Gremien und Funktionen analysiert. Alle Vertreter der Domowina haben über ihre Tätigkeit einen schriftlichen Bericht einzureichen. Das Präsidium übergibt auf dieser Grundlage dem Bundesvorstand die Analyse mit Schlussfolgerungen.

- 7.1.2. Die Domowina bemüht sich um eine gute Zusammenarbeit mit dem Rat für Angelegenheiten der Sorben/Wenden beim Landtag Brandenburg und mit dem Rat für sorbische Angelegenheiten des Freistaates Sachsen sowie mit dem Stiftungsrat. Die regelmäßigen Abstimmungen zu wesentlichen Fragen der weiteren Entwicklung des sorbischen Volkes sind weiterzuführen.
- 7.1.3. Die Domowina bemüht sich im Rahmen der Novellierung des Staatsvertrages für die Sender des MDR um die Festschreibung eines sorbischen Vertreters/einer sorbischen Vertreterin im MDR-Rundfunkrat.
- 7.1.4. Die Domowina bemüht sich bei der Projektarbeit um die Beschaffung von Drittmitteln.
- 7.1.5. Die Domowina spricht ihre Erwartungen an die Kandidaten für die Landtagswahlen in Brandenburg und Sachsen am 01.09.2019 aus und fordert die Antworten der Kandidaten ein.
- 7.1.6. Die Domowina unterstützt die Briefwahlen des Sorben/Wenden-Rates in Brandenburg und nominiert vier Kandidaten für die Wahl des Sorbenrates Sachsens für den Zeitraum 2019-2024.
- 7.1.7. Die Domowina unterstützt die Beteiligung sorbischer Wählervereinigungen an den Kommunalwahlen am 26.05.2019 und spricht ihre Erwartungen an das Wirken der kommunalen Parlamente im Zeitraum 2019-2024 aus. Weiter unterstützt der Dachverband die Bildung kommunaler Gremien für sorbische Angelegenheiten und schlägt sachverständige sorbische Bürger für die Mitarbeit vor.
- 7.1.8. Die Domowina erarbeitet ein Konzept zur Regelung der bildungspolitischen Aufgaben des Dachverbandes.
- 7.1.9. Die Domowina hat in den Parlamenten Verbündete in allen Fraktionen demokratischer Parteien und pflegt mit einzelnen Abgeordneten einen ständigen Kontakt, damit diese auf die Rechte, Interessen und Befindlichkeiten der Sorben achten und diese in den Diskussionen vertreten.
- 7.1.10. Die Domowina bemüht sich weiter in Abstimmung mit der Stiftung für das sorbische Volk und den beiden Sorbenräten um die Beachtung künftiger Erfordernisse des sorbischen Volkes im Folgeabkommen des Bundes mit den Ländern Brandenburg und Sachsen ab dem Jahre 2021. Sie beachtet dabei insbesondere auch die regionalen Aspekte der weiteren Förderung des sorbischen Volkes.

7.2. Längerfristige Aufgaben

- 7.2.1. Der Domowina-Bundesvorstand prüft in Sachsen den Bedarf der Novellierung des Sorben-Gesetzes sowie weiterer rechtlicher Bestimmungen und formuliert gemeinsam mit dem Rat für sorbische Angelegenheiten eine Empfehlung.
- 7.2.2. Die Domowina setzt sich für die Durchführung einer gemeinsamen Konferenz mit Vertretern der Kommunen im zweisprachigen Siedlungsgebiet zu rechtlichen Fragen des sorbischen Volkes und ihrer Umsetzung ein.
- 7.2.3. Die Domowina stimmt sich regelmäßig mit den Beratungsgremien für sorbische Angelegenheiten bei den Kreisen und Städten in Brandenburg und Sachsen ab. Eine besondere Herausforderung stellt dabei die Anwendung der sorbischen/wendischen Sprache in öffentlichen Behörden dar.
- 7.2.4. Durch die Zusammenarbeit in den Beratungsausschüssen des Bundesinnenministeriums und des Innenausschusses des Deutschen Bundestages, durch die Mitgliedschaft im Minderheitenrat der vier autochthonen nationalen Minderheiten Deutschlands sowie Gespräche mit Bundestagsabgeordneten bemüht sich die Domowina um die Verbesserung der politischen Gegebenheiten und die Berücksichtigung der Interessen des sorbischen Volkes.

8. Beziehungen zu unseren Nachbarn in und außerhalb der Lausitz

Aufgaben mit dem Ziel, zur Verbreitung von Wissen über die Sorben und Verbesserung des gegenseitigen Umgangs beizutragen.

8.1. Kurzfristige Aufgaben

- 8.1.1. Die Domowina führt gemeinsam mit den beiden Sorbenräten und dem Stiftungsrat aller zwei Jahre Abende zu sorbischen Angelegenheiten in den Landtagen Brandenburgs und Sachsens durch.
- 8.1.2. Die Domowina beteiligt sich am Aufbau einer Ausstellung über die autochthonen nationalen Minderheiten in Deutschland, die auf Vorschlag des Minderheitenrates entsteht.

8.2. Längerfristige Aufgaben

- 8.2.1. Die Domowina bemüht sich durch Mitarbeit in Fachgremien und Präventionsbeiräten um die Entwicklung und die Bewahrung demokratischer Werte in Brandenburg und Sachsen.

- 8.2.2. Die Domowina unterstützt alle Präventivmaßnahmen zum Schutz der Sorben vor antisorbischen Übergriffen. Sie steht den Opfern solcher Übergriffe unterstützend zur Seite.
- 8.2.3. Die Domowina plädiert klar für die Unterstützung von Asylbewerbern und unterstützt durch ihre Mitarbeit die entsprechenden Gremien, Institutionen und Einzelpersonen.

9. Internationale Beziehungen

Aufgaben, mit deren Hilfe die Domowina die Bedeutung und den Reichtum der Pflege der eigenen Kultur und Sprache bekundet.

9.1. Kurzfristige Aufgaben

- 9.1.1. Die Domowina führt vom 4. bis 7. Juli 2019 das XIII. Internationale Folklorefestival Lausitz in Bautzen/Budyšin, Drachhausen/Hochoza und Crostwitz/Chrósćicy durch. Das Programm steht unter dem Thema des immateriellen Kulturerbes.
- 9.1.2. Die Domowina unterstützt das Sorbische Kulturjahr in Liberec 2019/20.

9.2. Längerfristige Aufgaben

- 9.2.1. Die Domowina garantiert mit der aktiven Mitarbeit in den Organisationen FUEN und JEV die Berücksichtigung der sorbischen Interessen auf europäischer Ebene.
- 9.2.2. Die Domowina beteiligt sich am Projekt "Minderheiten-Kompetenzzentrum" der FUEN. Das WITAJ-Sprachzentrum, das Sorbische Institut und das vorgesehene Minderheiten-Zentrum des Regionalverbands „Jakub Lorenc-Zalěski“ sollen in das gemeinsame FUEV-Netzwerk mit integriert werden.
- 9.2.3. Durch ihre Mitgliedschaft in der Organisation CIOFF knüpft die Domowina Kontakte zu weiteren Kulturvereinigungen.
- 9.2.4. Die Domowina pflegt und stärkt ihre politischen, kulturellen und wirtschaftlichen Kontakte mit den Nachbarländern.

10. Wirken in der Öffentlichkeit

Aufgaben mit dem Ziel, zur Transparenz bezüglich der Entscheidungen der Domowina beizutragen und um das Wirken verschiedener politischer und kultureller Akteure in gemeinsamen Aktionen im Interesse des sorbischen Volkes zu bündeln.

10.1. Kurzfristige Aufgaben

- 10.1.1. Die Domowina wirbt zielstrebig für die Arbeit des Dachverbandes. Dafür nutzt sie die Mitgliederzeitung „Naša Domowina“, Informationsbroschüren, Flyer und Werbeartikel. Dabei nutzt sie in zunehmendem Maße auch die Möglichkeiten digitaler Kommunikation.
- 10.1.2. Im Informationsblatt „Naša Domowina“ und auf der Internetseite der Domowina wird eine regelmäßige Argumentationsrubrik als Handlungsempfehlung eingerichtet.
- 10.1.3. Die Domowina knüpft in Bildungseinrichtungen wie der Cottbuser Technischen Universität BTU freundschaftliche Kontakte zu Studierenden und Leitern und informiert sie über das sorbische Volk und über die Eigentümlichkeiten des zweisprachigen Gebiets.
- 10.1.4. Die Sorbischen Abende, auf denen die Domowina gemeinsam mit den beiden Sorbenräten und dem Stiftungsrat mit Interessenten aus dem Volk brennende Fragen des sorbischen Lebens diskutiert und eigene Vorhaben vorstellt, werden in den Regionen mit Hilfe der Regionalsprecher der Domowina regelmäßig weitergeführt.

10.2. Längerfristige Aufgaben

- 10.2.1. Die Domowina kümmert sich um die Verbreitung von Informationen über ihre nationale Arbeit, insbesondere mit Blick auf die Jugend.
- 10.2.2. Die Domowina bemüht sich durch Abstimmung mit den Akteuren der sorbischen Politik um ein einvernehmliches politisches Auftreten der Sorben, um so die Arbeit mit weiteren politischen Gremien effektiv im Interesse des sorbischen Volkes zu gestalten. Alle Regionalverbände, Mitgliedsvereine und Organe der Domowina sind aufgefordert, auf der Grundlage der Beschlüsse der Hauptversammlungen, der Satzung und des Programms ihre gemeinsamen Absichten und Ziele in sorbischen Belangen gegenüber Kommunen, Regierungen und der Landespolitik einvernehmlich zu vertreten.
- 10.2.3. Die Domowina ist jederzeit mit allen Personen und Gruppen, die sich für das Wohl des sorbischen Volkes engagieren möchten, Gesprächsbereit.

11. Sorbische Institutionen

Aufgaben zur Verbesserung des gemeinsamen Wirkens der sorbischen Institutionen und der sorbischen Vereine in Bezug auf die verwaltungstechnische und fachliche Unterstützung der Projekte zur Stärkung der Sprachidentität und Pflege der sorbischen Kultur.

11.1. Kurzfristige Aufgaben

- 11.1.1. Die Domowina stimmt sich mit den Leitern der sorbischen Institutionen regelmäßig ab.
- 11.1.2. Die Domowina setzt sich für eine Neuausrichtung der Tätigkeit sorbischer Institutionen im Sinne der Sprachplanung ein. Unter Koordinierung durch die Domowina sollte in Zukunft die Systematik der Sprachplanung zwischen allen sorbischen Institutionen abgestimmt und Prioritäten festgelegt werden.

11.2. Längerfristige Aufgaben

- 11.2.1. Die Domowina setzt sich dafür ein, dass die Sorabistik als Wissenschaft und die Forschungen auf den Gebieten der Sprache, Geschichte und Kultur der Sorben weiter vom Bund sowie Sachsen und Brandenburg gefördert werden. Zugleich engagiert sich die Domowina auf politischer Ebene zielstrebig für die solide Ausstattung und fachliche Profilierung des Instituts für Sorabistik in Leipzig im Sinne der Ausbildung junger Sorabisten.

12. Schutz des sorbischen/wendischen Siedlungsgebietes

Aufgaben, durch welche die Domowina das sorbische/wendische Siedlungsgebiet und die damit verbundenen Rechte stärken und umsetzen möchte.

12.1. Kurzfristige Aufgaben

- 12.1.1. Die Domowina unterstützt den Regionalverband Niederlausitz und den Rat für Angelegenheiten der Sorben/Wenden beim Landtag Brandenburg bei ihrer Arbeit mit den neuen Kommunen des Siedlungsgebiets der Sorben/Wenden in der Niederlausitz.
- 12.1.2. Die Domowina bemüht sich um die Festigung der Zusammenarbeit mit Vertretern kommunaler Körperschaften des gesamten sorbischen Siedlungsgebietes insbesondere auch mit Blick auf die Beachtung sorbischer Aspekte bei der weiteren Kommunalentwicklung. Dabei versucht sie, das Vorgehen mit ihnen abzustimmen.

12.2. Längerfristige Aufgaben

- 12.2.1. Die Domowina unterstützt die betroffenen Regionalverbände beim politischen Dialog in Bezug auf die Erhaltung der sorbischen Sprache und Kultur unter den Auswirkungen der negativen Folgen durch die Rohstoffförderung im sorbischen Siedlungsgebiet.
- 12.2.2. Die Domowina unterstützt den Regionalverband „Jakub Lorenc-Zalěski“ bei der Umsetzung der geplanten Maßnahmen im Konzept zur Ermutigung und Belebung der sorbischen Sprache und Kultur im Schleifer Kirchspiel „Acht Dörfer – ein Kirchspiel“.

13. Sorbisch-religiöses Leben

Die Domowina betrachtet die Pflege der sorbischen religiösen Traditionen und Bräuche als wichtigen Stützpfiler für die Bildung, Festigung und Entwicklung der sorbischen/wendischen Identität. Aufgaben zur Unterstützung von Mitgliedsvereinen und anderen Akteuren.

13.1. Kurzfristige Aufgaben

- 13.1.1. Die Domowina unterstützt sorbische religiöse Projekte und die Vorhaben sorbischer katholischer und evangelischer Projektträger.
- 13.1.2. Die Domowina bemüht sich um den Kontakt zu den Kirchengremien und den Verantwortlichen für sorbische Kirchenarbeit.

13.2. Längerfristige Aufgaben

- 13.2.1. Durch die Zusammenarbeit mit dem Sorbischen evangelischen Verein und dem Förderverein für die sorbische/wendische Sprache in der Kirche berücksichtigt die Domowina die Interessen der Vereine bei ihren politischen Entscheidungen. Nach diesem Beispiel bemüht sie sich auch um die Zusammenarbeit mit weiteren Gemeinschaften.
- 13.2.2. Die Domowina pflegt den ständigen Dialog mit den Landeskirchen und unterstützt so die gläubigen Sorben/Wenden bei der Erhaltung von Sprachräumen in den katholischen und evangelischen Kirchengemeinden.

Alle Erwartungen basieren auf der minderheitenrechtlichen Grundlage, die sich in den geltenden Vereinbarungen auf europäischer Ebene wie auch in Gesetzen auf Bundes- und Landesebene widerspiegelt.

DOMOWINA

k informacii – předtoha za posedženje [zwjazkoweroho předsydstwa dnja 15.02.2019 z dokončnym tekstom načiska na prawym boku TOP 6.1.---2.](#)

Načisk - Džěłowe směrnicy Domowiny za dobu 2019-2021

Synopsa namjetow

	Płaćiwła wersija	Namjety za džěłowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja 15.06.02.2019
	<p>Džěłowe směrnicy Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. wobzamknjene na 18. hłownej zhromadźiznje dnja 25.03.2017</p>	<p>Džěłowe směrnicy Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. wobzamknjene na 18. hłownej zhromadźiznje dnja 25.03.2017</p>
	<p>Předstawo džěłowych směrnicow</p> <p>Džěłowe směrnicy Domowiny konkretizuja powšitkowne zaměry programa "Domowina 2025" za dwulětnu dobu hač do přichodneje hłownej zhromadźizny w léce 2019, kaž tež za dlěšodobne předewzaća w cyłkownej programatiskej dobjě hač do léta 2025. Po schwalenju na hłownej zhromadźiznje Domowiny tworja woni zaklad za džěławosć wolenych gremijow třěšneho zwjazka kaž tež za Domowinje přislušace župy a sobustawske towarstwa.</p>	<p>Předstawo džěłowych směrnicow</p> <p>Džěłowe směrnicy Domowiny konkretizuja powšitkowne zaměry programa "Domowina 2025" za dwulětnu dobu hač do přichodneje ~~wólbneje~~ hłownej wólbneje zhromadźizny w léce 2021, kaž tež za dlěšodobne předewzaća w cyłkownej programatiskej dobjě hač do léta 2025. Po schwalenju na 19. hłownej zhromadźiznje Domowiny tworja ~~wonhi~~ wone zaklad ~~za-~~ džěławosće wolenych gremijow třěšneho zwjazka kaž tež ~~za-~~ Domowinje přislušac~~eych~~ žup~~yow~~ a sobustawsk~~eych~~</p>

	Plaćivla wersija		Namjety za džetlowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>
	<p>Staw zwoprawdženja w džetlowych směrnicach zapisanych nadawkow ma so na hłownej zhromadźiznje analizować. Na to zložuju, maja so džetlowe směrnicy aktualizować. Zwoprawdženje tutych směrnicy koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija a swojich džetlowych wuběrkow. Župy a sobustawske towarstwa wudžětanja směrnicy a do přesadženja nadawkow integruja.</p> <p>Ze schwalenjom nowych džetlowych směrnicy na 18. hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 25.03.2017 we Wojerecach narunaja so wšitke dotalne wuwjedženja džetlowych směrnicy.</p>		<p>towarstwaow.</p> <p>Staw zwoprawdženja w džetlowych směrnicach zapisanych nadawkow ma so na hłownej zhromadźiznje analizować. Na to zložuju, maja so džetlowe směrnicy aktualizować. Zwoprawdženje ~~tutych~~ směrnicy koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija a swojich džetlowych wuběrkow. Župy a sobustawske towarstwa ~~wudžětanja~~ <u>zwjazki</u> so do ~~wudžětanja~~ <u>zwjazki</u> zdžětanja směrnicy a do přesadženja nadawkow integruja.</p> <p>Ze schwalenjom nowych džetlowych směrnicy na <u>19.</u> hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja <u>30.03.2019 w Chrósćicach</u> narunaja so wšitke dotalne wuwjedženja džetlowych směrnicy.</p>
	<p>Wobutki skutkowanja so po slědowacym wašnju džěla:</p> <p>x. wobtuk skutkowanja</p> <p>x.1. krótkodobne nadawki, kotrež měli so hač do přichodnej hłownej zhromadźiznje w léće 2019 džělnje abo dospołnje wotdžětać</p> <p>x.2. dlěšodobne nadawki, kotrež měli so stajnje abo přez dlěšu dobu realizować. Zdobom móža tole tež běžne nadawki być, kotrež njehodža so jako časowje wobmjezowane wobhladować</p> <p>x.x.x. konkretny nadawk we wotpowědnym wobtuku</p> <p><u>01-03-2017</u></p>		<p><u>Žana změna.</u></p>

	Plaćiwa wersija		Namjety za džělowe směrnycy 2019-2021 Naćisk z dnja 15.06.02.2019	
	<p>Wobłuki skutkowanja Domowiny a z toho wurośće nadawki</p>	<p>Wobłuki skutkowanja Domowiny a z toho wurośće nadawki</p>		
1.	Domowinske župy a nadregionalne towarstwa	1.	Domowinske župy a <u>sobustawske towarstwa/zwjazki nadregionalne towarstwa</u>	
	Nadawki, kotraž počahuja so hłownje na nutřkotowarstwowe poměry, mjezsobny wobchad a džěło z člonstwom třěšneho zwjazka.		<u>Žana změna.</u>	
1.1.	Krótkodobne nadawki	1.1.	Krótkodobne nadawki	
		1.1.1.	Předsyda kaž tež člonoj prezidija a zwjazkoweho předsydstwa Domowiny haja prawidlowne a wobstajne styki k župam, <u>a člonskim towarstwam/zwjazkam Domowiny, k Domowinskim skupinam, a dalšim towarstwam narodneje organizacije na bazy.</u>	
1.1.1.	Domowina prócuje so wo polěpšenje nutřkowneje a wonkowneje komunikacije. Na zaklaźe zjawneho naprašowanja člonstwa ma so pruwować spjelnenje doporučenjow koncepta za komunikaciju. Za wotewrjene nadawki maja so měrjomne cile postajić resp. tute aktualizować.	4.1.1. 1.1.2.	Domowina prócuje so wo polěpšenje nutřkowneje a wonkowneje komunikacije. Na zaklaźe zjawneho naprašowanja člonstwa ma so pruwować spjelnenje doporučenjow koncepta za komunikaciju. Za wotewrjene nadawki maja so měrjomne cile postajić resp. tute aktualizować. <u>Přispomnjenje ZSST:</u> <u>Dokal nadawk sunyli? Abo cyle šmórnyli? Znajmješa polěpšenje komunikacije dyrbyjať nadawk wostać!</u>	Župy, sobustawske towarstwa a zwjazki prócuja so w přihotach na 20. hłownu (wólbnu) zhromadźiznu Domowiny

	Pláćiwła wersija		Namjety za džélowe sméřnicy 2019-2021 Naćisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>
			<p><u>w měrcu 2021 zdobyć angažowanych a zwólniwyh čłonow za sobudžéło w zwjazkowym předsydstwie kaž tež w rewizijnym a změrcowskim wuběrku Domowiny za wólbnu dobu 2021-2025. Po wólbach podpěruja utworjenje džélowych wuběrkow zwjazkowego předsydstwa a namjětuja fachowcow za sobudžéło.</u></p>
1.1.2.	<p>Župy a towarstwa wabja nowych čłonow do swojich rjadow a podpěruja nastace nowych skupinow a towarstwow. Wažne je při tym, zo poradži so wšitke generacije do zhromadneho džéła zapřijeć.</p>	<p><u>1.1.2.</u> <u>1.1.3.</u></p>	<p>Župy a towarstwa wabja nowych čłonow do swojich rjadow a podpěruja nastace nowych skupinow a towarstwow. Wažne je při tym, zo poradži so wšitke generacije do zhromadneho džéła zapřijeć.</p> <p><u>Za lěto 2021 wuwola so składnostnje 100. róčnicy založenja župow "Lěto župow". Nimo župnych zarjadowanow k ich stawiznam přewjedže so centralne zarjadowanje k róčnicy we Wojerecach na založenkej žurli Domowiny.</u></p>
		<p><u>1.1.4.</u></p>	<p><u>Składnostnje 20. hłowneje (wólbneje) zhromadźizny Domowiny, kotraž měła so dnja 27.03.2021 na teritoriju Župy "Jakub Lorenc-Zalěski" z.t. přewjesć, organizuje třěšny zwjazk zetkanje ze zastupjerjemi asociěrowanych towarstwow Domowiny pod heslom "Słowjanstwo nas zwjazuje".</u></p>
		<p><u>1.1.5.</u></p>	<p><u>W předpolu 20. wólbneje hłowneje zhromadźizny ma so wustawkowa diskusija přewjesć. Zaměry a struktury Domowiny, riadowanje čłonstwa, juristiske zastupowanje třěšneho zwjazka a dalše prašenja maja so w organach Domowiny a ze župami kaž tež ze sobustawskimi towarstwami/zwjazkami diskutować, zo by nastal naćisk za nowelěrowanje wustawkow Domowiny.</u></p>
1.2.	Dlěšodobne nadawki	1.2.	Dlěšodobne nadawki

Plaćiwta wersija	Namjety za dźělowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>	
	<p><u>1.2.1.</u> Župy, <u>sobustawske towarstwa a zwjazki</u> wabja nowych člonow do svojich rjadow a podpěruja nastace nowych skupinow a towarstwow. Wažne je při tym, zo poradzi so wšitke generacije do zhromadneho dźěla zapřijeć.</p>	
	<p><u>1.2.2.</u> <u>Domowina spěchuje mjezsobne zeznaće, wuměnu nazhonjenjow a zhromadne projekty svojich župow, sobustawskich towarstwow a zwjazkow.</u></p>	
1.2.1.	<p>~~1.2.1.~~ Domowina wužiła <u>móžnosće serbske cyłki zwonka Łužicy do swojeje dźěławosće zapřijeć.</u></p>	
1.2.2.	<p>~~1.2.2.~~ Domowina wudźeržuje přez dźěło z asociěrowanymi towarstwami ~~kontakt~~ <u>zwiski</u> a kulturnu wuměnu z přecelemi potomnikami Serbow w Čěskej, Pólskej, Awstralskej a Americe. <u>a we Wendlandže.</u></p>	
2.	<p>Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow</p>	
	<p><u>Žana změna.</u></p>	
2.1.	<p>Krótkodobne nadawki</p>	
2.1.1.	<p>Domowina prócuje so wo trajne zaručenje kruteju městnow młodžinskeju koordinátorow w Delnjeje a Hornjeje Łužicy. <u>Potrjeba ma so w zwisku z wočakowanjami na nowe</u></p>	

	Plaći <u>wa</u> wersija		Namjety za džělowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>1506.02.2019</u>
			<u>financne dojednanje wot lěta 2021 sem wobkrućić a wopodstatnić.</u>
2.1.2.	Domowina iniciěruje młodźinske projekty k narodno politiskemu kubljanju.	2.1.2.	Domowina <u>iniciěruje a podpěruje</u> młodźinske projekty k narodno-politiskemu kubljanju. <u>K podpěrije akterow procuje so Domowina wo zdźerženje městna młodźinskeje kubtanskeje referentki.</u>
2.2.	Dlěšodobne nadawki	2.2.	Dlěšodobne nadawki
		<u>2.2.1.</u>	<u>Domowina podpěruje zetkanja młodostnych Delnjeje, srjedźneje a Hornjeje Łužicy w zmysle zchromadneho pěstowanja serbskeje řeče.</u>
2.2.1.	Rěčny centrum Witaj přewjedže zchromadnje ze župami a dalšimi partnerami swójbne schadźowanki.	~~2.2.1.~~ <u>2.2.2.</u>	Rěčny centrum <u>WITAJ</u> přewjedže zchromadnje ze <u>župami a dalšimi partnerami župu "Michał Hórnik"</u> swójbne schadźowanki <u>a podpěra dalše župy při wuhotowanju swójbnych zariadowanjow.</u> ~~Podpěruje dalše serbske swójbne zariadowanja.~~
2.2.2.	Na zakladže zřećenja z wokrjesom Budyšin wukonja Rěčny centrum Witaj w nadawku Domowiny aktywity na polu młodźinskeho a socialneho džěła.	~~2.2.2.~~ <u>2.2.3.</u>	Na zakladže zřećenja z wokrjesom Budyšin wukonja Rěčny centrum ~~Witaj~~ <u>WITAJ</u> w nadawku Domowiny aktywity na polu ~~młodźinskeho a socialneho~~ <u>młodźinskeho</u> džěła.
2.2.3.	We Slepjanskej wosadže podpěruje župa Jakub Lorenc-Zalěški młodźinske socialne džěło we šulach a skrući z tym rěčne kubtanje a narodnu identitu mlodeje generacije.	~~2.2.3.~~ <u>2.2.4.</u>	We Slepjanskej wosadže podpěruje župa " <u>Jakub Lorenc-Zalěški</u> " młodźinske socialne džěło we šulach a ~~skrući z tym~~ <u>skruća z nim</u> rěčne kubtanje a narodnu identitu mlodeje generacije.
		<u>2.2.5.</u>	<u>Domowina polěpši kontakt k staršej generaciji z wosebitymi</u>

Plaćiwa wersija	Namjety za džělowe směnicy 2019-2021 Nacišk z dnja 15.06.02.2019
-----------------	---

		zariadowaniami. Prócuje so wo to, zo serbscy rentnarjo podpěruja čestnohamtske džěto ~~Z~~ džěćimi a mlodostnymi w serbskim duchu.
3.	Serbska rěč	3.
	Nadawki, kotrychž zwoprowdźenje přinošuje k škitaj, natožowanju, wuchowanju a rewitalizaciji serbskeje rěče ¹ .	Nadawki, kotrychž zwoprowdźenje přinošuje k škitaj, natožowanju, ~~wu~~ zachowanju a rewitalizaciji serbskeje rěče ² .
3.1.	Krótkodobne nadawki	3.1.
3.1.1.	Zwjazkowe předsydstwo přewjedže konferencu k situaciji serbskeje rěče.	~~3.1.1.~~ Zwjazkowe předsydstwo přewjedže konferencu k situaciji serbskeje rěče.
3.1.2.	Z pomocu RCW nadžěła so analiza wotchadnikow WITAJ-pěstowarnjow a –skupinow. Na tutym zakładze ma so strategiski koncept k docpěću wšěch WITAJ-džěćí za dalše serbskorěčne kublanje nadžělać.	Z pomocu RCW Rěčneho centruma WITAJ nadžěła so analiza wotchadnikow ~~WITAJ~~ WITAJ-pěstowarnjow a –skupinow ~~w~~ Delnjej Lužicy. Na tutym zakładze ma so strategiski koncept k docpěću wšěch ~~WITAJ~~ WITAJ-džěćí za dalše serbskorěčne kublanje nadžělać.
		~~3.1.2.~~ 3.1.2. Nastupajo wabjenje za dwurěčne kublanje w zažnym džěćatstwie a w šulskim kublanju zdžěła Rěčny centrum WITAJ RCW-w kooperaciji z SMK a MBJS a naslědnymi kublanskimi instancami na zakładze najnowšich wědomostnych dopóznacow k hižo-eksistowacemu informaciskemu ~~materialej~~ dalši argumentaciski material za rozdžělnu skupinu staršich, kublarjow, wučerjow a mlodostnych. ~~na~~ zakładze najnowšich wědomostnych

¹ Z wurazom serbska rěč je měnjeny kanon rěčow, wobstejacy z hornjoserbskeje, delnjoserbskeje, delnjoserbskeje spisowneje rěče, jich regionalnych formow kaž tež slepjanšćiny.

² Z wurazom serbska rěč je měnjeny kanon rěčow, wobstejacy z hornjoserbskeje, delnjoserbskeje spisowneje rěče, jich regionalnych formow kaž tež slepjanšćiny.

	Plaćićka wersija		Namjety za džěłowe směnicy 2019-2021 Nacisk z dnja 15.06.02.2019
			<u>depóznaćow-</u>
		3.1.3.	Domowina so za to zasadza, zo so na Delnjoserbskim gymnaziju w Choćebuzu serbska rěč sylnišo zadomi.
		3.1.4.	Domowina přewjedže z pomocy Rěčneho centru WITAJ RCW w aprylu 2019 klawuru k wuslědkam ewaluacije Witalju wučby w Delnej Łužicy ze zaměrom, wotwjesć trěbne politiske kročele za polěpšenje kublanskeho systema w Braniborskej.
3.2.	Dlěšodobne nadawki	3.2.	Dlěšodobne nadawki
3.2.1.	Domowina wužadatej sebi a podpěruje přesadjenje Braniborskeho krajneho plana za zmocnjenje delnjoserbskeje rěče a plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwnjenju serbskeje rěče.	3.2.1.	Domowina wužadatej sebi a podpěruje přesadjenje zwoprawdženje Braniborskeho krajneho plana za zmocnjenje delnjoserbskeje rěče a druhneho plana naprawow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudžowanju a k wožiwnjenju wožiwnjenja serbskeje rěče. Domowina analyzuje staw swojskich naprawow k škitaj, naložowanju, wuchowanju a rewitalizacije serbskeje rěče w kontekście naprawow Braniborskeje a Sakskeje.
3.2.2.	Domowina prócuje so wo šěrše wožiwnjenje spisowneju rěčow delnjo- a hornjoserbsčiny w serbskich institucijach, zarjadach zjawneje služby a podpěruje aktywity k wožiwnjenju tutech.	3.2.2.	Domowina prócuje so wo šěrše wožiwnjenje spisowneju rěčow delnjo- a hornjoserbsčiny w serbskich institucijach, zarjadach zjawneje služby a podpěruje aktywity k wožiwnjenju tutech w wobeju serbsčinow.
3.2.3.	Domowina wabi za wutworjenje WITAJ-skupinow a WITAJ-pěstowarnjow.	3.2.3.	Domowina wabi za wutworjenje WITAJ-Witalju-skupinow a WITAJ-Witalju-pěstowarnjow.

	Plaćiwa wersija		Namjety za dźélowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>	
3.2.4.	Domowina wjedže rěčne planowanje (status rěče, přiswojenje rěče a korpusowe planowanje) ze zaměrom dale, wuwice zakładow serbskeje rěče a připóznača tuteje rozšěrić.	3.2.4.	Domowina wjedže rěčne planowanje (status rěče, přiswojenje rěče a korpusowe planowanje) ze zaměrom dale, wuwice zakładow serbskeje rěče a připóznača tuteje rozšěrić. Džěła na polu rěčneho planowanja ze wšitkimi serbskimi institucijemi hromadže.	
3.2.5.	Rěčny centrum WITAJ wudžěła certifikaciju hornjo- a delnjoserbskich rěčnych kmanosćow po Zhromadnym europskim referencnym ramiku za rěče, zo by so modernej praksy nawuknjenja rěčow wotpowědowało a zo by so přinošowało zwyżšenju statusa serbskeje rěče.	3.2.5.	~~Žana změna.~~	
3.2.6.	Domowina podpěruje nowe a digitalne wuwučowanske formy, wuwíwanje digitalnych wučbnicow a medialne rěčne kursy. Při tym ma so koncepcioneinje tež wučba za jednotliwcow wobkedźbować. Rěčny centrum WITAJ realizuje aktiwity k nawuknjenju serbskeje rěče z pomocu nowych digitalnych medijow.	3.2.6.	~~Žana změna.~~	
3.2.7.	Domowina podpěruje zahajenu akciju rěčneje rewitalizacije w Delnjeje Łužicy "jozatebje".	3.2.7.	Domowina podpěruje ~~zahajenu~~ akciju rěčneje rewitalizacije w Delnjeje Łužicy "jozatebje".	
3.2.8.	Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedźiščo rěč spěchowacych poslužbow a slědženjow na dobro šěrjenja serbsko-rěčnych znajomosćow za wšitkich zajimcow.	3.2.8.	Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedźiščo rěč spěchowacych poslužbow a slědženjow na dobro ~~šěrjenja serbsko-rěčnych~~ znajomosćow ~~serbskeje rěče~~ za wšitkich zajimcow.	
		3.2.9.	~~Nastupajo wabjenje za dwurěčne kublanje w zažnym~~	

	Plaći <u>w</u> ła wersija		Namiety za džélowe směnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>
			<p><u>džécatstwie a w šulskim kublanju widzi Domowina wulku potrebu zdžétać argumentaciski material za rozdžélnu skupinu staršich, kublarjow, wučerjow a młodostnych na zakladže najnowšich wědomostnych dopóznaćow. K hižo eksistowacemu informaciskemu materialej maja so dalše materialije zhotowić. Takje materialije nadžélamy w kooperaciji z SMK a MBJS a naslědnymi kublanskimi institucijemi</u></p> <p><u>Nadawki so hižo jowu w dypku 3.1.2.</u></p> <p><u>Domowina prócuje so wo rozšěrjenje poskitka zwonkašulskich serbskorěčnych rumow za džěci a młodostnych.</u></p>
		<u>3.2.10.</u>	<u>Domowina nastorči ewaluaciju wučby hornjoserbsčiny.</u>
4.	Kublanje w narodnym duchu a dorost	4.	Kublanje w narodnym duchu a dorost
	Nadawki, kotrež měrja so na kublanje w narodnym duchu, štož služi skrućenju identity jedhotliwca. Wone wobjimuja wšitke pola kublanja – wot pěstowarskeje hač do wědy wo serbskich stawiznach, štož měło tež k skrućenju narodneho ducha přinošować.		Nadawki, kotrež měrja so na kublanje w narodnym duchu, štož služi skrućenju identity jedhotliwca. Wone wobjimuja wšitke pola kublanja – wot pěstowarskeje hač do wědy wo serbskich stawiznach, štož měło tež k skrućenju narodneho ducha přinošować.
4.1.	Krótkodobne nadawki	4.1.	Krótkodobne nadawki
4.1.1.	Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kublanskemu koncepcij 2plus w Sakskej a za	4.1.1.	Domowina zasadźuje so za zwjazowace prawniske postajenje ke kublanskemu koncepcij 2plus w Sakskej a za

	Plaćiwła wersija	Namjety za džětowe směrnicy 2019-2021 Naćisk z dnja 1506.02.2019
--	------------------	---

	běžny monitoringowy proces ke koncepcij w šulskej prakcy. Žada sebi hromadže ze Serbskej radu a Serbskim šulskim towarstwom nowelěrowanje šulskeho zakonja.	běžny monitoringowy proces ke koncepcij w šulskej prakcy. <u>Domowina žada sebi-sej</u> hromadže ze Serbskej radu a Serbskim šulskim towarstwom nowelěrowanje wuwjědženskeho postajenja šulskeho zakonja.
4.1.2.	Domowina pódpěruje w Bramborskej pšezěłtanje serbskego šulskego postajenja. WITAJ-wučba ma być regularna forma bilingwalneje wučby.	<u>Domowina pódpěruje w Bramborskej pšezěłtanje serbskego šulskego postajenja. WITAJ-wučba ma być regularna forma bilingwalneje wučby.</u> <u>Domowina pódpěruje w Braniborskej pšezěłtanje serbskego šulskeho postajenja. Witaj-wučba ma być regularna forma bilingwalneje wučby.</u> <u>Wuslědki ewaluacije Witaj-wučby maja so tak wuhódnoćić, zo z toho nastanje hromadže z wučerjemi, staršimi a nošerjemi šulow polěpšenje rěčnych znajomosćow šulerjow a njedostatki so w systemje wotstronia.</u>
4.1.3.	Domowina prócuje so wo zwoprawdženje serbskospecifickich wobsahow nowelěrowanego Sakskeho šulskeho zakonja.	<u>Žana změna.</u>
4.2.	Dlěšodobne nadawki	Dlěšodobne nadawki
4.2.1.	Domowina džiwa na a so sobu stara w Bramborskej kaž tež w Sakskej wo zdobycé, wukubłanje a zasadženje wučerskeho a kublarskeho dorosta w bilingwalnej wučbje a džěła w tutym nastupanju z wotpowědnymi zarjadami hromadže.	Domowina džiwa na a <u>stara</u> so sobu <u>stara</u> w Bramborskej kaž tež w Sakskej wo zdobycé, wukubłanje a zasadženje wučerskeho a kublarskeho dorosta w bilingwalnej wučbje a džěła w tutym nastupanju z wotpowědnymi zarjadami hromadže.
4.2.2.	Domowina prócuje so wo to, zo so we wšitkich naležnosćach serbskeho šulstwa w Sakskej a Braniborskej	<u>Žana změna.</u>

	Plaćiwła wersija		Namjety za dźělowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>
	sobupostajowanske prawa zakonšce zaručeja a přez kontrolne gremije přewodžeja. Wona wjedže jako připóznata rěčnica zajimow Serbow stajny dialog ze wšěmi zamotwitymi w kubłanskich naležnosćach.		
4.2.3.	Na zakładze noweje braniborskeho šulskeho zakonja prócuje so Domowina ze župu Delnja Łužica wo wobsadźenje městnow w šulskich konferencach po § 90 (1) BbgSchulG.	4.2.3.	<u>Na zakładze noweje braniborskeho šulskeho zakonja prócuje so Domowina ze župu Delnja Łužica wo wobsadźenje městnow w šulskich konferencach po § 90 (1) BbgSchulG. Domowina koordinuje z pomocu kubłanskeho wuběrka a RCWRěčnemu centrujei WITAJ poradźowace sobudžěło zastupjerjow Domowiny w šulskich konferencach Braniborskeje a Sakskeje.</u>
4.2.4.	Domowina zasadźuje so za zdźerženje serbskich kublišćow a wuwice jich specifiskeho profila serbskosće. Zdobom angažujemy so za dalše rozšěrjenje rěčneho kubtanja.	4.2.4.	<u>Žana změna.</u>
5.	Kultura a wumělstwo	5.	Kultura, a wumělstwo <u>a sport</u>
	Nadawki, kotraž su wusměřene na spěchowanje a wuwowanje serbskeho kulturneho dźěla a wumělstwa a turizma.		Nadawki, kotraž su wusměřene na spěchowanje a wuwowanje serbskeho kulturneho dźěla, a wumělstwa, <u>sporta</u> a turizma.
5.1.	Krótkodobne nadawki	5.1.	Krótkodobne nadawki
5.1.1.	Domowina so za to zasadźuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, kaž tež na bazy rjaduje a zesylinja. W tutym zwisku ma so potrjeba hromadže z čłonskimi towarstwami	5.1.1.	Domowina so za to zasadźuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty regionalnych a nadregionalnych towarstwow, kaž tež na bazy rjaduje a zesylinja. W ~~tutym~~ zwisku ma so potrjeba hromadže z čłonskimi towarstwami

	Plaćić wersja		Namjety za dźełowe směnicy 2019-2021 Naćisk z dnja 15.06.02.2019
	zwěsćić.		<u>lětnje</u> zwěsćić.
5.1.2.	Domowina šěri wědu wo serbskich natožkach a jich přewjedženje podpěruje. Zdobom pokazuje na status tutech jako imaterielne kulturne herbstwo Němskeje.	5.1.2.	Domowina šěri wědu wo serbskich natožkach a jich přewjedženje podpěruje. Zdobom ~~pokazuje na~~ <u>wuwědomja zjawnosći jich status tutech</u> jako imaterielne kulturne ~~herbstwo~~ <u>namrěstwo</u> Němskeje.
5.1.3.	Domowina podpěruje zhromadne dźeło a wothosowanje z partnerami za digitalizowanje serbskeho filmoweho kulturneho herbstwa runje tak kaž filmow ze serbskej tematiku.		<u>Hlej 5.2.1. (nowy) – Nadawk je so přesunyt.</u>
		<u>5.1.3.</u>	<u>Domowina iniciěruje a podpěruje dźeło “Fachoweje komisije za serbske narodno-kulturne namrěstwoherbstwo”.</u> <u>Zaměr komisije je, zdźělać a namjetować wotpowědne nošne struktury.</u> <u>Domowina je aktiwny partner wobsahoweje debaty a so zhromadnje z partnerami za zdobyće materielných zakładow zasadza.</u>
		<u>5.1.4.</u>	<u>Domowina rjaduje we wothosowanju ze serbskimi sportowymi zjednoćenstwami wobdźělenje muskeje a žónskeje wubranki na sportowych zarjadowanjach kaž n. př. na EUROPEADže 2020.</u>
5.2.	Dlěšodobne nadawki	5.2.	Dlěšodobne nadawki
	<u>Hlej 5.1.3. – Nadawk je so přesunyt.</u>	<u>5.2.1.</u>	Domowina podpěruje zhromadne dźeło a wothosowanje z partnerami za digitalizowanje serbskeho filmoweho kulturneho herbstwa runje tak kaž filmow ze serbskej

Plačivka weirsija		Namjety za džělowe směrncy 2019-2021 Načisk z dnja 1506.02.2019	
			tematiku <u>a projekty za produkowanie nowych serbskich filmowych formatow.</u>
5.2.1.	Domowina wjedze zhradnje ze fachowymi kruhami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wudžeržowanju a dalšim profilowanju serbskich institucijow do přichoda.	~~5.2.1.~~ <u>5.2.2.</u>	Domowina wjedze zhradnje ze fachowymi kruhami, statnymi instancami a politiskimi zastupnistwami dialog wo wudžeržowanju a dalšim profilowanju serbskich institucijow do přichoda.
5.2.2.	Župy a towarstwa podpěruja a organizuja mjezsobne wuměny a zetkanja. Z tym ma so skrućić wěda a zrozumjenje za kulturne a regionalne wosebitosće wšitkich regionow Łužicy.	~~5.2.2.~~	~~Župy a towarstwa podpěruja a organizuja mjezsobne wuměny a zetkanja. Z tym ma so skrućić wěda a zrozumjenje za kulturne a regionalne wosebitosće wšitkich regionow Łužicy.~~
5.2.3.	Domowina spěchuje zachowanie a pěstowanie wšitkich serbskich naložkow, wotpowědnje liscinje za škit imaterielneho kulturneho herbstwa Němskeje. Wona prócuje so wo zapisk tutych na liscinje Unesco.	5.2.3.	Domowina spěchuje zachowanie a pěstowanie wšitkich serbskich naložkow, wotpowědnje liscinje za škit imaterielneho kulturneho ~~herbstwa namřěwstwa~~ Němskeje. ~~Wona prócuje so wo zapisk tutych na liscinje Unesco.~~ <u>Wona pruwuje kriterije a wuměnenja, kotrež su trěbne za zapisanje do UNESCO-lisciny.</u>
5.2.4.	Domowina podpěruje dalše kulturne wjerški, kaž folklorne, dźiwadlowe, chórowe, sportowe, młodžinske a druhe festiwale abo zjeły po cyłej Łužicy. Wona namoŕnja w přihotach a přewjedženju tutych pěstować wuske kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi.	5.2.4.	Domowina podpěruje dalše kulturne wjerški, kaž folklorne, dźiwadlowe, chórowe, sportowe, młodžinske a druhe festiwale abo zjeły po cyłej Łužicy. ~~Wona namoŕnja w přihotach a přewjedženju tutych pěstować wuske kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi.~~ <u>Wona přewodza akterow a organizatorow při zaručenju wuskeje kooperacije mjez towarstwami a serbskimi institucijemi při přihotach a přewjedženju předewzaćow.</u>
5.2.5.	Z kulturnymi wuměnamy a wuprawami wudžeržuje Domowina	5.2.5.	~~Žana změna.~~

	Plaćiwta wersija		Namjety za džělowe směnicy 2019-2021 Nacišk z dnja 1506.02.2019	
	do wukraja kulturne styki. Z tym přisporja kulturnu identifikaciju a swětawotewrjenosć Serbow.			
5.2.6.	Domowina podpěruje łahodny turizm, přez kotryž zmóžnja so hosćom serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać. Zdobom je zwólniwa, při wutworjenju nowych poskitkow poradźować.	5.2.6.	Domowina podpěruje łahodny turizm, přez kotryž z kotrymž zmóžnja so hosćom serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać. Zdobom je zwólniwa, při wutworjenju nowych poskitkow poradźować.	
	<u>Hlej 9.1.2. – Nadawki je so přesunyt.</u>	<u>5.2.7.</u>	<u>Domowina podpěruje a spěchuje serbske sportowe hibanje jako přiwabne polo natrodneho džěła.</u> Domowina prócuje so zhrmadnje ze Serbskim Sokolom wo koncept k spěchowanju serbskich sportowych wubrankow.	
6.	Hospodarstwo	6.	Hospodarstwo	
	Nadawki, kotrychž zeskutkowjenje k tomu přinošuje, zo by so dwu- a wjacerěčnosć wuwědomiła gospodarstwu a regionalnemu wuwicu jako wjacehódnota a praktisce jewiła.		<u>Žana změna.</u>	
6.1.	Krótkodobne nadawki	6.1.	Krótkodobne nadawki	
6.1.1.	Domowina prócuje so wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž přez zjawne wužiwanje serbskeje řeče, přez zapřijeće serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posrědkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosć a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaja.	6.1.1.	Domowina prócuje so wo wutworjenje zjawneho myta za předewzaćelow, kotřiž přez zjawne wužiwanje ze zjawnym wužiwanjom serbskeje řeče, přez ze zapřijeće serbskosće do firmoweje ideje kaž tež do wuhotowanja abo z posrědkowanjom wědy wo Serbach dwurěčnosć a serbsku kulturu prezentuja a wuwijaja.	
		<u>6.1.2.</u>	<u>Domowina zaběra so dale z wočakowanjami Serbow za čas strukturneho wuwica we Łužicy. Za to wudžěła sej pućnik do</u>	

	Plaći <u>wa</u> wersija		Namjety za dźěłowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja 1506.02.2019
			<u>příchoda Łužicy.</u> <u>Přewjedže hromadže z Dźělarničku příchoda Łužicy</u> <u>nasiłědnu konferencu k strukturmemu wuwuču we Łužicy ze</u> <u>serbskeho wida.</u>
6.2.	Dlěšodobne nadawki	6.2.	Dlěšodobne nadawki
6.2.1.	Domowina prócuje so ze sobudźětom we wotpowědnych gremijach wo wobkedźbowanje serbskeho aspekta při nowym spěchowanskim programje LEADER za wšelake regiony Łužicy (Hornjolužiske haty a hola, Łužiska jězorina, Błota, Sprjewja-Nysa).	6.2.1.	<u>Žana změna.</u>
6.2.2.	Domowina zasadźuje so za přesadźenje serbskich zajimow při dalšim wuwuču Łužiskeje jězoriny a turizma.	6.2.2.	<u>Žana změna.</u>
6.2.3.	Rěčny centrum Witaj zasadźuje so zhromadnje z partnerjemi za nadźělanje serbskeje terminologije za hospodarstwo we Łužicy. Zdobom wabi serbskich předewzaćelow a překupcow k wužiwanju tež serbskich pomjenowanjow.	6.2.3.	Rěčny centrum ~~Witaj~~ <u>WITAJ</u> zasadźuje so zhromadnje z ~~partnerjemi~~ <u>partnerami</u> za nadźělanje serbskeje terminologije za hospodarstwo we Łužicy. Zdobom wabi serbskich předewzaćelow a překupcow k wužiwanju tež serbskich pomjenowanjow.
	<u>Hlej 7.2.6. – Nadawk je so přesunyt.</u>	<u>6.2.4.</u>	Zwjazk za serbski kulturny turizm prócuje so, eksistowace kolesowarske šćežki a temowe poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Saksa) a Delnjeje Łužicu (Braniborska) wutwaric a zwjazac.
7.	Politiska participacija	7.	Politiska participacija
	Naprawy, z kotrymiž ma Domowina jako zakonšce		Naprawy, z kotrymiž ma Domowina jako ~~zakonšce~~ <u>zakonšce</u>

Pláči <u>w</u> ka wersija			Namjety za dźělowe směrnicy 2019-2021 Nacišk z dnja <u>15.06.02.2019</u>
	připóznata rěčnica prawa a zajimy Serbow zastupować.		připóznata rěčnica prawa a zajimy Serbow zastupować.
7.1.	Krótkodobne nadawki	7.1.	Krótkodobne nadawki
7.1.1.	Wotpowěduju rozsudej 16. hłowneje zhromadźizny k skrućenju Domowiny w dotalneje prawniskej formje, ma Zwjazkowe předsydstwo narodno-politiske skutkowanje třěšneho zwjazka skrućić. Domowina ma być skutkowne, wšě generacije zapřijace zhromadźenstwo Serbow.	7.1.1.	Wotpowěduju rozsudej 16. hłowneje zhromadźizny k skrućenju Domowiny w dotalneje prawniskej formje, ma <u>Zwjazkowe předsydstwo narodno-politiske skutkowanje třěšneho zwjazka skrućić. Domowina ma być skutkowne, wšě generacije zapřijace zhromadźenstwo Serbow. Hač do 20. hłowneje (wólbneje) zhromadźizny Domowiny analyzuje so zastupnistwo Domowiny w druhich towarstwach, gremijach a funkcijach. Wšitcy zastupierjo Domowiny maja wo swojim skutkowanju pisomnu rozprawu zapodać. Prezidij přeputa na tutym zakładze zwjazkowemu předsydstwu analyzu z konkluzijemi.</u>
7.1.2.	Domowina přewjedže w lětomaj 2017 a 2018 w zhromadnosći z Radu za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska 3. wubědžowanje “Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žiwa”.	7.1.2.	<u>Domowina přewjedže w lětomaj 2017 a 2018 w zhromadnosći z Radu za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska 3. wubědžowanje “Rěčam přichilena komuna - Serbska rěč je žiwa”.</u>
7.1.3.	Domowina přewodźuje w Braniborskej proces zwoprawdženja nowelěrowaneho Serbskeho zakonja Braniborskeje a analyzuje jeho wuslědki w přirunanju z dotalnym prawniskim ramikom.	7.1.3.	<u>Domowina přewodźuje w Braniborskej proces zwoprawdženja nowelěrowaneho Serbskeho zakonja Braniborskeje a analyzuje jeho wuslědki w přirunanju z dotalnym prawniskim ramikom.</u>
7.1.4.	Domowina prócuje so wo dobre zhromadne dźěło z Radu za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska.	7.1.4 <u>7.1.2.</u>	Domowina prócuje so wo dobre zhromadne dźěło z Radu za nastupnosći Serbow pší Bramborskem krajnem sejmje a z Radu za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska <u>kaž</u>

	Plaćiwka wersija		Namiety za džělowe směrny 2019-2021 Nacisk z dnja 15.06.02.2019
			tež ze Zatožbowej radu. <u>Prawidłowne wothłosowanja k bytošnym prašenjam daljšeho wuwica serbskeho ludu maja so dale wjesć.</u>
7.1.5.	Domowina prócuje so w ramiku nowelěrowanja statneho zručjenja za sčelaki MDR wo zapisanje serbskeho zastupjerja/serbsku zastupjerku w medijowej radže MDR.	~~7.1.5.~~ <u>7.1.3.</u>	<u>Žana změna.</u>
7.1.6.	Domowina prócuje so w projektowym džěle wo wuspěšne nawabjenje třećich srědkow.	~~7.1.6.~~ <u>7.1.4.</u>	<u>Žana změna.</u>
7.1.7.	Domowina podpěra Serbsku radu při Braniborskim krajnym sejmje, Župu Delnja Łužica z. t. a Džělowy kruh zamołwitych za serbske naležnosće wokřesow a bjezwokřesnych městow w kraju Braniborska a w Swobodnym staće Sakska, džiwać na serbske zajimy w procesu wokřesnej reformy w Braniborskej.	~~7.1.7.~~	~~Domowina podpěra Serbsku radu při Braniborskim krajnym sejmje, Župu Delnja Łužica z. t. a Džělowy kruh zamołwitych za serbske naležnosće wokřesow a bjezwokřesnych městow w kraju Braniborska a w Swobodnym staće Sakska, džiwać na serbske zajimy w procesu wokřesnej reformy w Braniborskej.~~
		<u>7.1.5.</u>	<u>Domowina wupraji swoje wočakowanja na kandidatow za wólby krajeju sejmow w Braniborskej a w Sakskej dnja 01.09.2019 a wužaduje sej wotmołwy kandidatow.</u>
		<u>7.1.6.</u>	<u>Domowina podpěruje listowe wólby do Serbskeje rady Braniborskeje a nominuje štyrjoch kandidatow za wólby Serbskeje rady Sakskeje na dobu 2019-2024.</u>
		<u>7.1.7.</u>	<u>Domowina podpěruje wobdźělenje serbskich wolerskich zjedhoćenstwow na komunalnych wólbach dnja 26.05.2019 a wupraji swoje wočakowanja na skutkowanje komunalnych parlamentow w dobie 2019-2024.</u>

	Plaćiwá wersija		Namjety za džélowe smérnicy 2019-2021 Načisk z dnja 15.06.02.2019
--	-----------------	--	--

			<u>Dale podpěruje třěšny zwjazk wutworjenje komunalnych gremijow za serbske naležnosće a namjetuje wěcywustojnych serbskich wobydlerjow za sobudžěto.</u>
		<u>7.1.8.</u>	<u>Domowina zdžěta koncept za rjadowanje kublansko-politiskich nadawkow třěšneho zwjazka.</u>
		<u>7.1.9.</u>	<u>Domowina ma w parlamentach zwjazkarjow we wšěch frakcijach demokratiskich stronow a haji z jednotliwymi zapóslančemi a zapóslancami wobstajny zwisk, zo bychu na prawa, zajimy a začuwanje Serbow džiwali a je w diskusijach zastupowali.</u>
		<u>7.1.10</u>	<u>Domowina prócuje so dale we wotřosowanju ze Załožbu za serbski lud a ze Serbskimaj radomaj wo wobkedźbowanje přichodnych potrebow serbskeho ludu w nasičnym financnym dojednanju Zwjazka z krajomaj Braniborska a Sakska wot lěta 2021 sem. Wobkedźbuje při tym wosebje tež regionalne aspekty dalšeho spěchowanja serbskeho ludu.</u>
7.2.	Dlěšodobne nadawki	7.2.	Dlěšodobne nadawki
7.2.1.	Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pruwuje w Sakskej potrebu nowelěrowanja Serbskeho zakonja kaž tež dalšich prawnskich postajenjow a twori wo tym zhromadnje ze Serbskej radu zwjazowace doporučenje.	7.2.1.	Zwjazkowe předsydstwo Domowiny pruwuje w Sakskej potrebu nowelěrowanja Serbskeho zakonja kaž tež dalšich prawnskich postajenjow a twori wo tym zhromadnje ze Serbskej radu ~~zwjazowace~~ -doporučenje.
7.2.2.	Domowina zasadźuje so za přewjedženje zhromadnje konferency ze zastupjerjemi komunow dwurěčneho sydlenkeho teritorija k prawnskim prašenjam serbskeho ludu a jich zwoprawdženju.	7.2.2.	Domowina zasadźuje so za přewjedženje zhromadnje konferency ze zastupjerjemi komunow dwurěčneho sydlenkeho ~~teritorija~~ - <u>ruma</u> k prawnskim prašenjam serbskeho ludu a jich zwoprawdženju.

	Płaćwka wersija		Namjety za džělowe směrnicy 2019-2021 Naćisk z dnja 1506.02.2019
7.2.3.	Domowina wjedže prawidłowne wothłosowanje z poradźowacymi gremijemi na polu serbskich naležnosćow poboku wokrjesow a městow w Braniborskej a Sakskej. Wosebite wužadane je při tym natožowanje serbskeje rěče w zarjadach zjawneje služby.	7.2.3.	<u>Žana změna.</u>
7.2.4.	Přez zhrmadne džěto w poradźowacymaj wuběrkomaj zwjazkowego ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkowego sejma Němskeje, přez člonstwo w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych Němskeje, prócuje so Domowina wo polěpšenje politiskich wobstejnoscůw a wobkedźbowanje zajimow serbskeho luda.	7.2.4.	Přez zhrmadnym džětom w poradźowacymaj wuběrkomaj zwjazkowego ministerstwa nutřkowneho a nutřkowneho wuběrka zwjazkowego sejma Němskeje, přez člonstwo w mjeńšinowej radže štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje, prócuje so Domowina wo polěpšenje politiskich wobstejnoscůw a wobkedźbowanje zajimow serbskeho luda.
7.2.5.	Domowina wudźeržuje a skrući swoje politiske, kulturne a hospodarske styki do susodnych krajow.		<u>Hlej 9.2.4. (nowy) – Nadawak je so přesunyl.</u>
7.2.6.	Zwjazk za serbski kulturny turizm prócuje so, eksistowace kolesowarske šćežki a temowe poskitki pod labelom “Serbske impresije” mjez Hornjej (Saksa) a Delnjej Łužicu (Braniborska) wutwarić a zwjazac.		<u>Hlej 6.2.4. (nowy) – Nadawak je so přesunyl.</u>
8.	Poćah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje	8.	Poćah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje
	Nadawki, kotrychž zaměr je přinošować k rozšěrjenju wědy wo Serbach a k polěpšenju mjezsobneho wobchadźenja.		Nadawki, kotrychž zaměr je přinošować k rozšěrjenju wědy wo Serbach a k polěpšenju mjezsobneho wobchadźenja.
8.1.	Krótkodobne nadawki	8.1.	Krótkodobne nadawki
8.1.1.	Domowina namjetuje a organizuje parlamentariskej wječoraj	8.1.1.	Domowina namjetuje a organizuje parlamentariskej wječoraj

Plaćiwła wersija	Namjety za dźěłowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja 1506.02.2019	
k serbskim naležnosćam w Braniborskim a Saksim krajnym sejmje.	k serbskim naležnosćam w Braniborskim a Saksim krajnym sejmje. Alternatiwa: Domowina steji k dispeziej za parlamentariiskej wječeraj w Braniborskej a Sakskej, kotraž zarjadujej Serbskej radže dwulětnej.	
8.1.2.	Domowina přewjedže hromadže ze Serbskimaj radomaj a ze Zatožbowej radu dwulětnej parlamentariskaj wječeraj k serbskim naležnosćam w Braniborskim a Saksim krajnym sejmje.	
8.2.	Domowina wobdźěli so na natwarje wustajeńcy wo awtochtonych narodnych mjeńšinach w Němskej, kotraž nastanje na namjet Mjeńšinoweje rady - Němskeje.	
8.2.1.	Dlěšodobne nadawki	
8.2.1.	Domowina prócuje so přez sobudžěło w fachowych gremijach a přewenciskich přiradach wo wuwice a zdźerženje demokratiskich hódnostow w Braniborskej a Sakskej.	
8.2.2.	Domowina podpěruje wšitke přewentiwne naprawy w zwisku ze škitom Serbow přečiwo antiserbskim nadpadam. Wona steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku.	
8.2.3.	Domowina podpěruje wšitke přewentiwne naprawy w zwisku ze škitom Serbow přečiwo antiserbskim nadpadam. Wona steji woporam tajkich nadpadow pomocliwje poboku.	
8.2.3.	Domowina wuprāja so jasnje za podpěru požadarjow azyla a podpěruje ze sobudžěłom wotpowědne gremije, institucije a jednotliwcy.	Žana změna.

Plaćića wersija		Namjety za dželowe směrnicy 2019-2021 Nacisk z drnja 1566.02.2019	
9.	Mjezynarodne počahi	9.	Mjezynarodne počahi
	Nadawki, z kotrychž pomocu chce Domowina wuznam a bohatosć hajjenja swójskeje kultury a řeče šerčić.		~~Žana změna.~~
9.1.	Krótkodobne nadawki	9.1.	Krótkodobne nadawki
9.1.1.	Domowina přewjedže wot 22. do 25. junija 2017 XII. mjezynarodny folklorny festiwal Łužica w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Program festiwalu wěnuje so škitaj imaterielneho kulturneho herbstwa.	9.1.1.	Domowina přewjedže wot <u>04. do 07.07.2019 XIII.</u> mjezynarodny folklorny festiwal Łužica w Budyšinje, w Hochozy a w Chrósćicach. Program festiwalu wěnuje so škitaj imaterielneho kulturneho ~~herbstwa~~ <u>namrěwstwa</u> .
9.1.2.	Domowina prócuje so zhromadnje ze Serbskim Sokolom wo koncept k spěchowanjmu serbskich sportowych wubrankow.		~~Hlej 5.2.7. (nowy) – Nadawk je so přesunyt.~~
		<u>9.1.2.</u>	<u>Domowina podpěruje Serbske kulturne lěto w Liberecu 2019/20.</u>
9.2.	Dlěšodobne nadawki	9.2.	Dlěšodobne nadawki
9.2.1.	Domowina zaruča z aktiwnym sobudželom w organizacijomaj FUEN a MENS serbske zajimy na europskej runinje.	9.2.1.	~~Žana změna.~~
9.2.2.	Domowina wobdželi so na projekće “mjeńšinowy kompetenčny centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum Wítaj, Serbski institut a předwidžany “Centrum narodnych mjeńšin” župy Jakub Lorenc-Zalěski maja so do tuteje zhromadnje syće FUEN sobu zarjadować.	9.2.2.	Domowina wobdželi so na projekće “mjeńšinowy kompetenčny centrum” organizacije FUEN. Rěčny centrum ~~Wítaj~~ <u>WITAJ</u> , Serbski institut a předwidžany “Centrum narodnych mjeńšin” župy “Jakub Lorenc-Zalěski” maja so do ~~tuteje~~ zhromadnje syće FUEN sobu zarjadować.

Plaćiwa wersija		Namjety za džetowe směrnicy 2019-2021 Načisk z dnja 1506.02.2019	
9.2.3.	Přez člonstwo w organizaciji CIOFF wudžeržuje kontakty k dalšim kulturnym čělesam.	9.2.3.	Přez Z člonstwom w organizaciji CIOFF wudžeržuje Domowina kontakty k dalšim kulturnym čělesam.
	<i>Hlej 7.2.5. – Nadawk je so přěsunut.</i>	<u>9.2.4.</u>	Domowina wudžeržuje a skrući swoje politiske, kulturne a hospodarske styki do susodnych krajow.
10.	Skutkowanje w zjawnosći	10.	Skutkowanje w zjawnosći
	Nadawki, kotrychž zaměr je, přinošować k transparency nastupajo rozsudy Domowiny a zwjazac skutkowanje wšelakich politiskich a kulturnych akterow do zhrmadneho skutkowanja na dobro serbskeho ludu.		<i>Žana změna.</i>
10.1.	Krótkodobne nadawki	10.1.	Krótkodobne nadawki
10.1.1.	Domowina wabi zaměrnje za džěło třěšneho zwjazka. Za to wužiwa člonsku nowinu Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjenske artikle. Při tym wužiwa tež móžnosće digitalneje komunikacije.	10.1.1.	Domowina wabi zaměrnje za džěło třěšneho zwjazka. Za to wužiwa člonsku nowinu Naša Domowina, informaciske brošury, lětaki a wabjenske artikle kaž tež <u>posrědkowanie zdžělenkow wo swojim skutkowanju regionalnym a nadregionalnym medijam</u> . Při tym wužiwa tež <u>w přiběracej měrje</u> móžnosće digitalneje komunikacije.
		<u>10.1.2.</u>	<u>W informaciskim łopjenu "Naša Domowina" a na web-stronje Domowiny zariaduje so prawidlownje argumentaciski "Přilěpk"</u> jako doporučenje k jednanju.
		<u>10.1.3.</u>	Domowina nawiazuje w kubtanišćach kaž na př. <u>Choćebuskej Techniskej uniwersite B TU přěčeliske zwiski k wučencam a nawodam a informuje jich wo serbskim ludze a wo swojotnosćach dwurěčneho teritorija.</u>

	Plaćiwa wersija		Namiety za džělowe směrnicy 2019-2021 Nacisk z dnja 15.06.02.2019
			~~Wyběrk 6 namjetuje, nadawk jako 8.2. 4. zarjadowawé.~~
		<u>10.1.4.</u>	Serbske wječory, na kotrychž Domowina zhradamnje ze Serbskimaj radomaj a Zatožbowej radu ze zajimcami z ludu palace prašenja serbskeho žiwjenja diskutuje a swóiske předwzaca předstaja, so w regionach z pomocu regionalnych řečnikow Domowiny prawidlownje dale wjedu.
10.2.	Dlěšodobne nadawki	10.2.	Dlěšodobne nadawki
10.2.1.	Domowina stara so wo rozšěrjenje wědy wo swojej narodnopolitiskej džělawosci, wosebje w młodźinje.	10.2.1.	Domowina stara so wo rozšěrjenje wědy wo swojej narodnopolitiskej džělawosci, wosebje w młodźinje předewšěm mjez młodoštnymi.
10.2.2.	Domowina prócuje so přez wothłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiske wustupowanje Serbow docpěć a tak džěło z druhimi politiskimi gremijemi efektiwnje na dobro serbskeho ludu wuwieć. Wšitke župy, sobustawske towarstwa a organy Domowiny su wužadani, so na zakładze wobzamknjenjow hłownych zhradamžiznow, wustawkow a programa swoje zhradamne wotpohlady a pozicije w serbskich naležnosćach napřećo komunam, knježerstwam a politice krajow jednotnje zastupować.	10.2.2.	Domowina prócuje so přez wothłosowanje z akterami serbskeje politiki jednotne politiske wustupowanje Serbow docpěć a tak džěło z druhimi politiskimi gremijemi efektiwnje na dobro serbskeho ludu wuwieć. Wšitke župy, sobustawske towarstwa a organy Domowiny su wužadani, so na zakładze wobzamknjenjow hłownych zhradamžiznow, wustawkow a programa swoje zhradamne wotpohlady a pozicije w serbskich naležnosćach napřećo komunam, knježerstwam a politice krajow jednotnje zastupować.
10.2.3.	Domowina je kóždy čas ze wšěmi ludźimi a skupinami, kotřiž chcedža so na dobro Serbow angažować, k rozmohnje zwólniwa.	10.2.3.	Žana změna.
		<u>10.2.4.</u>	Domowina zběra nazhonjenja, kak najskutkowniše wobydlerjow Braniborskeje a Sakskeje wo swojetnosćach

	Plaći <u>w</u> a wersija		Namjety za dželowe směrny 2019-2021 Načisk z dnja <u>15.06.02.2019</u>
--	--------------------------	--	---

			<p><u>dwurěčneho teritorija informować, a zezběrane nazhonjenja naležuje.</u></p> <p><u>Domowina wukonja wliw na wotpowědnych runinach a z wotpowědnymi partnerami, zo by so serbska tematika do šulskich kubłanskich planow Sakskeje a Braniborskeje zapřijaladźeła.</u></p>
		<u>10.2.5.</u>	<p><u>Domowina spřihotuje zhromadnje z nawodnistwami serbskich institucijow na zakładze zarjadniskeje pomocy informaciske pakety resp. tak mjenowany informaciski koff.</u></p>
11.	Serbske institucije	11.	Serbske institucije
	Nadawki k polěpšenju zhromadnje dželawosće serbskich institucijow a serbskich towarstwow nastupajo zarjadniskeje a fachoweje podpěry za projekty k skrućenju rěčneje identity a hajenja serbskeje kultury.		<u>Žana změna.</u>
11.1.	Krótkodobne nadawki	11.1.	Krótkodobne nadawki
11.1.1.	Domowina wothłosuje so prawidłownje z nawodami serbskich institucijow.	11.1.1.	<u>Žana změna.</u>
		<u>11.1.2.</u>	<p><u>W zhromadnym wothłosowanju z nawodnistwami wšěch serbskich institucijow a akterow wudźeła so katalog kriterijow, z kotrymž móža so rezultaty našeje dželawosće měřić. Domowina zasadźuje so za nowowusměrjenje dželawosće serbskich institucijow w zmysle rěčneho planowanja.</u></p> <p>Zdobom zasadźuje so Domowina za nowowusměrjenje dželawosće serbskich institucijow w zmysle rěčneho</p>

	Plaćiwa wersija		Namiety za dźelowe směrny 2019-2021 Nacišk z dnja 1596.02.2019
			planowanja: Pod koordinaciju Domowiny mēta so w přichodźe systematika rěčneho planowanja mjez wšitkimi serbskimi institucijemi wothosować a mēli so priority postajić.
11.2.	Dlěšodobne nadawki	11.2.	Dlěšodobne nadawki
11.2.1.	Domowina pomha nowym kulturnym zarjadnišćam při koncipowanju serbskich wobsahow a při zaručenju serbskorěčneho personala.	~~11.2.1.~~	~~Domowina pomha nowym kulturnym zarjadnišćam při koncipowanju serbskich wobsahow a při zaručenju serbskorěčneho personala.~~
11.2.2.	Domowina zasadźuje so za to, zo so hajeje sorabistskeje wědomosće a slědženja wo rěči, stawiznach a kulturje Serbow dale přez Zwjazk, Saksu a Braniborsku spěchuja. Zdobom angažuje so na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Institutu za sorabistiku wukubłanja sorabistskeho dorosta.	<u>11.2.12.</u>	Domowina zasadźuje so za to, zo so hajeje sorabistskeje wědomosće a slědženja wo rěči, stawiznach a kulturje Serbow dale přez Zwjazk, Saksu a Braniborsku spěchuja. Zdobom angažuje so <u>Domowinattěšny zwjazk</u> na politiskej runinje zaměrnje za solidne wuhotowanje a fachowe profilowanje Institutu za sorabistiku <u>Lipsk</u> w zmysle wukubłanja sorabistskeho dorosta.
12.	Škit serbskeho sydlenkeho ruma	12.	Škit serbskeho sydlenkeho ruma
	Nadawki, z kotrymiž chce Domowina sydlenkeho ruma a z tym zwjazane prawa skrućić a přesadzić.		<u>Žana změna.</u>
12.1.	Krótkodobne nadawki	12.1.	Krótkodobne nadawki
12.1.1.	Domowina zaběra so znowa z prašenjom "Serbja a brunica - Kak dale?". K tomu přewjedže so brunicewa konferenca zwjazkoweho předsydstwa.	~~12.1.1.~~	~~Domowina zaběra so znowa z prašenjom "Serbja a brunica - Kak dale?". K tomu přewjedže so brunicewa konferenca zwjazkoweho předsydstwa.~~

Plaćiwa wersija		Namjety za dźěłowe směrny 2019-2021 Nacišk z dnja 1506.02.2019	
12.1.2.	Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w dźěle z nowymi komunami sydłenskeho teritorija Delnjeje Łužicy.	12.1.2. <u>12.1.1.</u>	Domowina podpěra župu Delnja Łužica a Radu za naležnosće Serbow Braniborskeho krajneho sejma w dźěle z nowymi komunami <u>serbskeho</u> sydłenskeho ~~teritorija~~ <u>ruma</u> Delnjeje Łužicy.
12.1.3.	Domowina prócuje so wo skrućenje zhromadneho dźěla ze zastupjerjemi komunalnych cytkow. Při tym spyta komuny do rozsudow integrować a postupowanje wothłosować.	12.1.3. <u>12.1.2.</u>	Domowina prócuje so wo skrućenje zhromadneho dźěla ze zastupjerjemi komunalnych cytkow ~~– kotraž su wet přesylenja- abo druhich scěhow wudobywanja-brunicy~~ <u>potřechny- cylyho serbskeho sydłenskeho teritorija wosebjte tež z widom na wobkedźbowanje serbskeho aspekta při dalšim komunalnym wuwuču. Při tym spyta komuny do rozsudow integrować a</u> postupowanje <u>z nimi</u> wothłosować.
12.2.	Dlěšodobne nadawki	12.2.	Dlěšodobne nadawki
12.2.1.	Domowina podpěruje potrjechene župy při politiskim dialogu nastupajo zachowanie serbskeje rěče a kultury pod wuskotkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydłenskim teritoriju.	12.2.1.	Domowina podpěruje potrjechene župy při politiskim dialogu nastupajo zachowanie serbskeje rěče a kultury pod wuskotkom negatiwnych scěhow wudobywanja surowiznow w serbskim sydłenskim ~~teritoriju~~ <u>rumje</u> .
12.2.2.	Domowina podpěruje župu Jakub Lorenc-Zalěski při zwoprawdženju planowanych napravow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slepjanskej wosadze “wosom wsow – jedna wosada”.	12.2.2.	Domowina podpěruje župu “Jakub Lorenc-Zalěski” při zwoprawdženju planowanych napravow w koncepciji k pozbudženju a wožiwjenju serbskeje rěče a kultury w Slepjanskej wosadze “wosom wsow – jedna wosada”.
13.	Serbske nabožno-narodne žiwjenje	13.	Serbske nabožno-narodne žiwjenje
	Domowina ma pěstowanie nabožno-narodnych tradicijow a naložkow za wažne při wutworjenju, skrućenju a wuwijanju narodneho wědomja. Nadawki, kotraž podpěruja čłonske kaž		<u>Žana změna.</u>

Plaćivka wersija		Namjety za dželowe směnicy 2019-2021 Načisk z dnja <u>1506.02.2019</u>	
	tež zwonkačtonske cyłki.		
13.1.	Krótkodobne nadawki	13.1.	Krótkodobne nadawki
13.1.1.	Domowina podpěruje nabožno-narodne projekty a předewzaća serbskich katolskich a ewangelskich projektowych nošerjow.	13.1.1.	<u>Žana změna.</u>
		<u>13.1.2.</u>	<u>Domowina prócuje so wo kontakt k cyrkwiniskim gremijam a zamowitym za serbske cyrkwinske džěto.</u>
13.2.	Dlěšodobne nadawki	13.2.	Dlěšodobne nadawki
13.2.1.	Přez zhromadne džěto ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowanski towarstwom za serbsku rěc w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swojich politiskich rozsudach. Po tutym přikładze prócuje so tež wo zhromadne džěto z dalšimi.	13.2.1.	<u>Přez Ze</u> zhromadnym džětom ze Serbskim ewangelskim towarstwom a Spěchowanski towarstwom za serbsku rěc w cerkwi wobkedźbuje Domowina zajimy towarstwow při swojich politiskich rozsudach. Po tutym přikładze prócuje so tež wo zhromadne džěto z dalšimi <u>cyłkami.</u>
13.2.2.	Domowina wudržuje stajny dialog z krajnymi cyrkwjemi a podpěruje z tym wěriwych Serbow při zdžerženju rěčnych rumow w katolskich a ewangelskich wosadach.	13.2.2.	<u>Žana změna.</u>
	Wšitke wočakowanja bazuja na mjeńšinoprawniskim zakładze, kiž wobtlyšuju so w plaćiwych zakonjach na zwjazkowej kaž tež na krajnej runinje.		Wšitke wočakowanja bazuja na mjeńšinoprawniskim zakładze, kiž wobtlyšuju so w plaćiwych <u>džednanjach na europskej runinje.</u> <u>kaž tež w</u> zakonjach na zwjazkowej <u>kaž-tež a</u> na krajnej runinje.

**8. naćisk dźětowych směrnicy Domowiny
za dobu 2019-2021**

8.1. předłoha č. 1 za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny

DOMOWINA

Předłoha č. 1

za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach

Zapodaćel předłohi:

**Zwjazkowe předsydstwo Domowiny
na namjet swojich wuběrkow kaž tež
župow a sobustawskich
towarstwow/zwjazkow**

Awtor předłohi:

Werner Sroka

Nastupa (předmjet wuradźowanja):

**dźětowe směrnicy Domowiny za dobu
2019-2021**

Slěd wobjednanja resp. wothłosowanja:

Gremij	datum	wuslědk
18. hłowna zhromadźizna	25.03.2017	nadawk k předdźětanju dźětowych směrnicy za dobu 2019-2021
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny na namjet jeho prezidija	15.02.2019	doporuči schwalenje dźětowych směrnicy na 19. hłownej zhromadźiznje

Namjet za wobzamknjenje:

**Delegaća 19. hłownej zhromadźizny Domowiny schwala dźětowe směrnicy
za dobu 2019-2021.**

**Zwjazkowe předsydstwo dóstanje nadawk, z pomocu swojich wuběrkow
spjelnjenje a wotličjenje nadawkow koordinować.**

W přihotach na 20. hłownu (wólbnu) zhromadźiznu Domowiny w lěće 2021

Ma so namjet za dźětowe směrnicy za dobu 2021-2023 zdźělać.

datum: 15.02.2019

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

prećiwo namjetej:

so hłosa wzda:

9. namjety za dalše wobzamknjenja hłowneje zhromadźizny

9.1. namjet Župy „Jan Arnošt Smoler” k ewaluaciji wučby serbšćiny

DOMOWINA

DOMOWINA –
ZWJAZK ŁUŽISKICH SERBOW Z.Ł.
ZWĚZK ŁUŽYSKICH SERBOW Z.Ł.
BUND LAUSITZER SORBEN E.V.

Župa / Regionalverband "Jan Arnošt Smoler" Budyšin / Bautzen
Póstowe naměsto 2 / Postplatz 2, 02625 Budyšin / Bautzen

Domowina z.t.

zarjad

Póstowe naměsto 2

02625 Budyšin

datum:

telefon:

wobžětar/ka:

akt. znamjo:

e-mail:

Wobzamknjenje

Župna hłowna zhromadźizna namjetuje 19. hłownej zhromadźiznje Domowiny nastorčić ewaluaciju wučby serbšćiny w najšěršim zmysle w serbskim sydlenkim rumje, zo by so wučba serbšćiny za kóžde dźěćo na wysokim niwowje dale zaručila.

Delegaća hłowneje a wólbneje zhromadźizny župy „Jan Arnost Smoler“

Budyšin, dnja 19. januara 2019

9.1.1. předłoha čo. 2 za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny

DOMOWINA

Předłoha čo. 2

za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach

---

Zapodačel předłohi:

**Zwjazkowe předsydstwo Domowiny
na namjet Župy „Jan Arnošt Smoler”**

Awtor předłohi:

Werner Sroka

Nastupa (předmjet wuradźowanja):

**namjet za ewaluaciju wučby
hornjoserbšćiny**

Slěd wobjednanja resp. wothłosowanja:

Gremij	datum	wuslědk
hłowna zhromadźizna Župy „Jan Arnošt Smoler”	19.01.2019	namjet za ewaluaciju wučby serbšćiny w serbskim sydlenkim rumje
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny na namjet jeho prezidija	15.02.2019	podpěruje namjet župy a doporuči schwalenje namjeta na 19. hłownej zhromadźiznje

Namjet za wobzamknjenje:

**Delegaća 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny podpěruja namjet Župy „Jan Arnošt Smoler“,
nastorčić ewaluaciju wučby serbšćiny w najšěršim zmysle w serbskim sydlenkim teritoriju.
Nadawk ma so do džěłowych směrnicow Domowiny zapřijeć.**

datum: 15.02.2019

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

přećiwo namjetej:

so hłosa wzda:

9.2. namołwa Župy “Jan Arnošt Smoler” k wužiwanju Serbskeho domu w Budyšinje jako srjedźišćo Serbow

DOMOWINA

DOMOWINA –
ZWJAZK ŁUŽISKICH SERBOW Z.T.
ZWĚZK ŁUŽYSKICH SERBOW Z.T.
BUND LAUSITZER SORBEN E.V.

Župa / Regionalverband "Jan Arnošt Smoler" Budyšin / Bautzen
Póstowe naměsto 2 / Postplatz 2, 02625 Budyšin / Bautzen

Domowina z.t.

zarjad

Póstowe naměsto 2

02625 Budyšin

datum:

telefon:

wobžětar/ka:

akt. znamjo:

e-mail:

Wobzamknjenje

Namołwa k wužiwanju Serbskeho domu jako srjedźišćo Serbow

Serbscy čłonojo rady Załožby za serbski lud su jednohłósnje za nowotwar Serbskeho instituta (SI) a Serbskeho kulturneho archiwa (SKA) na terenje Lawskich hrjebjow hłosowali. W předłoze wobzamknjenja rěka, zo ma so nimo SI a SKA tež Serbska kulturna informacija (SKI) do toho noweho domu přesydlit a zo ma dom jako zetkanišćo Serbow a Němcow služić.

Serbski dom steji w tradiciji towarstwoweho domu Maćicy Serbskeje a je so jako tajki po Druhej swětowej wójnje na druhim městnje znowa natwarit. Wosebjje ze wsy su sej Serbja z džětom a swójskimi pjenjezami tak swój towarstwowy dom stworili. Zničeny Maćičny dom běše woprawdžity duchowno-kulturny centrum Serbow. A tomu měješe tež nowy Serbski dom na Póstowym naměsće w Budyšinje wotpowědować.

Wuwicé w nowšim času – hižo z tym, zo stej so Serbska kofejownja a do toho tež klubownja w domje zawrětoj –, je narok tutoho domu zanjechało. Zańdžene lěto je wjednistwo MDR přizjewiło wučah kompletneje redakcije ze Serbskeho domu. To

rěka, zo steji klětu wjace hač cyła etaža prózdna.

Jara zadźiwani smy, zo dyrbi po rozprawje w medijach horjeka naspomnjeneho wobzamknjenja załožboweje rady dla SKI ze Serbskeho domu wučahnyć. 2017 měješe SKI do bašty Serbskeho ludoweho ansambla přećahnyć, tomu smy z našim stejišćom zadžěwać móhli. A nětko smy w samsnej situaciji.

Z wuspěšnym wobdželenjom na nocy romantiki nazymu 2017 a 2018 smy dopokazali, zo móže być a je Serbski dom zetkanišćo Serbow a Němcow. W tutym zmysle měła so koncepcija za wužiwanje Serbskeho domu nadžělać. My wočakujemy, zo wostanje Serbski dom zjawne srjedźišćo Serbow za zetkanja, zabawu a wuměnu. Za to trěbne nadrobnošće měli z koncepcije wuchadžeć, wo kotrejž zdžělanju my Zwjazkowe předsydstwo Domowiny prosymy.

Delegaća hłowneje a wólbneje zhromadźizny župy „Jan Arnost Smoler“

Budyšin, dnja 19. januara 2019

9.3. doskónčne přiwaže towarstwa “Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V. z Łuchowa/Lüchow (Wendland) jako asociěrowane towarstwo Domowiny

9.3.1. předłoha č. 3 za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny

Předłoha č. 3 za 19. hłownu zhromadźiznu Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach

Zapodačel předłohi: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny

Awtor předłohi: Werner Sroka

Nastupa (předmjet wuradźowanja): přiwaže towarstwa “Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V.” jako asociěrowane towarstwo Domowiny

Slěd wobjednanja resp. wothłosowanja:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
Zwjazkowe předsydstwo Domowiny na namjet jeho prezidija	19.10.2018	nachwilne přiwaže a doporučenje na delegatow 19. hłowneje zhromadźizny k doskónčnemu přiwaću

Namjet za wobzamknjenje:

19. hłowna zhromadźizna Domowiny dnja 30.03.2019 w Chrósćicach schwali doskónčne přiwaže towarstwa „Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V.“ jako asociěrowane towarstwo Domowiny.

Předsyda Domowiny dóstanje połnomóc k podpisanju kooperaciskeho dojednanja jako zakład přichodneho zhromadneho džěła.

datum: 28.01.2019

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet:

prečiwo namjetej:

so hłosa wzda:

9.3.2. doporučenje zwjazkowego předsydstwa z dnja 19.10.2018

Předłoha čo. ZP 45/2018

za 8. (rjadne) posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny
dnja 19.10.2018 w Choćebuzu

Zapodačel předłohi: prezidij Domowiny

Awtor předłohi: Werner Sroka

Nastupa (předmjet wuradźowanja): **nachwilne přiwzaće towarstwa „Wendischer
Freundes- und Arbeitskreis e.V.“ jako
asociěrowane towarstwo do Domowiny a
doporučenje na 19. hłownu zhromadźiznu k
doskónčnemu schwalenju přistupa**

Slěd wobjednanja předmjeta předłohi:

gremij resp. organ Domowiny	datum	wuslědk wuradźowanja resp. doporučenje
předsydstwo towarstwa we Łuchowje (Wendland)	11.08.2018	schwalenje próstwy wo přistup
prezidij ZP	12.09.2018	doporučenje ke schwalenju

Namjet za wobzamknjenje:

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:

**Zwjazkowe předsydstwo přiwozmje nachwilnje towarstwo přecelow Serbow z Wendlanda -
Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V. - ze sydłom we Łuchowje/Lüchow (Wendland) w
statusu asociěrowaneho čłona do Domowiny.**

**Zwjazkowe předsydstwo doporuči delegatam 19. hłowneje zhromadźizny Domowiny,
tutomu přistupej doskónčnje přihtosować.**

datum: 12.09.2018

Dawid Statnik, předsyda

Financne wuskutki wobzamknjenja: za 2019 - přeprošenje delegacije towarstwa
na 19. hłownu zhromadźiznu, hewak na projektowej
bazy

Wuslědk wothłosowanja:

za namjet: 18   přećiwo namjetej: 0   hłosawzdaće/a: 0

9.3.3. **zaměr towarstwa „Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V.**

Gründungssatzung

„Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V.“

§ 1 Name, Sitz

1. Der Verein führt den Namen „Wendischer Freundes- und Arbeitskreis e.V.“
2. Der Verein soll beim Amtsgericht Lüneburg in das Vereinsregister eingetragen werden und führt danach den Zusatz „e. V.“
3. Der Sitz des Vereins ist 29439 Lüchow.
4. Geschäftsjahr ist das Kalenderjahr.

§ 2 Zweck

Der Verein sieht es als seine wichtigste und satzungsgemäße Aufgabe an, das draväno-polabische Erbe der historischen Kulturregion Hannoversches Wendland und auch das gemeinsame wendische Erbe der Nachbarregionen im Elberaum zu fördern und wiederzubeleben. Er verfolgt daher den Zweck der regionalen Förderung von Wissenschaft, Kultur, Sprache, Forschung, Bildung und Regionalkunde mit besonderem Bezug auf das Wendentum.

Der Zweck wird erreichte insbesondere durch

- eine enge Zusammenarbeit und Kooperation mit der „Domowina – Bund Lausitzer Sorben“ und ihren Einrichtungen und im überregionalen wendisch-slawischen Museumring,
- Vorträge, Diskussionsveranstaltungen, Verfassen von Abhandlungen auch für das Internet,
- Zusammenarbeit mit Schulen, insbesondere auch den Lehrern, zur Einbringung des wendischen Themas in den Unterricht,
- Wiederbelebung der ausgestorbenen draväno-polabischen Sprache aus Überlieferungen und verwandten Sprachen,
- das Wecken von Interesse für diese Sprache im Alltag durch Wörterbücher, Spiele, Schilder etc.
- die Erforschung wendischer Wurzeln in den Dörfern und Familien,
- Entwickeln weiterer Ansätze und das Sammeln von Anregungen zur Erforschung und Wiederbelebung des wendischen kulturellen Erbes,
- das alles auch durch praktischen und wissenschaftlichen Austausch mit anderen Vereinen, Organisationen, Universitäten oder Instituten bis hin zu engen Kooperationen und dem Gedanken eines eigenen Instituts im Wendland.

10.1. Přehlad člonstwa, županow a předsydow kaž tež člonow předsydstwow sobustawskich župow a nadregionalnych towarstwow

staw: 31.01.2019

Župa „Jakub-Lorenc-Zalěski“ z. t.

sydło: Měrowa dróha 65, 02959 Slepó
cytkowne člonstwo: 508 člonow organizowanych w:
7 zapisanych towarstwach
ličba člonow: 222
7 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: 106
7 Domowinskih skupinach
ličba člonow: 180

župan: **Hermaš, Manfred** městožupanka: **Maticowa, Diana**
dalši člonjojo Balkowa, Hannelore
předsydstwa: Balccyna, Angelika
Bierholdec, Stephanie
Hantscho, Hartmut
Kotissek, Wolfgang
Lehnikowa, Ingrid
Krawcowa, Waltraud
Mušalekowa, Inga
Panošyna, Sylvia
Reichertowa, Kathleen
Richter, Hartmut
Rübesamowa, Petra
Urbankowa, Simone
Seitcowa, Silvia

Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cytkowne člonstwo: 459 člonow organizowanych w:
3 zapisanych towarstwach
ličba člonow: 144
22 Domowinskih skupinach
ličba člonow: 315

županka: - městožupan: -
dalši člonjojo dr. Holder, Günter
předsydstwa: Konjechtec, Marlis
Mehrowa, Hilža
Łušćanski, Jurij
Petrenc, Klaus
Pětrowa, Jana
Pinkawina, Róža
Thomasowa, Leńka

Župa Dolna Łużyca z. t.

sydło: A. Bebelowa droga 82, 03046 Chóšebuz

cytkowne člonstwo: 2.405 člonow organizowanych w:

19 zapisanych towarstwach

ličba člonow: 1.066

5 njezapisanych towarstwach

ličba člonow: 119

41 Domowinskich skupinach

ličba člonow: 1.220

župan: **Janhoefer, William**

městožupan: **Końcař, Marcus**

dalši čtonojo Adam, Horst

předsydstwa: Albertowa, Franciska

Elikowska-Winklerowa,

Marija

Henšelowa, Uta

Koncak, Harald

Kosyk, Frank

Šewelisowa, Claudia

dr. Šurman, Pětš

Schön, Gerald

Tšukowa, Karin

Worješk, Dieter

Župa „Michał Hórnik“ Kamjenc

sydło: Při pastyrni 4, 01920 Chrósćicy

cytkowne člonstwo: 1220 člonow organizowanych w:

11 zapisanych towarstwach

ličba člonow: 548

12 njezapisanych towarstwach

ličba člonow: 488

4 Domowinskich skupinach

ličba člonow: 183

1 direktneho člona jednotliwca

župan/-ka **Cyžowa, Zala**

městožupanka: **Jurkowa, Katharina**

dalši čtonojo Deleńkowa, Hańžka

předsydstwa: Deleńkowa. Marhata

Hiccyna, Jana

Korjeńkowa, Michaelis

Kubašowa, Jadwiga

Kuringowa Trudla,

Młynkowa. Marlis

Njek, Jürgen

Škoda, Clemens

Šmit, Měrko

Župa „Handrij Zejler“ Wojerecy

sydło: Drježdžanska 18, 02977 Wojerecy
cyłkowne člonstwo: 772 člonow organizowanych w:
10 zapisanych towarstwach
ličba člonow: 472
3 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: 166
7 Domowinskih skupinach
ličba člonow: 133
1 direktneho čłona jednotliwca

župan: **Brauman, Marcel** městožupan/-ka: --
dalši čłonojo Domanja, Jurij
předsydstwa: Dučmanowa, Lubina
Hrjehorjowa, Sonja
Korchowa, Gabriela
Libšowa, Mila
Linakowa, Gabriela
Šołćina, Christina
Zahrodnikowa, Aneta

Maćica Serbska z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: 105 člonow

předsyda: **Łušćanski, Jurij** městopředsyda: **dr. Pohončowa, Anja**
předsyda Mašicy Serbskeje: **dr. Šurman, Pětš**
dalši čłonojo dr. Brězanec, Anett
předsydstwa: Cyžowa, Marka
Čornakec, Jěwa-Marja
dr. Kellerowa, Ines
Pěčkec de Levano, Janka
prof. dr. Šołta. Dietrich

Serbske młodžinske towarstwo „Pawk“ z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: 23 člonow

předsyda: **Grajcarekec, Franciska** městopředsyda: **Wowčer, Jakub**
dalši čłonojo Kowarjec, Ludmila
předsydstwa: Pawlikec, Alena
Šěrak, Fabian

Towaršnosť za spěchowanje Serbskeho ludoweho ansambla z. t.

sydło: Wonkowna Lawska 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: 23 člonow
předsyda: **Kozel, Sieghard** městopředsydka: **Čornakec, Jěwa-Marja**
dalši člonojo Brauman, Marcel
předsydstwa: Łušćanski, Jurij

Serbske šulske towarstwo z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: 300 člonow (staw: 30.09.2018)
předsydka: **Budarjowa, Ludmila** městopředsydaj: **Čižankowa, Jadwiga a Wjactawk, René**
dalši člonojo Hašcyna, Margot
předsydstwa: Hrjehorjowa, Nicole
Hojer, Beno
Rjeda, Stefan

Serbski Sokół z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: 125 člonow organizowanych (staw: 30.09.2018) w:
4 zapisanych towarstwach
ličba člonow: 90
2 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: 31
4 direktnych člonow jednotliwcow
starosta: **Funka, Milan** městostarosta: **Šołta, Tomaš**
dalši člonojo Suchy, Tómaš - jednačel
předsydstwa: Hrjehor, Jan- nowinski rěčnik
Šołćina, Gabi - pokładnica
Šwon, Józef – člon předsydstwa

Spěchowanski kruh za serbsku ludowy kulturu z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: 34 člonow
předsyda: **Zobel, Eberhard** městopředsydka: **Jaworkowa, Marja**
dalši člonojo Čejkowa, Dorothea
předsydstwa: Palmanowa, Helena
Suchowa, Weronika
Winklerowa, Martina

Towarstwo Cyrila a Metoda z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: **604** člonow organizowanych w:
2 zapisanymaj towarstwomaj
ličba člonow: **365**
4 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: **239**

předsyda: **Špitank, Jurij** městopředsyda: **farar Nawka, Gabriš**
dalši člonajo Handrikowa, Daniela wuzwoleni dnja 14.02.2019
předsydstwa: Hrjehor, Rolf
Kralowa, Monika
Rječka, Tomaš

Towarstwo za spěchowanje serbskeho kulturneho a informaciskeho srjedźišća w Barlinje SKI z. t.

sydło: Fuggerstr. 39, 10777 Berlin
cyłkowne člonstwo: **18** člonow

rěčnik předsydstwa: farar **Pjech, Cyril**
dalši člonajo Měškank, Wito
předsydstwa: prof. dr. Žur, Achim

Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow z. t.

sydło: Nowojaščanska hłowna dróha č. 29, 02699 Bóšicy
cyłkowne člonstwo: **62** člonow

předsydkka **Cyžowa, Monika** městopředsyda: **Wowčer, Błažij**
dalši člonajo Dej, Ščěpan
předsydstwa: Šnajder, Křesćan
Lipič, Achim

Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z. t.

sydło: Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: **462** člonow (staw: 30.09.2018) organizowanych w:
8 zapisanych towarstwach: **315**
8 njezapisanych towarstwach: **144**
3 direktni člonajo-jednotliwcy

předsyda: **Pětr Cyž** městopředsydaj: **Schön, Gerald a Wowčer, Janek**

dalši člonajo Bulankowa, Melanie
předsydstwa: Hänelkowa, Angelika
Herrmann, Susann
Jancyna, Sylwija
Vahder, Cornelia

Župa "Jan Skala" - Zwjazk serbskich studowacych

člonstwo: **104** člonow organizowanych w:
1 zapisanym towarstwje
ličba člonow: **44**
3 njezapisanych towarstwach
ličba člonow: **60**

předsyda: **Dyrlich, Damian** městopředsyda: **Kral, Roman**
dalši člonojo Donat, Józef
předsydstwa: Donat, Michał
Hejduška, Syman
Matješkec, Marie-Luise
Škoda, Clemens
Šoćic, Alena

Zwjazk serbskich wumělcow z. t.

sydło: Při Młynskich wrotach 2, 02625 Budyšin
cyłkowne člonstwo: **85** člonow

předsyda: **Bělk, Jan** městopředsyda: -
dalši člonojo Cyž, Jan
předsydstwa: Cyž, Michał
Čornakec, Jěwa-Marja
Kobjela, István
Nawka, Bosćan
Šoćic, Madleńka

Zwjazk za serbski kulturny turizm z. t.

sydło: Měrowa dróha 65, 02959 Slepó
cyłkowne člonstwo: **70** člonow organizowanych w:
7 zapisanych towarstwach
ličba člonow: **57**
13 direktnych člonow jednotliwcow

předsyda/-ka: **Brězan, Pětr** městopředsyda: **Bierhold, Stephanie**
dalši člonojo Budarjowa, Hanka
předsydstwa: Reiche, Mathias
Schnippa, Cornelia
Steglichowa, Claudia
Stockowa, Milena
Tschöke, Dorothea

**10.2. a) Přehlad k zestawje gremijow za serbske naležnosće
za dobu 2014 – 2019 (wuběr)**

staw: februar 2019

Wokrejs Sprjewja-Nysa

wuběr k za serbske nastupnosći wokrejsneho sejma

člonki:

1. Kaiser, Fred	frakcija CDU – pšedsedař
2. Rother, Hartmut	frakcija CDU
3. Budyšin, Siegbert	frakcija SPD
4. Piosik, Egbert	frakcija Lichotne wólerje
5. Krawcowa, Ursula	frakcija Lěwica

zastupniki:

1. Gallas, Raik	frakcija CDU
2. Nowka, Raik	frakcija CDU
3. Schneider, Frank	frakcija SPD
4. dr. Schüler, Torsten	frakcija Lichotne wólerje
5. Fusan, Sascha	frakcija Lěwica

poražujucy člonk:

Tšukowa, Karin z Dešna, regionalna powědarka Domowiny

wěcywuznate:

1. dr. Michał Hajdan	z Drjowka
2. farań Kšěnka, Ingolf	z Janšojc
3. Freißler, Dieter	z Terpego
4. Šramowa, Astrid	z Gołbina
5. Tšukowa, Rosemarie	z Janšojc

Wokrjes Budyšin

džěłowy kruh za serbske naležnosće za dobu 2014 – 2019

předsydka:

Krawcowa, Regina społnomócnjena za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin

wokrjesni radźičeljo:

Kozel, Hajko (frakcija Lěwica)
Statnik, Dawid (frakcija Swobodni wólerjo/SWZ)

wjesnjanosta ze serbskeho sydlenkeho teritorija:

Ryćer, Hubertus

wěcywustojni wobydlerjo (pomjenowani wot Domowiny):

1. Hrjehorjowa, Sonja (hač do 31.01.2018)	za Župu „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin
2. Jurkowa, Katharina	za Župu „Michał Hórnik“ Kamjenc
3. Šołćina, Christina	za Župu „Handrij Zejler“ Wojerecy
4. Krygar, Mato	na namjet Serbskeho ewangelskeho towarstwa z.t.
5. Budarjowa, Hanka	na namjet Towarstwa Cyrila a Metoda z.t.

Wokrjes Zhorjela

přirada za serbske naležnosće wokrjesa Zhorjela

1. Krawc, Helmut	wokrjesny radźičel SPD
2. Nowak, Měrcin	wokrjesny radźičel CDU
3. Šubertowa, Franciska	wokrjesna radźičelka B90/Zeleni
4. Kotisek, Wolfgang	poradźowacy wěcywustojny člon za prašenja kultury a wuměłstwa

Wulke wokrjesne město Wojerecy

přirada za serbske naležnosće Města Wojerecy (w spinkach: namjetowana/y wot)

předsyda:	Nasdala, Dirk	wěcywustojny wobydler (Domowina)
městopředsyda:	Sroka, Werner	wěcywustojny wobydler (Domowina)
1. Gebauer, Dora		wěcywustojna wobydlerka (Domowina, frakcija Lěwica)
2. Graf, Evelin		wěcywustojna wobydlerka (CDU-frakcija)
3. Kruse, Siegfried		wěcywustojny wobydler (Aktives Hoyerswerda)
4. Sarodnick, Birgit		wěcywustojna wobydlerka (Domowina)
5. Schütze, Karl-Heinz		měšćanski radźičel (Lěwica)
6. Šramina, Brigita		wěcywustojna wobydlerka (Domowina)
7. MR Tempel, Heinz-Dieter		wěcywustojny wobydler (SPD-frakcija/Domowina)
8. Wincarjowa, Gertrud		wěcywustojna wobydlerka (Domowina)

Wulke wokrjesne město Budyšin

džěłowy kruh za serbske naležnosće (poradźuje wyšeho měšćanostu)

rěčnica:	dr. Hozyna, Susann	měšćanska radźičelka (PEGASUS-Bautzen)
zast. rěčnik:	Wirth, Měrcin	wěcywustojny wobydler
člonojo:		
1. Balzer, Martin		wěcywustojny wobydler
2. Brankač, Mirko		měšćanski radźičel (PEGASUS-Bautzen)
3. dr. Brězanowa, Beata		wěcywustojna wobydlerka
4. Budar, Jan		wěcywustojny wobydler
5. Kuring, Marko		wěcywustojny wobydler
6. Stenzel, Gitta		měšćanska radźičelka (Lěwica)
7. Vogt, Karsten		měšćanski radźičel (CDU)

**10.2. b) Přehlad zamołwitych za serbske naležnosće poboku
krajnoradnych, měščanskich, hamtskich a gmejnskich zarjadow**
(staw: februar 2019)

Wokrjes Budyšin	Krawcowa, Regina 03591/525187400 sorbenbeauftragte@lra-bautzen.de abo regina.krawcowa@lra-bautzen.de
Wokrjes Zhorjelc	Fabisch, Ines 03581/663-9013 sorbenbeauftragter@kreis-gr.de
Wokrejs Sprjewja-Nysa	Kosakowa, Kerstin 03562/98610005 k.kossack-beauftragte@lkspn.de
Wokrejs Dubja-Błota	Freihoff, Dieter 035471/797 abo 0170/8750730 dieterfreihoff@web.de
Wokrejs Gorne Błota-Łužyca	Ramotowa, Waltraud 035433/3347 waltraud-ramoth@t-online.de
Město Wojerecy	Linakowa, Gabriela 03571/456544 Gabriela.Linack@hoyerswerda-stadt.de
Město Chóšebuz	Kosacojc-Kozelowa, Anna 0355/6122014 Anna.Kossatz-Kosel@cottbus.de
Město Běła Woda	Pomrenke, Manuela 03576/265323 buengerbuero@weisswasser.de

Město Grodk	Bieder, Christina gsb@stadt-spremberg.de 035633/40150 fachowa porada: Laubensteinowa-Polencojc, Sylka sylke-polenz@web.de
Město Kulow	Rachel, Ščěpan 035725/75541 svw-41@wittichenau.de
Město Zły Komorow	Schmiedgen, Anja
Město Drjowk	Jurk, Margitta 035602/56234 Jurkm@drebkau.de
amt Bórkowy (Błota)	Sischke, Anett
amt Picnjo	Kahl, Julia 035601-81513 kahl@peitz.de
Gmejna Halštrowska Hola	Scharf, Renate
Gmejna Sprjewiny Doł	Nawrazala, Anneliese
Gmejna Łaz	Pelzer, Grit

10.3.1. přehlad serbskich zastupjerjow w rozsudźacych a poradźowacych gremijach

wuběr; staw: 3/2019

gremij	mjeno, předmjeno (funkcija)	delegowanski gremij	wólbna doba
mjezynarodne gremije			
FUEN-prezidij	Cyž, Bjarnat (wiceprezident)	Domowina z. t.	2016 – 2019
FUEN-Dialogforum w EU-parlamence	Statnik, Dawid	Domowina z. t.	2016 – 2019
EBLUL - komitej Němskeje	dr. Bartels, Hauke dr. Šoćina, Jana	Domowina z.t.	njeje postajena
CIOFF-Němska z. t. (mjezynarodne zjednoćenstwo organizatorow folklornych festiwalow)	Kowar, Marko (přisydnik předsydstwa) Škoda, Clemens Apeltowa, Heike Rucha, Tobias Krawc, Gabriel Handrik, Stani Pěčkec, Marija (člonka předsydstwa)	Domowina z. t. Domowina - Župa Dolna Łužyca z.t. Serbski ludowy ansambl tzwr. Serbska rejowanska skupina Smjerdžaca z.t. Serbski folklorny ansambl Wudwor z.t. Serbski folklorny ansambl Slepó z.t.	njeje postajena
gremije Zwjazka			
Mjeńšinowa rada Němskeje	Statnik, Dawid Cyž, Bjarnat Ela, Kito	Domowina z. t.	po rozsudže Domowiny
Džěłowy kruh za mjeńšinowe prašenja při Zwjazkowym sejmje	Statnik, Dawid Cyž, Bjarnat Ela, Kito	Domowina z. t.	po rozsudže Domowiny
Poradźowacy wuběrk za prašenja serbskeho ludu pola Zwjazkoweho ministerstwa nutřkowneho	Statnik, Dawid Janhoefer, Wylem Kowar, Marko Susann Šenkec Budar, Jan Šoćina, Judit	Domowina z. t. Załožba za serbski lud Mjeńšinowy sekretariat	njeje postajena

gremije Založby za serbski lud			
Rada Založby za serbski lud	<p><i>rjadni serbscy čłonojo:</i> Šenkec, Susann (předsydka) Cyž, Bjarnat Korjeńkowa, Bogna Nyča, Julian Tšukowa, Karin Zenkerowa, Babett</p> <p><i>zastupjerjo:</i> Benada, Bosćij Bulank, Marian Brězan, Beno Kosacojc-Kozelowa, Ana Młynkowa, Marlies Šurmanowa, Angela</p>	<p>Domowina z. t. (za Saksku)</p> <p>Rada za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje (za Bramborsku)</p>	2015 – 2019
	<p><i>rjadni serbscy čłonojo:</i> Cyž, Bjarnat dr. Měrcink, Daniel Nyča, Julian Šenkec, Susann Końcař, Marcus Kosyk, Frank</p> <p><i>zastupjerjo:</i> Dźisławk, Marko Jurkowa, Katharina dr. Malinkowa, Lubina Młynkowa, Marlies Šejcowa, Diana Zenkerowa, Babette</p>	<p>Domowina z. t. (za Saksku)</p> <p>Rada za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje (za Bramborsku)</p>	2019 – 2023
Založbowa komisija (wuběrk rady Založby za serbski lud)	<p><i>zastupjerjo serbskeho ludu:</i> Cyž, Bjarnat dr. Měrcink, Daniel Nyča, Julian Šenkec, Susann Końcař, Marcus Kosyk, Frank</p>	Rada Založby za serbski lud	2019 – 2023
Parlamentariska přirada Založby za serbski lud	<p><i>serbscy parlamentarojo:</i> Šiman, Marko (CDU) (předsyda) Mikławšk, Alojs (CDU) Kozel, Heiko (Lěwica)</p>	Sakski krajny sejm	wotwisnje wot wólbnych dobow parlamentow
Kuratorij Myta Čišinskeho Založby za serbski lud	<p>N.N. za Hornju Łužicu Stenselowa, Marion Bělk, Jan Knebel, Jan Cušcyna, Měrana Budarjowa, Ludmila Šenkec, Susann</p>	<p>Domowina z. t. Domowina z. z. ZSW z. t. ZSST z. t. Maćica Serbska z. t. SŠT z. t. předsyda/ka rady Založby za serbski lud</p>	2019 – 2025

gremije krajneje runiny Braniborskeje a Sakskeje			
Rada za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje	Mak, Torsten (pšedsedar) Końcař, Marcus (zastupny pšedsedar) Henšelowa, Uta Janhoefer, William Šurmanowa, Angela	listowa wólba w Bramborskej 31.05.2015	2014 - 2019
Rada za serbske naležnosće Swobodneho stata Sakska	Michałkowa, Marja (předsydka) Hermaš, Manfred Statnik, Dawid Thomasowa, Leńka Kliman, Marko	serbske zjednoćenstwa a towarstwa/Domowina z. t. gmejny serbskeho sydlenkeho teritorija	2014 – 2019
Rozgłosowa rada RBB	Końcař, Marcus	Domowina z. t.	2019 – 2023
Sakski krajny wustaw za priwatny rozhlós a nowe medije	Statnik, Dawid (městopředsyda zhromadźizny a člon wuběrka “program a škit młodžiny”)	zjednoćenstwa Serbow	2016 – 2022
Kuratorium „Bramborski žeń“	Apeltowa, Heike	Domowina - Župa Dolna Łužyca z. t.	njejo póstajona
Kuratorij „Džeń Saksow“	Škoda, Clemens (člon prezidija)	Domowina z. t.	njeje postajena
Krajna staršiska rada Sakskeje	N.N.	šule w serbskim sydlenkim teritoriju	za šulskej lěče 2018/19 a 2019/20
Krajna šulska pširada Bramborskeje	Šurmanowa, Angela	Rada za nastupnosći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje	2014 – 2019
Krajna kubłanska rada Sakskeje	Wjacławk, René Šěnowa, Sylwija (zast.)	Domowina z.t. na namjet Serbskeho šulskeho towarstwa z. t.	2019 – 2021

Želowa kupka „serbske kublańske temy“ pši Bramborskem ministerstwe za kubljanje, mložinu a sport	Šurmanowa, Angela Mak, Torsten dr. Zakar, Viktor Końcar, Marcus	Rada za nastupnošći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje Serbske šulske towaristwo z.t. Domowina z. t./RCW Župa Dolna Łužyca z. t.	stawny gremium
Jury Myta Zejlerja poboku Sakskeho statneho ministerstwa za kultus (SMWK)	Brězan, Stanisław (předsyda) Thomasowa, Leńka Nuk, Jan dr. Wölkowa, Sonja Cyž, Benedikt Hermaš, Manfred Čornak, Tomaš	SMWK Rada za serbske naležnosće Domowina z. t. Serbski institut wokrjes Budyšin wokrjes Zhorjelc Zwjazk sakskich městow a gmejnow	2013 – 2019
Wodženska skupina 2plus Sakskeje poboku Sakskeho statneho ministerstwa za kultus	Statnik, Dawid dr. Brězanowa, Beata Budarjowa, Ludmila Čižankowa, Jadwiga	Domowina z. t. Domowina z. t. /RCW Serbske šulske towarstwo z. t. Serbska zakładna šula Pančicy-Kukow	stajny gremij
Sakski kulturny senat (poradźowacy gremij knježerstwa)	dr. Hozyna, Susanne	na namjet předchadnika (prof. dr Dietrich Šořta)	stajny gremij
Ekspertowa komisija Krajneho zarjada za zažne kubljanje w susodnych rěčach w Sakskej	dr. Beata Brězanowa		
Jury Myta Miny Witkojc	Nowak, Měto (SMWK) Collin, Jennifer (MBJS) Bähnišch, Margot (statna kenclija) Henšelowa, Uta (Serbska rada) dr. Piniekowa, Christiana (ABC) dr. Kaulfürst, Fabian (rěčna komisija) dr. Leipner, Hartmut (Spěchowanske tow. za serbsku rěc w cerkwi z.t.) dr. Zakar, Viktor (RCW) Kozelowa-Kosacojc, Ana (město CB)	MWFK	stajny gremij

	Kosakowa, Kerstin (wokrejs SPN) Ramotowa, Waltraud (wokrejs OSL) Freihoff, Diter (wokrejs LDS)		
--	---	--	--

Rewitalizaciska seš	dr. Zakar, Viktor Końcař, Marcus Šurmanowa, Angela	Domowina/RCW Chóšebuz Domowina - Župa Dolna Łužyca z.t. Rada za nastupnošći Serbow pši Bramborskem krajnem sejmje Serbske šulske towaristwo z. t. Šula za dolnoserbsku rěc a kulturu Serbski institut zagronite za serbske nastupnošći nosarje šulow a žišownjow a dalšne	stawny gremium pši ministerstwje MWFK
---------------------	--	--	--

Gremije regionalneje runiny			
Regionalna zgromažina Regionalneho planowanskego zgromaženstwa „Łužyca-Błota“	Marcus Końcař	Domowina z. t.	až do 2020
Regionalny forum „Błota“ (LEADER+)	Tšukowa, Karin	Domowina - Župa Dolna Łužyca z. t.	až do 2020
Regionalna pširada LEADER- regiony Sprjewja-Nysa	Tšukowa, Karin	Domowina - Župa Dolna Łužyca z. t.	až do 2020
Brunicowy wuběrk Kraja Bramborska	Burchardt, Tomaš	Domowina z. t.	2014 – 2019
Zwjazkowa zhromadźizna Regionalneho planowanskeho zwjazka „Hornja Łužica/Delnja Šleska“ a brunicowy wuběrk	Brězan, Pětr (poradźowacy člon) Hermaš, Manfred (zastupjer)	Domowina z. t.	2014 – 2019
přirada k wuwicowemu konceptej za gmejny Trjebin,	Hermaš, Manfred (rjadny člon)	Domowina z. t.	2014 – 2019

Slepo a Džewin	Matica, Diana (zastupowaca člonka)		
Šulske konferency w Bramborskej: Zakładna a wuša šula Bórkowy Šulski centrum „Dr. A. Schweitzer“ Wětošow Zakładna šula „Krabat“ Janšojce Zakładna šula „Mato Kosyk“ Brjazyna Zakładna šula „von Houwald“ Tšupc Zakładna šula Žyłow Dolnoserbški gymnazium	Tšukowa, Karin Gräfowa, Anke Hufnagelowa, Doreen Hašcyna, Margot Apeltowa, Heike Šurmanowa, Angela Šewelisowa, Claudija	Domowina – Župa Dolna Łužyca z. t.	
Wuběrk młodžinskeje pomocy wokrjesa Budyšin	Zopic, Franciska (rjadna člonka) Jurkowa, Katharina (zast. člonka)	Domowina z. t.	2014 – 2019
Wuběrk młodžinskeje pomocy wokrjesa Zhorjelc	Maticowa, Diana (rjadna člonka) Hermaš, Manfred (zast. člon)	Domowina z. t.	2014 – 2019
Rozsudźacy wuběrk za europski spěchowanski program LEADER za region Hornjołužiske hola a haty	Kowar, Marko Jurkowa, Katharina Liznarjec, Katja	Domowina z. t.	2014 – 2020
Towarstwo k wuwicu krajiny Hornjołužiske hola a haty z. t.	Kowar, Marko (předsyda)	Domowina z. t.	po wustawkach towarstwa
Lokalna akciska skupina za Leader-region Łužiska jězorina	Kunzendorf, Ines (člonka z hłosowanskim prawom)	Zwjazk za serbski kulturny turizm z.t.	2014 - 2020
Kulturny konwent kulturneho ruma „Hornja Łužica/Delnja Šleska“	Budar, Jan (člon konwenta) Suchy, Marko (člon kulturneje přirady za hajeenje domizny)	Założba za serbski lud kulturny konwent	2014 – 2019 2014 – 2019

	Dawid Statnik (poradźowacy člon konwenta)	wokrjesny sejmik Budyšin	2014 - 2019
Wokrejsna šulska pširada „Sprjewja-Nysa“	Šwjelina, Katrin	Domowina – Župa Dolna Łužyca z. t.	2014 – 2019
Wokrjesny wuběrk wokrjesa Budyšin	Jurkowa, Katharina (wěcywustojna wobydlerka)	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Socialny a generaciski wuběrk wokrjesa Budyšin	Šoćina, Christina (wěcywustojna wobydlerka)	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Techniski wuběrk wokrjesa Budyšin	Pašcyna, Serafina (wěcywustojna wobydlerka)	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Kulturny a kubłanski wuběrk wokrjesa Budyšin	Wjacławak, René	džěłowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin	hač do 2019
Přirada za měšćanske wuwice Budyšina	Böhmak, Theresa	Domowina - Župa “Jan Arnošt Smoler”	hač do 2019
Euroregion Nysa z.t.	Kozel, Hajko (člon dobustawskeje zhromadźizny)	wokrjesny sejmik Budyšin	hač do 2019
Džěłarnička přichoda Łužicy	Kowar, Marko (poradźowacy člon wodženskeho wuběrka)	Domowina	wot 2018 sem
Euroregion Sprjewja-Nysa-Bohr	Końcaf, Marcus	Domowina	wot 2016 sem

Přirady serbskich institucijow

Fachowa přirada RCW	Šěnowa, Rejza dr. Šoćina, Jana Mošowa, Michaela Henčlowa, Grit Šoćina, Diana Bejmak, Wito Šurmanowa, Angela Thomasowa, Leńka	Domowina z. t.	wot 2012 sem
---------------------	---	----------------	--------------

<p>Schwalenska komisija za serbske wučbnicy pola RCW</p>	<p><i>fachowe poradźowarki serbšćiny WŠ:</i> Ertelowa, Milenka Bukowa, Katka</p> <p><i>fachowa poradźowarka serbšćiny SZŠ:</i> Knoblichowa, Daniela</p> <p><i>zastupjerjo Delnjeje Łužicy:</i> dr. Piniekowa, Christiana dr. Zakar, Viktor dr. Sokoł, Jakub Hustetowa, Ingrid</p> <p><i>zastupjerjej kubłanskeje agentury:</i> Handrik, Bosćij knjeni Šenkowa</p> <p><i>zastupjerka SŠT z. t:</i> Budarjowa, Ludmila</p> <p><i>zastupjerka Załožby za serbski lud:</i> Mošowa, Michaela</p> <p><i>zastupjerka LND:</i> Bujnowska, Manja</p> <p><i>zastupjerki RCW:</i> dr. Brězanowa, Beata Džědžikowa, Annett Smolina, Manuela</p> <p><i>zastupjerka fachoweho kružka za serbšćinu na Serbskim gymnaziju:</i> Šěnowa, Sylwija</p>	<p>Rěčny centrum WITAJ pola Domowiny</p>	<p>stajny gremij</p>
<p>Přirada Ludoweho nakładnistwa Domowina</p>	<p>Eggert, Hans (předsyda)</p> <p>Hofmann, Martin (městopředsyda)</p> <p>Rjeda, Krystof Stracke-Nawka, Cosima</p>		

přirada SLA	Krawc, Gabriel (předs.) Sturm, Bettina Banzin, Pierre-Yves	Založbowa rada	po wustawkach
dohladowanska rada Krabatoweho młyna Čorny Chołmc pw tzwr (gGmbH)	Statnik, Dawid (městopředsyda)	Domowina	wot 2017 sem

Dalše fachowe gremije

Dolnoserbska rěčna komisija (DSRK)	<p>dr. Kaulfürst, Fabian (powědař)</p> <p><i>člonki:</i> dr. Bartels, Hauke Elikowska-Winklerowa, Marija Hašcyna, Margot Melcher, Bernd</p> <p>Měškank, Werner Pěčkojc de Lévano, Janka dr. Piniekowa, Christiana</p> <p>Starosta, Manfred Stenselowa, Marion Tomčik, Stanislav</p> <p>Wieczorek, Gregor</p> <p><i>zastupujuce člonki:</i> Dawmowa, Adelheid Golašojc, Martina Hustetojc, Ingrid</p> <p>Klimowa, Christina Wornar, Edward</p>	<p>wót Mašice Serbskeje pówołana</p> <p>Serbski institut</p> <p>Serbski institut</p> <p>Rěcny centrum WITAJ Serbski muzej Ludowe nakładnistwo Domowina Žělanišćo za serbske kubłanske wuwijanje Chóšebuz (ABC)</p> <p>Serbski rozgłos, RBB Institut za sorabistiku, uniwersita Lipsk Nowy Casnik</p> <p>Nowy Casnik Serbski rozgłos, RBB Rěcny centrum WITAJ Serbski muzej Institut za sorabistiku, Lipsk</p>	stajny gremij
Hornjoserbska rěčna komisija	<p>dr. Wölkowa, Sonja (předsydka)</p> <p>Nuk, Michał (městopředsyda)</p>	<p>wot Maćicy Serbskeje powołana</p> <p>Serbski institut</p> <p>Ludowe nakładnistwo Domowina</p>	stajny gremij

	<p>Heelemannowa, Daniela (pokładnica)</p> <p><i>čłonojo:</i> Budarjowa, Ludmila Gerdesowa, Monika dr. Kaulfürst, Fabian dr. Meškank, Timo</p> <p>Mičkec, Sara</p> <p>dr. Pohončowa, Anja Smolina, Hańžka</p> <p>Šěnowa, Sylwija</p> <p>dr. Šěrakowa, Irena dr. Šołcina, Jana prof. dr. Warnar, Edward</p>	<p>Rěčny centrum WITAJ</p> <p>Serbski rozhłós, MDR Serbski institut priwatny docent sorabistiki, uniwersita Lipsk Ludowe nakładnistwo Domowina Serbski institut redakcija Serbskich Nowin Serbski gymnazij Budyšin</p> <p>Serbski institut Institut za sorabistiku, uniwersita Lipsk</p>	
Pomnikowy wuběrk Maćicy Serbskeje z. t.	<p>Malinkowa, Trudla (předsydka)</p> <p><i>čłonojo:</i> Kuring, Alfons Laduš, Manfred Laubensteinowa- Polencojc, Sylka Petrik, John Měškank, Werner Pawlikowa, Andrea Škoda, Clemens</p>	wot Maćicy Serbskeje powołany	stajny gremij

10.3.1. přehlad zastupjerjow Domowiny za poradźowace sobudźěto w šulskich konferencach Sakskeje

Přehlad šulskich konferencow

wobzamknjeny dnja 14.12.2018 w Chrósćicach

15.12.2018

zakładne šule		wučbna forma	namjet 1. zastupjer	namjet 2. zastupjer
župa Budyšin				
Zakładna šula Bart	Malešecy / Malschwitz	cuza řeč	Jana Pětrowa	Katja Liznarjec
Zakładna šula Bošecy	Kubšicy / Kubschütz	cuza řeč		Katja Liznarjec (komisarisce)
Serbska zakładna šula Budyšin	Budyšin / Bautzen	serbska šula 2plus-koncept	Katja Liznarjec	
Zakładna šula Bukecy	Bukecy / Hochkirch	cuza řeč	dr. Hilža Elina	Katja Liznarjec (komisarisce)
Zakładna šula	Wulka Dubrawa / Großdubrau	cuza řeč	Jana Pětrowa	Katja Liznarjec (komisarisce)
Zakładna šula	Hodźij / Göda	cuza řeč		Katja Liznarjec (komisarisce)
Zakładna šula	Bart / Baruth	cuza řeč		Katja Liznarjec (komisarisce)
Zakładna šula	Hučina / Guttau	cuza řeč	Katja Liznarjec	Jana Pětrowa
Zakładna šula	Bošecy / Baschütz	cuza řeč	dr. Hilža Elina	Katja Liznarjec (komisarisce)
Zakładna šula „B. Krawc“	Rakecy / Königswartha	cuza řeč	Alena Hagerowa	dr. Günter Holder
Serbska zakładna šula „Dr. Marja Grólmusec“	Radwor / Radibor	serbska šula 2plus-koncept	Marcel Braumann	Katja Liznarjec (komisarisce)
Zakładna šula	Njeswačidło / Neschwitz	cuza řeč		Katja Liznarjec (komisarisce)
župa Kamjenc				
Serbska zakładna šula "Jurij Chěžka"	Chrósćicy / Crostwitz	serbska šula 2plus-koncept	Katharina Jurkowa	Jana Hiccyna
Serbska zakładna šula "Šula Čišinskeho"	Pančicy Kukow / Panschwitz-Kuckau	serbska šula 2plus-koncept	Clemens Škoda	Katharina Jurkowa
Serbska zakładna šula Ralbicy	Ralbicy / Ralbitz	serbska šula 2plus-koncept	Dawid Statnik	Katharina Jurkowa
Serbska zakładna šula „Michał Hórnik“	Worklecy / Räckelwitz	serbska šula 2plus-koncept	Pětr Brězan	Katharina Jurkowa
župa Slepó				
Zakładna šula „Dr.-M.- Grólmusec“	Slepó / Schleife	2plus-koncept	Diana Maticowa	Manfred Hermaš
župa Wojerec				
Zakładna šula Nowa Wjes	Sprjewiny Doł/ Spreetal	cuza řeč	Martina Halina	Christina Šołćina (komisarisce)
Zakładna šula „Krabat“	Kulow / Wittichenau	2plus-koncept	Serafina Pašcyna	Christina Šołćina (komisarisce)
1. zakładna šula Při Hodlerju "Handrij Zejler"	Wojerecy / Hoyerswerda	2plus-koncept	Werner Sroka	Christina Šołćina (komisarisce)
Zakładna šula při Hórnikečanskim jězoru	Wulke Ždžary / Groß Särchen	cuza řeč	Alfons Korjeńk	Christina Šołćina (komisarisce)

wyše šule		učbna forma	namjet za ZP 1. zastupjer	namjet za ZP 2. zastupjer
župa Budyšin				
Serbska wyša šula Budyšin	Budyšin / Bautzen	serbska šula 2plus-koncept	Katja Liznarjec	Jana Pětrowa
Serbska wyša šula	Radwor / Radibor	serbska šula 2plus-koncept	Marcel Braumann	Katja Liznarjec (komisarisce)
župa Kamjenc				
Serbska wyša šula Ralbicy	Ralbicy / Ralbitz	serbska šula 2plus-koncept	Dawid Statnik	Katharina Jurkowa
Serbska wyša šula	Worklecy / Räckelwitz	serbska šula 2plus-koncept	Pětr Brězan	Katharina Jurkowa
župa Slepo				
Wyša šula / Oberschule	Slepo / Schleife	2plus-koncept	Hartmut Richter	Diana Matica
župa Wojerec				
Wyša šula / Oberschule	Kulow / Wittichenau	2plus-koncept	Zuzana Rečelina	dr. Beata Brězanowa
Ewangelska wyša šula Wóslink	Wóslink / Oßling	cuza rěč	Alfons Korjeńk	Christina Šoćina (komisarisce)
gymnazije		učbna forma	namjet za ZP 1. zastupjer	namjet za ZP 2. zastupjer
župa Budyšin				
Serbski gymnazij	Budyšin / Bautzen	serbska šula 2plus-koncept	Katharina Jurkowa	dr. Beata Brězanowa
župa Wojerec				
Lessingowy gymnazij	Wojerecy / Hoyerswerda	cuza rěč	Seraphina Paścyna	Christina Šoćina (komisarisce)
Křesćanski gymnazij Johanneum	Wojerecy / Hoyerswerda	cuza rěč		Christina Šoćina (komisarisce)
powołanska šula		učbna forma	namjet za ZP 1. zastupjer	namjet za ZP 2. zastupjer
župa Budyšin				
Serbska fachowa šula za socialnu pedagogiku	Budyšin / Bautzen	cuza rěč	Jadwiga Kaulfürstowa	Katja Liznarjec (komisarisce)

Program DOMOWINA – 2025

zwjazanosć – wotewrjenosć – zamołwitosć

Preambla

Założenje Domowiny w lěće 1912 jako třěšny zwjazk serbskich towarstwow bě wažne wobrotnišćo w serbskich stawiznach, dokelž bu přez to wola k zjednoćenju mocow w serbskim narodnym hibanju jasnje zwuraznjena a přeni raz zeskutkownjena. Po měrliwej rewoluciji před 25 lětami je so Domowina k politisce njewotwisnemu třěšnemu zwjazkej Serbow a serbskich towarstwow přetworila a je z tym wotewrjena za wšě serbske towarstwa a zjednoćenstwa kaž tež za kóždoho Serba.

Po tym zo je Domowina w lěće 2012, wróco zhladujo na wuspěchi kaž tež na poražki a zmylki swojeho skutkowanja w serbskim ludže, 100. róčnicu swojeho założenja woswejeća, je na času, městno Domowiny w towaršnosći 21. lětstotka znowa definować a wizije do přichoda wuwiwać. Sćěhowaca programatika ma zaměr, dać nastork za dołhodobne džěto a aktiwne skutkowanje Domowiny hač do lěta 2025. Při tym wostanje jeje najwažniši nadawk, w swojej zakońsce připóznatej funkciji jako zastupjerka zajimow serbskeho ludu k zdžerženju a wuwiću Serbstwa přinošować. Wosebje na hłownych zhromadžiznach ma so přez analyzu docpětego stawa prócowanjow tuta programatika dale wuwiwać a z konkretnymi napravami podkłasć, zo by so tu předležacy dokument zwoprawdžić.

Do narodneho džěta zdar!

Zakładne hesła jednanja Domowiny

Zwjazanosc

Hdžežkuli su Serbja, tam měta Domowina za nich a z nimi hromadže skutkować. Naše stawizny, kultura, řeč, wědomje wo swójskej wosebitosći a nic naposledk zhromadne narodne prócowanje – wšo to nas zwjazuje. Regiony přesahowaca a mjezsobna pomoc a wzajemne narodne džěto pod třěchu Domowiny stej wuraz a nadawk našeje zwjazanosće. Serbske regionalne wosebitosće spěchujemy a wědu wo nich šěrimy.

Aktiwity Domowiny zwjazuja najwšelakorišich partnerow we Łužicy a zwonka njeje. Při tym zasadźujemy so za zaměrnje zapřijeć serbskich wobsahow do zjawneho žiwjenja.

Wotewrjenosc

Domowina skići kóždemu Serbej a přećelej Serbow zhromadnosć, njewotwisnje wot toho, hač bydli we Łužicy abo zwonka njeje a hač chce jako jednotliwc abo člon sobustawskeho towarstwa abo župy Domowiny w nej skutkować. Podpěramy dale w zakonju zapisany princip swobodneho wuznaća k serbstwu, kiž zmóžnja kóždemu zajimcej přistup k serbskemu žiwjenju. Spěchujemy nawuknjenje a nałožowanje serbskeje řeče. Podpěramy najwšelakoriše móžnosće za wobdžělenje na serbskim towaršnostnym žiwjenju a skrućamy z tym zhromadne stawizniske a narodne wědomje. Jednamy zamołwiće a transparentnje za cytu Łužicu a wšěch Serbow.

Zamołwitosć

Domowina podpěra swoje župy a sobustawske towarstwa w jich zhromadnym narodnym skutkowanju. Čłonojo tutych měli so bóle hač dotal jako čłonojo třěšneho zwjazka zrozumić a wuznawać.

Wšudže, hdžež su Serbja, měta Domowina zamołwitosć přewzać a w zmysle serbskich zajimow skutkować. Wona ma młodžinu jako swój přichod do narodneho džěta zapřijeć a k tomu wotpowědne formy džěławosće wuwić. Wuwědomjamy kóždemu čłonej Domowiny, zo wón ze svojim skutkowanjom a jednanjom Serbow reprezentuje. Chcemy-li Serbstwu přichod dać, ma so kóždy jednotliwc po swojich móžnosćach za to zasadźować. Wosebje čłonojo we wolenej funkciji su namołwjeni do aktiwneho wustupowanja a spomóžneho skutkowanja za serbski lud.

I. Štó a što smy

Domowina je Zwjazk Łužiskich Serbow, kotryž wobsteji ze župow a towarstwow. Tež přeceljo Serbow móža być z jich člonstwom. Jeje člonstwo jako zhromadnosć angažowanych Serbow a serbskich towarstwow kaž tež zapřijeće zwjazkarjow do narodnych prócowanjow stej zakład wšeho skutkowanja Domowiny.

Škit, spěchowanje a wuwijanje serbskeje rěče, žiwjenskeho ruma, kultury a identity Serbow, kaž tež prócowanja wo wjetše prawo samopostajenja w serbskich naležnosćach do směra kulturneje awtonomije su hłowne zaměry našeho měřliwego zhromadneho skutkowanja. Domowina je na zakładze Serbskeju zakonjow kraja Braniborskeje a swobodneho kraja Sakskeje zakóńsce připóznata zastupjerka zajimow serbskeho luda.

Tohodla je swojemu člonstwu kaž tež cyłemu serbskemu ludej winowata.

II. Zakład našeho jednanja

Domowina wuznawa so k wustawje Zwjazkoweje republiki Němskeje a z tym k prawniskim zasadam towaršnosće w našim kraju. Serbja su po stawiznach, rěči, kulturje a identiče samostatny narod. Su runohódni staćenjo a integrowany wobstatk ludnosće našeho kraja a němskeho stata. Zdobom zawjazuja so jako europski lud k zasadam swobody a měra. W tutym sebjezrozumjenju widźimy serbski lud jako runohódny wobstatk zhromadnosće europskich narodow.

K spěchowanju narodneho sebjewědomja Serbow a k pozbudžowanju europskeho myslenja podpěra Domowina aktiwnje mjezynarodne kontakty Serbow, wosebje k słowjanskim susodam, kaž tež k druhim narodnym mjeńšinam, ludowym skupinam a małym ludam.

III. Člonstwo a Domowina

Aktiwne sobudžěto župow a sobustawskich nadregionalnych towarstwow, zamołwite sobuskutkowanje jednotliwych člonow a směrodajne džěto organow třěšneho zwjazka při zwoprawdženju wustawkow, programa a wobzamknjenjow hłownych zhromadźiznow Domowiny su zakład wšeho skutkowanja w třěšnym zwjazku. Do tworjenja zasadnych rozsudow mamy naše člonstwo zapřijeć.

Kóžda přirodna wosoba a kóžde towarstwo, kotraž/kotrež wustawki a program Domowiny připóznawa a chce je aktiwnje přesadzić, móže so z člonom třěšneho zwjazka stać. Spěchujemy a podpěramy zhromadne džěto organow třěšneho zwjazka z Domowinje přislušacymi župami a towarstwami a z asociěrowanymi (wukrajnymi) towarstwami. Wona skutkuje dale zamołwiće we wobłuku mjezynarodnych organizacijow kaž FUEN, MENS a CIOFF.

IV. Wobłuki skutkowanja Domowiny

1. Domowinske župy a nadregionalne towarstwa

Domowinske župy ze swojimi sobustawskimi skupinami a towarstwami a nadregionalne fachowe towarstwa ze swojimi podstrukturami su čělesa pod třěchu Domowiny a tworja zakład zhromadneho skutkowanja třěšneho zwjazka. Zhromadnje měli hišće aktiwnišo wabić za přistup dalších čłonow, skupinow a towarstwow k zesylńenju našeho čłonstwa.

Domowina spěchuje mjezsobne a zhromadne džěto mjez župami a nadregionalnymi towarstwami a podpěra je při jich předewzaćach. Nowe medije a nowe formy komunikacije kaž tež nowe formy zhromadźowanja Serbow su za dalše skutkowanje Domowiny njeaparujomny srědk džěławosće.

2. Domowina – zastupjerka wšěch generacijow Serbow

W Domowinje su wšě generacije zastupjene. Potrjeby wšěch jednotliwych starobnych skupin maja so hišće lěpje wobkedźbować a z tym generacije přesahowaca zhromadnosć spěchować. W srjedźišću steja tu wosebje swójby, młodžina a dorost.

3. Serbska rěč

Serbska rěč je nimo swobodneho wuznaća k serbstwu najbystostniše identifikaciske znamjo Serbow. Tuž so zhromadnje za žiwu a samozrozumliwu prezencu serbskeje rěče w zjawnym žiwjenju a za dwu- resp. wjacerěčnosć we Łužicy zasadźamy. Škit, natožowanje a rewitalizacija hornjo- a delnjoserbsčiny a próca wo wuchowanje a wožiwjenje serbskich lokalnych narěčow, kaž na přikład slepjanščiny je naš najwažniši zhromadny nadawk. Tohodla podpěruje Domowina wuwowanje rěč spěchowacych napravow a wšě aktiwity rěčneho planowanja. Wužaduje sej konkretne naprawy zwjazkowych, krajnych a komunalnych instancow k škitkej a spěchowanju serbskeje rěče.

4. Kubłanje w narodnym duchu a dorost

Kubłanje w narodnym duchu słuži skrućenju identity jednotliwca a je wažny nadawk Domowiny. Zasadźamy so za to, zo so serbskorěčne kubłanje w pěstowarnjach dale a zaměrně spěchuje a bilingualna wučba w šulach zawěsći. Serbske stawizny, serbska kultura a rěč měli so přez předmjety přesahowace naprawy a kmane pedagogiske formy dale sposrědkować. Naše župy a sobustawske towarstwa su namotwjeni so zamołwiće sobu wo šulske a zwonkašulske poskitki starać. Wosebje w Delnjej Łužicy maja so tak dotalne kubłanske wuspěchi na polu rewitalizacije rěče wobchować a z tworjenjom dalších rěčnych rumow zawěsćić. Tohorunja su serbscy pedagogojo namotwjeni, sebi narodneho a towaršnostneho nadawka wučerja wědomi być. Najwažnišej cytkaj kubłanja dorosta w narodnym duchu pak stej swójba a jeje wšelake formy kaž tež šěrša serbska zhromadnosć. Ze zaměrom, pola dorosta tworić strowe narodne sebjewědomje, wjaza Domowina wšitkich akterow do zhromadnosće a pohnuwa jich do zhromadneho skutkowanja.

5. Kultura a wuměłstwo

Serbske kulturne džěto a spěchowanje wuměłstwa stej wažnej stołpaj zachowanja identity našeho luda a wuwica serbstwa a zdobom póstancaj našeho luda. Tohodla mamy w Domowinje spěchowanje wobeju za wažne. Staramy so wo podpěru našich lajskich kulturnych skupin ze stron serbskich kulturnych institucijow. Spěchujemy wuměnu a delegowanje našich kulturnych

čělesow wosebje do słowjanskeho wukraja a podpěramy wuměnu z kulturnymi skupinami europskich mjeńšin. Na polu kulturneho turizma žadamy sej prawu prezentaciju serbskich wobsahow, započinjajo pola dwurěčnych pomjenowanjow. Podpěrujemy łahodny turizm, kotryž zmóžnja hosćom serbsku kulturu we Łužicy awtentisce zeznać.

6. Hospodarstwo

Hospodarstwo je rjap Łužicy a wowliwuje njeposrědnje počoženje našeje domizny a serbskeho luda. Přez spěchowanje našeje regionalneje wosebitosće zwyżimy atraktiwitu regiona za hospodarstwo. Wosebje dwu- a wjacerěčnosť je kmanosć, kotraž je za Łužiskich předewzaćelow z dobytkom. Tuž podpěramy wšitke naprawy, kiž pohnuwaja firmy, wobchody a hosćency k wužiwanju serbsčiny. Zasadžamy so za kooperaciju Łužicy z nahreničnymi kónčinami Pólskeje a Čěskeje.

Serbska rěč a kultura matej so šěršo do regionalneho, komunalneho a krajneho planowanja zapřijeć. Hladamy na to, zo so němsko-serbski charakter sydlenkeho teritorija wobchowa.

7. Politiska participacija

Domowina zastupuje na zakładze rjadowanjow Serbskeje zakonjow zajimy serbskeho luda. Wona stara so wo rozšěrjenje sobu- a samopostajowanskich prawow a winowatosćow předewšěm w serbskich politiskich, kulturnych a šulskich naležnosćach. Jednamy ze wšěmi demokratiskimi politiskimi stronami, zapóslancami a gremijemi na komunalnej, krajnej, zwjazkowej kaž tež europskej runinje. Zaručamy politisku artikulaciju Serbow za zwoprawdženje serbskich zajimow a přesadženje našich prawow a delegujemy za to serbskich zastupjerjow do poradžowacych a rozsudzacych gremijow.

Rady, přirady a wuběrki kaž tež zamołwići resp. społnomócnjeni za mjeńšinowe abo serbske naležnosće su wažni partnerojo a multiplikatorojo při zwoprawdženju zajimow Serbow na wšěch politiskich runinach.

Zawěšćamy z našim politiskim dźěłom zdźerženje trěbnych financelnych zakładow za serbske potreby w financnym dojednanju mjez Zwjazkom a krajomaj Braniborskej a Sakskej kaž tež dalše spěchowanske srědki.

8. Počah k našim susodam we Łužicy a zwonka njeje

Wažny nadawk Domowiny je, wědu wo Serbach we Łužicy a zwonka njeje dale rozšěrjeć, lokalnych akterow při spěchowanju serbskeje rěče a kultury a w jich wuznaću k serbskim korjenjam podpěrować a z tym k runohódności Serbow a serbskeje rěče přinošować. Němcy su naši susodža, smy z nimi a dalšimi wobydlerjemi w měrje a mjezsobnej solidarnej podpěrje hromadže we Łužicy žiwi.

Wočakujemy pak tež, zo so naše duchowno-kulturne hódnoty česća a škitaja. Na poniženja a njeskutki maja zamołwite instancy wotpowědnje a jasnje reagować. Wabimy za dwu- resp. wjacerěčnosť a podpěramy wšitke naprawy do tutoho směra.

9. Mjezynarodne počahi

Domowina pěstuje a spěchuje zwiski z druhimi ludami. Kulturne wuměny, wopyty našich europskich susodow a mjezsobne zeznaćé slůža skrućenju identity Serbow. Wosebje naši słowjanscy bratřa a sotry kaž tež narodne mjeńšiny w tu- a wukraju su nam dale ze sylnym partnerom. Zachowamy dotalne a witamy nowe wukrajne styki k Domowinje wosebje na runinje našich sobustawskich towarstwow.

10. Skutkowanie w zjawności

Z pomocu načasnych medialnych środków šerimy wědu wo Serbach. Wo skutkowanju Domowiny, wosebje jeje gremijow informujemy zjawność prawidłownje přez medijske wozjewjenja, towarstwowy časopis "Naša Domowina", naše internetne strony a z dalšimi sředkami. Za skutkowanie w Domowinje aktiwnje wabimy. Při tym je transparenca najlěpši sředk wabjenja. Nimo toho je posrědkowanie wědy wo wobstejnosćach a wužadanjach serbskeho luda nadawk kóžděho w Domowinje skutkowaceho. Džiwamy na runohódne wobkedžbowanje hornjoserbskeje a delnjoserbskeje spisowneje rěče.

11. Serbske institucije

Domowina spěchuje zhromadne džěto mjez serbskimi institucijemi a dalšimi nošerjemi serbskich zajimow. Wona pohnuwa k tomu poslužby serbskich institucijow wužiwać, sej je žadać a tak poskitki aktiwnje wobwliwować. Zhromadne projekty a kooperacije institucijow přinošuja k spomóžnemu džětu za Serbow. Zdobom namołwa Domowina wšě serbske institucije, swoje poskitki tež Serbam zwonka łužicy sprosředkować.

12. Škit serbskeho sydlenkeho ruma

Zakońsce postajene komuny, kiž serbskemu sydlenkemu rumej přisłušeja, su za Domowinu wažny zakład za definowanie winowatosćow k spěchowanjju serbskeje rěče a kultury. Zdobom je serbski sydlenki teritorij Braniborskeje a Sakskeje za Domowinu jeje jednotny hłowny skutkowanski wobłuk. Škit tutoho je bytostny nadawk Domowinskeho skutkowanja. Domowina wužiwa wšitke realne móžnosće, zo by so kóždežkuli dalše zasahowanie do komunow, kiž serbskemu sydlenkemu rumej přisłušeja, w zwisku z wudobywanjom surowiznow wotwobarało, kotrež je z přesydlenjom abo dalšimi stratami za serbsku substancu zwjazane. Domowina poskića wot přesydlenja potrjechenym komunam přiwšěm swoju poľnu podpěru při wurunanju stratow serbskeje substancy.

Wona žada sej dohodobny a rjadowany wustup z wudobywanja a zmlinjenja brunicy a dale statny spěchowanski program za strukturnu změnu we łužicy.

13. Serbske nabožno-narodne žiwjenje

Domowina wobhladaje bohate namrěwstwo nabožno-narodnych tradicijow a nałožkow jako njeparujomny wobstatk narodneho žiwjenja Serbow tež za přichodne generacije. W aktiwnym pěstowanju tutych tradicijow a nałožkow widži Domowina wažny stoľp za wutworjenje a skrućenje tež narodneho wědomja.

W serbskich katolskich wosadach tworj cyrkej wažny rěčny rum za wšitke generacije. Domowina namołwa swoje sobustawske župy a towarstwa, so tež w přichodze za bohate poskitk nabožno-narodneho žiwjenja w svojich wosadach angažować.

W ewangelskich wosadach serbskeho sydlenkeho teritorija tworja nabožne zarjadowanja wažne rěčne rupy za ewangelskich Serbow. W džěle na tutym polu aktiwnych skupinow a towarstwow widži Domowina wažny přinošk za zdžerženje našeje maćeršćiny.

Program DOMOWINA 2025

wobzamknjeny na 17. hłownej zhromadźiznje dnja 28.03.2015

Program DOMOWINA – 2025

zwězanosć – wótwórjonosć – zagronitosć

Preambla

Założenje Domowiny w lěše 1912 ako kšywowy zwězk serbskich towaristwow jo było wažne wobrotnišćo w serbskich stawiznach, dokulaž jo se pšez to wóla k zjadnošenju mócow w serbskem narodnem gibanju jasnje zwurazniła a přědny raz do statka stajila. Pó měrnej rewoluciji pšed 25 lětami jo se pšetwóriła Domowina k politiski njewótwisnemu kšywowemu zwězkowu Serbow a serbskich towaristwow. Z tym jo wótwórjona za wšykne serbske towaristwa a zjadnošeństwa kaž teke za kuždego Serba.

Pó tom až jo Domowina w lěše 2012, slědk glědajuce na wuspěchy ako teke na njewuspěchy a zmólki swójjogo statkowanja w serbskem ludu, 100. wrošenicu swójjogo założenja wóswješiła, jo na casu, městno Domowiny w towarišnosći 21. stolěša znowego definěrowaš a wizije do pšichoda wuwijaš.

Slědujuca programatika dej slůžyš ako póstark za dlůjkodobne žěto a aktiwne statkowanje Domowiny až do lěta 2025. Pši tom wóstanjo jeje nejwažnejšy nadawk, w swójej kazniski pšipóznatej funkciji ako zastupnica zajmow serbskego luda, k zdžaržanju a wuwijanju serbstwa pšinosowaš. Wósebnje na glównych zgromažinach ma se pšez analyzu dojspitego stawa procowanjow toš ta programatika dalej wuwijaš a z konkretnymi napšawami pódktasć, aby se how pšedlažecy dokument zwopšawdnił.

Do narodnego žěta zdař!

Zakładne gronidła jadanja Domowiny

Zwězanosć

Žožkuli Serby su, tam dej Domowina za nich a z nimi gromaže statkowaś. Rownogódnosć dolnoserbskeje a górnoserbskeje rěcywěžo nas do jadnogo luda. Naše stawizny, kultura, rěc, wědobnje wó swójskej wósebnosći a nic naslědku zgromadne narodne procowanje – wšo to zwězujó. Regiony pśesegajuca a mjazsobna pomoc a zgromadne narodne žěto pód kšywom Domowiny stej wuraz a nadawk našeje zwězanosći. Serbske regionalne wósebnosći spěchujomy a wědu wó nich rozšyrjamy.

Aktiwity Domowiny zwězujó wšakorakich partnerjow we Łužycy a zwenka njeje. Pši tom zasajžujomy se za zaměrne zapšěgnjenje serbskich wopšimješow do zjawneho žywjenja.

Wótwórjonosć

Domowina pórucyjo kuždemu Serboju a pšijašeloju Serbow kšutu zgromadnosć, njegłědajucy na to, lěc bydli we Łužycy abo zwenka njeje a lěc co ako jadnotliwc abo ćlonk ćlonkojskego towaristwa abo župy Domowiny w njej statkowaś. Pódpěrujomy nadalej w kazni zapisany princip lichego wuznaša k serbstwoju, kótaryž zmóžnijo kuždemu zajmcoju pśistup k serbskemu žywjenju. Spěchujomy nawuknjenje a natožowanje serbskeje rěcy. Pódpěrujomy wšakorake móžnosći za wobžělenje na serbskem towarišnostnem žywjenju a skšusijomy z tym zgromadne stawizniske a narodne wědobnje. Jadnamy zagronitostnje a transparentnje za cełu Łužycy a wšyknych Serbow.

Zagronitosć

Domowina pódpěrujo swóje župy a ćlonkojske towaristwa w jich zgromadnem narodnem žěle. Ćlonki toś tych cełkow dejali se hyšći wěcej ako doněta ako ćlonki kšywowego zwězka cuś a wuznawaś.

Wšuži, žož su Serby, by dejala Domowina zagronitosć pšewześ a w zmysle serbskich zajmow wustupowaś. Wóna dej teke młožinu ako swój pšichod wěcej ako doněta do narodnego žěta zapšěgnuś a k tomu wótpowědne formy žětabnosći wuwijaś.

Wuwědobnjamy kuždemu ćlonkoju Domowiny, až wón ze swójim statkowanim a jadanim Serbow reprezentěrujo. Comy-li Serbojstwu pšichod daś, pótom ma se kuždy jadnotliwc pó swóich móžnosćach za to zasajžowaś. Wósebnje ćlonki we wólonej funkciji su napominane k aktiwnemu wustupowanju a pomoclíwemu statkowanju za serbski lud.

I. Chto a co smy

Domowina jo zwězk Łužyskich Serbow, kótaryž wobstoj ze župow a towaristwow. Teke pšijašele Serbow mógu člonk togo zwězka byś. Jeje člonkojstwo ako zgromadnosć angažěrowanych Serbow a serbskich towaristwow kaž teke zapšěgnjenje zwěstkarjow do narodnych procowanjow stej zakład wšogo statkowanja Domowiny.

Šćit, spěchowanje a wuwijanje serbskeje rěcy, žywjeńskego ruma, kultury a identity Serbow, serbskich institucijow ako teke procowanja wó wětše pšawo samopóstajenja w serbskich nastupnosćach do směra kulturneje awtonomije su głowne zaměry našogo měrliwego zgromadnego žěta.

Domowina jo na zaklaže Serbskeju kaznjowu kraja Bramborskeje a lichego stata Sakskeje kazniski pšipóznata zastupnica zajmow serbskego luda.

Togodla jo swójim člonkam kaž teke celému serbskemu ludoju winowata.

II. Zakład našogo jadanja

Domowina wuznawa se k wustawje Zwězkoweje republiki Nimskeje a z tym k pšawniskim zasadam towarišnosći w našom kraju. Serby su pó stawiznach, rěcy, kulturje a identisce samostatny narod. Wóni su rownogódne stašany a integrěrowany wobstatk našogo kraja a nimskego stata.

Rownocasnje zawězuju se ako europejski lud k zasadam lichoty a měra. W toś tom sebjerzoměšu wižimy serbski lud ako rownogódny wobstatk zgromadnosći europejskich narodow.

K spěchowanju narodneho sebjerzoměša Serbow a k pózbužowanju europejskego myslenja pódpěrujo Domowina aktiwnje mjaznarodne kontakty Serbow, wósebnje k słowjańskim susedam, ako teke k drugim narodnym mjeńšinam, ludowym kupkam a małym ludam.

III. Člonkojstwo a Domowina

Aktiwnje sobužěto župow a nadregionalnych towaristwow, zagronitostne sobustatkowanje jadnotliwych člonkow a směrdajuce žěto organow kšywowego zwězka pši zwopšawdnjenju wustawkow, programa a wobzamknjenjow głownych zgromažinow Domowiny su zakład wšogo statkowanja w kšywowem zwězku. Do twórnjenja zasadnych rozsudow mamy naše člonki zapšěgnuś.

Kužda pširodna wósoba a kužde towaristwo, kótaraž/kótarež wustawki a program Domowiny pšipóznajo a je aktiwnje pšesajžiś co, móžo člonk kšywowego zwězka wordowaś. Spěchujomy a pódpěrujomy zgromadne žěto organow kšywowego zwězka z Domowinje pšistušajucymi župami a towaristwami a z asociěrowanymi (wukrajnymi) towaristwami. Wóna statkujo mimo togo zagronitostnje we wobłuku mjaznarodnych organizacijow ako FUEN, MENS a CIOFF.

IV. Wobłuki statkowanja Domowiny

1. Domowinske župy a nadregionalne towaristwa

Domowinske župy ze swójimi kupkami a cłonkojskimi towaristwami a nadregionalne fachowe towaristwa ze swójimi pódstrukturami su celki pód kšywom Domowiny a twórje zakład zgromadnego statkowanja kšywowego zwězka. Zgromadnje dejali hyšći aktiwnjej wabiš za pšistup dalšnych cłonkow, kupkow a towaristwow k zmócnjenju našogo cłonkojstwa.

Domowina spěchujo mjazsobnu pódpěru a zgromadne žěto mjazy swójimi župami a nadregionalnymi towaristwami a pódpěruje je pši jich pšedewzešach. Nowe medije a nowe formy komunikacije ako teke nowe formy zmananja Serbow su za dalšne statkowanje Domowiny njezbytny srědk žětabnosći.

2. Domowina – zastupnica wšych generacijow Serbow

W Domowinje su wšykne generacije zastupjone. Pótrjebje wšykných jednotliwych starstwowych kupkow muse se hyšći lěpjej wobglědowaš a z tym generacije pšesegajucu zgromadnosć spěchowaš. W srježišću stoje pši tom wósebnje familije, młožina a dorost.

3. Serbska rěc

Serbska rěc jo mimo lichego wuznaša k serbstwu nejwažnejše identifikaciske znamje Serbow. Toš se zasajžujomy zgromadnje za žywu a se samorozmějucu prezencu serbskeje rěcy w zjawnem žywjenju a za dwójo- resp. wjěcejrěcnosć we Łužycy. Ščit, nałożowanje a rewitalizacija dolno- a górnoserbšćiny a procowanje wó zachowanje a wóžywenje serbskich lokalnych narěcow, kaž na pšikład slěpjańšćiny jo naš nejwažnejšy zgromadny nadawk. Togodla pódpěruje Domowina wuwijanje rěc spěchujucych napšawow a wšykne aktiwity rěcneho planowanja. Pomina sebje konkretne napšawy zwězkowych, krajnych a komunalnych instancow k šćitoju a spěchowanju serbskeje rěcy.

4. Kubłanje w narodnem duchu a dorost

Kubłanje w narodnem duchu služy skšusenjeju identity jednotliwca a jo wažny nadawk Domowiny.

Zasajžujomy se za to, až se serbskorěcne kubłanje w žišownjach dalej a zaměrnjej spěchujo a bilingualna wucba w šulach se zarucyjo. Serbske stawizny, serbska kultura a rěc dejali se pšez pšedmjaty pšesegajuce napšawy a wužytnje pedagogiske formy dalej pšerědkowaš. Naše župy a cłonkojske towaristwa deje se pši tom zagronitostnje sobu wó šulske a zwenkašulske pórucenja staraš. Wósebjje w Dolnej Łužycy muse se tak doněta dojšpíte kubłańske wuspěchy na pólu rewitalizacije rěcy wobchowaš a z twórjenim dalšnych rěcnych rumow zawěšćiš. Rownocasnje dejali se serbske pedagogi swójogo narodnego a towarišnostnego nadawka ceptarja wědobne byš. Nejwažnejšej celka kubłanja dorosta w narodnem duchu pak stej familija a jeje wšakorake formy ako teke šyrša serbska zgromadnosć. Ze zaměrom pla dorosta wutwóriš strowe narodne sebjewědobnje wěžo Domowina wšykných akterow do zgromadnosći a pšgnuwa jich do zgromadnego žěta.

5. Kultura a wuměłstwo

Serbska kultura a serbske wuměłstwo stej wažnej stupa za zachowanje identity našogo luda a za wuwíše serbstwa. Rownocasnje stej póstańca našogo luda. Togodla mamy w Domowinje spěchowanje wobedu stupowu za wažne. Staramy se wó pódpěru našych lajskich kulturných

kupkow z boka serbskich kulturnych institucijow. Spěchujomy wuměnu a delegěrowanje našych kulturnych kupkow wósebnje do słowjańskego wukraja a pódpěrujomy wuměnu z kulturnymi kupkami europskich mjeńšynow. Na pólu kulturnego turizma pominamy pšawu prezentaciju serbskich wopšimješow, což se zachopijo pši dwójorěcnych pómjenjowanjach. Pódpěrujomy pózlažki turizm, kótaryž zmóžniwo góscam serbsku kulturu we Łužycy awtentiski zeznaš.

6. Góspodarstwo

Góspodarstwo jo rěp Łužyce a wobwliwujo direktnje položenje našeje domownje a serbskego luda. Pšez spěchowanje našeje regionalneje wósebnosći pówušyjomy atraktiwitu regiona za góspodarstwo. Wósebnje dwójo- a wěcejrěcność jo zamóžnosć, kotaraž jo za Łužyskich pšedewzešarjow wobogašenje. Togodla pódpěrujomy wšykne napšawy, kótarež pógnuwaju firmy, wobchody a góscěńce k wužywanju serbskeje rěcy. Zasajžujomy se za kooperaciju Łužyce z granicznymi stronami Pólskeje a Českeje.

Serbska rěc a kultura matej se wobšyrnje do regionalnego, komunalnego a krajnego planowanja zapšěgnuš. Glědamy na to, až se nimsko-serbski charakter sedleńskego teritorija wobchowa.

7. Politiska participacija

Domowina zastupujo na zakłaže rědowanjow Serbskeju kaznjowu zajmy serbskego luda. Wóna stara se wó rozšyrjenje sobu- a samopóstajowańskich pšawow a winowatosćow pšedewšym w serbskich politiskich, kulturnych a šulskich nastupnosćach. Jadnamy ze wšyknymi demokratiskimi politiskimi partajami, wótpóstańcami a gremijami na komunalnej, krajnej, zwězkowej ako teke europskej rowninje. Zarucujomy politisku artikulaciju Serbow za zwopšawdnjenje serbskich zajmow a pšesajženje našych pšawow a delegěrujomy za to serbskich zastupnikow do póražujucych a rozsužecych gremijow.

Rady, pširady a wuběrki ako teke zagronite resp. społnomócnjone za mjeńšynowe abo serbske nastupnosći su wažne partnerje a multiplikatory pši zwopšawdnjenju zajmow Serbow na wšyknych politiskich rowninach.

Zawěšćujomy z našym politiskim žětom zdžaržanje trěbnych financelnych zakładow za serbske pótrjeby we financnem dojadnanju mjazy Zwězkom a krajoma Bramborska a Sakska, ako teke dalšne spěchowańske srědki.

8. Póšěg k našym susedam we Łužycy a zwenka njeje

Wažny nadawk Domowiny jo, wědu wó Serbach we Łužycy a zwenka njeje dalej rozšyrjaš, lokalnych akterow pši spěchowanju serbskeje rěcy a kultury a w jich wuznašu k serbskim kórjenjam pódpěrowaš a z tym k rownogódnosći Serbow a serbskeje rěcy pšinosowaš. Nimce su naše susedy, smy z nimi a dalšnymi wobydlarjami w měrje a mjazsobnej solidarnej pódpěrje gromaže we Łužycy žywe.

Wócakujomy pak teke, až se naše duchowno-kulturne gódnosće cesće a šćitaju. Na póniženja a njestatki maju zagronite instance ned zjawnje reagěrowaš. Wabimy za dwójo- resp. wěcejrěcność a pódpěrujomy wšykne napšawy do toš togo směra.

9. Mjazynarodne póšěgi

Domowina woplěwajo a spěchujo zwiski z drugimi ludami. Kulturne wuměny, woglědy našych europskich susedow a mjazsobne zeznaše słuže skšusjenjeju identity Serbow. Wósebnje naše słowjańske bratšy a sotše ako teke narodne mjeńšyny w tu- a wukraju dejali za nas pši tom dobre partnerje byš. Zachowamy donětejšne a witamy nowe zwiski k Domowinje wósebnje na rowninje našych cłonkojskich towaristwow.

10. Statkowanje w zjawnosći

Z pomocu nacasných medialnych srědkow rozšyrjamy wědu wó Serbach. Wó statkowanju Domowiny, wósebne jeje gremijow informěrujemy zjawnosć pšawidłownje pšez medijowe wózjawjenja, towaristwowy casopis "Naša Domowina", naše internetne boki a z dalšnymi srědkami. Za statkowanje w Domowinje aktiwne wabimy. Pši tom jo transparenca nejlěpšy srědk wabjenja. Mimo toho jo pósrědkowanje wědy wó wobstojnosćach a wupominanjach serbskego luda nadawk kuždego w Domowinje statkujucego. Glědamy na rownogódnú prezencu górnoserbskeje a dolnoserbskeje rěcy.

11. Serbske institucije

Domowina spěchujo zgromadne žěto mjazy serbskimi institucijami a dalšnymi nosarjami serbskich zajmow. Wóna pógnuwa k tomu, póstužby serbskich institucijow wužywaš, se je pominaš a z tym pórucenja aktiwne wobwliwowaš. Zgromadne projekty a kooperacije institucijow pšinosuju k pomócliwemu žětoju za Serbow. Rownocasje napomina Domowina wšykne serbske institucije, swóje pórucenja teke Serbam zwenka łužyce pósrědkowaš.

12. Šćit serbskego sedleńskego ruma

Kazniski póstajone komune, kótarež serbskemu sedleńskemu rumoju pšistušaju, su za Domowinu wažny zakład za definěrowanje winowatosćow za spěchowanje serbskeje rěcy a kultury. Rownocasne jo serbski sedleński rum Bramborskeje a Sakskeje za Domowinu jeje jadnotny głowny wobtuk za jeje statkowanje. Šćit toš toho jo jasny nadawk statkowanja Domowiny. Domowina wužywa wšykne realne móžnosći, aby se wót wobarało kuždežkuli dalšne zapšimnjenje do komunow, kótarež serbskemu sedleńskemu rumoju pšistušaju, w zwisku z wudobywanim zemskich pókladow, kótarež jo z pšesedenim abo z dalšnymi wobgrozenjami za serbsku substancu zwězane. Domowina pórucyjo wót pšesedenja pótrjefjonym komunam swóju potnu pódperu pši wurownanju móžnych škódow za serbsku substancu. Wóna pomina se dlujkodobny a ředowany wustup z wudobywanja a zmlinjenja brunice a statny spěchowański program za strukturnu změnu we łužycy.

13. Serbske nabožno-narodne žywjenje

Domowina wobglědujo bogate derbstwo nabožno-narodnych tradicijow a nałogow ako njewuzbytny wobstatk narodnego žywjenja Serbow teke za pšichodne generacije. W aktiwnem woplěwanju toš tych tradicijow a nałogow wiži Domowina wažny stłup za wutwórjenje a skšušenje teke narodnego wědobnja.

W serbskich katolskich wósadach twóri cyrkwja wažny rěcny rum za wšykne generacije. Domowina napominajo swóje župy a towaristwa, se teke w pšichože za bogate pórucenje nabožno-narodnego žiwjenja w swójjich wósadach angažěrowaš.

W ewangelskich wósadach serbskego sedleńskego teritorija twórje nabožne zarědowanja wažne rěcne rupy za ewangelskich Serbow. W žěle na toš tom pólu aktiwnych kupkow a towaristwow wiži Domowina wažny pšinosk za zdžaržanje našeje mamineje rěcy.

Nowa wersija wobzamknjena na 16. hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 23.3.2013
we Wjerbnje

10.5.1. Wustawki Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z.t.¹

Art. 1

Mjeno, symbolika, sydło a městno sudnistwa

- (1) Towarstwo mjenuje so Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z.t./ Zwězk Łužyskich Serbow z.t. (dale: Domowina).
- (2) Znamjo Domowiny pokazuje na čerwjonym pozadku tři slěborne lipowe topješka, kotrež wurastuja ze zdónka z wosom korjenjemi.
Domowina wužiwa a škita serbsku chorhoj módro-čerwjeno-bětu.
- (3) Sydło a městno sudnistwa Domowiny je Budyšin.
- (4) Domowina je do registra towarstwow zapisana.

Art. 2

Zaměr a nadawki

- (1) Domowina je politisce njewotwisny a samostatny zwjazk Serbow a třěšny zwjazk serbskich towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Wona je zastupjerka zajimow serbskeho ludu a skutkuje předewšěm w serbskim sydlenkim teritoriju Kraja Braniborska a Swobodneho stata Sakska. Wona je w kontinuiće prawniska naslědnica Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow. Domowina wuznawa so k swobodnemu demokratiskemu zakładnemu porjadem w Zwjazkowej republice Němska.
- (2) Domowina ma slědowace zaměry:
  - zasadźeć so za zachowanje a wuwijanje, spěchowanje a šěrjenje rěče a kultury a tradicijow serbskeho ludu, narodneho wědomja, zhromadnosće Serbow a zwjazanosće z domiznu,
  - zjednoćeć a podpěrować Serbow a serbske towarstwa w jich narodnym dźěle,
  - zastupować serbske narodne, hospodarske a socialne zajimy w zjawnosći, napřečo parlamentam, institucijam a zarjadam na komunalnej, wokrjesnej, krajowej, zwjazkowej a mjezynarodnej runinje,
  - zasadźeć so za prawniske rjadowanje škita a spěchowanja narodnych mjeńšin w Němskej a za dodźerženje wotpowědnych zakonskich postajenjow a mjezynarodnych dojednanjow,
  - spěchować tolerancu a zrozumjenje mjez serbskim a němskim ludom a jeje runostajenje,
  - wudźeržować přečelske zwiski k słowjanskim ludam, k narodnym mjeńšinam a mjezynarodnym zjednoćenstwam narodnych mjeńšin a solidarnje zastupować zhromadne zajimy.
- (3) K zwoprawdženju swoich zaměrow a nadawkow ma so Domowina po wot hłowneje zhromadźizny schwalenym programje a dźěłowych směrnicach.
- (4) Wona móže być z nošerjom institucijow.
- (5) Domowina skutkuje bjez dobytka a zastupuje resp. wukonja bjez wuwzaća a njeposřednje powšitkowno-wužitne zaměry a nadawki w zmysle wotrězka „dawki nižowace zaměry“ porjada wotedawkow. Wona nima přenjoťnje swójsko-hospodarske zajimy.

¹ Dalokož so w tutych wustawkach funkcije a pomjenowanja po muskim splahu wopisuja, měni so z tym runohódnje žónski a muski splah.

- (6) Předsyda a městopředsyda j wukonjeja swoju funkciju zasadnje čestnohamtsce. Po potrebjbe móža so funkcije w ramiku hospodarskich móžnosćow a na zakładže zřěčenja plaćić abo z plaćenjom narunanja po § 3 čisło 26a EStG wukonjeć. Rozsud wo plaćenju funkcijow leži pola zwjazkowego předsydstwa, kotryž tež wobsahi a wuměnjenja zřěčenjow schwali. Wysokosće a wobjim plaćenja a narunanja rjaduja so w finančnym porjedže Domowiny, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 3

Čłonstwo

- (1) Čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, prawokmane a njeprawokmane serbske towarstwa, župy, zjednoćenstwa, drustwa a zhromadženstwa (w dalším towarstwa), kotrež wustawki Domowiny připóznawaja. Z přirodnym čłonom Domowiny je kóždy sobustaw Domowinje přislušacych towarstwow.
- (2) Próstwa towarstwa a přirodneje wosoby wo přistup k Domowinje jako třěšnemu zwjazkej ma so pisomnje zwjazkowemu předsydstwu zapodać. Towarstwo ma swoje wustawki předpožić.
- (3) Mjezsobne prawa a winowatosće sobustawskich towarstwow a třěšneho zwjazka, kiž njejsu w tutych wustawkach rjadowane, so zwonka wustawkow pisomnje rjaduja.
- (4) Towarstwa Serbow zwonka Łužicy a we wukraju resp. towarstwa přećelow Serbow smědža jako asociěrowani čłonojo přistupić. Formy zhromadneho skutkowanja rjaduja dojednanja, kotrež sej přihłosowanje zwjazkowego předsydstwa žadaja.
- (5) Spěchowacy čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, kiž skutkowanje Domowiny spěchuja. Woni njejsu čłonojo Domowiny w zmysle porjada wotedawkow a nimaja žane hłosowanske prawo.
- (6) Čestni čłonojo Domowiny móža być zaslůžbni tu- a wukrajni spěchowarjo serbskeho ludu. Wo spožčenju čestneho čłonstwa rozsudži hłowna zhromadźizna.
- (7) Přistup towarstwa schwali hłowna zhromadźizna. Zwjazkowe předsydstwo přijimuje towarstwa nachwilnje do Domowiny. Wo přistupje jednotliwca rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (8) Čłonstwo skónči so:
- z wupowědženjom towarstwa resp. čłona samoho napřečo zwjazkowemu předsydstwu,
  - z rozpušćenjom towarstwa,
  - z próstwom wo insolwencu towarstwa,
  - ze smjerću přirodneje wosoby,
  - z wuzamknjenjom při hrubym škodowanju Domowiny. Wuzamknjenje wobzamkne hłowna zhromadźizna z třomi štwórcinami wšitkich hłosow přítomnych hłosokmanyh.

Art. 4

Župy

- (1) Župy su na region wjazane sobustawske towarstwa Domowiny. Wone zastupuja narodne zajimy Serbow swojeho teritorija před zjawnymi zarjadami a gremijemi.
- (2) Župy jednoća, koordinuja a spěchuja narodne skutkowanje w župnym teritoriju a prócuja so wo wzajomne džěto ze specifiskimi towarstwami.
- (3) Župy wutworja so z Domowinskich skupin, towarstwow, zjednoćenstwow a dalšich. Njeprawokmane towarstwa a skupiny džětaja wobsahowje a financielnje samostatnje a w swójskej zamołwitosći na zakładže tutych wustawkow a dalšich porjadow Domowiny, kotrež njejsu z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 5

Specifiske towarstwa

- (1) Specifiske towarstwa skutkuja nadregionalnje.
- (2) Wone přewozmu we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a prócuja so wo wzajomne džěto ze župami.

Art. 6

Organy Domowiny

- (1) Naležnosće Domowiny rjaduja slědowace organy:
  - hłowna zhromadźizna,
  - k zastupowanju woprawnjene předsydstwo po § 26 Byrgarskeho zakonika,
  - zwjazkowe předsydstwo,
  - prezidij,
  - rewizijny wuběrk,
  - změrcowski wuběrk.
- (2) Prawa a winowatosće organow su w naslědnych artiklach wopisane.
- (3) Wolene organy su kmane k wobzamknjenju, jeli je wjace hač połojska čłonow wotpowědneho organa přitomna. Namjet je přiwzaty, hdyž je wjetšina přitomnych hłosakmanych za namjet hłosowala, dalokož njeje to we wustawkach hinak postajene.
- (4) Organy Domowiny džětaja po swojim jednanskim porjedže. Jednanska rěč je serbsčina. Woprawnjene wuwzaća su možne. Jednanske porjady organow Domowiny njejsu z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 7

Hłowna zhromadźizna Domowiny

- (1) Najwyši organ Domowiny je hłowna zhromadźizna, kotraž so kóždy druhe lěto schadźuje. Zwjazkowe předsydstwo zwoła hłownu zhromadźiznu znajmjeńša 3 měsacy do toho a namjetuje dnjowy porjad.
- (2) Delegaća hłowneje zhromadźizny su čłonojo zwjazkoweho předsydstwa a dalši čłonojo sobustawskich towarstwow. Ključ delegatow postaji zwjazkowe předsydstwo. Pisomne přeprašenja hłowneje zhromadźizny z nachwilnym dnjowym porjadom rozdžěla so přez sobustawske towarstwa delegatam znajmjeńša tři tydženje do toho.
- (3) Čłonojo Serbskeju radow při krajnymaj sejmomaj Braniborskeje a Sakskeje kaž tež serbscy čłonojo rady Załožby za serbski lud maja prawo, so z poradźowacym hłosom na hłownej zhromadźiznje wobdžělić.
- (4) Hłowna zhromadźizna srjedž wólbneje doby ma nadawk, dwulětnu džělawosć bilancować a džělowe směrnicy za přichodnej dvě lěće konkretizować.
Wosebje ma wona:
  - přijimać a schwalić rozprawy zwjazkoweho předsydstwa wo skutkowanju Domowiny a wo połoženju serbskeho ludu,
  - přijimać a schwalić dwulětnu financnu rozprawy,
  - přijimać rozprawy rewizijneho wuběrka,
  - přijimać rozprawy změrcowskeho wuběrka,
  - diskutować a rozsudzić zasadne strategiske prašenja narodneho džěta,
  - schwalić wólbny porjad, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow
  - wobzamknyć program Domowiny,
  - wobzamknyć změny wustawkow,
  - přijimać doskónčnje towarstwa do Domowiny.

- (5) Kóždy štwórte lěto je hłowna zhromadźizna zdobom wólbna zhromadźizna. Wona ma k hłownej zhromadźiznje slědowace přidatne nadawki:
  - wuwjazač dotalne zwjazkowe předsydstwo,
  - wolić předsydu a městopředsydow Domowiny, wobkedźbować ma so při tym, zo staj tu Delnja a Hornja Łužica zastupjenej,
  - wolić dalšich čłonow zwjazkowego předsydstwa Domowiny,
  - wobzamknyć džětowe směrnicy za dobu mjez wólbnymaj zhromadźiznomaj,
  - wolić rewizijny wuběrk,
  - wolić změrcowski wuběrk.
- (6) Wo wobzamknjenjach hłowneje zhromadźizny zhotowi so protokol, kotryž mataj nawoda zhromadźizny a protokolant podpisać.
- (7) Hłowna zhromadźizna je zjawna.
- (8) Wurjadnu hłownu zhromadźiznu zwoła zwjazkowe předsydstwo abo předsyda na požadanje znajmjeńša třeciny sobustawskich towarstwow. Wona ma so w běhu třoch měsacow přewjesć.

Art. 8

K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w juristiskim zmysle a wosebići zastupjerjo

- (1) K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, městopředsydow, jednaćela a zastupowaceho jednaćela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristicke zastupować.
- (2) Zwjazkowe předsydstwo powoła a wotwoła nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.

Art. 9

Zestawa a nadawki Zwjazkowego předsydstwa Domowiny

- (1) Zwjazkowe předsydstwo ma hač do 30 čłonow. Wólbna doba traje štyri lěta.
- (2) Předsyda a městopředsydaj su čłonojo zwjazkowego předsydstwa.
- (3) Jednaćel a zastupowacy jednaćel mataj so wobdźěleć z poradźowacym hłosom na posedženjach zwjazkowego předsydstwa. Předsyda rewizijneho wuběrka kaž tež předsyda změrcowskeho wuběrka mataj prawo, so z poradźowacym hłosom na wuradźowanjach wobdźělić.
- (4) Wo wotwołanju čłona zwjazkowego předsydstwa z wólbneje funkcije rozsudži po doporučenju změrcowskeho wuběrka na namjet zwjazkowego předsydstwa hłowna zhromadźizna.
Wo při kazany nachwilnym wotpočowanju funkcije čłona rozsudži na zakładže doporučenja změrcowskeho wuběrka zwjazkowe předsydstwo; do toho wobchowa potrjecheny swoje čłonske prawa.
- (5) Wo při wzaću nachwilneho złoženja funkcije na zakładže podaća swójskeje wole sobustawa rozsudži wotpowědny organ.
- (6) Zwjazkowe předsydstwo ma slědowace nadawki:
  - rozsudžeć wo prašenjach běžneho džěta Domowiny mjez hłownymaj zhromadźiznomaj,
  - postajeć čěžišća džělawosće a rjadować zawjazowace zamołwitosće za zwoprawdženje nadawkow,
  - přijimać prawidlownje rozprawy předsydy a prezidija Domowiny,
  - postajeć zamołwitosće a nadawki prezidija,
  - rjadować wobsydstwo a financy Domowiny,

- přijímač a schwalić financne a hospodarske plany a rozprawy,
  - wutworić dźěłowe wuběrki,
  - přijímač rozprawy jednačela wo dźěle zarjada Domowiny a postajić čezišća dźěła zarjada,
  - postajeć čezišća dźěławosće Domowinje přislušacych institucijow,
  - přijímač rozprawy nawodow Domowinje přislušacych institucijow,
  - nachwilnje přijímač nowe towarstwa do Domowiny,
  - powołać a wotwołać resp. nominować zastupjerjow Serbow do/z gremijow a přijímač prawidłownje rozprawy wo jich dźěławosći,
  - wobzamknyć dźěłowe porjady zarjada a institucionelných wotnožkow Domowiny, kiž njejsu z wobstatkom tutych wustawkow, dalokož tute wustawki ničo drugeho njepostajeja,
  - powołać a wotwołać nawodow institucionelných wobtukow, kotrež su w nošerstwje Domowiny,
  - powołać a wotwołać jednačela a zastupowaceho jednačela Domowiny,
  - wobzamknyć wuznamjenjenske porjady Domowiny, kiž njejsu z wobstatkom tutych wustawkow, a wolić čłonow mytowanskeho wuběrka.
- (7) Zwjazkowe předsydstwo schadźuje so prawidłownje, znajmjeńša štyri króć wob lěto. Po žadanju znajmjeńša štwórciny čłonow zwjazkowego předsydstwa, třoch towarstwow abo prezidija ma so wurjadne posedženje zwołać a w běhu dweju tydženjow přewjesć.
- (8) Zwjazkowe předsydstwo dźěła po jednanskim porjedže, kiž sej wone postaji. Wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa su zjawne. Wuwzaća zwjazkowe předsydstwo wobzamknje. Jednanski porjad zwjazkowego předsydstwa njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 10 Prezidij

- (1) Do prezidija słušeja předsyda Domowiny, městopředsydaj Domowiny a dalšej čłonaj zwjazkowego předsydstwa, kotrejuž na namjet předsydy zwjazkowe předsydstwo powoła. Wo wotwołanju wotpowědneju čłonow smě zwjazkowe předsydstwo rozsudzić.
- (2) Prezidij schadźuje so měsačnje a dźěła na zakładže swójskeho jednanskeho porjada, kotryž zwjazkowe předsydstwo schwali. Jednanski porjad prezidija njeje z wobstatkom tutych wustawkow.
- (3) Prezidij poradźuje předsydu a přihotuje posedženja zwjazkowego předsydstwa.
- (4) Dalše nadawki přiděła jemu zwjazkowe předsydstwo.
- (5) Jednačel a zastupowacy jednačel kaž tež nawodža a zastupowacy nawodža Domowinje přislušacych institucijow so na posedženjach prezidija z poradźowacym hłosom wobdžěleja.

Art. 11 Nadawki předsydy a městopředsydow

- (1) Předsyda a městopředsydaj reprezentuja Domowinu w zjawnosći.
- (2) Předsyda ma slědowace nadawki:
- koordinować a nawjedować dźěło k zwoprawdženju programa Domowiny, wobzamknjenjow hłowneje zhromadizny a zwjazkowego předsydstwa,
  - zwołać a nawjedować wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa a prezidija,
  - znajmjeńša lětnje jónu zwołać a nawjedować wuradźowanja z nawodami serbskich institucijow,
  - znajmjeńša lětnje jónu zwołać a nawjedować wuradźowanje z předsydami přislušnych

towarstwow. Po žadanju znajmjeńša połojcy předsydow přislušnych towarstwow ma wón zwołać wurjadne posedženje předsydow přislušnych towarstwow.

- přewjesć prawidłownu koordinaciju z jednačelom a z nawodami institucionelných wotnožkow Domowiny,
- skutkować jako bjezposrědny předstajeny jednačela Domowiny a nawodow Domowinje přislušacych institucijow.

(3) Městopředsydaj podpěrujetaj dźěło předsydy a zastupujetaj jeho w padže njepřitomnosće.

Art. 12

Zestawa a nadawki rewizijnego wuběrka

- (1) Rewizijny wuběrkwobsteji z 5 čłonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Rewizijny wuběrkwoli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wón dźěła po swojim jednanskim porjedže, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow. Přistajeni Domowiny njemóža być z čłonom rewizijnego wuběrka.
- (2) Rewizijny wuběrkw přeprowuje prawidłownje, znajmjeńša lětnje jónu
  - wužiwanje wobsydstwa a financow Domowiny kaž tež jich porjadne knihowanje.

Rewizijny wuběrkw předpožhi rozprawu hłownej zhromadźiznje.

Art. 13

Zestawa a nadawki změrcowskeho wuběrka

- (1) Změrcowski wuběrkwobsteji z 5 čłonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Změrcowski wuběrkwoli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wón dźěła po změrcowskim porjedže, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow. Přistajeni Domowiny kaž tež čłonojo zwjazkowego předsydstwa abo druhich organow Domowiny njemóža być z čłonom změrcowskeho wuběrka.
- (2) Změrcowski wuběrkw přeprowuje na próstwu gremija třěšneho zwjazka, sobustawskeho towarstwa abo jednotliwego čłona konfliktnepady w dźělawasći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow kaž tež wobzamknjenja hłownej zhromadźizny abo zwjazkowego předsydstwa.
- (3) Změrcowski wuběrkw předpožhi hłownej zhromadźiznje resp. zwjazkowemu předsydstwu namjet za změrowanje konflikta.

Art. 14

Domowinski zarjad a institucionelne wotnožki

- (1) Zarjad Domowiny rjaduje po wothłosowanju z prezidijom zwoprawdženje wobzamknjenjow hłownej zhromadźizny a zwjazkowego předsydstwa a podpěra dźěło sobustawskich towarstwow na zakładže zrěčenjow.
- (2) Zestawu a nadawki zarjada rjaduje dźěłowy porjad, kiž ma zwjazkowe předsydstwo schwalić. Dźěłowy porjad zarjada Domowiny njeje z wobstatkom tutych wustawkow.
- (3) Domowinski zarjad nawjeduje jednačel.
- (4) Zastupowacy jednačel nawjeduje zarjadnisku wotnožku w Delnjej Łužicy a zastupuje jednačela w jeho njepřitomnosći.
- (5) Wotstawk (1), (2) a (3) płaći tež za nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotraž su w nošerstwje Domowiny.
- (6) Jednačel, zastupowacy jednačel kaž tež nawodža institucijow a jich zastupjerjo powołaja so na dobu 7 lět wot zwjazkowego předsydstwa.

Art. 15

Financy a wobsydstwo Domowiny

- (1) Financy a wobsydstwo Domowiny smědža so jenož k spjelnjenju Domowinskih zaměrow, kaž su wone we wustawkach zapisane, wužiwać. Žana wosoba njesmě lěpšiny měć přez njepoměrnje wysoke zarunanje abo přez wudawki, kiž su zaměrej Domowiny cuze. Čłonojo-jednotliwcy njedóstanu ze srědkow Domowiny žane přiražki.
- (2) Wobchodne lěto je kalendariske lěto.
- (3) Wužiwanje financow rjaduje so po financnym porjedže Domowiny, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow.
- (4) Domowina financuje so:
  - z přidžělenjow,
  - z dochodow ze zarjadowanjow,
  - ze zběrkow a dalšich dochodow,
  - z darow,
  - z poplatkow.

Art. 16

Změnjenje wustawkow

Wustawki smě jenož Hłowna zhromadźizna Domowiny změnić. K tomu stej dvě třěćinje hłosow přitomnych delegatow trěbnej.

Art. 17

Rozpušćenje towarstwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móže jenož k tutomu zaměrej zwołana hłowna zhromadźizna ze znajmjeńša třomi štwórcinami hłosow wolenych delegatow wobzamknyć.
- (2) Při rozpušćenju abo při zběhnjenju Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. abo při wotpadnjenju dawki nižowacych zaměrow připadnje jeje zamóženje juristickej wosobje zjawneho prawa abo drugej dawki nižowacej korporaciji k wužiwanju za zachowanje a wuwijanje serbskeje rěče a kultury.
- (3) Serbski dom w Budyšinje přeńdže do wobsydstwa Maćicy Serbskeje z.t. resp. jeje naslědnicy, kiž ma jón jako powšitkowno-wužitne towarstwo w zmysle zaměrow k spěchowanju serbskeje rěče a kultury kaž tež serbskeho towarstwoweho žiwjenja wužiwać, kotraž su w artiklu 2, wotstawk 2 tutych wustawkow naspomnjene.

10.5.2. Wustawki Domowiny – Zwězka Łužyskich Serbow z. t. ¹

Art. 1

Mě, symbolika, sedło a městno sudnistwa

- (1) Towaristwo ma mě Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z.t. / Zwězk Łužyskich Serbow z.t. (dalej: Domowina).
- (2) Znamje Domowiny pokazujo na cerwjenej slězynje tši slobrane lipowe łopjenka, kenž wurstu ze štoma z wósym kórjenjami.
Domowina wužywa a šćíta serbsku chórgoj módro-cerwjeno-bětu.
- (3) Sedło a městno sudnistwa Domowiny jo Budyšin.
- (4) Domowina jo do registra towaristwow zapisana.

Art. 2

Zaměr a nadawki

- (1) Domowina jo politiski njewótwisny a samostatny zwězk Serbow a kšywowy zwězk serbskich towaristwow Dolneje a Górneje Łužyce. Wóna jo zastupjarka zajmow serbskego luda a statkujo pšedewšym w serbskem sedleńskem rumje Kraja Bramborska a Lichotneho stata Sakska. Wóna jo w kontinuiše pšawniska naslědnica Domowiny – Zwězka Łužyskich Serbow. Domowina wuznawa se k lichotnemu demokratiskemu zakładnemu pórědoju w Zwězkowej republice Nimska.
- (2) Domowina ma slědujuce zaměry:
  - se zasajžowaš za zachowanje a wuwijanje, spěchowanje a rozšyrjenje rěcy a kultury a tradicijow serbskego luda, narodneho wědobnja, zgromadnosći Serbow a zwěžanosći z domownju,
  - zjadnošiš a pódpěrowaš Serbow a serbske towaristwa w jich narodnem žěle,
  - zastupowaš serbske narodne, góspodarske a socialne zajmy w zjawnosći, napšešiwu parlamentam, institucijam a zastojnstwam na komunalnej, wokrejsnej, krajowej, zwězkowej a mjazynarodnej rowninje,
  - se zasajžowaš za pšawniske ředowanje šćíta a spěchowanja narodnych mjeńšynow w Nimskej a za dožaržanje wótpowědujucych kazniskich póstajenjow a mjazynarodnych dojadnanjow,
  - spěchowaš tolerancu a dorozměše mjazy serbskim a nimskim ludom a jeje rownostajenje,
  - wužaržowaš pšijašelske zwiski k słowjańskim ludam, k narodnym mjeńšynam a mjazynarodnym zjadnošeństwam narodnych mjeńšynow a solidarnje zastupowaš zgromadne zajmy.
- (3) K zwopšawženju swójjich zaměrow a nadawkow ma se Domowina pó wót głowneje zgromažiny schwalonem programje a žětowych směrnicy.
- (4) Wóna móžo byš nosař institucijow.
- (5) Domowina statkujo bžeze dobytka a zastupujo resp. wugbajo bžeze wuwzeša a njepósrědnje powšykno-wužytne zaměry a nadawki w zmysle wótrězka “danki znižujuce zaměry” pórěda wótedankow. Wóna njama w přědnem rěže swójsko-góspodarske zajmy.

---

¹Gaž se w toš tych wustawkach funkcije a pomjenjowanja pó muskecem rože wopisuju, měni se z tym rownogódnje žeński a muskecy rod.

- (6) Předsedař a zastupujucy předsedař wugbajotej swóju funkciju zasadnje cesnoamtski. Pó pótrěbnosći móžotej se funkciji w ramiku góspodarskich móžnosćow a na zakłaže dogrona płašiš abo z płašenim narownanja pó § 3 cysło 26a EstG wugbaš. Rozsud wó płašenju funkcijowu lažy pla zwězkowego předsedarstwa, kótarež teke wopšimješa a wuměnjenja dogronow schwalijo. Wusokosć a wobpšimješe płašenja a narownanja řěduju se w financnem pórěže Domowiny.

Art. 3

Cłonkojstwo

- (1) Cłonki Domowiny mógu byś přirodne a juristiske wósoby, pšawniski zamóžne a pšawniski njezamóžne serbske towaristwa, župy, zjadrošćenstwa, drustwa a zgromaženstwa (w dalšnem towaristwa), kótarež wustawki Domowiny pšipóznawaju. Přirodny cłonk Domowiny jo kuždy cłonk Domowinje pšislušecych towaristwow.
- (2) Pšosba towaristwa a přirodneje wósoby wó pšistup do Domowiny ako kšywowego zwězka ma se pisnje zwězkowemu předsedarstwu zapódaš. Towaristwo ma swóje wustawki pšedpóžyš.
- (3) Mjazsobne pšawa a winowatosći cłonkojskich towaristwow a kšywowego zwězka, kenž njejsu w toš tych wustawkach ředowane, se zwenka wustawkow pisnje řěduju.
- (4) Towaristwa Serbow zwenka Łužyce a we wukraju resp. towaristwa pšijašelow Serbow směju ako asociěrowane cłonki pšistupiš. Formy zgrodnadnego statkowanja řěduju dojadnanja, kótarež sebje pšigłosowanje zwězkowego předsedarstwa pominaju.
- (5) Spěchujuce cłonki Domowiny mógu byś přirodne a juristiske wósoby, kenž statkowanje Domowiny spēchuju. Wóni njejsu cłonki Domowiny w zmysle pórěda wótedankow a njamaju žedno głosowašnske pšawo.
- (6) Cesne cłonki Domowiny mógu byś zastužbne tu- a wukrajne spēchowarje serbskego luda. Wó spóšćenju cesnego cłonkojstwa rozsužijo głowna zgromažina.
- (7) Pšistup towaristwa schwalijo głowna zgromažina. Zwězkowe předsedarstwo pšiwzejo towaristwa nachylnje do Domowiny. Wó pšistupje jadnotliwca rozsužijo zwězkowe předsedarstwo.
- (8) Cłonkojstwo se skónčy:
  - z wupowěženim towaristwa resp. cłonka samego napšěšiwu zwězkowemu předsedarstwu,
  - z rozpušćenim towaristwa,
  - z pšosbu wó insolwencu towaristwa,
  - ze smjeršu přirodneje wósoby,
  - z wuzamknjenim pši gropnem škódowanju Domowiny. Wuzamknjenje wobzamknjo głowna zgromažina z tšimi běrtylami wšykných głosow pšibytných do głosowanje wopšawnjonych.

Art. 4

Župy

- (1) Župy su na region wězane cłonkojske towaristwa Domowiny. Wóni zastupuju narodne zajmy Serbow swóžogo teritorija pšed zjawnymi zastojnstwami a gremijami.
- (2) Župy zjadrošćuju, koordiněruju a spēchuju narodne statkowanje w župnem teritotiju a procuju se wó zgrodnadne žěło ze specifiskimi towaristwami.
- (3) Župy wutwórje se z Domowinskich kupkow, towaristwow, zjadrošćenstwow a dalšnych. Pšawniski njezamóžne towaristwa a kupki žětaju wopšimješowje a financnje samostatnje a w swójskej zagronitosći na zakłaže tych wustawkow a dalšnych pórědow Domowiny.

Art. 5

Specifiske towaristwa

- (1) Specifiske towaristwa statkuju nadregionalnje.
- (2) Wóni pšewzeju we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a procuju se wó zgromadne žěto ze župami.

Art. 6

Organy Domowiny

- (1) Nastupnosći Domowiny ředuju slědujuce organy:
  - głowna zgromažina,
  - k zastupowanju wopšawnjone pšedsedarstwo pó § 26 Bergarskich kazniskich knigłow,
  - zwězkowe pšedsedarstwo,
  - prezidium,
  - rewizijny wuběrk,
  - wujadnański wuběrk.
- (2) Pšawa a winowatosći organow su w slědujucych artiklach wopisane.
- (3) Wólone organy su zamóžne k wobzamknjenju, gaž jo wěcej ako połojca cłonkow wótpowědujucego organa pšibytna. Naraženje jo pšiwzete, gaž jo wětšyna pšibytnych ku głosowanju wopšawnjonych za naraženje głosowało, jolic njejo to we wustawkach hynacej póstajone.
- (4) Organy Domowiny žětaju pó swójom jednańskem pórěže. Jednańska rěc jo serbsčina. Wopšawnjone wuwzeša su móžne. Jednańske pórědy organow Domowiny njejsu wobstatk toś tych wustawkow.

Art. 7

Głowna zgromažina Domowiny

- (1) Nejžwušy organ Domowiny jo głowna zgromažina, kótaraž se kužde druge lěto schaduju. Zwězkowe pšedsedarstwo zwoła głownu zgromažinu nanejmjenjej 3 mjasece do toho a naražijo dnjowny pórěd.
- (2) Delegaty głowneje zgromažiny su cłonki zwězkowego pšedsedarstwa a dalšne cłonki cłonkojskich towaristwow. Kluc delegatow póstajijo zwězkowe pšedsedarstwo. Pisne pšepšosenja głowneje zgromažiny z nachylnym dnjownym pórědom rozdžěluju se pšez cłonkojske towaristwa delegatam nanejmjenjej tši tyženje do toho.
- (3) Cłonki Serbskeju radowu pši krajnyma sejmoma Bramborskeje a Sakskeje ako teke serbske cłonki rady Załožby za serbski lud maju pšawo, se z póražujucym głosom na głownej zgromažinje wobžěliš.
- (4) Głowna zgromažina srjež wólbneje doby ma nadawk dwójolětnu žěłabnosć bilancěrowaš a žěłowe směrnice za pšiduej dwě lěše konkretizěrowaš. Wósebnje ma wóna:
  - pšiwzeš a schwališ rozpšawu zwězkowego pšedsedarstwa wó statkowanju Domowiny a wó položanju serbskego luda,
  - pšiwzeš a schwališ dwójolětnu financnu rozpšawu,
  - pšiwzeš rozpšawu rewizijnego wuběrka,
  - pšiwzeš rozpšawu wujadnańskego wuběrka,
  - diskutěrowaš a rozsužiš zasadne strategiske pšašanja narodnego žěta,
  - schwališ wuzwólowański pórěd, kótaryž njejo wobstatk toś tych wustawkow
  - wobzamknuš program Domowiny,

- wobzamknuś změny wustawkow,
  - pšiwzeš dokóńcnje towaristwa do Domowiny.
- (5) Kužde stwórte lěto jo głowna zgromažina rownocasnje wólbna zgromažina. Wóna ma ku głownej zgromažinje slědujuce pšidatne nadawki:
- wulichowaś donětajšne zwězkowe pšedsedarstwo,
  - wuzwóliś pšedsedarja a zastupneju pšedsedarjowu Domowiny, pši tom ma se na to žiwaś, až stej Dolna a Górna Łužyca zastupjonej,
  - wuzwóliś dalšnych čłonkow zwězkowego pšedsedarstwa Domowiny,
  - wobzamknuś žěłowe směrnice za cas mjazy wólbnyma zgromažinoma,
  - wuzwóliś rewizijny wuběrk,
  - wuzwóliś wujadnański wuběrk.
- (6) Wó wobzamknjenjach głowneje zgromažiny napórajó se protokol, kótaryž matej nawjedowař zgromažiny a protokolant pódписаś.
- (7) Głowna zgromažina jo zjawna.
- (8) Wurědnu głownu zgromažinu zwóła zwězkowe pšedsedarstwo abo pšedsedař na pominanje wót nanejmenjej jadnej tšešiny čłonkojskich towaristwow. Wóna ma se w běgu tšich mjasecow pšewjasć.

Art. 8

K zastupowanju wopšawnjone pšedsedarstwo w juristiskem zmysle a wósebne zastupjarje

- (1) K zastupowanju wopšawnjone pšedsedarstwo w zmysle § 26 Bergarskich kazniskich knigłow zestajijo se z pšedsedarja, zastupneju pšedsedarjowu, jadnarja a zastupujucego jadnarja Domowiny. Kuždy z nich ma pšawo Domowinu samostatnje juristiski zastupowaś.
- (2) Zwězkowe pšedsedarstwo pówoła a wótwoła wjednikow a zastupujucych wjednikow institucijow, kótarež su w nosarstwje Domowiny, ako wósebnych zastupjarjow w zmysle § 30 Bergarskich kazniskich knigłow.

Art. 9

Zastawa a nadawki Zwězkowego pšedsedarstwa

- (1) Zwězkowe pšedsedarstwo ma až do 30 čłonkow. Wólbna doba trajo styri lěta.
- (2) Pšedsedař a zastupujucej pšedsedarja su čłonki zwězkowego pšedsedarstwa.
- (3) Jadnař a zastupujucy jadnař matej se z póražujucym głosom wobžěliš na pósejženjach zwězkowego pšedsedarstwa. Pšedsedař rewizijnego wuběrka ako teke pšedsedař wujadnańskego wuběrka matej pšawo, se z póražujucym głosom na wobradowanjach wobžěliš.
- (4) Wó wótwołanju čłonka zwězkowego pšedsedarstwa z wólbneje funkcije rozsužijo pó pórucenju wujadnańskego wuběrka na naraženje zwězkowego pšedsedarstwa głowna zgromažina.
Wó pšikazanem nachylnem wótpócywanju funkcije čłonka rozsužijo na zakłaže pórucenja wujadnańskego wuběrka zwězkowe pšedsedarstwo; až do toho wobchowa pótrjefjony swóje čłonkojske pšawa.
- (5) Wó pšiwzešu nachylnego zložanja funkcije na zakłaže pódaša swójskeje wóle čłonka rozsužijo wótpowědujucy organ.
- (6) Zwězkowe pšedsedarstwo ma slědujuce nadawki:
- rozsužiś wó pšašanjach běžnego žěła Domowiny mjazy głownyma zgromažinoma,
  - póstajiś šěžyšća žěłabnosći a ředowaś zawězujuce zagrónitosći za zwopšawženje nadawkow,
  - pšiwzeš pšawidłownje rozpšawy pšedsedarja a prezidiuma Domowiny,

- póstajíš zagronitoscí a nadawki prezidiuma,
- řědowaš wobsejžeństwo a finance Domowiny.
- pšiwzeš a schwališ financne a góspodarske plany a rozpšawy,
- wutwóriš žěłowe wuběrki,
- pšiwzeš rozpšawy jadnarja wó žěle zastojnstwa Domowiny a póstajíš šěžyšća žěła zastojnstwa,
- póstajíš šěžyšća žěłabnosci Domowinje pšisłušecych institucijow,
- pšiwzeš rozpšawy wjednikow Domowinje pšisłušecych institucijow,
- nachylnje pšiwzeš nowe towaristwa do Domowiny,
- zastupjarjow Serbow pówołaš do a wótwołaš z gremijow resp. nomiměrowaš a pšawidłownje pšiwzeš rozpšawy wó jich žěłabosćí,
- wobzamknuš žěłowe pórědy zastojnstwa a institucijow w nosarstwje Domowiny,

kótarež njejsu wobstatk toš tych wustawkow, gaž toš te wustawki nic drugego njepóstajaju,

- pówołaš a wótwołaš wjednikow institucijow w nosarstwje Domowiny,
- pówołaš a wótwołaš jadnarja a zastupujucego jadnarja Domowiny.
- wobzamknuš wuznamjenjeńske pórědy Domowiny, kótarež njejsu wobstatk toš tych wustawkow, a wóliš čłonkow mytowańskego wuběrka.

(7) Zwězkowe pšedsedarstwo se schadujo pšawidłownje, nanejmenjej styri raze wob lěto.

Na pominanje nanejmenjej jadnego běrtyla čłonkow zwězkowego pšedsedarstwa, tšich towaristwow abo prezidiuma ma se wurědne pósejženje zwolaš a w běgu dweju tyženjowu pšewjasć.

(8) Zwězkowe pšedsedarstwo žěła pó jadnańskem pórěže, kenž sebje póstajijo. Wobradowanja zwězkowego pšedsedarstwa su zjawne. Wuwzeša wobzamknjo zwězkowe pšedsedarstwo. Jadnański pórěd zwězkowego pšedsedarstwa njejo wobstatk toš tych wustawkow.

Art. 10 Prezidium

- (1) Do prezidiuma słušaju pšedsedař Domowiny, zastupujucej pšedsedarja Domowiny a dalšnej čłonka zwězkowego pšedsedarstwa, kótarejuž na naraženje pšedsedarja zwězkowe pšedsedarstwo pówołajo. Wó wótwołamju wótpowědneju čłonkowu smějo zwězkowe pšedsedarstwo rozsužiš.
- (2) Prezidium schadujo se mjasecnje a žěła na zakłaže swójskego jadnańskego pórěda, kótaryž zwězkowe pšedsedarstwo schwalijo. Jadnański pórěd prezidija njejo wobstatk toš tych wustawkow.
- (3) Prezidium póražujo pšedsedarja a pšigótujo pósejženja zwězkowego pšedsedarstwa.
- (4) Dalšne nadawki pšipokazujo jomu zwězkowe pšedsedarstwo.
- (5) Jadnař a zastupujucy jadnař ako teke wjedniki a zastupujuce wjedniki Domowinje pšisłušecych institucijow se na pósejženjach prezidiuma z póražujucym głosom wobžěle.

Art. 11 Nadawki pšedsedarja a zastupujucej pšedsedarjowu

- (1) Pšedsedař a zastupujucej pšedsedarja reprezentěruju Domowinu w zjawnosćí.
- (2) Pšedsedař ma slědijuce nadawki:
  - kordiněrowaš a nawjedowaš žěto k zwopšawženju programa Domowiny, wobzamknjenjow głowneje zgromažiny a zwězkowego pšedsedarstwa,

- zwołaš a nawjedowaš wobradowanja zwězkowego pšedsedarstwa a prezidiuma,
  - nanejmenjej raz wob lěto zwołaš a nawjedowaš wobradowanje z wjednikami serbskich institucijow,
  - nanejmenjej raz wob lěto zwołaš a nawjedowaš wobradowanje z pšedsedarjami pšislušecych towaristwow. Na pominanje nanejmenjej počty pšedsedarjow pšislušecych towaristwow ma wón zwołaš wurědne pósejženje pšedsedarjow pšislušecych towaristwow.
  - pšewjašć pšawidłownu koordinaciju z jadnarjom a wjednikami institucionelnych wótnožkow Domowiny,
  - statkowaš ako bžezpšředny pšedstajony jadnarja Domowiny a wjednikow Domowiny pšislušecych institucijow.
- (3) Zastupujucej pšedsedarja pšdporučotej žěto pšedsedarja a zastupujotej jogo w paže njepšibytnosći.

Art. 12

Zestawa a nadawki rewizijnego wuběrka

- (1) Rewizijny wuběrk wobstoj z 5 čłonkow a wuzwóljo se na wólbnej głownej zgromažinje. Rewizijny wuběrk wuzwóljo swójogo pšedsedarja ze swójich ředow. Wón žěta pó swójom jadnańskem pšřěže, kenž njejo wobstatk toš tych wustawkow. Pšistajone Domowiny njamógu byš čłonk rewizijnego wuběrka.
- (2) Rewizijny wuběrk pšekontrolěrujo pšawidłownje, nanejmenjej raz wob lěto:
- wužywanje wobsejžeństwa a financow Domowiny ako teke jich pšředne zaknigłowanje,
- Rewizijny wuběrk pšedpožyjo rozpšawu głownej zgromažinje.

Art. 13

Zestawa a nadawki wujadnańskega wuběrka

- (1) Wujadnański wuběrk wobstoj z 5 čłonkow a wuzwóljo se na wólbnej głownej zgromažinje. Wujadnański wuběrk wuzwóljo swójogo pšedsedarja ze swójich ředow. Wón žěta pó wujadnańskem pšřěže, kenž njejo wobstatk toš tych wustawkow.

Pšistajone Domowiny, ako teke čłonki zwězkowego pšedsedarstwa abo drugih organow Domowiny njamógu byš čłonk wujadnańskega wuběrka.

- (2) Wujadnański wuběrk pšepytujo na pšošbu jadnogo gremija kšywowego zwězka, čłonkojskego towaristwa abo jadnotliwego čłonka konfliktne pady w žětabnosći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow ako teke wobzamknjenja głownej zgromažiny abo zwězkowego pšedsedarstwa.
- (3) Wujadnański wuběrk pšedpožyjo głownej zgromažinje resp. zwězkowemu pšedsedarstwowu naraženje za wujadnanje konfliktu.

Art. 14

Domowinske zastojnstwo a instituoinelne wótnožki

- (1) Zastojnstwo Domowiny ředujo pó wótgłosowanju z prezidiumom zwopšawženje wobzamknjenjow głownej zgromažiny a zwězkowego pšedsedarstwa a pšdporučo žěto čłonkojskich towaristwow na zakłaže dogronow.
- (2) Zestawu a nadawki zastojnstwa ředujo žětowy pšřed, kótaryž ma zwězkowe pšedsedarstwo schwališ. Žětowy pšřed zastojnstwa Domowiny njejo wobstatk toš tych wustawkow.

- (3) Domowinske zastojnstwo nawjedujo jadnař.
- (4) Zastupujucy jadnař nawjedujo zastojnisku wótnožku w Dolnej Łužycy a zastupuju jadnarja w jogo njepšibytnosći.
- (5) Wótstawk (1), (2) a (3) płaši teke za wjednikow a zastupujucych wjednikow institucijow, kótarež su w nosarstwje Domowiny.
- (6) Jadnař, zastupujucy jadnař ako teke wjedniki institucijow a jich zastupjarje powołaju se na 7 lět wót zwězkowego pšedsedarstwa.

Art. 15

Finance a wobsejžeństwo Domowiny

- (1) Finance a wobsejžeństwo Domowiny směju se jano za dopołnjenje Domowinskih zaměrow, ako su wóni we wustawkach zapisane, wužywaš. Žedna wósoba njesmějo měš lěpšyny pšez njepoměrne wusoke zarownanje abo pšez wudawki, kenž su zaměroju Domowiny cuze. Čłonki-jadnotliwce njedostanu ze srědkow Domowiny žedne pšipłašonki.
- (2) Góspodarske lěto jo kalendarske lěto.
- (3) Wužywanje financow rědujo se pó financnem pórěže Domowiny, kenž njejo wobstatk toš tych wustawkow.
- (4) Domowina financěrujo se:
  - z financelnych pódpěrow
  - z nabrankow ze zarědowanjow
  - ze zběrkow a dalšnych nabrankow
  - z darow
  - z płašonkow

Art. 16

Změnjenje wustawkow

Wustawki smějo jano głowna zgromažina Domowiny změníš. K tomu stej dwě tšešinje głosow pšibytnych delegatow notnej.

Art. 17

Rozpušćenje towaristwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móžo jano k tomu zaměroju zwołana głowna zgromažina z nanejmenjej tši běrytlami głosow wolonych delagatow wobzamknuš.
- (2) Pši rozpušćenju abo pši zwignjenju Domowiny – Zwězka Łužyskich Serbow z.t. abo pši wótpadnjenju danki znižujucych zaměrow pšipadnjo jeje zamóženje juristickej wósobje zjawneho pšawa abo drugej korporaciji z dankowym póniženim k wužywanju za zachowanje a wuwijanje serbskeje rěcy a kultury.
- (3) Serbski dom w Budyšinje pšejžo do wobsejžeństwa Mašice Serbskeje z.t resp. jeje naslědnicy, kenž ma jen ako powšykno-wužytne towaristwo w zmysle zaměrow k spěchowanju serbskeje rěcy a kultury ako teke serbskego towaristwowego žywjena wužywaš, kenž su w artiklu 2, wótstawk 2 toš tych wustawkow naspomnjete.

11. Impresum

wudawaćel delegatneje mapy: Zwjazkowe předsydstwo Domowiny -
Zwjazka Łužiskich Serbow z. t.

redakcija: Dawid Statnik, předsyda Domowiny
Marko Kowar, jednaćel Domowiny
Werner Sroka, referent Domowiny

redakciski kónc: 28. 2. 2019

nakład: 300 eksemplarow

sadźba a layout: Claudia Knoblochec

ćišć a wjazanje:

Žórta fotow:

18/19 - archiw Domowiny, 33 - C. Škoda, 34 - C. Škoda, 35 - T. Wencl, 37 (h.) - R. Wałdźić, 37(d.) - M. Hrjehorjowa, 39(h.) - Serbski folklorny ansambl Slepó, 39(d.) - M. Helbig, 41 - M. Helbig, 42 - Braniborska statna kenclija, 43 - Sakska statna kenclija, 47 - L. Garten, 50 - J. Helgest, 53(h.) - I. Kunzendorf, 53(d.) - C. Škoda, 54 - K. Liznarjec, 57 - M. Arlt, 58 - M. Helbig, 59 - F. Haza, 60 - J. Helgest, 64 - J. Helgest, 66 - Kliemank, 69 - J. Wowčer, 69 - J. Stephan, 72 - L. Garten, 73 - F. Haza, 75 - J. Helgest, 77 - A. Pawlik, 77 - Domowina/F.R., 78 - B. Marusch, 105 - L. Garten, 106 - C. Škoda, 107 - M. Arlt, 108(h.) - M. Kionka, 108(d.) - M. Arlt, 109(h.) - J. Tesche, 109(d.) - M. Arlt, 110(h.) - M. Arlt, 110(d.) - J. Tesche, 111(h.) - W. Sroka, 111(d.) - A. Kirschke, 112/113 - C. Škoda, 114 - St. Hejduška, 114 - K. Liznarjec, 115 - J. Helgest

Wutrobny džak wuprajimy wšitkim, kotřiž su ze swójskim podźěлом k wuspěšnemu zestajenju delegatneje mapy přinošowali, wosebje wuběrkam zwjazkowego předsydstwa, předsydstwam župow a specifiskich towarstwow, přistajenym zarjada Domowiny a RCW kaž tež lektoram.

